Toimittanut Pauli Vuorio

OLLI LINJALAN ASENTEEN KULTAINEN KIRJA

POWER COMPETENCE

”Myönteisyydellä pärjää työssä ja elämässä. Myönteisyys johtaa onnistumisiin. Kielteisyys hylkii niitä.”

OLLI LINJALAN ASENTEEN KULTAINEN KIRJA

Konkurssi nielaisi menestyneen mainostoimiston. Se muutti Olli Linjalan elämän. Tilanne tuntui sietämättömältä. Elämäntyö, yritys, omaisuus, status jopa “hyvät kaverit” oli mennyttä.

”Minähän olin sellainen self-made man eli tyhjästä noussut menestykseen. Oli oma viidentoista ihmisen firma, jolla meni lujaa, alla autot ja kaikki menestymisen ulkoiset tunnukset. Sitten tuli hetki, jolloin tilauskanta romahti parissa viikossa ja konkurssi oli edessä. Kaikki maallinen oli tiivistynyt taskussa olevaan 24 markkaan.”

Ollin päässä syntyi päätös itsensä tappamisesta. Suunnitelma oli roiskaista pää edellä katuun viidennen kerroksen parvekkeelta.

”Yhtäkkiä sain päähäni riisua kaikki vaatteet ja korut pois. Astelin peilin eteen ja katsoin alastonta kehoani. Kysyin itseltäni: onko sinulla Olli noin pieni eväsreppu matkassa?”

Pakko on paras muusa. Olli kehitti kaikille sopivan asennekoulutuksen. Syntyi legendaarinen **Aurinkoinen palvelu- ja laatuasennekoulutus**. **JCI** palkitsi sen 1989 maailman parhaana yhteiskuntaa kehittävänä koulutuksena. **Aurinkoinen**-sarjaan on syntynyt lukuisia muitakin asennekoulutuksia. Noin miljoona osallistujaa on nähnyt Linjalan esiintyvän.

Ollia siteerattiin jo 1990-luvulla useissa eri yhteyksissä, ja hänen ideoitaan ovat lainanneet monet kuuluisuudetkin. **TV2** teki Ollista **Yhden illan pysäkki** -ohjelman, joka uusittiin pariinkin otteeseen yleisön pyynnöstä.

Linjala on kiertänyt myönteisen asenteen ”matkasaarnaajana” yli kolme miljoona kilometriä. Tämä kirja kertoo hänen ideoistaan ja esimerkeistään siitä, kuinka valtava asenteen voima on. Koulutuksien sisällöt ovat Olli Linjalan kehittämiä ja testaamia.

Asenteen kultaiseen kirjaan kiteytyy Olli Linjalan opit ja se, kuinka mahtava on asenteen voima.

”Asenteen merkitystä onnistumiseen ei milloinkaan voi vähätellä.”

KL 17.3
ISBN: 978-952-68817-0-6
9 789526 881706

POWER COMPETENCE
www.powercompetence.fi
www.kultainenkirja.fi

Toimittanut Pauli Vuorio

OLLI LINJALAN ASENTEEN KULTAINEN KIRJA

POWER COMPETENCE

Asenteen kultainen kirja
© Pauli Vuorio 2017

Piirroskuvat: Lasse Jännes, Ami ”logo” Ossi Mattila
Valokuvat: Olli Linjalan arkisto, Koulutuspalvelu Vaikutus Oy ja Aurinkoiset Asenteet Oy
Videolta kirjoitetun tekstin muokkaus ja dramatisointi Jarmo Suomi
Taitto: Pentti Nuortimo
Paino: Hansaprint 2017

ISBN 978-952-68817-0-6 (nid.)
ISBN 978-952-68817-1-3 (PDF)

pauli.vuorio@powercompetence.fi

www.kultainenkirja.fi
www.powercompetence.fi

Tämän teoksen materiaalin tai sen osien jäljentäminen, tallentaminen tai lisääminen tiedonhakujärjestelmiin missään muodossa on kielletty ilman kirjallista lupaa tekijältä. Tämän teoksen e-kirjaversion luovuttaminen tai myyminen eteenpäin kolmansille osapuolille, jotka eivät ole tuotetta ostaneet, on ehdottomasti kielletty.
Aineistoa saa lainata journalistisiin tarkoituksiin tai esityksiin koulutustarkoituksissa otteina, kunhan lähde mainitaan yleisten lähdetietokäytäntöjen mukaisesti.
Mainostarkoitukseen on pyydettävä lupa aina erikseen.

Sisällys

Prologi 9

Olli Linjala, vaikutuksen tekijä 9

Olli Linjala 17

Uskalla olla hullu! 28

Ammattiylpeydestä hyvinvointia ja jaksamista 30

Luova ajattelu kaiken a ja o 32

Ja tapahtui niinä asenteellisina päivinä... 33

Kannustaminen 36

Myrskyn läpi hotelliin 38

Tunteita töissä ja lakeuksilla 42

Porilainen bussikuski 55

Töiden vika 56

Asennemuokkausta asiakkaalle tiskin yli 58

Hymyilyä tanskanmaalla 60

Repäise tuulettamalla aivomössöäsi 68

Leuhkat eväät apteekissa 71

Väärässä olemisen vääryys 72

Arvostus 76

”Ei ole vain ihmisiä, eikä vain tehtäviä” 77

Tyytyväisyys tuo menestystä 81

Helvetti kun ei voi luottaa 85

Konkurssi laman kynnyksellä 88

Saisi vain sormet tyhjiksi ja tunnit täyteen 89

Elämän käännekohta 91

Justiin ehdin tehdä kaikki työt lomani aikana 92

Arvottomassa työyhteisössä on tuhoon johtavat asenteet 96

124 000 km vuodessa 99

Sanatonta loukkaamista 100

Ajoissa paikalle 102
Ainoa turvamme on terve käyttökate eli toiminnan tulos, jonka teet sinä itse 103
Helvetti, tuli taas neljä bussillista tappajamummoja! 107
Muutoksen piru 109
Oletko lusmuaja – luottamuksen pettäjä? 111
Ei kuulu toimenkuvaan 114
Olen vastuussa kuulijoilleni 117
Ilo on henkisiä orgasmeja 118
Pienet teot ratkaisevat 121
Mitä? Parisuhdeko muka yksityisasia! 122
Myös ”blues” kuuluu elämään 124
Kehu haisee hyvältä 125
Luovuutta on monenlaista 127
Mitä rakkaurella tekoo, kyllä rahalla naira saa 128
Yksinyrittäjän luottoymmärtäjä 131
Häpeä, kyläkaupan tappaja 132
Virheitä tulee kaikille 134
Koti, perhe, parisuhde 135
Asenne ratkaisee 140
Kielteinen ihminen on kauhea 141
Tiedä mitä tahdot ja toteuta se! 144
Jokainen ihminen on naurun arvoinen 145
Tympiintyneet tyypit ja epäilevät tuomaat – ihan sama 147
Lupa iloita 148
Tuhoisat asennevirheet 150
En nyt kerkiä puhumaan, soita uudestaan 151
Ihan sama 153
Mikä hemmetin itsetunto? 154
Katkaise epäilyltä siivet 157
Perkeleen verottaja! 158
Epäilevät tuomaat 160
Minä, valittaja 161
Asenne näkyy olemuksessa 163
Työyhteisössä ei ole muuta toimintaa kuin jokaisen ihmisen yksilösuoritukset 164

Ei onnistu, on kokeiltu, sata kertaa 166
Mitä! Minäkö tyhmä? En, olen rutiinien raiskaama 167
Germaanien maassa 170
On tyhmää olla turpa väärinpäin 172
Hyvä idea – kukahan toteuttaisi! 174
Aurinkoista asennetta 175
Käytöstä kaupassa ja tyyliä tiellä 177
Valittamisesta elämäntapa? 178
Markkinointi ei ole mörkö 181
Meillä ei ole tarpeeksi halpaa teille 183
Pysähdy pysyäksesi vauhdissa 184
Kehonkieli kuntoon 186
Vetelä väki on työyhteisön syöpä 187
Viestimme päästä jalkoihin 189
Mä oon täällä vaan kesätöissä, kun ei vittu muutakaan saanut 190
Mystinen ja pelottava ruumis 192
Pidetään hauskaa, hihitellään kaveri sairaalakuntoon! 193
Vie sinä, minä valitan! 195
Luomme tunteita ympäristöömme 197
Väärä asenne on tuhoisampi kuin ammattitaidottomuus 198
Muiskupusu toimii! 200
Ystävällinen kohtelu, halvin ja tehokkain markkinointimuoto 201
Halataan kunnolla, jos halataan 203
Henkilökuntaa ei kiinnosta 204
Iloiset bimbot? 206
Innostunut sonni – innostunut sonnI 207
Kunnon kädenpuristus toimii 209
Älä hosu, kyllä sinä selviät! 210
Hermostuminen näkyy 212
Itsetyydytys on ihanaa 213
Häpy – voi kauheata! 215
Miksi elämä ei voisi olla mukavaa? 216

Linjalan haastattelu autossa 218

Ollin fani 227

Voimaa, jaksamista, tervettä hulluutta ja oikeaa asennetta Ollin kolumneista 227
Uskalla olla hullu! 228
Lasten leikkiä 228
Jaksamisen salaisuus 229

Mielipide 230

Ei me olla surkeita 231

Asenteessa vikaa? 233

Kielteisyyden oravanpyörä tappaa elämänilon 233
Ulos katkeruuden kehästä 234
Rentouttava kahvihetki 234
Rutiinien puristuksissa 235
Isi tulee kotiin 236
Iso mies, isot ajatukset, iso sydän 237

Aurinkoinen Palvelu- ja Laatuasenne 238

Palvelulaatuni toiminta-ajatus 242

Elämäntyönä ongelmien ratkaisu 243

Otantaa Ollin urasta 243

Useamman pysähdyksen taktiikka – Olli Linjala 244

Yhteinen historiamme 249

Epilogi 253

Lähteet 256

Prologi

Olli Linjala, vaikutuksen tekijä

Itse näin Olli Linjalan esityksen vähän ennen 1990-luvun puoltaväliä. Esitys teki energisyydellään suuren vaikutuksen. Toinen suuri asia oli aivan valtaisa naurunremakka varsin suuressa yleisössä. Sellainen kuin kaikkein parhaissa isoissa stand up -esityksissä.

Olin töissä yrityksessä, joka yhtenä tekijänä hankki osallistujia Ollin avoimiin yleisötilaisuuksiin. Olin aloitteleva myyntimies enkä ollut nähnyt vastaavaa esiintymistä.

Sitten menikin noin kymmenen vuotta, kunnes millään tavalla törmäsin Ollin nimeen ja Olliin uudestaan.

Olli kehuu kuinka hyviä nämä tilaisuuksien osallistumishankkijat olivat. Näin saattoi ollakin. Saattoi olla myös niin, että Olli oli saanut niin hyvän sukseen ja julkisuuden, että siinä lähes tilauksen vastaanottajakin olisi saanut parhaimpana aikana osallistujia tilaisuuksiin.

Vasta jälkikäteen sain kuulla, että tarina meni suurin piirtein niin, että konkurssin tehneestä ja kaiken menettäneestä mainostoimistoyrittäjästä kasvoi esikuva useimmille suomalaisille asennekouluttajille Jari Sarasvuosta alkaen. Monet näistä kouluttajista ovat jääneet niin sanotusti tähdenlennoiksi, mutta esikuva on porskuttanut edelleen pitkin Suomea myönteisyyden mahtavan voiman lähettiläänä.

Yhtä hyvin olisi voinut käydä niin, että ”seinään törmäämisen” kokemus olisi heittänyt miehen kaulakiikkuun.

Pohjakosketuksen tienoilla oman elämän päättäminenkin oli käynyt nopeasti mielessä, mutta jokin sai miettimään, mitä elämän rakennusaineksia vielä olisi jäljellä ja millainen oma unelmaelämä voisi olla.

Vasta tätäkin myöhemmin sain kuulla, että Ollin kolme hyvää ystävää perustivat Koulutuspalvelu Aurinkoiset Asenteet -yrityksen, jotta hänellä olisi mahdollisuus toteuttaa unelmaansa. Olli Linjala päätti olla uudestaan arvostettu ja tunnustettu mies, jolla on jälleen paljon kavereita ja jolta kysytään mielipidettä. Hän halusi päästä tähän asemaan kannustamalla muita eteenpäin elämässään. Ollin mukaan unelmat oikeastaan pelastivat pahimmassa vaiheessa.

Olli tajusi, että onhan hänellä vielä luovuutensa. Olli oli monesti ratkonut ihmisten ongelmia ja pelastanut joitakin yrityksiäkin.

Ensimmäiset Aurinkoinen Palvelu -koulutukset järjestettiin Vaasassa keväällä 1989. Suurimmissa koulutustilaisuuksissa on ollut kerralla yli 1 500 ihmistä.

Olli Linjala oli ottanut uudeksi elämäntehtäväkseen vakuuttaa oman esimerkkinsä kautta, että elämä ei lopu konkurssiin tai työpaikan menetykseen.

Mainostoimistoajan yltiöpäisyys Olli Linjalasta on karissut. Se on muuttunut haluksi kannustaa muita samanlaisessa tilanteessa olevia selviytymään – mieluummin jo ennen katastrofia.

– Mainosala vaati, että piti olla heti mukana. Jos rupesit harkitsemaan, joku toinen meni sillä bussilla.

Joitain vammoja omasta katastrofistaan hänelle kuitenkin jäi.

– En esimerkiksi halua ostaa mitään velaksi tai kun tulee lasku, maksan sen heti pois.

Olli puhuu paljon rutiinien rikkomisesta. Kun on Ollin kanssa paljon tekemisissä, huomaa kuitenkin, että Ollilla on itsellään paljon niitä rutiineja – ja jos saa sanoa vikojakin – joista hän itse saarnaa. Ainutlaatuiseksi Ollin asian tekeekin se, että kaikki on itse kehitettyä ja useimmiten itse koettua. Tietty jäyhyys Ollissa on ja kuitenkin samalla terävyyttä.

Jotkut asiat ovat kirkkaana Ollin muistissa, joitain täytyy kaivaa

syvältäkin. Enemmän kuin elämänkerta tämä on lähinnä selviytymiskertomus ja ennenkaikkea Ollin asennekoulutuksen tärkeimpiä oppeja. Todisteita asenteen merkityksestä.

Olli kuuluu niihin, jotka joidenkin mielestä ovat niin sanotusti upean elämän saarnamiehiä. Osa fanittaa, suuri osa arvostaa esityksiä ja sitten on joku osa joka ei diggaa. Parhaimmatkaan eivät saa sadan prosentin fanitusta.

Joidenkin uskottavuutta heikentää se, että heillä ei ole tittelinkipeässä maassa korkeaa koulutusta. Joillekin taas Ollin kohdalla ulkomuoto ja joskus karskitkin jutut ovat saaneet vähän vastaavaa aikaan. Kaikkia on mahdoton miellyttää.

Aina löytyy jollekin jokin syy, miksi sanoma ei mene perille. Jos halu puuttuu, niin todennäköisestäkin tulee mahdotonta. Vaikka positiivista palautetta tulisi 99 %, löytyy jokaiselle aina joku lyttääjä. Ja tilaajista se 99 % tykkäsi ja kiitti.

Sysäyksen hyvästä palvelusta saarnaamiseen Olli Linjala sai omien sanojensa mukaan omasta terveyskeskuskokemuksestaan. Itse toimenpiteet tehtiin tehokkaasti ja kivuttomasti, mutta hyvän palvelun puuttuminen ja ei mulle kuulu -asenne sai Linjalan ärtyneeksi. Henkilökunnanhan pitäisi olla töissä ihmistä varten.

Terveyskeskusesimerkki onkin useille jäänyt elävästi mieleen, ehkä parhaiten Ollin esimerkeistä.

Asiakkaiden hyvän palvelemisen lisäksi Olli puhuu myös työyhteisön hengestä. Ihmiset muodostavat työyhteisön, eikä johtaja pärjää ilman alaisiaan. Ollin mukaan menestyvissä yrityksissä on jo huomattu henkilökunnan hyvinvoinnin merkitys.

Olli kuuluttaa, että kaikissa ihmissuhteissa tunne on avainsana. Tulee olla avoin ja vilpitön ja haluta tuottaa toiselle hyvää mieltä. Sanoja suurempi merkitys on olemuksella: sillä miten käyttäytyy ja käyttää ääntään.

Ollin ajatukset sopivat kaikkiin elämänalueisiin. Tämän takia uskalsin nimetä tämän teoksen Asenteen kultaiseksi kirjaksi.

Talouselämä kirjoitti viime vuosituhannen lopussa, että Suomen parhaat matkasaarnaajat ovat voimakkaita dynamoja. Heidän luennoillaan yleisö ei torku. Tilaisuuksissa – vaikka suoranainen hurmos puuttuisikin – on samaa yhdessä kokemisen riemua kuin Niilo Yli-Vainion herätyskokouksissa tai Veikko Vennamon tupailloissa. He ovat estradilla käsittämättömän hyviä. Yleisö kuuntelee heitä monta tuntia hiiskahtamatta paikoillaan.

”Kaikkialla on kovat jaksamispaineet. Me puhumme kahden ihmisen välisestä yhteistoiminnasta”, mainostoimistonsa konkurssista, avioerosta ja alkoholiongelmista selvinnyt, mutta elinkautisesti velkaantunut Linjala totesi.

Olli ei ole, eikä ollut yksin. Puhujien kärjen ovat yleisemmin muodostaneet noin muutaman kymmenen joukko, josta terävintä kärkeä on ollut korkeintaan parikymmentä.

Joskus uutisoitiin, että Olli olisi Suomen ensimmäinen motivaatiopuhuja alallaan. Näin ei kuitenkaan ole. Esimerkiksi toinen suuri kuuluisuus Juhani Töytäri, Positiivareiden perustaja, aloitti samoihin aikoihin, itse asiassa jo vähän ennen hieman vastaavanlaiset tilaisuudet. Hänellä on yhteneväisyyttä Ollin tarinan kanssa. Myös hän paini 1990-luvun laman jälkeen jättivelkojen kanssa. Ensimmäiset luennot käsittelivät työyhteisöjä ja Juhanin yrittäjänä oppimia taitoja. Ne puheet aloittivat määrätietoisen velkasumman pienentämisen. Juhani ja Positiivarit nousivat kukoistukseen.

Tätä ennenkin on ollut tunnettuja ja tuntemattomampia suuruksia alalta.

Kauppalehdessä 2015 Olli kertoi, että asenteet poikkeavat eri puolilla Suomea.

”Esimerkiksi meillä Pohojammaalla yrittäminen on kunnia-asia.

Menestyminen vieläkin suurempi. Jossain muualla tehdään työtä leipänsä eteen, toimeentulon turvaamiseksi. Etelä-Suomessa on paljon muualta muuttaneita, mikä vaikuttaa toki kovasti paljon asenteisiin jopa sitoutumisessa. Itäsuomalainen leppoisuus ja eteläpohjalainen ittellisyys ovat aivan ääripäitä. Meidän työmme kannalta sillä ei ole suurtakaan merkitystä, koska haluamme, että jokainen itse oivaltaa asioita. Emme halua syöttää valmiiksi pureskeltua mössöä. Tämä tekee sen, että identiteettivaikeuksia ei synny. Koulutuksemme sisältää paljon asiaa, joka puetaan huumorivaippaan. Tämä on osoittautunut toimivaksi Hangosta Lappiin."

Koulutukset alkoivat nopeasti saada täsmällisempää muotoa ja esityksiä oli aluksi monenkin henkilön kanssa, mutta pian Olli löysi parikseen Annamaria Vapaavuoren. Työpari löytyi aiemman radiomainosyhteistyön kautta. Amista tuli varsin pian elämänkumppanikin.

Ollia siteerattiin jo 1990-luvulla useissa eri yhteyksissä ja hänen ideoitaan ovat lainanneet monet kuuluisuudetkin. TV2:n toimittaja Sinikka Hein kutsui Ollin jutustelemaan yhden illan pysäkki ohjelmaan. Kyseinen jakso uusittiin pariinkin otteeseen yleisön pyynnöstä.

Linjala on kiertänyt Suomea myönteisen asenteen matkasaarnaajana yli kolme miljoona kilometriä. Tämä kirja kertoo hänen ideoistaan ja esimerkeistään siitä, kuinka valtava asenteen voima on.

Asenteen kultainen kirja on monen vuoden työn tulos. Mukana on myös Olli Linjalan omia kirjoituksia eri aikakausilta, haastatteluita ja lehtijuttuja. Kirjassa aukaistaan koulutustilaisuuden aihesisältöä.

Ollin sanoja mukaillen sinulle arvoisa lukija: niin aurinkoisia asenteita että rusketut!

Pauli Vuorio

"Myönteisyys avaa ovet henkiselle ja taloudelliselle hyvinvoinnille"

ASENNE OHJAA TOIMINTAAMME JÄRJEN VASTAISESTI

Olenko minä asiakasta varten?
Asiakas maksaa palkkani.
Miksi asiakas tuli luokseni?
Terve itsetunto on menestymisen ehto.

UNELMA
LUOVUUS
RIKASTAVA YHTEISÖ
LUOTTAMUS
INNOSTUKSEN TARTUTTAMINEN
Totuuden tunnustaminen poistaa esteet!
Näillä mennään ja tehdään historiaa!!!

Copyright Olli Linjala

Mitä tunti maksaa? Otantaa vuosituhannen vaihdetta 1998 ennen työyhteisövalmentajista ja motivaatiopuhujista.

PUHUJA	HINTA / TUNTI
Jari Sarasvuo	3 170 €
Ritva Enäkoski + Marco Bjurström	3 080 €
Esa Saarinen	2 000 €
Ritva Enäkoski, yksin	2 000 €
Heimo Langinvainio	1 670 €
Olli Linjala+Annamaria Vapaavuori	1 670 €
Tommy Hellsten	1 130–2 000 €
Ben Furman	830–1 670 €
Sakari Pietilä	830–1 670 €
Tony Dunderfelt	830–1 130 €
Maija-Riitta Ollila	830 €
Juhani Tamminen	670 €
Hannu Aravirta	0–830 €
Kari Ormo	330–500 €

Taulukon tähtipuhujilta kysyttiin, millä hinnalla he tulisivat pitämään arkiiltana tunnin esitelmän sadalle kuulijalle Talentumiin. Useimmissa tapauksissa hintaan on lisättävä arvonlisävero. Joukosta puuttuu montakin merkittävää nimeä. Osa muuten vaan osa siksi, etteivät kyseiseen asiaan halunneet vastata toimittajalle. Taulukon hinnat on muutettu markoista euroiksi.
Lähde: Talouselämä 1998

Ollin kanssa estradilla on ollut mm:
Heli Tenkula
Tapio Hämäläinen
Oda-Liv Lackschèwitz
Helka Kuusiluoto
Aune Lind
Tuija Piepponen
Vuodesta 1994 lähtien Annamaria ”Ami” Vapaavuori

Olli Linjala

Olli Linjala kasvoi viisilapsisen perheen esikoisena ja ainoana poikana. Alavus, Kihniö, Pori ja Vaasa olivat kasvuympäristöjä varhaislapsuudesta nuoreksi aikuiseksi. Välillä temmellettiin muiden poikien kanssa, välillä omin päin. Pahemmilta kolhuilta vältyttiin, vaikka leikit olivat toisinaan vaarallisia.

– Kyllä siinä taisi riittää parillekin suojelusenkelille hommia, kun tämä poika kohkaili sahalla tukkien seassa.

Tärkeä lapsuuden vaikuttaja oli isoisä, jonka vanavedessä Olli opetteli käsillä tekemistä ja kuuli elämän viisauksia. Eloisa karjalaissyntyinen isoisä opetti pojalle erinäisiä perusasioita elämästä ja ennen kaikkea ihmisten ja heidän erilaisuutensa arvostamisesta.

Isoisän mukaan elämässä pitää kulkea silmät auki ja sormet harallaan. Toinen tärkeä oppi oli tämä: ”Kun kasvat isoksi mieheksi, elä koskaan tee tyttölöille mittään semmosta, jota hyö eivät taho, eläkä millonkaa sekkaannu piikoloihin”, tarkoittaen tietenkin omaa henkilökuntaa, mikäli sellaista joskus on. Näillä eväillä Olli on matkaa taivaltanut ja pärjännyt mielestään varsin hyvin.

Utelias mielenlaatu – jopa tirkistelytaipumus – ruokkii luovaa ajattelua. Luova ajattelu poikii sen, että kaiken voi tehdä toisin. Rutiinit ovat tärkeitä ja elämää helpottavia työkaluja, mutta jos rutiinit alkavat ohjata elämää, niistä tulee hyvinvoinnin tuhoava taakka. Siksi rutiinien rikkominen on onnellisen elämän ja hyvinvoinnin kannalta välttämätöntä.

– Kun edes välillä edes vähän kyseenalaistaa itsestäänselvyyksiä, lopputulos voi yllättää jokaisen. Ilma käy kevyemmäksi hengittää. Itsestäänselvyydessä eläminen sytyttää punaisia valoja elämään, kyseenalaistaminen avaa uusia mahdollisuuksia.

Kriisitilanteissa ja umpikujissa pitää aina vetäistä mustalla tussilla viiva – kuvaannollinen tai todellinen – entisen ja tulevan välille. Taakse jätetään kaikki siihenastinen, hyvät ja eritoten huonot asiat. Katsotaan vain eteenpäin. Mitä sieltä haluan löytää, miksi haluan, miten voisin haluamani saavuttaa eli paljonko olen valmis itse tekemään asiani hyväksi.

Sitten on toiminnan aika – asia kerrallaan, pulma kerrallaan. Vasta myöhemmin on aika ruotia, mikä johti siihen, että päädyttiin umpikujaan. Voimien kerryttyä ruotiminen on mahdollista ja hedelmällistä. Olli puhuu legopalikoiden keräämisestä:

– Kyse on selviytymiskonstista. Ensin täytyy viheltää peli poikki ja sitten lähteä etsimään keinoja päästä eteenpäin. Ei harppoen vaan pienin, pienin askelin.

Olli tietää mistä puhuu. Menestyvän mainostoimiston konkurssi edellisen laman kynnyksellä oli kova paikka.

– Minähän olin sellainen self-made-man eli tyhjästä noussut menestykseen. Oli oma viidentoista ihmisen firma, jolla meni lujaa, alla autot ja kaikki menestymisen ulkoiset tunnukset. Sitten tuli hetki, jolloin tilauskanta romahti parissa viikossa ja konkurssi oli edessä. Kaikki maallinen oli tiivistynyt taskussa olevaan 24 markkaan.

Muutos oli raju. Laman alkuvaiheessa ei oltu vielä totuttu konkursseihin. Vilkasta sosiaalista elämää elänyt ja arvostusta nauttinut yrittäjä olikin yhtäkkiä hylkiö, jonka nähdessään moni vaihtoi kadun puolta. ”Ystävät” kaikkosivat, paria lukuun ottamatta. Tilanne tuntui kestämättömältä, ja Ollin päässä syntyi päätös itsensä tappamisesta. Suunnitelma oli roiskaista pää edellä katuun viidennen kerroksen parvekkeelta.

– Yhtäkkiä sain päähäni riisua kaikki vaatteet ja korut pois. Astelin peilin eteen ja katsoin alastonta kehoani. Kysyin itseltäni: Onko sinulla Olli noin pieni eväsreppu matkassa?

Vaihtoehtoja oli tasan kaksi. Jos hyppäisi, peli olisi pelattu. Jos jättäisi hyppäämättä, olisiko elämällä tarjota tarpeeksi puolukoita Ollin kippoon.

Olli puki päälleen ja asteli kivilaiturille meren rantaan. Hän pläkkäsi kiven peilityyneen mereen ja tarkasteli veteen muodostuvia ympyröitä, jotka pienestä polskahduksesta kasvoivat valtaviksi renkaiksi, aivan kuin juuri menetetty elämäntyö. Yhtäkkiä paikalle tuli korvaton, kapinen koira, joka laski kuononsa Ollin reiden päälle ja katsoi suoraan silmiin.

– Rapsuttelin sitä piskiä ja ajattelin, että on minulla ainakin yksi kaveri. Ensimmäistä kertaa ajattelin tietoisesti, että miltä minusta nyt tuntuu rapsuttaa tätä koiraa. Se oli merkittävä hetki. Koira nousi, katsoi minua vielä kerran ja juoksi pois.

– Silloin kysyin ensimmäistä kertaa itseltäni, mitä haluan elämältä, miksi haluan ja kuinka sen saavutan. Siitä alkoi legopalikoiden keräily.

Rahaa ei ollut yhtään, ja konkurssin loppuunsaattaminen otti oman aikansa. Olli vetäytyi omiin oloihinsa.

– Itseni kokoamiseen ja tiedostamiseen meni muutama kuukausi. Pikkuhiljaa rupesin kehittelemään koulutusta, suunnittelin ja valmistelin sitä pitkään. Sitten aloin olla valmis myymään ajatustani.

Olli saapasteli Vaasan silloisen kaupunginjohtajan Juhani Turusen puheille. Turunen nikotteli tunnin verran, kun Olli esitteli loistokkaan ideansa asennekoulutuksen järjestämisestä kaupungin tapaisten julkisorganisaatioiden työntekijöille.

Ollin tarjoukseen liittyi Vaasan esiin tuominen kaikessa mainonnassa ja markkinoinnissa. Markkinointisuunnitelmaan kuului muun muassa televisiomainoskampanja, sadan esittelyvideon teko sekä tietenkin asianmukaiset esitteet. Kaikki tämä oli ennenkuulumatonta ja uutta.

– Turunen oli epäuskoinen, mutta totesi sitten, että on tämä niin hullu juttu, että se on nähtävä. Koulutus järjestettiin, ja tilaisuus oli menestys. Palaute oli positiivista ja vaikutukset ylittyivät moninkertaisesti.

Juhani Turusen kaukokatseisuus mahdollisti koko suunnitelman toteutumisen. Olli pääsi baanalle, ja Vaasa sai Suomen Aurinkoisimman Kaupungin mainetta myös matkailijoiden kohtaamisessa.

Niin alkoi Ollin kouluttajaelämä. Laman kourissa painivat yritykset ja yhteisöt janosivat lääkettä uskonpuutteessaan ja epätoivossaan. Ollin matkamittari tahkosi ajokilometrejä enimmillaan 124 000:n vuosivauhtia. Tilaisuuksia pidettiin parhaina päivinä kolmekin.

– Sellaisen tahdin kestää, kun palaute on niin mahtavaa kuin minulla oli. Sain siitä lisää voimaa ja energiaa jatkaa vuodesta toiseen.

– Olen itse kokenut ja vähintään nähnyt ne asiat, joista puhun. Siksi olen vakuuttava ja kuulijoiden on helppo sisäistää asiat. Puhun selkeää suomea suomalaisille – ihmiseltä ihmiselle.

Ennen esiintymistä Olli lataa itsensä huippuvireeseen. Täydelliseen valmistautumiseen kuuluu olennaisena se, että paikalle saavutaan aina hyvissä ajoin. Olli kuuntelee, katselee ja haistelee paikan tunnelmaa, kuvittelee keikan kulkua ja keskittyy.

– Siinä hommassa 130 kiloa soluja tekee tosissaan töitä. Kun kaikki on ohi, olo on kuin metsolla soitimella, niin tiiviisti keskityn. Positiivinen palaute, jota voi lukea reaaliajassa ihmisten ilmeistä ja olemuksesta, tuntuu mahtavalta. Palautetta tulee myös heti luennon jälkeen. Vieraat ihmiset tulevat usein halaamaan, miehenkörilläätkin. Se on kova juttu ja siitä saan voimaa ja jaksamista.

Luennon jälkeen tapahtuu tyhjentyminen, aivan kuin urheilusuorituksen jälkeen. Tila vaatii oman palautumisensa kaikessa rauhassa.

Yksikään luentokokemus ei nouse ylitse muiden, mutta mieleen painuneita tilaisuuksia on useita.

– Ylivieskassa oli kerran Nuorkauppakamarin järjestämä keikka. Minulta kysyttiin, mahtaisinko tarvita äänentoistolaitteistoa. Vastasin kieltävästi, sillä arvelin yleisömäärän jäävän vähäiseksi. Saavuin keikkapaikalle, piha opli täynnä linja-autoja ja ihmisiä oli 1 500. Luulin,

että hallissa olisi vähintäänkin Esko Aho ja Paavo Väyrynen, koska elettiin eduskuntavaalien kiihkeätä markkinointiaikaa. Mutta ei, olivat tulleet kuuntelemaan Linjalan Ollia! Sujuihan se, vaikka ei mikrofonia ollutkaan. Puhumisesta ei kylläkään pariin päivään tullut mitään.

– Kerran edessäni oli keikka, josta en etukäteen tiennyt, keille koulutusta pidin. Noustuani lavalle minulle kerrottiin salissa istuvan 180 psykologia ja 44 psykiatria… Ehkä oli parempikin, etten tiennyt. Yksi psykiatri asennoitui ennen luentoani niin, että mitä pelleilyä tämä on. Puolen tunnin päästä hän jo hosui puhelimellaan ja perui kaikki loppupäivän tapaamisensa.

– Kerran vedin hyväntekeväisyyskeikkaa, jossa yleisö koostui CP-vammaisista. Se oli kolmen viikon ja 25 koulutuksen keikkaputken viimeinen tilaisuus. Pidin oman osuuteni ja lähdin piipahtamaan kahvion puolelle. Luentokumppanini Ami jäi jatkamaan omalla osuudellaan. Kahvioon saapui yleisön joukossa ollut poika, joka tuli kiittämään ja kehumaan koulutustamme. Kerroin kollegani Amin jatkavan, johon poika vastasi ykskantaan: Kyllä Ami on hyvä, mutta karkki on kyllä parempaa. Lähdin sitten oven taakse odottamaan omaa vuoroani. Käytävään aukesi ovi, josta tuli eräs mies hermostuneen oloisena. Hän äkkäsi minut ja huudahti: Etkös sinä ole Linjalan Olli? Kuule, tule ja pelasta meidät pälkähästä. Meillä on kohta täysi salillinen kenkäkauppiaita, joilla piti olla koulutustilaisuus. Mutta kouluttajaa ei löydy koko laivasta. Voitko auttaa, maksamme kyllä hyvin. Tuli mieleeni juuri saamani elämänviisaus asioiden tärkeysjärjestyksestä. Takana kolmen viikon koulutus, edessä erinomainen illallinen viineineen ja 15 tunnin uni. Kuulin ääneni sanovan: Kyllä raha on hyvää, mutta nyt kyllä kalja on parempaa. Kieltäydyin esityksestä, mutta lainasin heille kalvosarjani.

Ollin motiivi tehdä asennekoulutuksia on yksinkertaisuudessaan se, että hän saa niistä valtavan paljon omaan elämäänsä.

– Laitan itseni sataprosenttisesti likoon. Palaute on ollut niin hyvää. Nämä asiat eivät happane koskaan eikä niissä valmistu koskaan.

– Koen olevani vastuussa niistä ihmisistä, jotka minua tulevat kuuntelemaan. En missään nimessä halua pettää heidän luottamustaan. Se pätee muuhunkin elämään.

Asenteen Olli kiteyttää yhteen sanaan: suhtautumistapa.

Olli on kiitollinen tietyille ihmisille ja yhteisöille, joilla on ollut suuri merkitys asennetyössä:

– Turusen Jussille olen kiitollinen, koska hän mahdollisti koko homman. Nuorkauppakamrin väki on tukenut minua aina. Kollegat, joiden kanssa olen saanut tehdä tätä työtä. Luentojeni sisältöön ovat luonnollisesti vaikuttaneet kaikki tapaamani ihmiset.

Elämän tarkoitus on Ollin mielestä elää tasapainoista, itseä tyydyttävää elämää siten, ettei se loukkaa ketään eikä tuota pahaa mieltä muille.

Ollin mielestä lama-Suomi saadaan nousuun ruohonjuuritason pienillä teoilla:

– Kun jokainen ymmärtäisi, mitä itse voisi asioiden eteen tehdä. Kyse on hyvin pienistä asioista ja oivalluksista ja valmiudesta hyväksyä tarvittavat muutokset.

Tahallinen vahingonteko on Ollin mielestä väärin. Tahallinen tunteiden loukkaaminen, kaikki tahallisesti tehdyt asiat, jotka vaikeuttavat elämänlaatua, toimeentuloa ja yhteiskuntaa.

Ollille ei ole siunaantunut omia biologisia lapsia, mutta Lotta ja Teemu, nyt jo aikuiset ihmiset, kuuluivat kerran Ollin perheeseen äitinsä välityksellä. Olli kasvatti heitä kuin omiaan. Nyt Olli on Lotan kolmivuotiaan pojan ylpeä kummi. Jos Olli antaisi lapselle elämänohjeita, hän neuvoisi:

– Omaksu kymmenen käskyä, niissä on kaikki tarpeellinen.

Kunpa myös omaksuisit myönteisen, eteenpäin vievän asenteen. Keinoja löytyy, jos onnistumisen halu on olemassa.

– Pahinta on antaa kielteisyydelle yliote, sillä varmistetaan kaikenkaikkinen pahoinvointi, niin henkinen kuin taloudellinenkin. Kielteisyydestä ei ole mitään hyötyä, ei elämässä, työssä eikä harrastuksissa.

– Yritän metsästää kivoja juttuja arjessa. Joskus tulee tietenkin bluesiakin elämään, mutta se vain pitää hoitaa pois. Minulla ei ole mitään salaisuuksia. Kaiken lisäksi olen hölöttäjäluonne. Kaikesta voi ja pitääkin puhua. Pidän suorastaan arvonimenä, kun jotkut luokittelevat minut hulluksi. Olen aina joutunut myymään ajatuksiani. Mutta uskon asiaani, koska olen miettinyt ja jopa kokenut kaiken valmiiksi. Toteutan ideoitani mielelläni. Kunnioitan myös muiden mielipiteitä. En pidä jääräpäisesti kiinni omista ajatuksistani, jos asiat perustellaan hyvin.

Yksi esimerkki luovuudesta oli se, kun eräs huonekalukauppias kääntyi hädässään Ollin puoleen. Käsiin oli jäänyt toistatuhatta muhkeata nojatuolia, kun asiakas ei kyennytkään tilaustaan lunastamaan. Olli mietti hetken ja laittoi sitten Hesariin näyttävän ilmoituksen: Nikolai – pyllyjen unelma. Nikolaiksi nimetty tuoli kävi kaupaksi kuin häkä, ja lisääkin olisi mennyt.

Tärkeitä asioita elämässä ovat ruoka, juoma, ystävät. Ystäviksi valikoituvat harvat, heiltä Olli kokee saavansa enemmän kuin itse antaa. Ystävien sosiaalisella statuksella ei ole mitään merkitystä.

Olli haluaa aina tehdä vaikutuksen, hoitaa asiat niin että jää historiaan. Nuorkauppakamarin keskusliiton luottamustehtävät vuosina 1988–1990 oli sellainen pesti. Vieläkin Olli törmää ihmisiin, jotka kaiholla muistelevat sen ajan aikaansaannoksia.

– Pyrin tekemään hyvin sen minkä teen.

Ollilla on jo eräänlainen faniklubikin. On yrittäjiä, jotka liimaavat

seinälle kaiken Ollin kirjoittaman. Teksteistä he saavat uskoa ja vahvistusta omalle työlleen. Ollissa he näkevät ymmärtäjän, joskus jopa ainoan, joka heitä ymmärtää.

– Pienyrittäjällä ei monestikaan ole kavereita. Yksin puurretaan. Yksikin yrittäjä sanoi, että ilman sun juttuja tätä firmaa ei enää olisi olemassakaan.

Parisuhteesta Ollilla on omien sanojensa mukaan runsaasti kokemusta. Hän sanoo tehneensä paljon virheitä suhteissaan ja siksi tietääkin, miten suhteessa ei missään tapauksessa tulisi toimia. Tämän oivalluksen Olli sai, kun hän kysyi kalastajalta mistä tämä tietää kaikki kivet. – En tiedäkään, tiedän vain missä niitä ei ole.

– Tämä on minun parisuhdetuntemukseni kääntäen. Tiedän varmat upottavat karikot.

– Miehen tehtävä on turvallisuuden tunteen luominen. naisen tehtävä on kehua miestä. Niin se on.

Parisuhdeongelmista puhuttaessa Olli ammentaa omista kokemuksistaan. Ja kun salattavaa ei ole, hän puhuu tarvittaessa kokemuksen syvällä rintaäänellä vaikka potenssiongelmista. Lama syö myös parisuhteiden hyvinvointia, siksi Ollin jutuille olisi kysyntää enemmänkin.

– En opeta, vaan herättelen ihmisiä ajattelemaan. Pilke pitää aina olla silmäkulmassa. Koetan joka luennolla järjestää niin, että väki lähtee tauolle hymyssä suin.

Jotkut ihmiset vaikuttavat ylimielisiltä. Ollin mielestä ylimielisyyden taustalla on pelkotiloja. Ylimielisyys on puolustusreaktio, jota usein tulkitaan väärin.

– Ihminen on pohjimmaltaan hyvä, mutta asenne voi olla väärä. Hankala ihminen on hankala jostakin syystä. Kun sen syyn löytää eli ymmärtää ihmistä, hankalankin kanssa on helpompi oppia

tulemaan toimeen. Negatiivisella asenteella on tuhoava ja ympäristöä myrkyttävä vaikutus, ja positiivinen asenne puolestaan imuroi hyvinvointia ja keventää elämää kaikin tavoin.

Kuinka positiivisuusgurulta onnistuu ainaisen myönteisen asenteen ylläpitäminen?

– Olen itsekin joskus sortunut kyselemään, että mikä järki tässä kaikessa on. Mutta olen oppinut välttämään kaikkea väkisin yrittämistä. Pyrin tietoisesti tekemään kaikkea kivaa, järjestämään niin, että elämässä on enemmän positiivisia kuin negatiivisia asioita.

Olli perää ihmisiltä aktiivisuutta oman elämänsä hallinnassa. Kun halua on, keinotkin löytyvät. Hyvä esimerkki on Ollin tupakoinnin lopettaminen.

– Poltin aikoinaan noin kolme askia päivässä. Kerran olin lähdössä palaveriin ja havahduin siihen, miten varustauduin palaveria varten. Rintataskussa oli jo hieman vajaa aski, mutta kaivoin laatikosta taskuuni täyden askin ja sitten vielä otin pöydällä olevasta askista yhden matkatupakaksi. Että varmasti riittää. Ohikiitävän hetken ajattelin, että eihän tässä ole mitään järkeä. No, selailin sitten Ykköset-lehteä, jossa äkkäsin Kari Tuomaalan hypnoosi-ilmoituksen tupakasta vierottautumiseen. Olin sen samaisen ilmoituksen havainnut ennenkin, mutta nyt vasta todella näin sen. Siltä istumalta varasin itselleni ajan Seinäjoelle. Olin ihmeissäni, kun se oikeasti toimi. Kaksi käyntiä – ja olin irti tupakasta. Ei minkäänlaisia vieroitusoireita, ei unia, ei tupakan halua. Suhtautumiseni tupakkaan on sen koommin ollut täysin välinpitämätön. En kaipaa sitä, en välttele tupakoivia ihmisiä enkä moralisoi heitä. En vain itse tarvitse tupakkaa elämääni hallitsemaan.

– Kun tietää mitä tahtoo ja päätös on tehty, keinoja kyllä löytyy.

ENSIMMÄINEN KEIKKA OLI RANKKA KOKEMUS – HIKI VIRTASI JA TUKKA OLI SEKAISIN, MUTTA KYLLÄ SE VAAN HYVIN MENI.

Olemme kotikaupunkini Vaasan, eräässä suuressa loppuunmyydyssä salissa. Iski ramppikuume! Päätin, että en mene estradille! Legendaarinen kollega, silloin julkisuuden valokeilassa Uuno Turhapuron appiukkona paistatteleva näyttelijäkonkari, Tapio Hämäläinen totea rauhallisena, mene vain. Minua pyörryttää! Ota pöydän reunasta tukea. Suu on aivan kuiva! Siellä on riittävästi vettä pöydällä, kuuluu rauhallinen vastaus. Entäpä jos oikeasti pyörryn!!!? Minä tulen, vedän jaloista tänne lämpiöön ja käyn sanomassa: "Mies antoi kaikkensa, enempää me emme voi vaatia." Kokemus, rauhallisuus ja huumori laukaisivat paniikkini ja tilaisuus alkoi sekä loppui ajallaan. Ikimuistoiset aplodit tuntui kestävän iäisyyden.

USKALLA OLLA HULLU!

Kun elämä urautuu rutiininomaiseksi, kaikki alkaa tympiä. Pienet, suorastaan olemattomat asiat saavat elämän sekaisin tai ainakin pinnan kiristymään, jopa palamaan. Elämään astuu eripuraa kotioloissa ja myös työpaikalla. Mikään ei oikein kiinnosta. Haluttomuus valtaa tilaa yhä enemmän. Työ, työkaverit, harrastukset, jopa oma elämänkumppani alkavat tympiä. Ajatukset pyörivät yhä enemmän epämiellyttävissä asioissa; valittamisesta muodostuu elämäntapa, ainoa seurustelumuoto.

Riko rutiineja – pysähdy ajattelemaan asioita. Se, mikä sinusta nyt tuntuu älyttömältä, lapselliselta ja hullulta, on mitä parasta lääkettä elämänlaadun nostamiseksi. Harjoittele pienillä jutuilla, opettele hulluksi. Miten kävisi, jos et katsoisi *Kauniita ja rohkeita* tai *Salattuja elämiä* vaikkapa viikkoon? Lukisit sanomalehden vasta illalla? Kävisit perheesi kanssa syömässä ravintolassa ihan tavallisena arki-iltana? Voisitko elää viikon ajan katsomatta televisiota ollenkaan? On mahtava tunne, kun keksii jotain muuta tekemistä rutiinikäyttäytymisen sijaan.

Olisiko tulevan viikon teema vaikka nauraminen? Hakeudu sellaiseen seuraan ja tilanteisiin, joissa saat nauraa sydämesi pohjasta. Opit näkemään asioita ja elämää aurinkoisten linssien läpi. Pian huomaat, kuinka paljon arkielämä sisältää huumoria, hauskoja tilanteita ja rentouttavia hetkiä. Jos siitä ei ole muuta hyötyä, niin ainakin se, että mieleen ei sillä

hetkellä mahdu surullisia tai masentavia ajatuksia. Mieti, kuinka monta vitsiä muistat tai osaat. Opettele repimään huumoria eri tilanteista. Se on mukavaa. Käytä rutiinia työkalunasi, älä anna sen ohjata elämääsi.

Piehtaroi itsetyydytyksessä. Opettele nauttimaan aivan pienistäkin onnistumisista. Nauti niistä julkeasti. Vaatimattomuus rumentaa ihmistä. Nauti oivalluksistasi, itsestäsi, aikaansaannoksistasi ja koko elämästäsi. Jos et nauti, elämä on raskasta, ja kun se on raskasta, et voi siitä nauttia. ”Sitte itketähän jos perästä kuuluu, mutta ei koskaa etukätehen”, on myöskin niitä pohjalaisia elämänviisauksia. Uskalla elää ja nauttia. Riko rutiineja: ajattele, keksi, hulluttele.

Uskalla nauttia arjesta, onnistumisistasi ja elämästäsi. Uskalla myös epäonnistua. Epäonnistuminen ei tee ihmisestä huonompaa, päinvastoin – se antaa kasvupohjaa itsensä ymmärtämiseen, hyväksymiseen ja kehittämiseen. Jos uskot, että huominen päivä voisi olla hiukkasenkin parempi kuin tämä, niin miksi se ei voisi alkaa tänään, nyt heti?

AMMATTIYLPEYDESTÄ HYVINVOINTIA JA JAKSAMISTA

Henkisen ja taloudellisen hyvinvointimme perustana on kyky tulla toimeen muiden ihmisten kanssa. Me tarvitsemme muita ihmisiä – kukaan ei pärjää yksin. Tarvitsemme asiakkaittemme ja työkavereittemme myönteistä suhtautumista itseämme kohtaan. Vasta silloin meillä on mahdollisuus onnistua niissä asioissa, jotka sillä hetkellä ovat tärkeitä. Jokainen meistä virittelee kanssaihmisten tunteet meitä kohtaan myönteisiksi tai kielteisiksi, ja se tapahtuu silmänräpäyksessä tietämättämme tai tahtomattamme. Jos lataamme kielteisen tunteen, niin mikään ei oikein tahdo onnistua ja koko touhu tuntuu vastenmieliseltä ja raskaalta sekä polttaa ihmisen pohjaan. Myönteiset, eteenpäin vievät tunteet avaavat onnistumisten portit. On vain yksinkertaisesti mukava toimia päivän askareissa.

Jos ei ole hyvissä väleissä itsensä kanssa, on mahdotonta tulla toimeen muidenkaan ihmisten seurassa. Urautuminen arjen rutiineihin tappaa meistä halun onnistua ja elää leppoisilla fiiliksillä sekä aiheuttaa loppuunpalamista. Se murentaa ammattiylpeyttä ja itsetuntoa. Rutiinit ovat mahtavia työkaluja ja antavat turvallisuuden tunnetta mutta tuhoavat elämän laadun päästessään hallitsemaan elämän kulkua. Muutumme hyvin haavoittuvaisiksi ja epävarmoiksi ja peittelemme heikkoa itsetuntoamme usein hyökkäävällä sekä epämiellyttävällä käyttäytymisellä.

Oma henkinen likakaivo tulee useimmiten tyhjättyä läheisimpien ihmisten silmille työpaikalla ja kotona.

Riko rutiineja, ennen kuin ne rikkovat sinut. Koeta kurkkia omasta luutuneesta rutiiniputkestasi hieman ulos, niin huomaat, kuinka nopeasti elämään tulee pitkät valot päälle. Huomaat hienoja arjen asioita. Elämä, työ ja työkaverit esittäytyvät aivan uudessa valossa, asiakkaista puhumattakaan. Itsetunto kohenee ja sitä kautta myös ammattiylpeys. Vasta oman itsensä arvostamisen kautta syntyy halu etsiä oman elämänsä hyvinvoinnin pelimerkkejä, halu oivaltaa oma todellinen vastuunsa itsensä ja koko työyhteisönsä hyvinvoinnin rakentajana.

Hyvinvointia ja jaksamista ei voi tuoda kukaan muu, vaan sen me rakennamme jokainen itse henkilökohtaisesti. Sinä olet elämäsi ja työyhteisösi kaikista tärkein ihminen. Huolla itseäsi, tuulettele ajatuksia ja pistä kahlehtivia arjen rutiinejasi vähän eri järjestykseen.

AJATTELE – JO YKSIKIN SYNTYVÄ OIVALLUS SAATTAA VAIKUTTAA RATKAISEVASTI TULEVAAN
– Kielteinen asenne tulee kalliiksi.
– Töykeä kohtelu on loukkaus, joka johtaa kostotoimenpiteisiin.
– Urautuminen arjen rutiineihin tappaa ihmisestä halun.
– Asenne ei ole ihmisen yksityisasia kotona, töissä eikä harrastuksissa.
– Lataamme asenteen itseämme kohtaan silmänräpäyksessä.

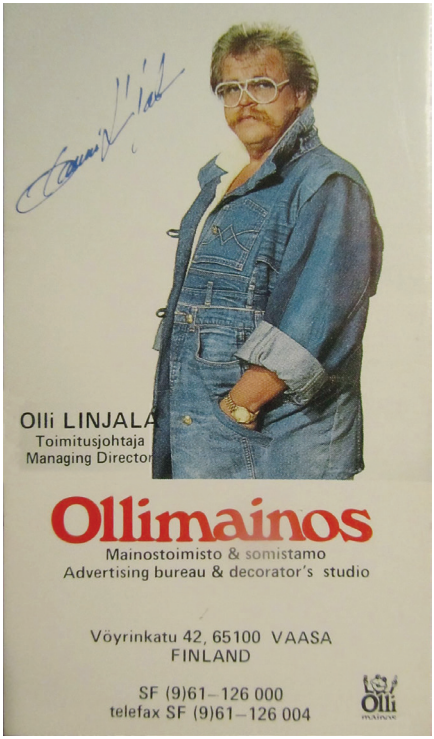
Luova ajattelu kaiken a ja o

Utelias mielenlaatu – jopa tirkistelytaipumus – ruokkii luovaa ajattelua. Luova ajattelu poikii sen, että kaiken voi tehdä toisin. Rutiinit ovat tärkeitä ja elämää helpottavia työkaluja, mutta jos rutiinit alkavat ohjata elämää, niistä tulee hyvinvoinnin tuhoava taakka. Siksi rutiinien rikkominen on onnellisen elämän ja hyvinvoinnin kannalta välttämätöntä.

– Kun välillä vähän kyseenalaistaa itsestäänselvyyksiä, lopputulos voi yllättää jokaisen. Ilma käy kevyemmäksi hengittää. Itsestäänselvyydessä eläminen sytyttää punaisia valoja elämään, kyseenalaistaminen avaa uusia mahdollisuuksia.

Ei tiennyt Olli Linjala lapsena, eikä mainostoimisto aikanakaan varmuudella mikä hänestä tulee isona. (Lapsuuskuva mahdollisesti vuodelta 1954, Alavuden Jokivarren kylässä ikuistettu.)

Ja tapahtui niinä asenteellisina päivinä...

Ilmassa leijailee suurta sinfoniakonserttia hämäävästi enteilevä tunnelma. Salin täyttävät innokkaiden kuulijoiden lisäksi kaiuttimien toistamat viulut, joiden saattelemana sisään käy yleisön läpi kaksi hymyilevää hahmoa. Rennosti, mutta silti juuri sopivasti jännittäen, nainen ja mies pyyhkivät iloisin silmin kuulijamertaan.

– Oikein hyvää päivää ja terveisiä Pohjanmaalta, aloittaa arvokkaan oloinen, mutta samalla huolettoman tyylitelty herra puheensa. – Haluaisin esitellä Teille kollegani. Hänen nimensä on Annamaria Vapaavuori. Aplodit toivottavat kaksikon tervetulleeksi taloon ja niiden vaietessa käydään sulavasti itse asiaan.

– Amin tehtävänä on olla mukanani esittämässä otteita arkielämän tilanteista. Haluamme kouriintuntuvasti, tai jopa teatraalisesti, näyttää miten äärettömän pienillä asioilla virittelemme ympärillämme olevia ihmisiä, joko myönteisiksi tai kielteisiksi itseämme kohtaan.

Videotykki piirtää tahattoman veikeästi puhujan nimen tämän otsaan, ikään kuin esitelläkseen tämän. Tuota yksityiskohtaa tuskin monikaan edes huomaa, jokaisen seuratessa intensiivisesti Ollia.

– Vaikutamme ratkaisevasti itse onnistumisemme edellytyksiin, joita petaamme itsellemme ja kulloinkin tärkeälle asiallemme. Emme tiedosta sellaisten edes olevan olemassa, mutta silti niillä on ratkaiseva merkitys. Kaikki kertomuksemme ovat tositarinoita ja esimerkit otteita elävästä elämästä. Ne eivät välttämättä liity suoranaisesti sinun työhösi, mutta tahdomme näin tuoda esiin, miten äärettömän pienillä asioilla vaikutamme lopputuloksiin.

Jokainen läsnäolija on juuri aistinut, että kyseessä ei ole mikä tahansa tilaisuus ja tulossa olisi vakavilla asioilla leikittelevä show, vaikka he sitä eivät vielä täysin tiedostakaan. Hämmennyksen peittoaa alleen uteliaisuus.

– Minun nimeni on Olli Linjala, jatkaa tyylikkään harmaahapsinen herra. – Olen vaasalainen mainosmies. Aloin kehittää erilaisia asennekoulutuksia yli kaksikymmentä vuotta sitten, ja nykyään kierrämme Annamarian kera kuin Armi ja Danny ympäri Suomea. Opettamaan emme aio ryhtyä, sillä meillä ei ole pienimpiäkään eväitä neuvomaan ammattilaisia omassa työssään. Me haluamme herättää ajatuksia!

– Kukaties jutuistamme löytyy jonkinasteista ideaa asenteiden muokkaamiseksi entistäkin myönteisempään suuntaan. Tavoitteenamme on kylvää edes yksi siemen jokaisen mielen sopukoihin; tällöin mekin koemme onnistumista myös omasta työstämme ja jätämme tämän paikan itseämme taputellen ja toinen toistamme kehuen. Eräs asiakkaamme soitteli taannoin ja kehui saaneensa meiltä erinomaisia työkaluja, jopa oman puolisonsa kouluttamiseen! Kiistaton kliimaksi koetaan kuitenkin jo puolentoista tunnin kuluttua, sillä tuolloin pidetään kahvitauko!

Kepeä huumori soljuu juuri oikeisiin paikkoihin. Kuulijakunta istuu nyt paljon mukavammin; rento rupattelu on tehnyt tehtävänsä.

"Kielteisellä asenteella ei ole mitään käyttöä työyhteisössä, harrastuksissa eikä elämässä."

*Kielteisellä asenteella ei ole mitään käyttöä työyhteisöss*ä, harrastuksissa eikä elämässä, tavaa yleisö mielessään.

– Se on meidän kivijalkamme, viittaa Olli tekstiin. – Sillä ei yksinkertaisesti ole käyttöä ihmisen elämässä. Ei töissä, ei harrastuksissa,

eikä vapaa-aikanakaan. Vain myönteinen asenne johtaa onnistumisiin, koska se hamuaa onnistumisen tilanteita ja paikkoja. Kielteisyys sytyttää julmanpunaiset liikennevalot ja pysäyttää onnistumisen liikenteen!

– Miksi sitten kielteisyys hylkii onnistumista? Sen tehtävä on tuhota yhteisöjä, parisuhteita, perheitä, harrastuksia ja työpaikkoja! Sen kaivautuessa kolkosti ajatuksiin loisimaan se samalla muuttaa julmasti isäntäänsä. Olen nähnyt satoja esimerkkejä siitä, miten elämä on valunut kielteisyyden armottomalle aavikolle. Olen nähnyt siellä kaksi kertaa myös itseni ja silloin Ollista on kaivautunut aivan toinen mies – miten nopeasti reippaus, ilo ja into voivatkaan tärveltyä! Kielteisyyden muuttaessa yhteisöön mitään ei enää viitsitä tehdä. Ei innostuta eikä mikään huvita.

Yleisö on aiheesta innostunutta, mutta ei huvittunutta, sanoista kun löytyy jotain pelottavan tuttua…

– Huumorintajukin alkaa kadota. ”Mitä sä sillä tarkoitit, saakeli”, sanoo toinen jos ensimmäinen uskaltautuu kertomaan kaskun.

Olli irvistää, aihettaan korostaen. Kukaan ei kuitenkaan naura, kuulijoilla kun on liikaa pohdittavaa.

– Hyvin yksinkertaisetkin asiat saattavat mennä pieleen, jos tympääntyminen ja kielteisyys ovat päässeet asettumaan taloksi. Kaupassa, baarissa tai kahvilassa ei yksinkertaisempaa asiaa olekaan kuin toivottaa asiakkaalle hyvää päivää, mutta jos kaikki menee muutenkin pieleen, niin sellainenkin unohtuu... Yhdessä tekeminen on poissa, ja ”vitsi kun täällä on kivaa” -meininki kuolee. Ei viitsitä keskittyä tai kehittyä, saati vaivata päätään, tehdään vain kuten aina ennenkin.

Korostuneen löysä käsi syöksyy hitaasti ja varmasti lentokoneen lailla kohti lattiaa välittäen jokaisen ymmärtämän viestin jyrkästä alamäestä, joka kolkuttaisi pian ovella.

– Huippuosaajat saattavat tehdä susia hienoilla vehkeillään. Kun teimme erään suhteellisen pienen ikkunayrityksen kanssa muuatta yhteistyöprojektia, kysyin heidän edustajaltaan, tuleeko virhekappaleita paljonkin. Hän kertoi, että noin sadan tuhannen euron edestä vuodessa! Uudet toimitilat, uudet hienot työvälineet, ammattitaitoinen ja huippuosaava henkilökunta... ja viallisia kappaleita sadan tuhannen euron edestä! Keskityimme sitten heidän kanssaan juuri näihin asioihin, emmekä edes kovin syvällisesti, juttelimme vain ihmisten kanssa avoimesti. Puolen vuoden kuluttua virhekappaleet katosivat tyystin. Kysymys oli vain siitä, että saatiin kielteisyys käännettyä myönteisyydeksi.

– Hyvin äkkiä mihin tahansa yhteisöön pesiytyy luottamuspula, kun ei enää luotetakaan kavereihin ja aika menee asioiden varmistelemiseen, kyselemiseen ja ihmettelemiseen. Tuolloin ihmiset väsyvät, tai jopa sairastuvat, ja silloin tulee työuupumista, joka on minulle mysteeri – en usko työmäärän uuvuttavan ihmistä, vaan sen tekevät muut ympärillä olevat asiat, kuten työyhteisön henki, asenteet ja arvot, elleipä peräti jälkimmäisten totaalinen puuttuminen tai niiden arvostamisen puute. Itse en ole vielä koskaan uupumista kokenut, vaikkakin pitkiä päiviä tulee tehtyä, automatkat mukaan lukien, ja tällöin joutuu vielä pelkäämään poliisia, hirviä ja peltipoliisiakin.

Kannustaminen

Kannustaminen ja toisten auttaminen onnistumiseen katoavat. Pakerretaan vain omaa pientä ympyrää ja muut tehköötmitä tahtovat. Ennen kaikkea ei osata nauttia onnistumisesta, vaikka senhän pitäisi olla se elämän suola! Eihän asian onnistuminen ole vielä mitään; palkka ja riemu tulevat, kun hyvää lopputulosta saa tuuletella ja nauttia hetkisen omasta erinomaisuudestaan! Sellainen ilo

katoaa hyvin nopeasti, alkaen syödä ammattiylpeyttä, ja pian koko työ- tai harrastusyhteisö on mennyttä. Kovin juttu on se, että vastuu on jokaisen henkilökohtaisilla harteilla, eikä sitä saa siirtää kenellekään toiselle. Ei ole olemassa herra tai rouva Joku Muuta, jonka niskaan se surutta sälytetään.

"Asenne ei ole kenenkään yksityisasia."

Kun tulemme uuteen työyhteisöön, tai vaikkapa uudelle paikkakunnalle, ensimmäisen kohtaamamme ihmisen merkitys on aivan käsittämätön. Riippumatta hänen asemastaan, työtehtävästään tai titteliästään silmänräpäyksessä hän virittelee meidät ja tuottaa jonkinlaisen tunnetilan. Hän myös kertoo meille asioita, aivan tietämättään ja tahtomattaan, muun muassa millaisessa hengessä työyhteisössä toimitaan ja millainen fiilinki on puhaltaa yhteen hiileen.

Vieläkin selkeämmin hän viestittää sen, mikä on asenne vieraaseen ihmiseen. Silmänräpäyksessä koemme tunteen, jonka ohjaamana määrittyy suhtautumisemme työyhteisön

tai jopa koko paikkakunnan ihmisiin. Kokemamme tunteen totuudenmukaisuudella ei ole pienintäkään merkitystä, meillä kun ei ole sen lisäksi muuta johon nojata.

Asenne ei ole kenenkään yksityisasia. Sillä me vaikutamme ratkaisevalla tavalla myös työkavereidemme onnistumisiin. On varmastikin arvattavaa, että minulle ja Amille ensimmäinen kohtaamamme ihminen on usein hotellin vastaanottovirkailija. Eli tuo ihminen, jonka tehtäviin selkeästi kuuluu myöskin toivottaa asiakkaansa tervetulleeksi, viihtymään yhteisöön sekä ostamaan heidän palveluitaan ja siten tuomaan kaivattua hyvinvointia koko porukalle.

Myrskyn läpi hotelliin

Yhtäkkiä asiat saavat aivan uuden sekä näyttämötaiteellisen muodon Ollin ja Amin astuessa kirjoituspöytänsä ääreen. Yllättynyt katsoja huomaa eteensä loihditun hotellin vastaanottoaulan, johon kuvitteellisesta kaatosateesta astuu asiakas.

– Voi veljet, mikä keli. Tuli vettä ja räntää, kuin mikä. Minulla olisi täällä varaus, Aurinkoiset asenteet Oy:n nimellä.

– Niin? Millä nimellä?

– Aurinkoiset asenteet Oy. Yli neljä tuntia kesti tuo matka. Yleensä olen kahdessa tunnissa ajanut, mutta kun ei vain nyt uskaltanut, kun oli…

– Ei ole varausta.

– Ei ole varausta!? Johan minä sen viikko sitten tein.

– Kyllä minä tuosta ruudulta näkisin, jos näin olisi. Ei ole varattu. Sellaista ei löydy tietokoneelta.

– No onpas tämä nyt ihmeellistä... Katsoisitko sen minun omalla nimelläni, Olli Linjala?

– Niin, millä nimellä?

– Olli Linjala! En kai minä nyt turhaan tänne tullut! Olisi pitänyt kuitenkin ottaa tuolta matkan varrelta jo se yksi huone, kuten aluksi oli tarkoitus.

– Olli Linjala, sillä nimellä näyttää löytyvän.

– No niin. Olihan siellä kun viitsii keskittyä työhönsä edes vähän, nih.

– Te olette sanonut saapuvanne kahdeksaan mennessä. Kello on nyt puoli kymmenen.

– Enkö minä juuri kertonut kuinka huono ajokeli siellä oli?

– Me annamme huoneita pois, jos asiakas ei ole saapunut kahdeksaan mennessä.

– Et kai sinä ole minun huonettani pois antanut?!

– En tällä kertaa, mutta ensi kerrasta en tiedä…

– No minä kyllä tiedän ensi kerran aivan tarkalleen! Anna jo se avain, että pääsen siihen helvetin lääväänі edes, saatana…

– Aivan varmasti, kun hotellihuoneeseeni lopulta pääsen, vähintäänkin pyyheliinat on mielestäni viikattu väärin. Tarjoilijat ravintolassa ovat hirvittävän rumia ja ruoka karmivan kamalaa. Ei löydy epäkohtaa, jota en tikulla saisi kaivettua esiin. Asenne ei ole yksityisasia, vaikka se äkkiseltään siltä voisikin vaikuttaa. Tuon juuri esitellyn mäntin työkaverit joutuvat tekemään valtavasti ylimääräistä työtä, jotta heille jalostuisi luonnollinen halu ja tarve puhaltaa samaan hiileen.

Otetaan näytelmässä askel taaksepäin ja tehdään äskeinen kohtaus myönteisemmin:

– No mutta hyvää iltaa, tervetuloa!

– Olipa siellä hirvittävä sää, totta vieköön.

– Siellä on kyllä oikea koiranilma.

– Minulle on huone varattuna, Aurinkoiset asenteet Oy:n nimellä.

– Aurinkoiset asenteet?

– Kyllä. Tupla-aika meni tuolla tien päällä. Kun oli viidentoista sentin sohjo, niin ei vain uskaltanut kovempaa ajaa.

– Mutta onneksi pääsit sentään ehjänä perille.

– Älä muuta viserrä.

– Kuulostaa vieraalta tuo Aurinkoiset asenteet. Oliskohan varaus tehty mahdollisesti jollain toisella nimellä?

– Öööö... Jaa, voihan olla että varasin sen omalla nimelläni, Olli Linjala. Katsoisitko sillä?

– No niin, sehän onkin jo tutumpi nimi. Tervetuloa, teitä olen tässä odotellutkin.

– Oletko sinä oikein käynyt erikseen katsomassa niitä varauksia?

– Itse asiassa kyllä, muutama asiakas kun on vielä tulossa.

– Aivan, aivan.

– Aurinkoiset asenteet -nimellä ei löytynyt, mutta Ollin nimellä löytyy varmasti.

– Ei ole lainkaan varmaa, että kaikki saapuisivat. Minullakin meinasi usko loppua kesken tuolla myrskyssä ja meinasin ottaa huoneen matkan varrelta. Ajattelin sitten kuitenkin, että tullaan perille asti, ei sitten aamulla tarvitse enää stressata ajamisen suhteen.

– Se oli hyvä päätös. Aamuksi luvattiin samanlaista koiranilmaa.

– Juu, niinhän se Pekka Pouta pelotteli.

– Nyt löytyi Ollin nimellä varaus!

– Hienoa.

– Tulikin mieleeni, että jos tiedoissa olisi ollut puhelinnumero, olisin soittanut.

– Ainahan minulla on puhelin mukanani. Ei tosin ole milloinkaan tullut mieleeni soittaa, mikäli tapahtuu myöhästyminen. Lupaan ensi kerralla pirauttaa, ettei teidän tarvitse vuokseni murehtia. Ilman muuta.

– Sehän olisi mukavaa. Tässä on saapumiskortti, olkaa hyvä. Sen voi täyttää toki myös huoneessa. Ja avain, olkaa hyvä. Keitin juuri kahvia, maistuisiko kupillinen?

– En minä yleensä tyttöjen kahvituksista kieltäydy, mutta nyt on kyllä jätettävä väliin, minun kun on mentävä iltapalalle tuonne ravintolaan. Ensi kerralla lupaan tulla ajoissa, että tuolla verhojen takana juodaan sitten rauhassa pari kupillista.

– No mutta sehän toki sopii. Minä tilaan teille täksi illaksi pöydän valmiiksi, meillä on nimittäin naistentanssit.

– Ai jaa..?

– Ja kun tulee noin komea mies paikkakunnalle, sehän on toki suuri tapaus!

– Juuri siksi siis kengät vetivät tänne! Älä kuitenkaan kiirehdi pöytävaraukseni kanssa, minun on käytävä suihkussa! Koskaan ei voi tietää, mitä naistentansseissa tapahtuu!

– Ja varmasti tapahtuukin! Pitäkää hauskaa!

"Tunteella on suunnattoman suuri merkitys kanssakäymisessä."

Tunteella on suunnattoman suuri merkitys kanssakäymisessä, ja siihen me tukeudumme. Koen työn olevan yksinkertaisesti työtä. Palvelu, eli toisen ihmisen kohtelu, on työsuorituksemme yhteydessä muodostuvaa tunnetta. Hyvän palvelun perinteiset tunnukset – käyttäytyminen, kohteliaisuus, ripeys, nopeus, luottavuus ja asiantuntemus – ovat sitä meidän ammattitaitoamme. Toisen ihmisen kohtelu tulee tunteesta, joka muodostuu työsuorituksen yhteydessä. Mikäli asioiden hoitaminen vastapuolen kanssa on koettu leppoisaksi ja mukavaksi, tilanteesta jää hyvä mieli. Ei se sen vaikeampaa ole.

Entä jos käy päinvastoin? Jos tuon äskeisen tilanteen henkilö ärsyyntyy tai jopa suuttuu? Käsitteenä haluaisin romuttaa 'huonon palvelun'; puhukaamme mieluummin vaikka pilvisestä palvelusta. Se, minkä koemme huonona palveluna tai kurjana kohteluna, on itse asiassa loukkaus meidän tunnetilaamme kohtaan. Millainen on loukkaantunut ihminen? Hän on hullu! Hyökkäävä, kostonhimoinen ja järjettömällä tavalla toimiva olento!

Mitä tapahtuu, kun Linjalan Olli saa niin sanottua huonoa kohtelua? Ensimmäinen hänen päähänsä nouseva asia on kosto. Hetimiten juostaan kotiin kertomaan millaisia mänttipäitä kyseisessä paikassa oli. Osansa vuodatuksesta saavat myös työkaverit, tutut ja jopa ventovieraat, jos vain porua jaksavat kuunnella. Loukkaannuttaessa tarpeeksi syvästi koston käsineeksi valjastetaan myös yleisönosasto,

jossa liioittelun, valehtelun ja paisuttelun pitopöydästä sielu ahmii kyllikseen. Palkan tästä kaikesta tuo katkeruuden orja saa, kuullessaan kyseisen henkilön saaneen potkut – tai ainakin turpaansa, kun kerran Linjalaa niin kaltoin kohteli. ”No niin kato, mun silmille ei hypitä! On sentäs vaikutusvaltaa!!!”

Kosto ei kuitenkaan pääty tähän. Vielä aikojenkin jälkeen, aina asian tullessa mieleen, samat tarinat kerrotaan niille, jotka vain jaksavat kuunnella. Oulussa kahvitauolla eräs herrasmies tuli kertomaan pitkän ja liikuttavan tarinan siitä, miten häntä oli kohdeltu kaltoin helsinkiläisen pankin konttorissa. Kertomuksen päätteeksi satuin kysäisemään, milloin tämä oli sattunut. ”Oliko se 1971 tai 1972…” laskeskeli tarinoitsija.

Siis yli 30 vuotta sitten! Sellaisia me olemme. Jotkut punovat kieroja kostotoimiaan jopa hautaan saakka, ja toisen ihmisen loukkaaminen on tehokkain tapa kylvää epäonnistumisen ja pahoinvoinnin siemen. Ei vain asiakas, vaan myös työkaveri on ihminen! Loukkaamalla häntä tapamme häneltä kaiken halun toimia onnistumisemme eteen ja kylvämme halun iskeä kapuloita rattaisiin aina tilanteen antaessa myöden.

Tunteita töissä ja lakeuksilla

Työyhteisöjä kehitettäessä panostetaan asioiden saattamiseen kerralla kuntoon, nopeasti, ripeästi ja taloudellisesti kannattavalla tavalla. Niin sen tuleekin olla. Tahtoisin kuitenkin huomattavasti lisättävän tuohon pakettiin henkistä tuulettelemista, tunteiden merkitys kun ihmisten välisessä toiminnassa on valtavan suuri. Läheskään aina ei ole väliä sillä mitä tapahtui, vaan jäljelle jäävällä tunteella, se kun on ainoa todellinen kanssakäymisen laadun mittari. Tietoa, taitoa ja osaamista voidaan mitata moninaisin keinoin, kohtelu kuitenkin puntaroidaan aina tunnepuolella. Tämä tarkoittaa

sitä, että epämiellyttävätkin asiat voidaan hoidella niin että jää hyvä mieli.

Oli kaunis ja aurinkoinen päivä ajellessani yksinäni lakeuksilla. Autoradio rahisi kuumia hittejään ja lempeä tuuli hyväili ikkunasta hiuksiani. Yhtäkkiä pieni piru kiipesi olkapäälleni ja alkoi kiihkeästi kuiskia korvaani. ”Koeta, Olli, kuinka kovaa autosi kulkee”, se henkäili viekoittelevalla äänellään. ”Hyväile jalallasi poljinta ja anna moottorisi laulaa.”

Minä onneton olin heikkomielinen ja polkaisin kiihkoissani kaasua. Hekumani vain kasvoi ja pieni Tapaniksi itsensä esitellyt ukkeli kiljui riemusta olallani.

Silloin se tapahtui. Kuin taiottuna oli poliisi keskellä tietä, liputtamassa minua varikolleen. Manasin autossani kuin kolttalappalainen, tietäen ettei tuo mies tulisi silittelemään päätäni. Tämä virkamies oli kuitenkin todellinen gentlemanni. Kädet taskuissaan, hyvin leppoisasti myhäillen, hän käveli autoni viereen ja sanoi:

– No oikein hyvää päivää teille.

– Päivää, päivää, minä nieleskelin.

– Saisinkos nähdä teidän lentolupakirjanne?

– Anteeksi, minkä?

– No tämänkaltaiseen matalalentoon oikeuttavat paperit.

Kaivelin vapisevin käsin ajokorttini esiin ja hiljaisuuden vallitessa tuo lain nöyrä lakeija otti lisenssini vahvojen sormiensa pihtiin.

– No voi hyvänen aika, ei tämä paperi oikeuta ihan näin kovaan menoon, äityi hän vuolaasti valittelemaan.

– Jospa menisimme tuonne, minun lämpöiseen autooni hieman juttelemaan?

Siinä rupatellessamme hän kirjoitti minulle viiden tuhannen markan sakot ja minä vieläpä kädestä pitäen kiittelin häntä.

– Kiitoksia oikein paljon ja aurinkoista päivänjatkoa teille! livertelin erotessamme ja tunsin lähestulkoon eron tuskaa.

Kymmenisen kilometriä ajeltuani eteenpäin ymmärsin yhtäkkiä milteinpä kapsahtaneeni tuon parhaan kaverini kaulaan. Sellainen ihminen on. Ensimmäisenä ei tule mieleen itse tapahtuma vaan siitä jäänyt tunnetila. Epämiellyttävät asiat voidaan siis hoitaa näinkin.

Vaikka selviytyisimme ja suoriutuisimme sataprosenttisen oikein, se ei kuitenkaan vielä tarkoita toisen osapuolen olevan tyytyväinen. Vaikkakin tuo ihminen olisi saanut juuri haluamansa tuotteen tai palvelun, se ei välttämättä riitä. Hän on kyllä tyytyväinen itse työsuoritukseen, mutta ei välttämättä saamaansa kohteluun, koska sen hän puntaroi aina tunnepuolella.

Ollessani setäni kuusikymmenvuotispäivillä serkkuni nelivuotias tytär hyppäsi polvelleni ja mittaili minua katsellaan.

– Tiedäksää hei, Olli-setä, että noilla enkeleilläkin on moottori, sanoi pikkuneiti lopulta, pohtivainen ilme kasvoillaan.

– Älä höpötä, siivillähän ne enkelit aina liikkuu, kummastelin minä.

– Joo, mut on niillä moottorikin, kuului välitön vastakommentti.

– No mistä sä tommosta?

– Meille tarhassa opetettiin sellainen laulu, 'niin ihana enkeli vierellä käy', että kai siellä joku prötkötin pitää olla.

Tuolloin ryhdyin ajattelemaan, kauankohan tämän Olli-enkelin moottori vielä jaksaa prötkötellä.

Tämän seurauksena päätin käydä terveystarkastuksessa katsastamassa oman enkelikoneeni kunnon ja pian jo seisoskelinkin terveyskeskuksen suuressa aulassa tuntien itseni varsin hölmöksi. En

osannut toimia siellä lainkaan. Ihmettelin ja pyörin ympäriinsä, kunnes silmäni osuivat palvelutiskiin, jonka ikkunalasin pyöreän reiän takana istui viehättävä rouva. Muinoin tuollaisen reiän ylä- tai alapuolella luki teksti: 'Puhu tähän, tala här", mutta ei enää – nykyään täytyy itse arvata mihin puhuu.

– Hyvää päivää, mölisin kohteliaasti, äidiltäni saamieni oppien mukaan kohti reikää.

– Nimi! kuului vastatervehdys kopista.

Tarpeelliset tietoni jätettyäni sain kehotuksen kävellä käytävän päähän ja koputtaa siellä olevaan oveen kokeiden ottamista varten. Niin minä kuljin, läpi tämän minulle vieraan ympäristön ja hämmennykseni oli entistäkin valtaisampi ovia ollessa vastassani kolme. Rohkaisin mieleni ja koputin niistä jokaiseen. Mitään ei kuitenkaan tapahtunut, ei edes toisella kolkutuksella. Vanhat rumpalin vaistot kuitenkin heräsivät ja vedin kunnon breikin jokaiseen ukseen. Tämä lopulta tuotti tulosta ja eräs ovista aukeni.

– Tekö koputitte? kysyi rakosesta pilkistänyt rouvanpää.

– Kyllä.

Hän veti oven kiinni ja minä jäin käytävään. En ehtinyt asiaan juurikaan reagoida, kun jo vähän matkan päässä rysähti palvelutiskin luukku auki ja samaisen daamin silmät mittailivat minua.

– Nimi?

– Minä kyllä jo annoin kaikki tietoni tuolla käytävän toisessa päässä.

– Nimi?

– Anteeksi, Te ette ilmeisesti kuulleet, mutta minä annoin jo kaikki tietoni rouvalle tuolla edellisessä paikassa.

– Jaaha, tämä on taas näitä jotka eivät halua antaa nimeänsä, tokaisi rouva ottaen ammattitaitoisesti tilanteen hallintaansa. – Niin mikä se sinun nimesi on, vai onko sinulla nimeä?

Kerroin että minulla on nimi ja kävimme taas pakolliset paperirituaalit läpi. Tämän jälkeen lääketieteelliset kokeet hoidettiin äärettömän tehokkaasti, ammattitaitoisesti ja täysin kivuttomasti.

Koko terveyskeskuskäynti kesti vaivaisen tunnin.

– Eksää päässykkää sinne, ku sä ny jo tulit? kuului ensimmäinen kysymys astuessani kotieteiseen.

Kerroin testien jo tehdyn asiaankuuluvasti ja lääkärinkin kanssa olin vaihtanut muutaman sanan. Hän oli kehunut minun olevan ulkomuotoani paremmassa kunnossa.

– Täältä puuttuu tietysti tuloksia vielä aika paljonkin, oli hän puhellut. – Mutta otan kaiken tänne itselleni ja soitan, jos niissä on jotakin erityistä.

Lopuksi hän oli vielä kehottanut minua jatkamaan omaksumiani hyviä ja terveellisiä elämäntapoja.

– Miksi sä oot sitte niin pahantuulinen? kummasteli kotiväki vuodatukseni päätteeksi.

Aloin miettiä, että eihän minulla ollut pienintäkään syytä mököttää, vaan iloinenhan minun piti olla. Yhtäkkiä ymmärsin sen johtuneen kahdesta ihmisestä luukuillaan. Tai ei niissä ihmisissä mitään vikaa ollut, vaan heidän asenteissaan minua kohtaan. On käsittämätöntä, miten meiltä jokaiselta löytyy niin valtaisat kyvyt viestiä toiselle ihmiselle, että ei kuulu minulle, eikä kiinnosta. Joku on vain nimiluetteloita varten töissä, ja joku toinen taas verikokeiden vuoksi.

”Sun näköisiä ja kokoisia äijiä tuupertuu päivittäin meidän terveysasemamme käytäville. Talkkari kärrää ne pois”; tällaiset fiilikset minulle syntyi.

Mitä näiden ihmisten olisi pitänyt tehdä, että olisin kotona kehunut paikkaa mahtavaksi? Enempää ei olisi tarvinnut tehdä työtä tai nähdä vaivaa, investoinneista puhumattakaan. Suurimmat edunsaajat,

parilla oivalluksella, olisivat olleet nämä ihmiset itse. Ensinnäkin aavistuksen myönteisempi asenne itseään, elämäänsä, työtään sekä työtovereitaan kohtaan. Näiden lisäksi on myös oivaltaminen: hyvinvointimme, innostuksemme ja jaksamisemme kehto on ymmärrys siitä, että olemme saapuneet ihmisen vuoksi töihin: hänen jota kutsumme asiakkaaksi, mutta erityisesti hänen, jota sanomme työkaveriksi. Innostus ja jaksaminen sikiävät aina yhteisön sisältä.

Omalla panoksellani tahdon synnyttää innostusta, jotta jokaisen työtoverini olisi mahdollisimman helppoa onnistua omassa tehtävässään. Jokainen ymmärtää hyvinvoinnin jalostuvan onnistumisista. Mitä enemmän me petaamme onnistumisen paikkoja, sitä lähempänä hyvinvointi vaanii. Mekaanikko ei mene töihin rikkinäisen auton vuoksi: eihän kulkuneuvo itse tahdo itsellensä korjaajaa – ihminen sitä vastoin kaipaa huoltajaa rakkaalle peltilehmällensä.

Tästä johdannaisena aloin ajatella, että palvelun tuottamisella – eli ihmisten kohtelulla – ei ole paljoakaan tekemistä ammattitaidon kanssa. Työsuorituksen läpivieminen ja siitä kunnialla selviytyminen vaatii tietoa, taitoa, kokemusta ja niin edelleen. Ihmisten kohtelu taas on itsetuntokysymys.

Juuri siksi se monasti on vaikeata ja ailahtelevaista, koska silloin edellytetään terveellä pohjalla olevaa oman työnsä arvostamista. Erityisesti vaaditaan jonkinlaisia välejä oman itsensä kanssa, jotta uskaltaudutaan kohtaamaan toinen ihminen avoimesti, ilman rooleja tai suojamuureja, tarkoituksena jättää tilanteesta hyvä mieli. Rupisella itsetunnolla sellainen ei luonnistu, vaan tuolloin onnistuu vain rutiininomainen kohtelu tai jopa ylimielisyys. Sellaiseen ei juurikaan eväitä tarvita ja tyhjälläkin päällä onnistuu, jos vain on riittävästi kokemusta taustalla. Oman virsikirjan ollessa tarpeeksi sekaisin avoin kohtaaminen ja mielihyvän tuottaminen ovat mahdottomuus.

Aloin seurata ympäröiviä arjen tavallisia tilanteita ja hyvin nopeasti huomasin juuri niiden synnyttävän, pohjalaisittain sanottuna, tyhmiä tilanteita. Niissä ihminen selviytyy työsuorituksestaan loistavasti ja kaikki menee nappiin, mutta jollakin ihmeellisillä ajatuskuvioilla mitätöidään koko hieno asia.

Puhelin soi autossani. Kotona oli lihanhimo ottanut vallan, joten kurvasin läheisen marketin pihaan ja marssin määrätietoisesti tuoksuja kohden.

– Hyi olkoon, etkö sä oksentanut? Kaikkea sitä kuuleekin! parahteli naismyyjä toverilleen lihatiskin takana.

– Tulikin mieleeni meidän lomalta paluu. Olimme kolme viikkoa helteillä matkassa, mä en oo kertonutkaan sulle. Kun tultiin kotiin ja aukaisin ulko-oven, järkyttävä haju tulvi nenään ja oksensin siihen rappusille. Sisäovi oli täynnä valtavia sontakärpäsiä ja luulin että siellä on ruumis, kun siellä oli keittiössä verilammikko lattialla. Sitten tajusin, että pakastin oli hajonnut ja siellä oli ainakin kolmekymmentä kiloa hirvenlihaa…

– Hyvää päivää! toivottelin, herkkupalojen kirvoittama kuola suupielilläni.

– Päivää! tokaisi paperihattuinen tyttö ja jatkoi vuodatustaan kollegalleen. – Saman verran oli kalaa ja kaikki mätäni siellä…

– Saisinko tuollaisia paistettuja kanankoipia, ne kun ovat niin herkullisen näköisiä? keskeytin taas hyvän kerronnan siipikarjaa katsellen.

– Kyllä, kuinkahan monta?

– Hmm, hetkinen…

– Jokaisella hyllyllä kiemurteli semmoisia paksuja matoja, kiirehti myyjä taas tuulimyllyn lailla elehtimään. – Valkoisia ja limaisia!

– Kahdeksan!

– Kahdeksan koipea?

– Kyllä, laskeskelin vielä sormillani.

– Ainakin kymmenen vuotta vanha kylmäkone, ei siinä ole enää mitään takuutakaan. Kahdeksanko niitä oli?

– Kyllä, särähti jo pahankuuloinen ääni hammasirvestäni ja laskeskelin hiljaa mielessäni, en tosin enää sormiani.

– Olkaa hyvä... Oli ällöttävää pyyhkiä sitä laitetta, kun ne limaiset niljakkaat nousivat kaiken sen hajonneen lihamassan ja muniensa seasta pitkin käsivarsiani.

– Kiitoksia. Saisinko vielä A-luokan nakkeja, kilon verran?

– Nakit ovat tiskin toisessa päässä! Minä sitten koko vehkeen ruiskutin. Naapurin isäntäkin tuli katsomaan, mitä siellä oikein tapahtuu…

Nakkeja oli tasan kahdeksan, eikä toimitus kestänyt kuin muutaman sekunnin. Mikään ei vaikeuttanut elämäni kulkua, mutta ne tunteet... Sen verran jäi kaivelemaan, että selvitin asioita: 120 ihmistä oli kyseisen kaupan palkkalistoilla, eli yhtä monen perheen hyvinvointi ja toimeentulo kyseisen talon menestymisen takana. Yksi idiootti lihatiskillä edusti minulle myös 119 työkaveriaan! Mikä on asenteemme vieraaseen ihmiseen?

Satunnaisesti ohi kulkevalla Linjalalla ei niinkään ole merkitystä isolle marketille, mutta hänen lisäkseen monta tuhatta ihmistä asioi siellä päivittäin. Heidän ei tarvitse kuin murto-osaksi kokea samanlaisia tuntemuksia kuin minä: jo se riittää lamaannuttamaan luonnollisen halun sekä tarpeen puhaltaa yhteen hiileen ja ennen kaikkea puhua myönteisiä asioita ulospäin. Kyseistä halua täytyy tuolloin alkaa ostaa, niin sisäisesti kuin ulkoakin päin.

Kuka rahoittaa lisääntyvät markkinointitoimenpiteet, mainonnan ja yhä pienemmällä katteella toimimisen? Ei edes EU:ssa ole rahastoa, josta voi anoa tällaista sirkustelurahaa, vaan se otetaan joka ainoan ihmisen oman toiminnan tuloksesta, käyttökatteesta.

Näiden eurojen merkitys työyhteisölle ynnä sen ihmisille on valtava, sillä juuri niillä ylläpidetään hyvinvointia ja turvataan tulevaisuutta, kehitetään asioita sekä luodaan työpaikkoja. Mikäli nämä asiat eivät ole kunnossa, joka ikinen yhteisössä voi huonosti. Emme me siis kovin merkityksettömien asioiden kanssa ole tekemisissä, puhuessamme ihmisten kohtelusta.

Hyvässä palvelussa ja hyvässä kohtelussa on äärettömän paljon myyntiä. Itse asiassa koko myyntitapahtuma on ihmisten kohtelua. Kyllä minulle kauniistikin puhuttiin tuossa edellä mainitussa marketissa ja juuri sen vuoksi tämä vuosien takainen kauppamatka on jäänytkin kristallinkirkkaana mieleeni. Tuolloin törmäsin ensimmäistä kertaa elämässäni puhuvaan hedelmävaakaan – ja kylläpä se osasikin olla mukava!

– Hyvää päivää! Banaanit, neljä kahdeksankymmentä! virkkoi masiina maireasti minun laskiessani hedelmäni kaukaloon.

– Tervetuloa uudelleen, hyrisi se hunajaisesti nostaessani ostokseni pois sen metallisesta syleilystä.

Hymyilin kuin haljennut nauris ja työnsin kasvoni lähemmäksi tuon ystävällisen sielun digitaalisia kasvoja. Punnitsin hedelmäni hurmiossa kolmeen kertaan, sillä niin rattoisaa oli seurustella tuon puntarin kanssa ja kuunnella makeata lausuntaa. Se, että mekaaninen laite on ihmistä mukavampi, onkin sitten jo toinen juttu...

Olipa kyse mistä työyhteisöstä tahansa, tekniikka kulkee nopeasti eteenpäin. Kun jokin asia ei mene odotetusti, koneiden taakse on helppoa kätkeytyä ja sitä kautta syntyy hassuja tilanteita ihmiskohtaamisten saralla. Menimme Amin kanssa eräänä aamuna hotellissa aamiaiselle ja otimme tarjoilutiskiltä erilaisia herkkuja. Tavoilleni uskollisena toivottelin kassaneidille hyvää huomenta, mutta hän ei virkkonut sanaakaan.

Tiedonhaluisena ihmisenä utelin tältä, miksi hän ei tahtonut meitä lainkaan tervehtiä. Raukkaparka häkeltyi, niin suunnattomasti että suu loksahti auki, ja hätäpäissään tämä osoitti sormellaan kassakoneen näytöllä juossutta digitaalitekstiä:

”Hyvää huomenta… God morgon... Good morning… Hyvää huomenta… God morgon… Good morning…”

Tämä lienee syy, miksi tositteissa ja ovenpielissä usein lukee ”Kiitoksia käynnistä, tervetuloa uudelleen!”Kenenkään ei tarvitse puhua enää kenellekään mitään.

”Ei ole sinua tärkeämpää ihmistä.”

Tunteiden merkitys on uskomaton. Niillä me siivitämme ympäristöämme innostumaan, onnistumaan ja nauttimaan hyvästä lopputuloksesta. Tunne on myös hirvittävän julma ase, jolla saatamme tappaa onnistumisen halun yhdessä silmänräpäyksessä. Minkä tahansa ryhmän, harrastuksen tai perheen hyvinvoinnin kivijalka on ymmärrys siitä, että olen yhteisöni kaikkein tärkein henkilö, olkoonpa asema tai tehtävä mikä tahansa. Yhteisöt muodostuvat ihmisistä, eikä ilman heitä ole mitään: ei harrastusta, työporukkaa eikä perhettä. Toiminta syntyy ja muovaantuu ihmisten yksilösuorituksista.

On harhaa kuvitella huipputekijöiden määrittelevän yhteisön toimintalaatutason; se määrittyy aina niiden heikoimpien lenkkien mukaan. Kun puhun toimintalaatutasosta, puhun ihmissuhteiden, tuotteiden, palvelun ja talouden laadusta. Kukaan ei juurikaan kehu, kaiken mennessä hienosti – mutta sinä päivänä kun jotakin menee pieleen, nousee hirvittävä haloo, joka leimaa nopeasti koko ryhmän. Ammatilla, tehtävällä tai koulutuksella ei tuolloin ole merkitystä, sillä asiakas ei ennen loukkaantumistaan tule kysymään titteleitä ja arvioi tulevaa käytöstänsä sen mukaisesti – hän vain loukkaantuu ja haistattaa pitkät paskat koko porukalle.

Harvoin tulee ajatelleeksi, miten valtavan suuri vaikutuskanava meillä on käytössämme, koko joukkueemme hyvinvoinnin tekijänä. Siitä syntyy myös vastuu. Porukassa tarvitaan vain yksi ihminen murentamaan niitä hienoja asioita joita on yhdessä saatu aikaan. Yksi ihminen pystyy pilaamaan koko yrityksen maineen, ihmissuhteiden sotkemisesta puhumattakaan. Sellaisia me olemme.

Teimme laatuprojektia erään hotellin kanssa, jonka ravintolan porukalla oli aivan valtava onnistumisen halu. Saliporukka sanoi, että nyt kehitellään sellainen palvelulaatu, että asiakas ulos lähtiessään räpylää vatkaten käy kiittelemässä. Keittiömestari puolestaan ylpeänä kertoi keittiöllä tehtävän niin hyvää ruokaa, että asiakkaalta karkaa hurman huokaisuja ateriaansa maistaessaan. Kaikki meni nappiin, mutta käsien läiskettä tai ulvontaa ei tästä huolimatta kuitenkaan kuulunut. Menin henkilökohtaisesti haastattelemaan asiakkaita kyseiseen ravintolaan.

– No mitä mieltä te olette palvelusta?

– No ei voi valittaa palveluu, ei.

– No, entä ruoka?

– No, ei siinä ruuaskaa mitää vikaa oo.

Mietiskelin, että onpas omituista väkeä, kun tulevat toisten työpaikalle kyttäämään, mistä voisi valittaa. Sitten kun mitään ei löydy, lähdetään pihalle alahuuli varmuuden vuoksi pitkällä, mököttäen.

Pari viikkoa myöhemmin kuljin samaisen paikan ohitse, ilta-aikaan. Ovella seisoi vahtimestari, lihaksikkaat kädet puuskassa ja vahti mestarillisesti sisäänkäyntiä. Hän toivotteli asiakkaitaan tervetulleiksi, tavalla jolla kenellekään ei jäänyt epäselväksi, kuka paikassa määrää. Pelkällä olemuksellaan hän sai aikaan sen, että ohitse päässeiden ihmisten tunnelmat putosivat niin, ettei kahdenkymmenen työkaverin kova hinku sisällä riittänyt enää nostamaan tunnetta tasolle, jolla nostetaan peukaloa.

Yksi terroristi ulko-ovella tuhosi kahdenkymmenen toverinsa panoksen. Silloin elettiin aikaa, jolloin ihmiset kykenivät elättämään keskuudessaan tällaista tuhoajaa kolme ja puoli kuukautta. Ei pysty enää. Enää ei ole työyhteisöjä, joiden ihmisillä on onnistumisen halu, hinku sekä jaksaminen ja samalla vetäisivät perässään omalla suhtautumisellaan torpedoivia asennevammaisia.

Hyvinvointiin tarvitaan jokaisen ihmisen täysimääräinen panos. Tietoa, taitoa ja osaamista on, siitä asiat eivät ole kiinni. Peräänkuulutan asennetta, sillä tahdon onnistua! Tiedän että kukaan ei halua tahallaan pilata asioita. Ei kai sellaista tervettä ihmistä olekaan, joka aamulla, herätyskellon soidessa, jo peiton alla päättää, että ”Jukolauta, kun mä meen tänään hommiin, nii mä teen kaikki päin helevettiä! Mä oon ilkeä ja inhottava kaikille, mä oon täys sika koko päivän!”

Ei, se on sitä kun elämä muuttuu rutiiniksi: työstä on tullut rutiinia, työkaverista on tullut rutiinia, asiakkaista on tullut rutiinia... Minkä tahansa muuntuessa rutiininomaiseksi toiminnaksi mielenkiinto häviää ja kaikki leviää. Rutiinit raiskaavat meidät ja niitä me rakennamme välttyäksemme ajattelemasta. Jos aivoja ei tarvita, ne alkavat jämähdellä ja niiden sopukoista karkailee kaikenlaisia asioita. Kuullun ymmärtäminenkin vaikeutuu. Kun onnistumisen halu häviää tai laimenee, osaamisen merkitys katoaa. Mitä teet kyvyillä, jos ei huvita? Käytöstavoista lähtien asiat karkaavat käsistä ja ihmisen toiminta alkaa muistuttaa keitettyä lampaanpäätä. Hyvin usein törmäämme tällaisiin ihmisiin pysähtyessämme kahville maanteiden varsille.

Kahvilla käyntihän ei sinänsä ole kovinkaan vaikea projekti: Ensin tullaan kahvipaikalle ja etsitään jostakin tarjotin. Ne ovat aina siellä lattian rajassa ja usein myöskin märkiä. Alustan päälle

etsitään kaikkein puhtain kuppi sekä muut tarvittavat talriikit ja kävelytetään tarjotinta tiskiä pitkin, kuin koiraa kohti kassaa. Kohdatessani ihanan prinsessani tarjoilulinjaston toisessa päässä tervehdin häntä sydämellisesti:

– Hyvää päivää.

– Tuliko muuta?

– Ei kiitos, hyvä näin.

– Viisi euroa.

– Kiitos.

”Tuliko muuta?” Kuka opettaa lapsia kotona tervehtimään: ”Tuliko muuta?”

Olin Helsingissä ostamassa kalliita ja hyvännäköisiä sukkia hienosta tavaratalosta. Niin mieltynyt olin kuosiin, että päätin viedä Pohjanmaalle peräti kolme paria näytille. Ne lämmittivät mieltäni jo sisällä putiikissa ja hykertelin taas kassakoneen kupeessa tervehdykseni:

– Hyvää päivää.

– Käteisellä vai kortilla?

Maalaispojalle oli aivan uutta, että hyvää päivää saa tarvittaessa vaikka luotolla.

Urautuminen ei suinkaan ole ainoastaan kaltaisteni keski-ikäisten pierujen ongelma, vaan se vaanii yhtä lailla nuoria. En tiedä miksi esimerkkini liittyvät usein lihatiskeihin, mutta niin liittyy tämäkin.

Menin lähimarkettiimme eräänä kuumana kesälauantaina; varjossa oli yli kolmekymmentä astetta. Makkaroiden ja porsaanpotkien takana seisoi neljä myyjää ja kaikki sattuivat olemaan selin.

– Hyvää lauantaita! toivotin reippaasti ja iloisesti, muita asiakkaita kun ei paikalla ollutkaan.

– Palana vai siivuina? kysyi puoleeni kääntynyt suloinen ja herttainen kesätyöntekijäkoululainen.

Putosin tilanteesta täysin. Kummastelin, miten ihminen voi urautua parissa viikossa, niin että ei osaa enää sanoa päivää.

Porilainen bussikuski

Pori on minulle hyvin myönteinen kaupunki. Johtunee siitä, että olen käynyt Porin jatseilla niin kauan kuin niitä on järjestetty. Ensin pikkupoikana keräilin tyhjiä viinipulloja konserttipaikalta ja nyt aikuisena makselen velkoja takaisinpäin. Kaupungin vilkkaalta torilta lähtevät myös paikallisliikenteen bussit, ja kerran satuin silminnäkijäksi rutiinien raiskaaman bussikuskin ja vanhemman rouvan kohtaamiselle.

– Voi hyvänen aika, että vanhakin ihminen on näin tyhmä, manaili väsynyt ja koukkuselkäinen iäkäs rouva, itseään ja kantamuksiaan. – Pitiköhän raahata kaikki multapussitkin kerralla, olisihan sitä voinu käydä kaksikin kertaa...

Penkillä päivän lehteä selaili sinipukuinen mies, jonka viereen rouva kantamuksineen lysähti.

– Mutta te ootte varmaan bussikuski, ku teillä on tuollaiset vaatteetki? Tiedätte mistä lähtee se hautausmaan bussi ja mihinkä aikaan?

– Siellä on sellanen taulu jossa on reittikartat ja aikataulut, urahti kuski, katsettaan aviisista kohottamatta. – Siitä selviää koko paikallisliikenne.

– Ai jaa, mutta kun mä en näe mitään ilman silmäklasejani.

– Kyllä ne näkee, kun lähemmäs menee kattoon. Ne on isolla painettu, siellä on valot ja kaikki.

– Mutta voisitteko te kattoa, kun mä jätin ne klasit kotiin, mä en nää mitään ilman silmäklaseja…

– No kun se on asiakaspalvelutaulu, täsmensi sofööri, viikatessaan sanomalehteään. – Se on asiakkaita varten pantu sinne.

– Ai oikein asiakaspalvelutaulu…

Kuljettaja nousi bussiin, sulki oven ja körötteli pois.

”KAUPPATORI, MAANTIENKATU, HAUTAUSMAAN KAUTTA”, tavasin minä auton loittonevasta määränpääkyltistä. Kyseessä oli vuoro, jota aikatauluja tihrustamaan jäänyt mummu kyseli. Rutiinit voivat siis raiskata ihmiseltä kuullun ymmärtämisestä lähtien kaiken.

Töiden vika

Vastuu on asia, jota on kivaa pompotella ja pompotella ja lykätä se jollekin kasvottomalle. Usein kuulee miten firma myy, firma palvelee, firma maksaa ja firmat ovat jopa asiakkaita. Kunta rakentaa, pankki vaatii, hallitus päättää… Yksikään firma, kunta tai pankki ei kuitenkaan tee yhtään mitään, vaan ihmiset niissä toimivat keskenään. Olemme rakentaneet näppärän tavan paeta vastuuta menemällä yleisnimikilpien taakse piiloon. Miten usein törmäämmekään ihmisiin, jotka väärinkäyttävät työyhteisöään rakentamalla siitä itselleen suojamuurin.

”Minulla on iso talo takanani. Minulla on sellainen asema, työ, ammatti tai tehtävä, että se suojaa minua. Ei minun tarvitse muista ihmisistä välittää, voin oman muurini takana sirkustella miten huvittaa. Ei minun tarvitse huomioida työkavereitani, eikä paljon asiakkaitakaan. Jos mieleeni tulee, voin näyttää teille kaikille kieltä ja vetää luukkuni jälleen kiinni. Minkäpä voit, kun se muuri suojaa niin hyvin.”

Kaikista salakavalinta, katalinta ja ehdottomasti raukkamaisinta on kuitenkin pitää omaa yhteisöään henkisenä kaatopaikkanaan. Työtä voi syyttää aina kun ei halua tehdä jotain – tai ei kykene. Työn syytteleminen on niin luonnollista, ettemme edes huomaa sitä. Ehkä

jo tänäänkin, kun aurinko paistaa, kuulet jonkun sanovan: ”Voi että, kyllä pitäisi kotona ikkunatkin pestä, mutta kun kaikki päivät olen töissä, niin ei millään jaksa.”

On firman vika, että kotona on paskaista. Sisällämme on henkinen sontaämpäri, joka täyttyy aika ajoin ja silloin se on näppärää tyhjentää töihin. Tämän jälkeen on taas paisuntasäiliössä tilaa. Kukaan täälläkään ei tuomitse tai ihmettele, jos ilmoitan että työni täällä tehtyäni menen hotellini baaritiskille ja pyydän kaatamaan pitkän huurteisen, kun on ollut kova päivä. Vähän kuin että yritys lähetti kaljalle ja että juominen on työpaikan vika. Oletteko kuulleet jonkun sanovan, että alkoi vain niin kovasti tehdä mieli viinaa? Ei, kyllä sinne baariin lähetetään aina töistä, koulutuksista tai kokouksista.

Kotiin tullessa eteisessä pomppii vastaan iloinen poika esitellen ylpeänä hienoa rakennelmaansa.

– Mee ny kuule omaan huoneeseen, kun neljän ihmisen työt olen joutunu taas tänään tekemään, puuskuttaa isipappa, vielä kalossit kintuissaan. – Mä haluan huilata vähän aikaa.

On helppoa mennä töiden taakse piiloon, jos ei halua leikkiä lastensa kanssa. Tai jos makuuhuoneessa vaimo hieman innostuu, niin isäntä ulisee kauhusta:

– Älä, älä, älä viitti pökkiä kuule. On niin kauhee stressi töissä että ihan on pää kipee.

Näin potenssiongelmakin valuu sulavasti työmaan piikkiin, me kun ajattelemme sen olevan kaiken nielaiseva musta aukko.

Asennemuokkausta asiakkaalle tiskin yli

Asiat, jotka aivomössöömme tunkeutuvat, jalostuvat asenteiksemme ja tavaksemme toimia. Niiden vallassa teemme oman työmme sekä palvelumme laadun. Niillä asenteilla ymmärrämme, tai emme ymmärrä, miten ainutkertaisen tärkeitä me jokainen olemme joukkueemme hyvinvoinnin tekijänä. Oletko koskaan ajatellut työtä tehdessäsi olevasi estraditaiteilija? Kuin Tapani Kansa tai Katri Helena? Mikä on vieraan ihmisen ensimmäinen ja tärkein tehtävä, kun hän näkee sinut työssäsi? Tarkkaileminen! Hän tarkkailee millaiset ilmeet, eleet, olemus ja ote sinulla tehtävääsi on ja samalla imuroi hirvittävän määrän tietoa. Hän on juuri yrityksen kotisivuilta lukenut mairittelevat sanat, ”Tervetuloa nuorekkaaseen, dynaamiseen, innovatiiviseen, osaavaan ja haasteita pelkäämättömään tiimiimme…”, ja näkee nyt näiden ”nuorekkaiden dynamoiden” laahustavan haukotellen kohti uusia haasteita. Sinä itse toimit aivan samoin mennessäsi vieraaseen työyhteisöön.

Rahalaitoksessa vuoroasi odotellessasi otat mukavan asennon ja alat vahdata arvioiden pankkitoimihenkilöitä – ja jatkuvasti aivosi imevät informaatiota!

”Kyllä täytyy olla rankkaa tuon pankkihomman, kun tuonkin naama on aina väärippäi... Mitä, onko tuonki perse levinny noin kauheesti kahdessa vuodessa..? Juoppo johtaja tuolla pää punasena hikoilee ja tunkee Sisuja suuhun...”

Nämä ovat asiantuntijalausuntoja, joita ei koskaan enää pysty muuttamaan. Miksi? Koska aivomössöt seurustelevat keskenään.

– Voi kuule, kun tympii ja ottaa päähän, voi että kun tympii, lähettää virkailija tiedostamattomia signaalejaan tiskin takaa.

– No niin näkyy tympivän, niin näkyy tympivän., kuuluu odottelevan asiakkaan sanaton vastaus odotussalin penkiltä.

Kaikenlaiset myöhemmät selitykset ovat turhanpäiväisiä, sillä asiaa ei enää voi muuttaa. On turhaa lähteä juoksuttamaan mitään korjaussarjaa, että ei johtaja ole juoppo vaan hikoilee muutoin hirvittävästi. Sisuakin hän on syönyt ihan lapsesta saakka. Kukaan ei pysty peittämään asenteitaan, mutta niihin voi vaikuttaa. Myönteiset ajatukset huokuvat ulospäin sekä imuroivat onnistumisia, kielteiset taas sytyttävät punaisia valoja ja hylkivät onnistumisen tilanteita Sille ei vain yksinkertaisesti voi mitään.

Asenne ohjaa toimintojamme, ei suinkaan järki. On heitä, jotka sanovat olevansa järki-ihmisiä ja toimivansa järjellä, mutta ei sillä toimita. Ajattelemme, suunnittelemme ja teemme järjellä päätöksiä, mutta toimimme lopulta kuitenkin tunteilla. Niistä taas kasvavat ajatukset ja ajatuksista jalostuvat asenteet – sitten ne vievät meitä kuin kuoriämpäriä järjenvastaisiinkin tekoihin! Holopainen, joka aikoinaan teki televisioon paljon ohjelmia, kertoi menneensä aamuvuoroon töihin ja marssineensa ruokalaan aamukahville.

– Miten olisi, voisko saada hymyn tähän samaan hintaan näin aamutuimaan, vähän niinku kaupan päälle? mies totesi hyväntuulisuuttaan kassaneidille.

– Hymyile itte, tää on itsepalvelupaikka, tokaisi vuosien kokemuksen omaava huippuosaaja vastaukseksi.

Vaikka olisi millainen lampaankääpä aivomössöjen paikalla, ei se tuollaisia viestejä lähetä, kyllä ne ovat tunnevoimat jotka ihmistä kuljettavat.

Hymyilyä tanskanmaalla

Kööpenhaminassa käydessäni menin vaihtamaan hieman rahaa pankkiin. Ensimmäisenä oven avattuani tuijotin silmiin pankkitoimihenkilöä, joka oli kuin suoraan murhapaikalta tullut. Hänen mulkoillessaan kiukkuisesti ympärilleen ainoalla vapaalla luukulla yritin syvään hengitellen valaa itseeni rohkeutta.

– Olli, nyt tuonne palveltavaksi, supatin hiljaa itselleni. – Kyllä sinä tuosta selviät, ja onhan tuossa vankanoloinen tiskikin välissä.

Niin lähdin kulkemaan kohti kohtaloani ja lähestyessäni näin virkailijan takana valtavan kampanjajulisteen:

TERVETULOA!

HYMYILEVÄN PALVELUN VIIKOT!

Ajattelin, että nyt olisi oiva tilaisuus olla aktiivinen asiakas ja keventää hieman kohtaamisen tunnelmaa. Loihdin kasvoilleni niin autuaan ilmeen kuin se ylipäätään vain oli mahdollista ja suoraan silmiin katsoen toivotin palvelupisteellä hyvää päivää ja kysäisin viattomana:

– Ettekö te ole lainkaan lähteneet mukaan tähän hymykampanjaan?

– Se loppui jo viime viikolla, murahti virkailija vilkaistuaan seinälle unohtunutta plakaattia.

Olenko minä asiakasta varten? Tulenko minä töihin asiakasta varten? Tiedän, että moni kokee kysymyksen loukkaavana.

– Totta kai, asiakasta varten, ilman muuta! huutaa kuoro. – Asiakas on meille kaikista tärkein. Hän on kingi! Hän on kunkku, hän on kaikista tärkein!

Höpö höpö höpö! Emmehän me itsekään siihen usko, jos laitamme käden sydämelle! Se on liturgiaa, jota on opetettu vuosi-

kaudet hokemaan. Ei kukaan mene asiakasta varten töihin. Meistä jokainen menee töihinsä toteuttamaan niitä rutiineja, joita siellä kuuluu tehdä. Sitähän se on koko elämä. Normaali päivä muodostuu erilaisista rutiinipakettien peräkkäisestä toteuttamisesta, kunnes illalla kongi pelastaa nukkumaan ja aamulla saa aloittaa saman show'n alusta.

Vai meneekö paljon pieleen päivän kulku? Herätyskellon soitua tehdään aamurutiinit, töihinlähtörutiinit, työmatkarutiinit, töidenaloittamisrutiinit, kahvituntirutiinit, ruokatuntirutiinit, iltapäivärutiinit, töidenlopettamisrutiinit, kotiinlähtörutiinit, kaupassakäyntirutiinit, Kauniit ja rohkeat -rutiinit ja sitten vielä iltarutiinit.

Olen minä kuullut myös sanottavan: ”Oho, kello on noin paljon, nyt pitää mennä nukkumaan.”

Ei sen väliä väsyttääkö, mutta kun kello näyttää tarpeeksi, niin äkkiä nukkumaan, ettei vain myöhästy ja elämä mene sekaisin. Kellosta me töihin saapuessammekin katsomme, että ”Jaha, kello on tuon verran, eikös panna rutiinimylly pyörimään” – niin se lähtee jauhamaan, ja jos ihmiset tanssivat samaan tahtiin, niin kaikki mennee mainiosti. Mutta voi pojat, jos tuleekin hieman eri tahti, niin jo menee virsikirja sekaisin ja se kuningasasiakas onkin yhtäkkiä häirikkö. Jos heitä ehtii useampikin paikalla vierailemaan, alkaa hiljaistakin ihmistä ottaa kärsään ja saattaa jalostua jopa asiakkaanvihaamiskulttuuri.

Jo etäältä saattaa lukea asiakaspalvelijan ilmeen ja jopa huulten tahattomasti muodostamat sanat:

– Jukulauta tuo tulee tänne… ja samalla kingiasiakas näkeekin nöyrän palvelijansa synkän hahmon hiippailevan karkuun rakennuksen toiseen päähän.

– Kyl oli kauhee päivä töissä

– No mitä tapahtui?

– Lappas kuule väkee niin helvetisti, ettei kerinny tehdä yhtään mitään.

On kiistaton tosiasia, että asiakas maksaa palkan. Vähintä, mitä hänen eteensä voidaan tehdä, on ottaa hänet vastaan ihmisenä ja tuottaa tunne, että paikalla ollaan juuri häntä varten. Miksi joku haluaa ostaa ammattitaitoasi? Miksi asiakas haluaa tulla luoksesi? Miksi työkaverit tulevat kysymään neuvojasi? Miksi me Amin kanssa olemme täällä?

– Joo, ku menee telkkari tai pesukone hajalle, niin sitä varten ne ihmiset soittelee, vastasi eräs kodinkonekorjaaja minulle kerran.

Ei. Ei hän siksi tule, että laitteet ovat hajalla. Kyseisellä ihmisellä on jokin tarve, joka on laittanut hänet liikehtimään. Se, että hän tahtoo juuri sinun tuotteitasi, palveluasi ja ammattitaitoasi, on huomattavasti syvällisempi ja merkityksellisempi asia. Mikä valtaisan suuri luottamuksen osoitus onkaan se, että joku tahtoo ostaa työtäsi, ajatuksiasi ja tuotteitasi. Jotenkin hän on tehnyt päätöksen luottaa sinuun, ja jos tätä tunnetta ei olisi, hän menisi jonkun toisen luo.

Pystyykö sinua loukkaamaan syvemmin kuin pettämällä luottamuksesi? Aina kohdellessamme meihin luottavaa ihmistä rutiininomaisesti tai ylimielisesti petämme hänen luottamuksensa. Olipa hän työkaveri, asiakas tai kuka tahansa, hän loukkaantuu ja hänelle tulee paha mieli. Mitä syvemmin me loukkaannumme, sitä julmemmin pyrimme kostamaan. Ainoa keino olla toisen ihmisen luottamuksen arvoinen on ottaa hänet vastaan avoimesti. Se kuitenkin edellyttää tervettä itsetuntoa ja oman työnsä arvostamista. Tällä on jaksamisen kannalta äärettömän suuri merkitys, sillä niin sanottua työuupumusta se siirtää hyvin pitkälle.

Puhun nyt myös Amin suulla sanoessani, etten ole milloinkaan kokenut työuupumusta. Se ei suinkaan johdu siitä, että kävisin lenkillä – tai käyn minä, mutta ne ovat Tapolan ja Atrian. Rupisella

itsetunnolla ei mitään laiteta peliin, silloin on vain rooleja ja suojamuureja, joiden takana sahataan paikoillaan sekä hoetaan tekevänsä ainoastaan ne omat hommansa.

En käy myöskään aerobicissä enkä zumbassa, enkä paljon muussakaan. Olen usein miettinyt jaksamiseni syitä ja sitä, miten olen jaksanut vuosikymmeniä tehdä tätä työtä. Ainoa löytämäni syy on valtava ylpeyden tunne, joka tulee meihin kohdistuneesta suuresta luottamuksesta, että saamme nousta tänne salin eteen – se ei ole mikään itsestäänselvyys vaan upea tunne sisällämme. Ihan sama on sinullakin. Jokainen puoleesi kääntyvä ihminen osoittaa sinulle luottamusta, josta pitää nauttia.

”Itsetunto on elämänkumppanimme. Ei ole hetkeä, etteikö se olisi matkassamme.”

Metsästän uskoa siihen, että meillä jokaisella on valtaisa määrä materiaalia oman itsemme kehittämiseen: vaikkapa sellaiseksi, että todella uskallamme kohdata kenet tahansa ihmisen aidosti ihmisenä, häkeltymättä yllättävissäkään tilanteissa. Ihmiskontaktit ovat aina enemmän tai vähemmän yllättäviä tilanteita, tunne kun on jatkuvasti elävä asia. Ei voida päättää, että koska tänään on tiistai, vedetään tunne numero seitsemän päälle. Tunteet elävät kuin flipperivalot, ja siksi ihmistä ei voi kohdella rutiinin tai roolin mukaisesti.

Itsetunto on elämänkumppanimme. Ei ole hetkeä, etteikö se olisi matkassamme. Kuitenkin välitämme siitä niin vähän, ettemme välttämättä edes tiedä mitä koko termi tarkoittaa. Eihän se ole mikään yleinen keskustelunaihe kahvi- tai ruokatauoilla, illanistujaisista puhumattakaan. Päinvastoin, jos joku lähtisi puheita hieman sellaiseen viemäänkin, pian jo arveltaisiin aloittajalla olevan lepakoita tapulissaan. Itsetunto mieluusti lykätään pois mielestä ja koetetaan, josko satuttaisiin pääsemään elämän läpi ikään kuin tuurilla, ettei tarvitsisi

tutustua omaan itseensä. Olemme valmiita keräämään kaiken henkisen irtokuonan olemattomien asioiden ympärille, vaikkakin terveellä itsetunnolla ne voisi jo alkumetreillä siivota päästään pois.

Etenkin parisuhteessa mitättömienkin asioiden kanssa jaksetaan takuta vaikka kuinka pitkälle, kun ne itsetuntoisesti voisi hoitaa heti alkumetreillä pois päiväjärjestyksestä.

Kuinka moni ihminen on sinnitellyt rupisen itsetuntonsa vuoksi itseltään työn, perheen, kodin, talouden ja terveyden – sinnitellyt niin pitkälle, että lopulta kompastuu oman henkisen paskakaivon reunukseen ja sitten mennäänkin aivan sakeinta pohjamutaa myöden. Jos sieltä pääsee ehjänä ylös, eikä hirttäydy tai juo itseänsä mielisairaalakuntoon, vasta sen jälkeen voi alkaa etsimään niitä elämän hyvinvoinnin pelimerkkejä. Se on täysin sairas tapa elää elämäänsä.

Onneksi – tai valitettavasti – voin kertoa omakohtaisesti, että sieltä paskakaivosta ei kuitenkaan niin vain nousta. Ei siellä ole tikkaita, hisseistä puhumattakaan. Se on äärettömän kovan työn ja valtavan suuren johdatuksen tulos, että sieltä pääsee ehjänä ylös. Työyhteisö muodostuu ihmisistä. Miten helposti siellä vain laitetaan luomiin lilaa ja puuteria nenänpäähän, jotta päästään niin pitkälle kuin patterit suinkin kestävät. Kun viimeinenkin yhteishengen, ilon ja riemun pisara ovat puristuneet pihalle, vasta silloin joku saattaa huomata: ”Hei, voitasko me jotenki ruveta funtsiin jotain semmosta, että olis niinku kivempi yhes tehä töitä?

Miksi pitää mennä kuilun partaalle saakka, eikä heti oteta kiinni, kun huomataan virsikirjan olevan sekaisin? Ei sitä vastuuta voi siirtää kenellekään. Ei voi mennä minkään oven taakse nyrkit pystyssä vaatimaan: ”HUOMISEKSI MULLE HYVINVOINTIA, INTOA JA JAKSAMISTA, HELVETTI, TAI TULEE TUPENRAPINAT!!!!”

Ei se näin toimi. Vastuu on joka ainoalla ihmisellä. Tämä on

vaikeata siksi, että pitää rikkoa omia rutiinejaan ja se ei ole helppoa. Äitini on hyvä esimerkki siitä. Kahdeksankymppisenä mummona hän sanoi minulle:

– Kuuletiiäkkö, Olli, mie joskus vielä teen saman tempun, minkä tein Karjalassa pikkutyttönä Korpiselässä.

– No mitä sä teit?

– Miemeen vielä joskus tuonne ulos ilikosen alastomana vesisatteeseen seisomaan.

– Mee ny seuraavan sateen sattuessa, ennen kun potkaset tyhjää, se on sen jälkeen myöhästä.

– En mie nuin vaan voi mennä, naapuriki kahtoo ja tullee yskä.

Tulkoon yskä; vetäköön sitten buranaa kaksin käsin – mutta pääsisi tuulettelemaan, että olisi tehnyt sen, josta jo seitsemänkymmentä vuotta on haaveillut..

Meillä on valtava tarve rakentaa rutiineista suojamuuri oman päämme pelikentän ympärille. Ainutkertaisen upea elämä on parasta aikaa menossa ja kuitenkin tehdään tiukka rutiineista elämäämme hallitsemaan suojaputki, ettei kukaan pääse kurkkimaan, eikä mikään yllätys livahtaisi elämäämme. Kun innoissaan rakentaa ja mittanauha on hukassa, tulee tehtyä niin pieni viheriö, ettei mahdukaan pelaamaan. Putkea kontataan aamulla tuonne ja illalla takaisin, huomenna tuonne ja illalla takaisin, ylihuomenna tuonne ja illalla takaisin – ja viikonlopuksi ihan omat rutiinit ja maanantaina kaikki alkaa taas alusta! Kun maailmanmenoa katsellaan sen putken reiästä ja joka päivä tulee uutta rutiinia, putkilon reikä vain pienenee.

Kun joku ilkimys lopulta potkaisee rutiiniputkea, tärinä saa paniikin päälle ja kurat housuun. Jos kaikki asettuu taas paikoilleen, ollaan tyytyväisiä, ettei pysyviä muutoksia tapahtunut, ja

jatketaan kuten ennenkin. Mutta entä jos tulee niin kova isku että putki hajoaa? Silloin aikamiehetkin käyvät lopullisen ratkaisun lähteitä kurkkimassa, ja valitettavasti olen muutamaa sellaista joutunut todistamaan.

Ihminen luottaa rakentamaansa putkeen kuin kirveen silmään. Puoliso, kaksi lasta, labradorinnoutaja, omakotitalo, uudenkarhea kartanovolvo... ja Turkkiinkin on ajateltu lähteä lomalle. Jos tämä jostakin syystä hajoaa, ei löydykään ajatuksia lähteä rakentamaan uutta putkea toiseen suuntaan, vaan pelimerkit loppuvat kesken. Aivoissa vain kaksi asiaa telmii hippasilla: ”Narulla vaiko haulikolla, narulla vaiko haulikolla…”

Aivan turhaan. Kenenkään ei tarvitse elää siten, että vastassa olisi risteyksiä, joissa pelimerkit loppuvat kesken. Me tarvitsemme rutiineja, mutta kaikista eniten sitä, että mahdollisimman usein lyömme päämme putkemme kyljestä läpi ja kurkistamme ulos. Ei siellä tarvitse kauan olla, kunhan nopeasti vilkaisee, tuolloin aukeaa aivan uusi maailma.

Tilkkeeksi putkeemme me suomalaiset vielä jalostamme ominaista kielteistä kulttuuria. Emme me mitään ilouutisia tuo mukanamme tullessamme muiden ihmisten seuraan:

– Kauhee kolari oli siellä…

– Kyllä tuolla oli kylmä ja tuuli…

Tai jos aurinko paistaa, niin tietysti silmiin koko matkan...

Oletko kuullut jonkun töihin tullessaan kehuvan: – Olipa mahtavaa, kun polkupyörän ketjut eivät katkenneet kertaakaan!

Jos ne kerran sattuvatkin katkeamaan, koko osastolle pitää käydä kertomassa ja todistusmateriaaliakin tulee esittää.

– Katoppa kuule ku on paskaset kädet, ku ketjut katkes.

Ole edelläkävijä! Kokeile, miltä tuntuu pistää rutiinia sekaisin, jos tiimissäsi ei vielä ole kulttuuria, jossa kuka tahansa voi sanoa:

– Kuule, mä oon seurannu sun touhua, että kyllä sä oot kuule kehittynyt valtavasti, et hieno juttu!

Eikä kuten usein kuulee kehuttavan:

– Kyllä sä oot kehittynyt, en olisi ikinä uskonut!

Miksei voisi lyödä päätä sieltä putkestaan ja sanoa itselleen: ”Olen hyvä! Asiakas on tyytyväinen, onneksi olkoon! Hoidin sen hienosti!”

Jos et kehtaa muiden aikana, livahda vaikkapa vessaan hekumoimaan. Kokeile!

Teemme rutiineja, jotta meidän ei tarvitsisi ajatella. Aamulla herätyskellon soidessa keho herää ja aivot nukkuvat vielä tovin. Vai väittääkö joku laulavansa oitis satakielen lailla: ”Kelloko se siellä pirisee, tralalaa”?

Ei, käsi heilahtaa ja kello menee kiinni. Jalat nousevat sängystä ja lähtevät viemään ruhoa WC-tiloihin ja sieltä edelleen aamukahvin keittoon. Jos näihin kuvioihin tulee pienikin häiriö, sanomalehti ei ole tullut, kahvi on loppunut tai vessa onkin varattu – kuka siellä vessassa kuppaa!!!!!! – perheriita räjähtää aamutuimaan.

Herätämme aivojamme ensimmäisen kerran tee- tai kahvimukin ollessa lopulta kädessämme ja tempaistessamme sanomalehden auki. Tuolloin olisi ymmärrettävä jo kirjaimistakin jotain.

”Risteyskolari ja neljä autoa menneet murskaksi... Talo paloi, kuusihenkinen perhe kodittomaksi... Kahdeksan sikaa liekkeihin… Postissa ammuttu haulikolla… Onko tuokin firma mennyt konkurssiin..? Kaksi naista raiskattiin torilla klo 14, vihannesvaunujen takana...”

Lopuksi on kahlattava vielä kuolinilmoituksetkin, josko sattuisi löytymään tuttuja nimiä. Se on todella raju asennelataus heti aamusta. Tämä täytyy tietenkin jakaa ja heti töihin saapuessa on kiire varmistamaan, että koko tiimi saa osansa tästä kuormasta, eikä kukaan pääse keveämmin eväin.

– Luitko sä lehdestä, että postissa…

– Joo, tietenkin, mutta huomasitkos että kaksi naista oli raiskattu…

Jos vain mahdollista, asiakkaitakin pidetään päivän mittaan ajan tasalla, asiaan liittyvillä viimeisillä tiedoilla.

– Joko rouva tietää, että kolmaskin nainen oli kuulemma ollut vihanneskärryn takana? Hän pääsi kuitenkin konttaamaan hankea pitkin verissään karkuun.

Repäise tuulettamalla aivomössöäsi

Jonakin aamuna pistä kaikki aamuaskareesi aivan eri järjestykseen, niin että jokaista joutuu miettimään! Jos tämä tuntuu liian vaikealta, tee asiat vaikka vain takaperin. Älä menekään ensimmäisenä vessaan, vaan vasta viimeisenä! Aivot joutuvat jo sängyssä töihin hahmotellessaan uutta toimintamallia. Kun oikein vain pidättelee ja pidättelee tarpeitaan, muiden asioiden lomassa, lopulta – puolen tunnin päästä – saniteettitiloista kuuluu iloinen jodlaus: ”Ai kun ihanaa olla pytyllä!!!”

Siinä istuessaan huomaa, että kyllä kotona on hienoja asioita, heti aamusta. Naurattaa ja laulattaa, eivätkä murhat tule mieleenkään, kun saa vain pudotella tavaraa posliinipottuun ja kaikki käy kuin itsestään. Jos taas haluat pidempiaikaisen piristysruiskeen elämääsi, tee jonakin aamuna jotain niin hullua, että itseäsikin hävettää! Varmista, että mahdollisimman moni näkee sen. Lähde vaikkapa oven sijasta ikkunasta töihin – ei tarvitse murha-asioita pyöritellä, ja naapureiden kanssa on puheenaihetta milloin vain.

Me emme kykene peittämään asenteitamme vaan kavallamme itsemme kaikin mahdollisin keinoin. Se lohtu meillä kuitenkin on, että asenteisiin voi vaikuttaa. Myönteiset, eteenpäin vievät ajatukset jalostuvat myönteisiksi, eteenpäin vieviksi asenteiksi ja imuroivat

onnistumisen paikkoja – kielteiset sitä vastoin suorastaan hyljeksivät niitä. Viestien perillemenolla on kaikessa suuri merkitys ja juuri nämä asiat vaikuttavat asiaan suuresti.

Rutiinista puhutaan aivan liian vähän. Se on loistava väline työsuoritusten läpiviemiseen. Vaaralliseksi se muuttuu, kun rutiini ottaakin yliotteen elämästämme ja lähtee ohjaamaan ajatusmaailmaamme, tekemisiämme tai asenteitamme. Silloin emme enää päätä itse toiminnastamme. Teemme itsestämme äärimmäisen haavoittuvaisia rakentaessamme rutiineja hyvinkin nopeasti ja sitomalla hetkessä itsemme niihin. Jos jokin ulkopuolinen vähänkään murtaa tätä rakennelmaa, kaikki menee sekaisin ja paniikki uhkaa. Rikkoessamme tietoisesti rutiinejamme itse saamme valmiuksia yllättäviin tilanteisiin.

Tilaisuuksissamme ihmisillä on kahvitauolta palatessaan tapana hakeutua jälleen vanhalle paikalleen istumaan. ”Se on minun tuolini, siinä on minun hajuni! Se on minun paikkani ja piste.” Eihän siinä pahaa ole, mutta entä jos joku on mennytkin sille sinun paikallesi?

– Sori kuule, se oli mun paikka.

– Kyllä mä tiedän, mutta nyt minä istun tässä.

Silloin tekisi mieli pyyhkäistä turpaan. Jos väkisin joutuu toiselle tuolille, loppuaika menee mietiskellessä, että tuo perkele on minun paikallani…

Eikä asia ole kuitenkaan loppuun käsitelty, vaan sitä puidaan vielä kotioloissakin.

– Niin, millainen se koulutus oli?

– Tunneksää sen yhden pässin? Tultiin tauolta, ni se meni mun tuolille istumaan, kuuluu päällimmäinen vastaus. – Mä nätisti sille sanoin, että se on mun paikka, niin se vaan ihan hävyttömästi vastasi.

Jos uteleva osapuoli vielä tekee virheen, vähättelemällä koko asiaa, sota on valmis:

– OLETKO SINÄKIN HELVETTI SEN PUOLELLA!????

Loppuviikko nukutaankin sitten selät vastakkain. Ei asioiden tarvitse olla kovin isoja, että ne saavat elämän sekaisin. Juuri siksi onkin niin tärkeätä rikkoa itse rutiinejaan saadakseen valmiuksia yllättäviin tilanteisiin.

Miksi me ärsyynnymme? Yhteinen nimittäjä ärsyyntymisille on erilaisuus – asia, jota ei ole edes olemassa, vaan me rakennamme sen omilla urautuneilla asenteillamme. Tuohon rutiiniputkemme reikään mahtuva ihminen on hyväksyttävä, mutta sinne sopimaton taas on erilainen, ja silloin ärsyke laukeaa! Sen tapahtuessa peli on jälleen kerran pelattu.

Tuolloin emme enää itse päätä tekemisistämme, vaan ärsyke vie meitä kuin kuoriämpäriä. No mitä sitten, jos joku on erilainen? Mitä sitten? Vastaus on, että no mitä sitten! Monenlaisia ärsykkeitä laukeaa myös minun saapuessani salin etuosaan seisomaan. Ehkä joku ajattelee, että voi helvetin kuustoista, kolme tuntiako tämä palveluluento kestää, olisi tärkeämpääkin tekemistä. Toinen taas aivan toisin kokee asian mahtavana ja toivoo löytävänsä itsellensä jotakin. Välittömästi se ärsyke nappaa otteen ja lähtee viemään meitä. On myös aivan tapahtuman sisältöön liittymättömiä asioita, jolloin joku saattaa ensimmäisenä miettiä, paljonkohan tuo äijä painaa... Muuta ei tarvita.

– Millainen koulutus oli eilen?

– Oli kuule iso äijä puhumassa...

Eikö olekin hölmöä? Kolme tuntia kinkku litassa ja päällimmäinen vastaus on, että iso äijä puhui.

Mitä sitten?

Vastaus: Mitä sitten?

Jokaisella ihmisellä on aina käyttäytymiselleen syynsä, eikä se ole välttämättä sinä. Hänelle on saattanut tapahtua elämässään aiemmin

jotain, joka on kääntänyt käytöksen tietylle uralle – tai ehkä hänellä vain yksinkertaisesti on virsikirja sekaisin ja hän seurassasi tuntee jännittyneisyyttä tai alemmuudentunnetta, elleipä peräti pelkoa.

Joillakin taas on tarve pullistella sekä olla hieman isompia kuin ovatkaan – jos siinä vaiheessa oma pääkoppa pettää, on liian helppoa hypätä tähän mukaan. Me muutumme hyvin nopeasti imureiksi, jotka ahmivat ympäristönsä kaikkinaiset ongelmat.

”Mitä sää mua vahtaat?”

”Mitä tänne tartte tulla leuhkii!”

”Mitä sä mua neuvot?”

Leuhkat eväät apteekissa

Pieni ja kaunisääninen tiuku helähti apteekin ovenpielessä leuhkan miesasiakkaan astuessa sisään. Valkoiset housut, valkoinen napaan saakka aukinainen paita ja ruskettunut hipiä kulkivat varmoin askelin huoneen poikki ja kaikkialle kiinnitetyt ketjut kilisivät hänen rennon keinuntansa tahtiin. Hyllyn takaa tulleen farmaseutin kuvajainen heijastui kulkijan aurinkolaseista ja Lootin muijan lailla paikalleen jähmettynyt nainen aivan peittelemättömästi inhosi avointa paitaa ja tummaa rintakarvoitusta. Tumman muukalaisen koko olemus huokui hiljaista kuiskintaa: ”Älä höngi päin, reipanit huurtuu.” Häneltä oli kuitenkin resepti jäänyt autoon ja niinpä tämä lähti sitä vielä hakemaan.

Oven sulkeuduttua myyjä näki tilaisuutensa ja hetimiten valisti työtovereitaan:

– Näittekö mimmonen äijä, näittekö? Näittekö? Pian se taas tulee…

Ja niin tuli. Keikarin palatessa lääkemääräyksineen kaikki tuijottivat, että kylläpä onkin törkeä ukko ja antoivat kehotuksen

noutaa troppinsa vartin kuluttua. Tällä kertaa oven sulkeuduttua pidettiinkin jo palaveria, miten sille törkimykselle kostettaisiin. Kostosta kuitenkin luovuttiin, mutta olisipa apteekin väki alkujaankin osannut kuitata tilanteen toisin:

– Kylläpä herrahenkselit paukkuvat hienosti, niin ettei ole noin komeata pauketta meillä ennen kuulunutkaan!

Välittömästi jalkakäytävälle päästyään olisi asiakas venytellyt olkaimiaan ja hyvillään kehunut ystävilleen:

– Hyvät ja hienot ovat olkaimet, jopa myyjäkin apteekissa kehui, että kyllä hienosti paukkuu…

Miksi erilaisten ihmisten, vaikkapa noin leuhkien, on hankalaa kokea hyvää mieltä porukassa? Vastaus on siinä, että jos oman aivomössön portti on ahdas, leuhkat ei mahdu läpi. Tekee niin kipeää, kun leuhka änkeää, ja heti pitää kostaa, perkule.

Mitä sitten? Vastaus on, että no mitä sitten!

Väärässä olemisen vääryys

Onko mitään ärsyttävämpää kuin väärässä oleva kanssatoveri? Me ihmiset kuitenkin olemme kaikki toisinaan väärässä. Mitä sitten? Missä sanotaan: ”Väärässä oleminen kielletty!”?

Mikä minä olen vääntämään kaiken kansan tihrustamaan maailmanmenoa juuri minun rutiiniputken reiästä, sillä eihän se ole ainoa kurkistuskolo? Miten paljon helpompaa elämäni olisi, jos useammin osaisin hyväksyä sen, että toinen ihminen on väärässä? Mitä sitten?

Sopeutumalla tilanteeseen saisin paremmin viedyksi omia ajatuksiani eteenpäin. En tarkoita, että tulisi antaa periksi, nöyrtyä tai kääntää takkia, vaan ainoastaan mukautua. Hetket, joina on ehdotonta toisen olla oikeassa ja toisen väärässä, ovat melko harvinaisia. Tällaisen eipäs–juupas-tilanteen syntyessä välillemme ajattelen olevani fiksu ja annan periksi.

– Sä oot kuule ihan oikeessa, mä annan periksi, sanon minä, mutta sormeni ovat ristissä selkäni takana. – Joo, mä annan periksi, sä oot ihan oikees.

Seuraavalla kerralla, kun tulee eipäs–juupas-tilanne, emme pääse alkua pidemmälle, kun jo sanon:

– Hei, muistatko, minä annoin viimeksi periksi, nyt on sun vuoro antaa periks!

Ei itse asialla niin väliä ole, kunhan vain vuorot menevät tasan. Nämä kaksi sanaa ovat mahtavia koko oman elämänlaadun nostamisen kannalta:

MITÄ SITTEN?

Ne toimivat joka paikassa! Liikenteessä, palvelutilanteessa, asiakkaiden kanssa, työkavereiden kesken sekä kotona. Viimeksi mainitussa ne vasta voimasanoja ovatkin. Kotiin tullessasi verenpaine uhkaa nousta äijän vain maatessa härskin sillin lailla sängyn päällä. Mitä sitten? Antaa äijän maata. Ilta menee silloin täysin eri tahtiin ja saattaa vielä peittokin olla illalla kevyttä tavaraa.

Taikasanat on kuitenkin kysyttävä aina omalta itseltään, ei siltä toiselta osapuolelta. Ami joskus mumisi jotain, johon erehdyin kysymään häneltä: ”Mitä sitten?” Poskeni olivat kolme päivää kipeinä hänen läiskittyään kunnolla menemään.

Olin kerran Helsingissä kuulemassa tähän aiheeseen liittyviä luentoja. Se oli upea päivä, vaikkakin eräs kohta tuntui oudolta. ”Palveluimagomme kannalta on hyvin tärkeätä, että asiakkaan lähestyessä otamme mahdollisimman nopeasti häneen katsekontaktin, hymyilemme ja toivotamme hyvää päivää.”

Ajattelin, että näin alhaaltako lähtee palvelulaatukoulutus?

Aikuisia ihmisiä rahdataan ympäri Suomea Helsinkiin, opettelemaan tervehtimistä? Totta kai jokaisen ihmisen perusosaamiseen, sivistykseen ja ammattitaitoon sisältyvät käytöstavat – ne, jotka äiti on jo kotona opettanut! Sitä paitsi niitä hallitsematon ihminen on moukka, eikä sellaisten pidä hakeutua ammatteihin, joissa joutuu muiden ihmisten kanssa tekemisiin. Puolukoita poimimaan heidän pitää mennä! Metsässä ei tarvitse sanoa: ”Huomenta sammal, kiitos mätäs! Kuinka voitte, herra mato?”

Mutta eihän kyse olekaan osaamisesta vaan niistä kirotuista rutiineista. Kun elämä, työ, työkaverit ja jopa asiakkaat ovat rutiinia, ei tarvitse edes käyttäytyä. Vai löytyykö ainuttakaan järkeen perustuvaa syytä, miksi siellä tiimissänne, kotioloissa ja työpaikalla ei tehtäisi kampanjaa, jossa jokaisen henkilökohtaisena projektina nostettaisiin käytöstavat huippuunsa? Eikö olisi hienoa, jos kaverit toivottaisivat hyvää huomenta ja tervetulleeksi töihin sekä kyselisivät, miten iltasi meni tai katkesivatko ketjut pyörästä, kun ajelit eilen kotiin? Autettaisiin takkia päältä ja vähän tuoliakin takapuolen alle. Miksi teidän työyhteisöstänne ei voisi tulla käytöstavoiltaan paikkakunnan tunnetuin työyhteisö? Tai miksi juuri tämä ei voisi olla koko Suomen parhaiten käyttäytyvä kaupunki?

Nämä ovat asioita, joilla on äärettömän suuri merkitys sille, miten paljon haluamme osoittaa arvostusta toiselle ihmiselle. On myös työyhteisön hyvinvoinnin kannalta tärkeä tekijä, että kohteliaan ja hyväkäytöksisen on vaikeaa olla ilkeä – ja vaikka yrittäisikin, se ei vain onnistu.

– Haista kuule pitkä paska, sanoo kultaisen käytöksen kukkanen ja hymyilee kauniisti.

– Voi että, kuinka sillä aina on noita juttuja, huokailee toveri, lähestulkoon mielissään. – On se sitten hauska tyyppi.

Kun ihminen on päättänyt luottaa, automaattisesti hän päätök-

sensä palkaksi odottaa arvostusta. Sitä ei kuitenkaan anneta pelkkien työsuoritusten perusteella, arvostus kun on tunnepuolen asia. Asiakkaamme on aina kaltaisesi ihminen, eikä kaupunki, ryhmä, talo tai kasvoton firma.

Tilaisuuksissamme on istunut yli 700 000 ihmistä. Siihen nojaudunkin sanoessani, että me ihmiset olemme samanlaisia. Toki on kauniita ihmisiä, vähemmän kauniita, pitkiä, lyhyitä, tummia, vaaleita, lihavia, laihoja, keltaisia, vihr... no, vihreitä ei taida olla, mutta pohjimmiltamme olemme samanlaisia, vaikka asenteemmekin heittelevät valtavasti.

En ole koskaan tavannut ketään, joka ei nauttisi omaan itseensä kohdistuvista myönteisistä tunteista, huomiosta ja arvostuksesta. Väitän myös, että kaikista tärkein asiakkaasi on se oma työkaveri. Olisiko ihan mahdotonta jos jollakin kahvitauolla menisit häntä vastapäätä istumaan ja sanoisit:

– Kuule, mä halusin kertoa sulle, että kyllä sun kanssas on hienoa tehdä töitä. Sä olet ammattitaitoinen ja sä osaat. Mä luotan suhun ja sun seurassa tulen aina niin hyvälle tuulelle. Kiitos että olet olemassa, sillä on mulle uskomattoman suuri merkitys.

Jos et rehellisesti voi siten sanoa, totea vaikka näin:

– Kun tässä näinkin paljon päivittäin ollaan tekemisissä, voitaisiinko me mitenkään kehitellä meidän välille semmoinen tapa toimia, että olisi kivaa tehdä yhdessä töitä? Kerro miten sä haluat minun muuttavan omaa toimintatapaani, jotta voisit lähteä mukaan tähän hommaan.

Saarisen Esa kysyi joskus viisaasti, olinko koskaan ajatellut astuessani ovesta sisään, mitä huoneeseen tulee mukanani. Tuleeko sinne pelkoa, intoa, lamaannusta vaiko innostusta? Hyvää mieltä? Pahaa mieltä?

Olisiko mahdoton ajatus, että jonakin aamuna pysähtyisit

pieneksi hetkeksi työpaikkasi ulko-oven taakse miettimään, miten tekisit porukalle hyvän mielen? Eihän se paljoa vaadi, jos elämästään kaksikymmentä sekuntia sijoittaa kyseiseen asiaan. Jos käykin niin, että löytää itsensä vain tuijottamasta ovea, vailla ajatuksen siementäkään, tuolloin on hyvä kääntää se pyöränsä ja polkea psykiatrin vastaanotolle, tällöin kun jonkinlainen apu olisi eittämättä tarpeen.

Eihän tämä maailmamme niin loppuun asti ole viritelty, etteikö aina voisi kokeilla jotakin uutta ja erilaista. Minun erittäin hyvä ystäväni vihittiin. Kuullessani uutisen tartuin puhelimeen ja soitin kuomalle äijämäiset onnitteluni:

– Kuinka säki ny, vanha ukko, menit naimisiin, vaikket oo ikinä ennen ollu? kysäisin reipasta äijähuumoria käyttäen.

– Koeluontoisesti, koeluontoisesti, kuului sulhasmiehen vastaus.

Asioita siis voi kokeilla, eikä tämän tarvitse aina niin ryppyotsaista olla ja etukenossa mennä päin vastatuulta. Voi kulkea hieman takki auki ja katsella, mitä jännittävää haaviin voikaan jäädä.

Arvostus

Koko toimintamme peruskallio on arvostus. Mitä emme arvosta, sitä me emme myöskään halua. Ei ole lainkaan ihmeellistä tai kummallista, että työtään arvostamattomalla ihmisellä ei ole hinkua siinä onnistumiseen tai itsensä kehittämiseen. Silloin riittää mainiosti, kun saa sormet tyhjiksi ja työtunnit täyteen.

Kaikista pahimpana asiana näen kuitenkin jos ihminen ei arvosta omaa itseään. Mistä sellainen ihminen voisi löytää intoa hakea elämänsä hyvinvoinnin pelimerkkejä? Tulee vain elettyä päivä kerrallaan, ja kun pari kertaa räpsäyttää luomiaan, jo päivä vaihtuu. Seuraavan silmiensä sulkemisen aikana onkin taas jo uusi aamunkoi

sekä tarrautuminen yhä tiukemmin pesiytyneisiin rutiineihin. Milloinkaan ei tule mieleen katsoa taakseen, onko jatkuva hiihtäminen jättänyt jälkeensä latua.

Aina löytyy keinoja, jos on halua. Jos jälkimmäinen puuttuu, ensimmäisestäkään ei ole hyötyä, olipa sitten miten oppinut, lukenut ja kokenut tahansa – käy kuten eräälle mäkihyppääjälle ja pitää ryhtyä laulamaan kesken kauden: taitoja olisi, mutta halut seilaavat missä sattuu.

”Ei ole vain ihmisiä, eikä vain tehtäviä”

On paljon ihmisiä, jotka eivät arvosta itseään tai omaa työtään. Tahtomattaan ja tietämättään he kavaltavat asenteensa sanomalla olevansa ”vain”.

Olen vain myyjä.

Olen vain myyntipäällikkö.

Olen vain siivooja.

Olen vain kaupunginjohtaja.

Se ei katso edes titteliä. Jos ihminen joutuu nimensä tai ammattinsa eteen laittamaan sanan *vain*, kyse on vakavasta asiasta ja olisi syytä hakeutua hoitoon. Ensiapu löytyy kioskilta: ikiomaan taskupeiliin katsoen jokainen voi kysyä kuvajaiseltaan, miksi pitää sanoa olevansa ”vain”.

Siivoojilta kuulee usein että ”Ei täällä ole ketään, täällä on vain siivooja.” Minä arvostan siivoojan ammattiylpeyden ja ammatin hyvin korkealle, monestakin eri syystä. Mutta mitä tapahtuu tällaisen vain-ihmisen saapuessa töihin? Vain siivooja ottaa vain pölynimurin ja alkaa vain imuroida. Tullessaan jukkapalmun luo hän katsahtaa kasvissa olevia kuivia lehtiä ja kaivaa taskustaan vihon.

Todettuaan että kuolleet kasvinosat eivät kuulu hänelle hän jatkaa imuroimistaan toisaalla.

Kuka arvostaa tällaista ihmistä muuten kuin roskien kautta? Jos niitä näkyy, ihminen on huono. Jos taas roskia ei ole, aprikoidaan mihin ne on mahdettu piilottaa, eikä muuta arvostusta voi saada. Mitä tapahtuu, jos hän joskus oivaltaa tulevansa töihin ihmisten eikä suinkaan roskien vuoksi? Yhtäkkiä onkin asiakkaita, joiden viihtyisyydestä hän vastaa. Alkaa suunnaton aivomyrsky, kun todellinen vastuu valkenee. Tällöin syntyy tarve kehittyä – se tuo arvostusta, ammattiylpeys nousee ja koko elämän ”pelikenttä” laajenee.

Mistä sinä todellisuudessa vastaat omassa työssäsi? Mikä on työtehtäväsi mukanaan tuoma vastuu, oman itsesi sekä työtovereidesi henkisen ja taloudellisen hyvinvoinnin rakentajana? En kysele titteleitä, enkä toimenkuvia – vaan sitä todellista vastuuta. Nimikkeet ohjaavat asenteita harhaan, sillä eiväthän ne kerro todellisesta vastuusta mitään.

Myyjä.

Opettaja.

Johtaja.

Kirvesmies.

BUSSIKUSKI!!!

Siinäpä typerä ammatti, bussikuski! Miksi ihmeessä sitä bussia pitää kuskata ympäri kaupunkia? Kerroin jo aiemmin kokeneesta ammattilaisesta, eräästä bussikuskista. Hän katsoi kelloansa ja totesi sen olevan tasan. Silloin bussi lähti ja mummo jäi laiturille lukemaan aikatauluja. Hänelle oli tärkeää, että auto menee ajoissa, mutta vanhukset joutavat tulemaan vaikka potkukelkalla perässä. Jospa hän joskus oivaltaakin olevansa ihmisten kuljettaja, jolla on vastuullaan heidän miellyttävä ja turvallinen liikkumisensa paikasta toiseen.

Ehkä tulee mieleen vilkaista ympärilleen, onkohan jossain ihmisiä kuljetettavaksi.

Me osaamme ja onnistumme, mutta emme osaa nauttia siitä, se on helmasyntimme. Usein olen nähnyt ihmisen ahertavan ja onnistuvan hyvin. Kuitenkin mennessäni kehumaan onnistunutta lopputulosta vastapuoli sortuu vähättelemään asiaa.

– No säkällä tuli, ihan tuuria vain…

Kulttuurimme suorastaan kieltää onnistumisista nauttimisen. Vain urheilijoiden ammattikunnalle se on sallittua. He saavat epäonnistuessaan itkeä rätti kädessään ja vastaavasti menestyessään riemuita olan takaa. Kun Teemu Selänne Amerikassa tekee maalin, ei hän luistele aitioon, että ”Voi helvetti, taas tuli tehtyä maali.” Siellä karvapallimiehet hyppäävät toistensa päälle, halailevat, pussailevat, taputtelevat pyllylle ja vetävät kielareita – eikä kukaan hauku homoksi.

Miksi työyhteisöstä ei onnistuneen päivän jälkeen lähdettäisi naama märkänä kotiin ja kehuttaisi miten oli mahtava päivä!? Ei tarvitse olla paras voidakseen hyvin. Jos tietotaito ei riitä, se ei loukkaa ketään – jos taas vastapuoli osaa, mutta häntä ei huvita, sitä onkin jo vaikeata antaa anteeksi.

Terve itsetunto antaa meille luvan erehtyä. Tietenkin saamme olla väärässä ja jopa epäonnistuakin. Ei se tee ihmisestä huonompaa vaan antaa enemmän näkemystä, syvyyttä sekä kasvupohjaa. Epäonnistumisen pelko ei saa olla esteenä matkalle, oman elämämme hyvinvoinnin pelimerkkien keräämiseen. Minua ei ole kukaan koskaan kieltänyt erehtymästä, ei äiti, opettaja, eikä edes Ami.

– Voi Olli, olisitpa sinäkin joskus väärässä, huokailee Ami useasti minulle. – Erehtyisit edes hitusen verran, mutta olet aina niin helvetinmoisen oikeassa.

– Toivon, että palatessanne työpaikoillenne tuottaisitte niin aurinkoisia fiiliksiä että siinä seurassa ruskettuu.

Salissa on käsin ja sydämin kosketeltava tunnelma Olli Linjalan päättäessä puheensa näihin sanoihin. Pienen hetkisen ajan aplodeeraava yleisö toivoo miehen vielä jatkavan, mutta mielet käsittelevät jo kaikkea kuulemaansa. Kotiväellekin riittäisi paljon kerrottavaa, muutakin kuin että iso äijä puhui.

TYYTYVÄISYYS TUO MENESTYSTÄ

Kielteisellä asenteella ei ole mitään käyttöä työyhteisössä eikä elämässä

Ainoastaan tyytyväinen, vireä henkilökunta voi tuottaa. Tyytyväisyys on hyvinvoinnin sielu. Se rakentaa työyhteisöön menestystä tuovan hengen, jaksamisen ja työssä onnistumisen halun. Tämä koskee kaikkia työyhteisöjä asiakaspalveluyrityksistä virastoihin ja tuotantolaitoksiin. Työkaveria tai asiakasta pitää kohdella siten, että hänelle jää hyvä mieli ja halu tehdä yhteistyötä vuodesta toiseen.

Halu on tärkein

Ilman onnistumisen halua ei huippuunsa kehitetystä ammattitaidosta ole hyötyä. Yritysjohdon tärkein asia on pitää henkilökunnan vireys ja tyytyväisyys sillä tasolla, että laadukas toiminta on mahdollista kaikissa olosuhteissa. Huono, ammattitaidoton esimies tai yritysjohto ei ymmärrä tunteiden merkitystä ihmisten toiminnan moottorina. Tunteilla tuotamme halun, onnistumisista nauttimisen ja hengen. Kielteisillä tunteilla eli loukkauksilla tapamme nuo kaikki, silmänräpäyksessä, kuin luteen seinään.

Menestyminen sikiää työyhteisön sisältä

Sellaista työyhteisöä ei ole, jossa ihmisillä on intoa onnistua, jaksamista, kehittymiskykyä ja saumatonta tiimitoimintaa, jos ihmissuhteet ovat ruvella. Toimintaan pesiytyy välinpitämättömyyttä, huolimattomuutta ja virheitä, ja ammattitaito tuhlautuu turhanpäiväisiin asioihin. Tämä rapauttaa koko toiminnan. Kielteisyys kasvaa asenteissa, se huokuu ihmisistä hylkien hyvinvointia. Aika kuluu valittamiseen ja virheiden etsimiseen. Millaisella työyhteisöllä on varaa tämänkaltaiseen toimintaan?

Rutiini tappaa halun

Ihmiset luovat rutiineja, jotta ei tarvitse ajatella. Työkaluna rutiini on mahtava, mutta jos se alkaa ohjata elämää, työtä ja ihmissuhteita, niin syntyy vaikeuksia. Omien rutiinien rikkominen on välttämätöntä. Jos näin ei tehdä, työyhteisöstä tulee haavoittuvainen. Pienikin yllättävä tilanne tai muutos saa ihmiset paniikkiin, ja koko toiminta häiriintyy pitkäksi ajaksi. Urautumisen merkitystä vähätellään, vaikka juuri se aiheuttaa sairastumisia, miljoonaluokan virheitä, jaksamisvaikeuksia, ihmissuhdeongelmia sekä konkursseja. Urautunut ihminen ei kehitä uutta, ei ajattele asioita, ei halua muutoksia. Urautuminen murentaa itsetuntoa, ammattiylpeyttä ja työyhteisön arvostusta.

Pysähdy pysyäksesi vauhdissa

Työyhteisö muodostuu ihmisistä ja sen toiminta aina yksilösuorituksista. Jokainen on työyhteisönsä tärkein ihminen, koska toiminnan laatu määräytyy heikoimpien lenkkien mukaan. Ihmisten kohtelu, toiminnan laatu, ihmissuhteet ja jaksaminen ovat jokaisen henkilökohtaisilla harteilla. Tätä vastuuta ei voi siirtää toiselle. Näissä asioissa ei voi olla eriarvoisuutta. Vastuunsa tunteva yritysjohtaja luo ihmisille mahdollisuuden vastuun kantamiseen näissä asioissa. Ainoa keino on pysähtyä ajattelemaan, tuulettamaan rutiineja.

Myönteisen, eteenpäin vievän asenteen merkitys on kiistaton menestystekijä kaikilla osa-alueilla. Urautuneessa työyhteisössä ei elä myönteinen, voitontahtoinen asenne.

Miksi työssä ei voisi viihtyä

Ei työmäärä tapa ihmistä vaan urautuminen. Onko teillä viihtyisää? Raikuuko nauru? Ovatko ihmiset hyviä, huumorintajuisia kavereita keskenään? Keskustellaanko asioista avoimesti? Voitteko luottaa toinen toisiinne kaikissa asioissa,

jokaisessa portaassa? Kantaako jokainen vastuunsa vai etsitäänkö teillä syyllisiä? Miettivätkö ihmiset, miten minä itse voisin kehittää toimintaa ja yhteishenkeä? Onko valittamisesta tullut seurustelumuoto kahvi- ja ruokatauoilla? Onko muita syitä kiirehtiä töihin kuin raha ja se, että ei vain myöhästy? Kaikkien näiden asioiden korjaamiseen riittää yksi asia: myönteinen, eteenpäin vievä asenne!

Asenteista syntyy työyhteisön jaksaminen, hyvinvointi ja menestyminen.

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

Tekis torella eetvarttia pirättää joskus funteeraamahan jotta mitä mulla on, eikä aina mitä multa puuttuu.

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

Harva havaattoo itte, jotta on onnellinen.

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

Selijän takana puhumine on ku pahaanen hernespiaru, jonsei sitä kuule, niin sen aiva varmahan haistaa.

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

Ku syä hitahasti, elelöö reheristi ja valehteloo ikänsä, nii silloon pysyy muiren silimis nuarena.

On paljon parempi hyväksyä, että joskus saattaa pettyä, kuin epäillä niin, että ei uskalla edes kokeilla.

ASENTEELLA ON MERKITYSTÄ.

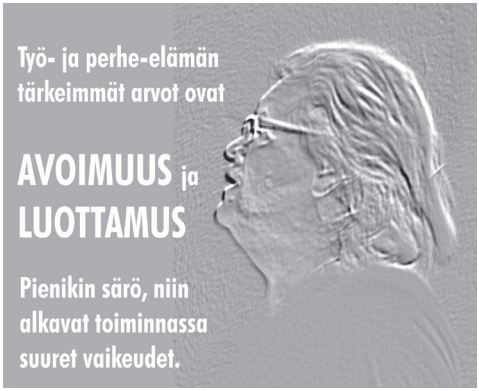
HELVETTI KUN EI VOI LUOTTAA

Sovitaan asioista, mutta ei pidetä sovitusta kiinni. Se syö miestä niin paljon, että tulee loppuunpalamisia ja jopa sairastumisia. Häviää omien ja kavereiden onnistumisista iloitseminen ja uusiin onnistumisiin kannustaminen. Ei enää itsekään huomaa, kuinka hienosti asia hoitui tai miten laadukkaasti tuli taas toimittua. Jos jotenkin, niin näin murentuu se viimeinenkin ammattiylpeyden ripe. Missä vika? Luottamuspulassa! Miksi? Kielteinen asenne on saanut yliotteen!

Se on pienestä kiinni, aivan kuin pärekaton kulotus. Koko ajan täytyy olla äärimmäisen tarkkana ja sammuttaa pieninkin kielteisyyden kipinä, joka vaanii roihuun syttymistä. Kielteinen asenne tuhoaa ihmisen hyvinvoinnin, jaksamisen ja kaiken elämänilon. Kielteisyydestä ei ole mitään hyötyä! Sillä ei ole mitään käyttöä ihmisen elämässä – ei työssä, ei vapaa-aikana, ei harrastuksissa, ei kotioloissa eikä parisuhteessa.

Jos ei voi luottaa pienissä asioissa, miten sitten suurissa?
Soitan heti kun vapaudun. Hoidan ensi tilassa. Soita minulle kello 13. Nämä sanat täytyy lukea siten, että en varmasti soita, sanoin vain päästäkseni sinusta eroon. En viitsi keskittyä asiaan! Pääsinpä sinusta eroon, ei voisi vähempää kiinnostaa. Näin luodaan asenteita. Paskanpuhumisella ja katteettomilla lupauksilla pärjää! Se on tuhoisa harhaluulo, jolla luodaan asennetta: ”Miksi minä, jos ei kerran muutkaan?”

Onko epäluotettavuus sekä työkavereidesi ja asiakkaidesi pettäminen työyhteisösi hyväksymä kulttuuri? Ilman sataprosenttista luottamusta yksikään työyhteisö ei voi toimia ihmisiä tyydyttävällä tavalla. Ei voi olla ”aika hyvää luottamusta”! On vain täydet sata prosenttia.

Miksi minä, jos ei muutkaan?
Pettymykset johtavat välinpitämättömyyteen. Kun siihen lisätään vielä huolimattomuus, joka tulee kaupan päälle, niin ammattitaito ja työaika häviävät toisarvoisiin asioihin. Turhauttava toiminta, jatkuva epäileminen sekä varmistaminen ja muistuttaminen aiheuttavat tympääntymistä, loppuunpalamista ja sairastumista. Näitä syitä ei pidä etsiä työstä, kiireestä tai ihmisen laiskuudesta. Syyt ovat syvemmällä: urautumisessa arjen rutiineihin ja siinä, että kielteiset asenteet valtaavat ajatusmaailman ja elämäntavan. Se on tappava tauti!

Myönteinen asenne tuo jaksamista ja hyvinvointia
Eteenpäin vievä ilmapiiri työyhteisössä kannustaa ja innostaa työkavereita sekä alaisia ja pomoja onnistumaan. Innostaa kehittämään toimintaa ja nauttimaan onnistumisista. Myönteisessä työyhteisössä nautitaan avoimesti pienistäkin onnistumisista. Kehuminen ei maksa mitään, myönteinen elämänkatsomus antaa luvan kiittää ja kehua. Sitä paitsi, se on mukava tapa elää – mukava itsestä ja mukava ympäristöstä.

Ammattiylpeys takaa laadukkaan toiminnan
Oman työn arvostaminen kasvaa onnistumisten ja niiden kuittaamisten kautta. Jokaisen ammattilaisen täytyy pysähtyä hetkeksi arvioimaan toimintansa ja työnsä laatua: onko jälki sellaista, että kehtaan vetäistä nimeni sen alle? Terve ammattiylpeys on työssä viihtymisen ja jaksamisen perusta. Vastuu näistä asioista on jokaisella, sitä ei voi siirtää.

Luottamus, ammattiylpeys, menestys
Voitko johtajana aidosti olla ylpeä tehtäväsi tuomasta vastuun kantamisesta? Pidätkö aidosti huolta henkilökunnastasi, niistä ihmisistä, joita ilman et tule toimeen? Entä henkilökuntasi? Haluaako heistä jokainen, asemaan tai ammattiin katsomatta, sanoa Teemu Selänteen lailla: ”Olen ylpeä, että olen voinut auttaa joukkuettani onnistumaan!”

Olisiko aika keskittyä muokkaamaan työyhteisön asenteita myönteisempään suuntaan? Luoda pyrkimystä onnistumisiin ja mukavamman työyhteisön hengen rakentamiseen. Kielteisyys tuhoaa elämän- ja työyhteisön toiminnan laadun. Onnistuminen on loppujen lopuksi pienistä oivalluksista kiinni – se menestyminen, jaksaminen ja henkinen hyvinvointi.

Konkurssi laman kynnyksellä

Olli tietää, mistä puhuu. Menestyvän mainostoimiston konkurssi edellisen laman kynnyksellä oli kova paikka.

– Minähän olin sellainen self-made man eli tyhjästä noussut menestykseen. Oli oma viidentoista ihmisen firma, jolla meni lujaa, alla autot ja kaikki menestymisen ulkoiset tunnukset. Sitten tuli hetki, jolloin tilauskanta romahti parissa viikossa ja konkurssi oli edessä. Kaikki maallinen oli tiivistynyt taskussa olevaan 24 markkaan.

HALU ON KYKYÄ TÄRKEÄMPI
Kielteisyys tuhoaa onnistumisen halun ja mitätöi ammattitaidon. Kielteinen asenne on työyhteisön suurin syöpäläinen niin henkisesti kuin taloudellisesti.

Muutos oli raju. Laman alkuvaiheessa ei ollut vielä totuttu konkursseihin. Vilkasta sosiaalista elämää elänyt ja arvostusta nauttinut yrittäjä olikin yhtäkkiä hylkiö, jonka nähdessään moni vaihtoi kadun puolta. ”Ystävät” kaikkosivat, paria lukuun ottamatta. Tilanne tuntui kestämättömältä, ja Ollin päässä syntyi päätös itsensä tappamisesta. Suunnitelma oli roiskaista pää edellä katuun viidennen kerroksen parvekkeelta.

– Yhtäkkiä sain päähäni riisua kaikki vaatteet ja korut pois. Astelin peilin eteen ja katsoin alastonta kehoani. Kysyin itseltäni: Onko sinulla Olli noin pieni eväsreppu matkassa?

Vaihtoehtoja oli tasan kaksi. Jos hyppäisi, peli olisi pelattu. Jos jättäisi hyppäämättä, olisiko elämällä tarjota tarpeeksi puolukoita Ollin kippoon?

Lähes kaikkiin asioihin on olemassa vaihtoehto. Kysymys on asenteesta.

SAISI VAIN SORMET TYHJIKSI JA TUNNIT TÄYTEEN

On kauheaa, jos töissä pitää oppia uutta tai kehittää työyhteisön toimintaa. Ottaa niin kipeää, kun täytyy ajatella. Moni työyhteisö luo mahdollisuuden, antaa etuoikeuden itsensä kehittämiseen. Uusien asioiden oppiminen ja työyhteisön toiminnan kehittäminen ovat työhön liittyviä huomattavan hienoja ja taloudellisesti merkittäviä etuja. Nämä edut kuuluvat jokaiselle työyhteisön ihmiselle.

Jääkiekko- tai jalkapallojoukkueessa ei katsota päivääkään muutosvastaista jäsentä. Ei tule kuuloonkaan, että joku ”ei kuulu mulle” -asenteella varustettu henkilö kuuluisi tiimiin. Kenkää tulee persuksiin, ennen kuin edes tajuaa olevansa pihalla. Näinhän sen pitäisi olla kaikissa työyhteisöissä. Täysin järjetön velvoite työyhteisön muille jäsenille on se, että heidän täytyy elättää keskuudessaan hyvinvointia vaarantavia, kyllästymiseen asti urautuneita ihmisiä.

Kuinka voin auttaa joukkuettani menestymään
Jokapäiväisen miettimisen aiheita: Miten kehittäisin omaa toimintatapaani? Luonko innostusta vai tapanko onnistumisen halua omasta ja työkavereideni toiminnasta? Olenko rutiinien raiskaama, alahuuli pitkällä toimiva innoton puurtaja vai omasta ja työkavereideni hyvinvoinnista kiinnostunut, elämänmyönteinen menestyjä? Onko asenteeni menestymistä hylkivä vai myönteinen, eteenpäin vievä, onnistumisiin johtava? Jos jokainen viitsisi miettiä edes yhtä näistä kysymyksistä, työyhteisö olisi menestyvä ja mahdollistaisi hyvinvoinnin jokaiselle.

Ajattelemalla tylsistymistä vastaan

Jo pitkään on puhuttu työssä viihtymisestä, kyllästymisestä, jaksamisen puutteesta ja pohjaan palamisesta. Näitä ilmiöitä on olemassa. Niiden estämiseksi jokaisen täytyy itse tehdä jotakin. Ilmainen ja kehittävä, ennaltaehkäisevä keino on ajatteleminen. Kannattaa aina silloin tällöin viheltää tauko arjen rutiiniurassa juoksemiseen. Mitä minä itse voisin tehdä oman viihtyvyyteni lisäämiseksi? Kannattaisiko innostua jostakin aivan uudesta ja erilaisesta toiminta- tai ajatusmallista? Olisiko jännää oivaltaa ja oppia jotakin ihan erilaista? Nämä mahdollisuudet kuuluvat työyhteisösi luontaisetuihin. Kannattaa kokeilla. Jos ajatteleminen ja oivaltaminen eivät tunnu mukavalta, niin ainahan voi palata takaisin tylsistyneeseen, aivotoiminnan pysäyttäneeseen olomuotoon.

Myönteisessä asenteessa on kaikki hyvinvointiin tarvittavat työkalut

Ostin jokunen vuosi sitten uuden tietokoneen itselleni ja annoin vanhan jo eläkkeellä olevalle äidilleni. Kerroin tuovani koneen kuukauden kuluttua. Saatuaan koneen ensimmäinen kysymys kuului: ”Pääseekö sillä internetiin?” Seuraavana päivänä hän soitti kertoakseen ilmoittautuneensa atk-peruskurssille.

Nyt tuo muutaman vuoden takainen innostuminen on kantanut hedelmää. Äitini on lähes vuoteenomana. Tärkein henkireikä ja asioiden hoitamiseen tarvittava kanava on tuo hidas ja vanha tietokone. Sillä hän voi hoidella pankkiasioita, tutustua mielenkiintoisiin asioihin ja ennen kaikkea lähetellä sähköposteja sekä saada lasten, lastenlasten ja lastenlastenlasten kuvia ja kuulumisia. Tilanne olisi toinen, jos hän olisi vastannut: ”En minä viitsi enää tässä iässä ruveta opettelemaan tuommoisia vehkeitä.” Näitä kuulee joskus jopa nuorempien ihmisten suusta. Niin muuten, äitini tekstiviestit ovat luku sinänsä. Ne ovat aivan valtakunnallista huippuluokkaa.

Elämän käännekohta

Olli puki päälleen ja asteli kivilaiturille merenrantaan. Hän pläkkäsi kiven peilityyneen mereen ja tarkasteli veteen muodostuvia ympyröitä, jotka pienestä polskahduksesta kasvoivat valtaviksi renkaiksi, aivan kuin juuri menetetty elämäntyö. Yhtäkkiä paikalle tuli korvaton, kapinen koira, joka laski kuononsa Ollin reiden päälle ja katsoi suoraan silmiin.

– Rapsuttelin sitä piskiä ja ajattelin, että on minulla ainakin yksi kaveri. Huomasin pohtivani tietoisesti, *miltä minusta nyt tuntuu* rapsuttaa tätä koiraa. Se oli merkittävä hetki. Koira nousi, katsoi minua vielä kerran ja juoksi pois.

– Silloin kysyin ensimmäistä kertaa itseltäni, mitä haluan elämältä, miksi haluan ja kuinka sen saavutan. Siitä alkoi legopalikoiden keräily.

Rahaa ei ollut yhtään, ja konkurssin loppuunsaattaminen otti oman aikansa. Olli vetäytyi omiin oloihinsa.

– Itseni kokoamiseen ja tiedostamiseen meni muutama kuukausi. Pikkuhiljaa rupesin kehittelemään koulutusta, suunnittelin ja valmistelin sitä pitkään. Sitten aloin olla valmis myymään ajatustani.

Kielteisyydellä ei ole käyttöä elämässä, työssä eikä harrastuksissa.

JUSTIIN EHDIN TEHDÄ KAIKKI TYÖT LOMANI AIKANA

Onneksi viimeisenä lomapäivänä satoi, kerittiin käydä mummolassa. Aamulla aikaisin lähdettiin ja viime yönä kahdelta oltiin kotona. Mutta saatiinpa autokatos tehtyä ja huvilalla kerittiin olemaan justiin niin kauan, että kahdeksan isoa koivua kaadettiin ja nyt ne ovat pinossa pilkottuna. Me ei ehditty huvilalle ollenkaan, kun vaihdettiin taloon ikkunat. Niin hyvin saatiin valmiiksi, että enää ei ole kuin parit karmit maalaamatta. Oli kyllä niin kuuma, että meinasi moneen kertaan kuolla.

Tällaisia tarinoita olen kuullut jo lukuisia, eri työpaikoilla, lomalta palanneiden kertomana.

Polttaako työyhteisön tahti meidät loppuun? Onko leipätyösi todellakin rasittava? Vai olisiko todellinen syy siinä, että olemme urautuneet arkirutiineihimme niin syvälle, että ne syövät meidän voimamme? Meillä on eurooppalaisen mittapuun mukaan todella lyhyet työpäivät, ja vuodessa vapaapäiviä enemmän kuin työpäiviä.

Rentoudutko tauoilla? Kahvitauot ja ruokatauot tulee usein tuhlattua rasittavaan toimintaan. Ne vietetään kielteisessä hengessä keskustellen stressiä tai pahaa mieltä synnyttävistä asioista. Ilmapiiri ja puitteet ovat monesti masentavia, epäsiistejä, ruuhkaisia tai teollisuushallimaisia syöttölöitä. Näissä jokainen istuu vuosi toisensa jälkeen samalle tuolille, saman porukan keskuuteen juttelemaan samoja asioita. Usein ne ovat työasioita. Mieti, lähdetkö tauoltasi virkistyneenä ja hyväntuulisena vai juuri päinvastaisin tuntein. Onko se mahdollisesti jopa niin urautunut toimenpide, että

tuloksena on vain röyhtäys tai vessassa käynti – muita tunteita ei syntynyt.

Virkistääkö vapaapäivä?
Hyvin ennakkoon suunniteltu, työntäyteinen vapaapäivä tai viikonloppu sujuu kätevästi siivotessa, pyykinpesussa, korjaushommissa, remontoidessa, kauppareissulla ja ehkä vetämällä illalla nopea känni ja painumalla nukkumaan. Näin meillä on aina tehty. Rutiineja ei voi rikkoa, koska muulloin ei ole aikaa tehdä, ja pakkohan ne on kuitenkin hoitaa. Jos emme laita kelloa herättämään, emme edes ehdi hoitamaan kaikkia välttämättömiä asioita.

Stressiloma?
Nyt on hyvä aika aloittaa joulu- ja hiihtoloman töiden suunnittelu. Säästää tekemättömiä töitä. Kun sitten tekee pitkiä päiviä, niin kyllä saa paljon valmista aikaan. Lappiin kannattaa lähteä yötä vasten ajelemaan, niin jää koko ensimmäinen lomapäivä aikaa lasketella ja hermoilla perheen kanssa. Ja kotiin ajetaan sitten yhtä soittoa. Viimeisenä päivänä kerkiää kyllä hyvin pestä viikon pyykit, purkaa auton ja latautua virkeänä ensimmäiseen työpäivään. Rutiineja ei voi rikkoa, koska näin me olemme aina lomamme viettäneet.

Luovalla rutiinien rikkomisella hyöty tauoista ja vapaapäivistä
Miten ideoisitte porukalla kahvihuoneesta viihtyisän? Olisiko värikäs, eläväinen mitään? Voisiko siellä soida viikoittain vaihtuva, innostava musiikki? Kuka ottaisi vastuulleen päivän vitsin tulostamisen ilmoitustaululle? Voisiko kielteisten keskustelujen avaajia sakottaa huomisten viinereiden ostamisella? Tervehtiminen tauolla: ”Mitä hyvää sinulle kuuluu?” Nauru ja iloisuus rentouttavat, tauot ovat rentoutumista varten! Voisiko joskus vapaapäivän aattona satsata ja ottaa siivoojan? Miltä tuntuisi tulla viettämään vapaapäivää ilman ostoskasseja, siistiin kotiin, jossa ruoka on katettuna pöytään?

Koko perheen löhöpäivä, jolloin ei edes pueta päälle. Ollaan yhdessä ja tehdään kivoja asioita. Tehdään niin hulluja, että aivan itseäkin hävettää. Voisihan sitä kutsua pari ystävää perheineen viettämään viikonloppua oman paikkakunnan hotelliin. Ei tarvitse tehdä kuin niitä asioita joita huvittaa: tanssia, istua valmiiseen pöytään, nousta aamiaiselle, käyttää huonepalvelua…

Koko työporukka rikkomaan rutiineja
Työ ei tapa, vaan urautuminen rutiineihin. Se rapauttaa yhteishengen ja ihmissuhteet ja tappaa halun! Hullutelkaa työpaikalla keksimällä ideoita, miten tauoilla lataudutaan seuraaviin taukoihin saakka eli pariksi tunniksi.

Keksikää uudenlaisia tapoja tulla töistä kotiin, sellaisia, jotka innostavat muita perheenjäseniä antamaan potkua arkielämään. Kannattaa keksiä rutiinien rikkomistapoja, ainakin kokeilla. Ota kokeeksi vaikka: ”Rikon luutuneita rutiinejani ja iloitsen jokaisesta vapaahetkestäni ensi kuun ajan.” Jos kiva elämä ei ole hauskaa, niin ainahan sitä voi palata siihen alahuuli pitkällä -tapaan tallaamiseen, rasittavaan, työuupumusta synnyttävään urautuneeseen rutiiniin.

Järjellä ajattelemme ja teemme päätöksiä – toimintaamme kuitenkin ohjaa tunne.

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

Mullon sitte mukavan tasaluantoonen akka, son aina kiukus.

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

Emmää muutoon sen kalijatynnyrin perähän huutelis, mutta ku siinä on viälä nii hyvä tappi, tuumas emäntä kun miestään kapakasta kyseli.

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

IHIMINEN ON OMAN EPÄONNENSA SEPPÄ.

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

Laihialaases kaupas kuultua:
- Mitä kulukaa tälläänen vaan maksaa?
- Olisko kuule euro aiva liikaa?
- No ei varmahan oo.
- Sanotahan sitte jotta kaks eurua!

POSITIIVISUUTTA POHOJALAASITTAIN

ÄLÄ PIHTAALE

Aiva liian monta hyvää ireaa ei ikää pääse päivävvalohon, ku pelijätähän sitä, jotta kekkä siitä loppuviimeen kehutahan.

ARVOTTOMASSA TYÖYHTEISÖSSÄ ON TUHOON JOHTAVAT ASENTEET

Olin voimakkaasti mukana nujertamassa 1990-luvun lamaa Suomessa. Kiivaimpana vuonna ajoin autolla 124 000 kilometriä ja yövyin 203 yötä hotelleissa. Tärkeimmät viestini olivat jaksamisen ratkaisevan suuri merkitys selviytymisessä, urautuneitten rutiinien rikkominen sekä halu selvitä olemassa olevassa tilanteessa. Henkilökohtaisena jaksamisen käyttövoimana oli pienistäkin onnistumisista nauttiminen, ihmisiltä saamani palaute sekä erittäin korkea oman työn arvostaminen.

Valtavan työtarmon sekä onnistumisen innostuksen takana oli tieto siitä, miksi teen tätä työtä. Tietämättäni olin kehitellyt työlleni arvot ja kasvattanut niistä alitajunnassa toiminnalleni asenteet. Se teki työn arvokkaaksi, ammattiylpeyteni kasvoi ja rapautunut itsetuntoni tervehtyi pitkästä lamasta. Nämä samat asiat ovat myös tämän päivän selviytymiskeinoja. Ne eivät takaa selviytymistä, mutta niiden puuttuminen varmistaa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin romuttumisen.

Arvot

Jokaisella ihmisellä on arvomaailmansa. Se on saatu perinnöksi tai kehittynyt ympäristön muokkaamana. Arvojen tulee palvella kaikenlaiseen hyvinvointiin pyrkiviä ponnisteluja. On tiedettävä, mitä tahtoo elämältään, työltään, työyhteisöltään ja ennen kaikkea tulevaisuudeltaan. On pysähdyttävä ajattelemaan, on oltava valmis muutoksiin. Tänään selviytymisen kannalta työyhteisön tärkeimmät arvot ovat avoimuus, luottamus, yhteistyö, joustavuus sekä toiminnan kokonaisvaltainen laadukkuus.

Asenteena avoimuus
Pystymme keskustelemaan kaikista asioista jokaisen kanssa avoimesti. Keskustelemme ideoistamme, haluamme kehittää toimintaa sekä kerromme toiveistamme ja myös kielteisiksi kokemistamme asioista. Annamme palautetta ja otamme sitä avoimesti vastaan.

Asenteeni: Keskustelen avoimesti riippumatta siitä, mikä on työkaverini asema, ammatti, työ tai tehtävä.

Asenteena luottamus
Yksikään työyhteisö ei voi toimia ihmisiä tyydyttävällä tavalla ilman sataprosenttista luottamusta. On pystyttävä luottamaan sovittuihin asioihin, saamiinsa tietoihin ja ennen kaikkea siihen, että myös muut työyhteisön ihmiset toimivat siten kuin on sovittu ja ovat valmiita laittamaan itsensä peliin.

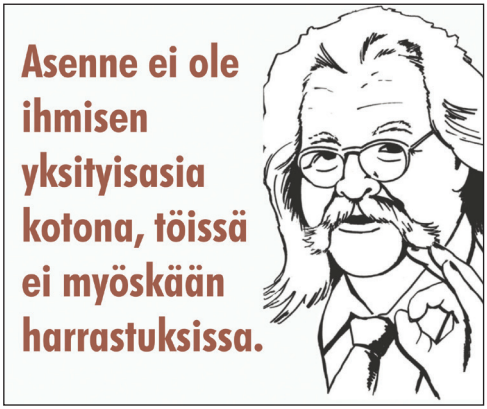
Asenteeni: Sovitaan kuinka toimitaan – toimitaan niin kuin sovittiin.

Asenteena yhteistyö
Sooloiluille ei ole yksinkertaisesti tilaa. Olen osa yhteisöä, tehtäväni on auttaa joukkuettani taloudelliseen ja henkiseen menestymiseen. En ole firman vaan omien työkavereideni palveluksessa varmistamassa, että laadukkaan toiminnan ketju toimii moitteettomasti kaikissa olosuhteissa.

Asenteeni: Miten haluat minun muuttavan toimintatapojani, jotta sinun on helpompi onnistua omassa työssäsi?

SYYLLINEN LÖYTYY
ihmisten asenteista. Kielteisyys on syyllinen pahoinvointiin ja heikkoon tulokseen; myönteinen asenne johtaa hyvinvointiin, jaksamiseen ja taloudelliseen menestymiseen.

Asenteena joustavuus

Maailma ja olosuhteet ympärillämme muuttuvat. Tälle emme todellakaan voi mitään. Mitä nopeammin kykenemme muuntautumaan uusiin tilanteisiin, sitä paremmat onnistumisen mahdollisuudet meillä on. Tämä koskee jokaista työyhteisön ihmistä asemaan, ammattiin, työhön tai tehtävään katsomatta. Näissä asioissa ei ole eriarvoisuutta. Tosimies menee läpi harmaan kiven, fiksu kiertää sen sujuvasti vaarantamatta työyhteisönsä menestymistä tai jopa sen olemassaoloa.

Asenteeni: **Jokaisessa ongelmassa asuu uusi mahdollisuus.**

Asenteena laadukkuus

Ihmissuhteiden laadun, tuotteiden laadun, palvelun laadun, taloudellisen laadun ja oman elämänlaadun pitää olla kunnossa. Se ei välttämättä takaa menestymistä, mutta niiden puuttuminen varmistaa tuhoutumisen. Työyhteisö muodostuu aina ihmisistä, yhteisön toiminta aina yksilösuorituksista. Koko työyhteisön toiminnan laadun taso muokkautuu heikompien lenkkien mukaan. Tästä syystä laadukasta toimintaa täytyy aina ajatella ihmislähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti. Näihin täytyy jokaisen työyhteisön ihmisen kiinnittää erityistä huomiota hoitamalla itseään ja auttamalla kaveriaan.

Asenteeni: **Asenne ei ole yksityisasia – vaikutan sillä ratkaisevalla tavalla myös työkavereideni onnistumiseen.**

124 000 km vuodessa

Niin alkoi Ollin kouluttajaelämä. Laman kourissa painivat yritykset ja yhteisöt janosivat lääkettä uskonpuutteessaan ja epätoivossaan. Ollin matkamittari tahkosi ajokilometrejä enimmillään 124 000:n vuosivauhtia. Tilaisuuksia pidettiin parhaina päivinä kolmekin.

– Sellaisen tahdin kestää, kun palaute on niin mahtavaa kuin minulla oli. Sain siitä lisää voimaa ja energiaa jatkaa vuodesta toiseen.

– Olen itse kokenut ja vähintään nähnyt ne asiat, joista puhun. Siksi olen vakuuttava ja kuulijoiden on helppo sisäistää asiat. Puhun selkeää suomea suomalaisille – ihmiseltä ihmiselle.

Itsetunto määrittää henkisen hyvin- tai pahoinvointimme.

SANATONTA LOUKKAAMISTA

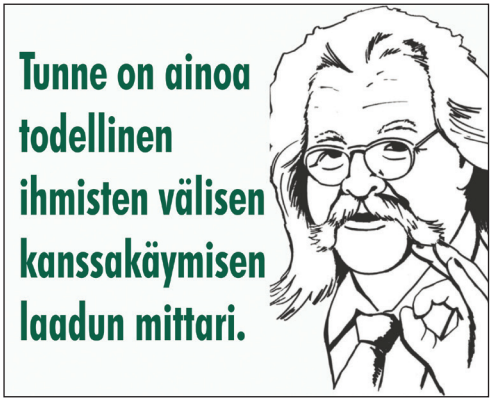
Tunteiden tuottamiseen ei tarvita sanoja, ajattelemista tai tahtoa. Virittelemme silmänräpäyksessä ympärillämme olevia ihmisiä itseämme kohtaan joko myönteisiksi tai kielteisiksi. Tällä silmänräpäyksellä niittaamme tulevia tapahtumia jopa loppuelämämme ajaksi. Vähintään lataamme olemassa olevaan tilanteeseen onnistumisen tai epäonnistumisen eväät. Tämä on ihmisten välistä sanatonta viestintää, jonka olemassaoloa me emme tiedosta. Sitä tapahtuu koko ajan, halusimme tai emme. Sillä on ratkaiseva merkitys onnistumisen tai epäonnistumisen kannalta. Tätä toimintaa ei voi opetella, koska sitä ohjaa asenne.

Tilanteita syntyy juuri sanattomien viestien alitajuisesta lähettämisestä. Tulin kauppaan kaksi minuuttia vailla viisi. Myyjä huokaisi syvään, katsahti kelloaan ja tuli luokseni hymyillen: ”Miten voin palvella?” Katsahdin sandaaleissa olevia punaiseksi maalattuja kynsiä. Ne pelasivat kuin ksylofonin soittajan sormet. Älysin viestin! Liike suljetaan juuri! Sanoin tulevani huomenna uudelleen. Se sopi myyjälle. Hän tuli lukitsemaan oven, juoksi kovaa vauhtia ulos poikakaverinsa luokse, antoi suukon ja he katosivat ihmismassaan. Olin onnellinen heidän puolestaan.

Pieni ele kannustaa tai tappaa halun

Paljonko maksaa hymy? Paljonko maksaa peukalon nostaminen kiitoksen tai onnistumisen merkiksi? Paljonko maksaa silmiin katsominen? Paljonko maksaa pieni silmänisku kannustamiseksi? Entä paljonko maksaa turpa väärinpäin oleminen? Paljonko maksaa vaikka vain henkinen keskisormen näyttäminen? Paljonko maksaa omiin varpaisiin tai ilmastointiratkaisuihin tuijottelu? Paljonko maksaa arvostelevan katseen lähettäminen pitkin nenänvartta?

Se on väärässä tai hullu tai sillä on ongelmia

Pienellä, lähes huomaamattomalla muljauttavalla katseella, tympääntyneellä huokauksella, äänensävyllä tai vetelällä liikkumisella saatamme tuhota toisen työpäivän tai palvelutilanteen. Jälkikäteen tilannetta ruoditaan ja tullaan otsikon mukaiseen johtopäätökseen. Kaikki on tapahtunut ajallaan, tuote on ollut moitteeton, sanottiin huomenta ja sanottiin näkemiin ja vielä toivotettiin tervetulleeksi uudelleen. Loppuun käsitelty, se ihminen on hullu!

Ajatuksilla rakennamme asenteemme

Myönteinen, eteenpäin vievä asenne huokuu meistä. Se avaa onnistumisten portteja. Se lataa myönteisen vastaanoton itseemme ja asiaamme. Se hamuaa kokonaisvaltaista hyvinvointia, jaksamista, yhteistyökykyä ja onnistumista ja on ehdoton työkalu myös taloudelliseen menestymiseen. Ajattele myönteisiä asioita! Kielteisyys sytyttää elämään punaisia valoja ja tihkuu meistä tukkien kaikki onnistumisen polut. Kielteisistä ajatuksista ja asenteista ei ole mitään hyötyä – ei millään elämänalueella. Kielteisyys on tuhoisampaa kuin ammattitaidottomuus.

Käännä katseesi aurinkoon, jätät varjot selkäsi taakse.

Kaiken ihmisten välisen kanssakäymisen onnistumisen edellytys on avoin, myönteinen asenne. Se ohjaa kokonaisvaltaista olemustamme onnistumaan kussakin tilanteessa niin työyhteisön sisällä, palvelutilanteissa kuin myös kotioloissa.

Ajoissa paikalle

Ennen esiintymistä Olli lataa itsensä huippuvireeseen. Täydelliseen valmistautumiseen kuuluu olennaisena se, että paikalle saavutaan aina hyvissä ajoin. Olli kuuntelee, katselee ja haistelee paikan tunnelmaa, kuvittelee keikan kulkua ja keskittyy.

– Siinä hommassa 130 kiloa soluja tekee tosissaan töitä. Kun kaikki on ohi, olo on kuin metsolla soitimella, niin tiiviisti keskityn. Positiivinen palaute, jota voi lukea reaaliajassa ihmisten ilmeistä ja olemuksesta, tuntuu mahtavalta. Palautetta tulee myös heti luennon jälkeen. Vieraat ihmiset tulevat usein halaamaan, miehenkörilläätkin. Se on kova juttu ja siitä saan voimaa ja jaksamista.

Luennon jälkeen tapahtuu tyhjentyminen, aivan kuin urheilusuorituksen jälkeen. Tila vaatii oman palautumisensa kaikessa rauhassa.

Nykyään Olli on jo laihtunut, ettei painoa ole enää niin paljon.

EIKÖ PORUKKA VIITSI
Kielteisyys tappaa onnistumisen halun.
Se levittää pahoinvointia koko työyhteisöön.
Asenteisiin voidaan vaikuttaa.

AINOA TURVAMME ON TERVE KÄYTTÖKATE ELI TOIMINNAN TULOS, JONKA TEET SINÄ ITSE

Tulevaisuutemme on itse asiassa hyvin pienistä asioista kiinni. Viisaat sanovat, että yksi euro lisää päivässä kotimaisen tuotteen tai työn hankkimiseen työllistäisi 20 000 suomalaista. Jokaisella on omassa työyhteisössään lukuisia mitättömän pieniä asioita, joilla nostamme toiminnan tulosta eli lisäämme niitä euroja, joilla turvaamme työpaikkamme.

Pörssiyhtiöt ovat kasvottomien omistajien käsissä, eikä niiden antama esimerkki saa ohjata jokaisen suomalaisen asennetta ja toimintaa. Suurimman osan ihmisistä työllistävät yksityiset ja kunnalliset työnantajat. Turvataan oma huomisemme. Sen voimme tehdä siten, että emme välttämättä joudu tinkimään omista eduistamme. Riittää, kun tarkistamme asennettamme.

Pois huolimattomuus

Nyt jos koskaan meidän on syytä laittaa koko osaamisemme ja ammattitaitomme peliin. Ei tehdä susia, ei rikota vehkeitä ja lopetetaan työkalujen hukkaaminen. Ravintolassa lautasen rikkoutuminen vie 18 lounastajan tuoman tuoton eli käyttökatteen. Viiden lautasen rikkominen syö sadan asiakkaan tuoman tulon. Hetkellinen huolimattomuus aiheutti työkalulaatikon häviämisen. Sen mukana meni neljän keikkamiehen viikon työn tulos. Makkaratehtaalla 900 euron vahinko vei noin 5 000 nakkikilon tuottaman katteen. Voisikohan asennemuutokselle olla kysyntää?

Ahkera ja tyhmä

Ahkeruus ja tyhmyys ovat kaamea ja kallis yhdistelmä. Tehdään lujasti töitä ajattelematta, mitä ja miten tehdään.

Olli Linjala oli vaikuttamassa jo 1990-luvun laman kourissa kärvistelevien ihmisten asenteisiin huomisen turvaamiseksi. Se on tuottanut hedelmää jo vuosikymmenien ajan.

Talotehtaan asentaja ei viitsinyt tehdä tunnin reissua vaihtaakseen huolimattomuuttaan mukaansa ottamiaan epäkelpoja nauloja galvanoituihin. Ilta olisi mennyt ehkä puoli tuntia ylitöiksi. Kun talo oli valmis ja maalattu, alkoivat seinissä näkyä ruostevanat. Tuon tyhmyyden korjaaminen maksoi 24:n tehtaalla tehtävän omakotitalon elementtien tuoton. Huolimattomuuttaan kirjoitettu väärä osoite johti väärään paikkaan. Tuo maksoi 28 öljysäiliön täytöstä saadun tuoton, käyttökatteen. Voisikohan asennemuutokselle olla kysyntää?

Pikkunäppäryyttä ja viitsimistä
Huoltoaseman kesämyyjäpoika näki asiakkaan saapuvan makille. Hän jätti hampurilaisensa kesken ja riensi innolla tankkaamaan autoa, tarkastamaan öljyn, pissapojan ja niin edelleen. Ohjasi asiakkaan sisään ostamaan kahvit. Pelkän tankkaamisen lisäksi asiakas teki autoon, vatsaansa ja tuliaisiin kohdistuvia hankintoja siinä määrin, että saman taloon jäävän tuloksen eli käyttökatteen saamiseen olisi tarvittu 130 asiakkaan itsepalvelutankkaus. Vanha torikauppias tarjosi aina vaihtorahan tavarana. Tällä tavalla hän myi kymmeniä ylimääräisiä sukkapareja päivittäin. Itse olen ostanut satoja kertoja myyjän suosittelemia, juuri paistettuja sikapossuja. Vain siksi, että hän ei kassalle mennessäni kysynyt: ”Tuliko muuta?” Voisikohan asennemuutokselle olla kysyntää?

Suurimmaksi edunsaajaksi
Miten olisi muutaman ajatuksen uhraaminen paremman ja turvallisemman toimeentulon eteen? On se parempi asenne kuin: ”Ei kuulu mulle, mä oon täällä vaan töissä.” Suurin edunsaaja olet sinä itse. Omalla asenteellamme me vaarannamme tai turvaamme myös työkaverimme huomista. Asenne ei ole yksityisasia. Voisikohan asennemuutokselle olla kysyntää?

On kaksi syytä olla tekemättä muutosta tai olla tekemättä yhtään mitään. Kun sitä on ennenkin yritetty tai koska sitä ei ole ennenkään yritetty.

Olli luonnehtii yleisön reaktiota
niin voimakkaaksi motivaatiotekijäksi,
että pitkäkin esitys tuntuu kepeältä
hyvän yhteyden jälkeen.
Jos taas kontaktia ei jostain syystä synny,
tuntuu, ettei keikan jälkeen jaksa
edes lähteä ajamaan kotiin.

Olli on ”live-ihminen”, vaikka levittää
positiivisuuden ilosanomaa
Facebookissakin mm. ”Positiivisuutta
pohjalaisittain” -päivityksin.

– Nimenomaan live. Keskustelu tai puhe tapahtuu
tässä ja nyt. Facebookissa voi heitellä mitä vain,
eikä edes aina odoteta, että kukaan vastaisi.
On kiva yllätys, jos joku vastaa.
Kun puhutaan nokakkain ihmiseltä ihmiselle,
joutuu kantamaan tavallaan vastuun puheistaan.
Silloin jää kiinni heti, jos ei ole aito.

HELVETTI, TULI TAAS NELJÄ BUSSILLISTA TAPPAJAMUMMOJA!

Miksi kukaan haluaa ostaa sinun palvelujasi tai tuotteitasi, kuulla mielipiteitäsi ja neuvojasi? Miksi ihminen kääntyy juuri sinun puoleesi, tulee juuri sinun luoksesi? Onko syynä se, että hän tarvitsee jotakin, on jotain vailla?

Asiakkaallasi tai työkaverillasi on jokin tarve, joka on saanut hänet liikkeelle. Syy sinun puoleesi kääntymiselle on suuri, syvällinen ja todella merkityksellinen. Tämän syyn nimi on luottamus! Johonkin nojaten hän on tehnyt tämän luottamus-päätöksensä. Hän on tutustunut mainoksiinne, tunnistaa sinut yrityksen henkilökuntaan kuuluvaksi ja hän haluaa vahvistusta ennakko-odotuksilleen.

Kosto on suloista

Olkoon syy mikä tahansa, hän on kuitenkin päättänyt luottaa juuri sinuun! Jos suhtaudut häneen rutiininomaisesti, ylimielisesti tai kiireisesti, petät hänen luottamuksensa. Ihminen, joka on päättänyt luottaa sinuun, loukkaantuu. Hänessä alkavat muhia kostotoimenpiteet, joiden julmuuden taso riippuu siitä, miten syväksi hän koki saamansa loukkauksen. Tyytyykö hän pelkästään sättimään, valittaako pomollesi, kirjoittaako yleisönosastoon, kertoileeko tapahtuneesta lopun elämäänsä jokaiselle, joka viitsii kuunnella? Loukattu ihminen saattaa olla uskomattoman julma kostotoimenpiteissään.

Tunne on todellinen ihmisten välisen kanssakäymisen laadun mittari.

Vastuuntunnottomuus kielii rupisesta itsetunnosta
Urautuminen työhön murentaa itsetunnon, tappaa onnistumisen halun, synnyttää työuupumusta ja lopulta tuhoaa sekä ihmiset että työyhteisöt. Se muuttaa ihmisen käyttäytymisen täysin järjettömäksi viemällä asenteen väärään päähän selkärankaa. Miten muuten laivan henkilökuntaan kuuluva asiakaspalvelija voi nimitellä eläkeläisryhmiä tappajamummoiksi, pilkata asiakkaitaan takanapäin kiihottaen työkaverinsakin samaan rupiseen asenteeseen? Minkälainen kohtelu näitä kahtasataa suurin odotuksin matkaan lähtenyttä ihmistä odottaa? Muuttuvatko tappajamummot kautta Suomen toimiviksi kostajamummoiksi?

Onko virsikirja sekaisin, eikö kantti kestä?
Miksi niin harva pystyy kohtaamaan toisen ihmisen avoimesti ihmisenä? Asiakkaansa, työkaverinsa, esimiehensä? Eikö johtaja uskalla kohdata henkilökuntaansa silmästä silmään vaikka toivottamalla jokaiselle hyvää huomenta? Jo kuusikymmentäluvulla, siis ennen monen nykyisen johtajan syntymää, tiedettiin sellainen johtaja hyväksi ja menestyväksi, joka töihin tullessaan kiersi tehtaan kautta toivottamassa ihmisille hyvää huomenta! Jopa sellaisia toimitus- ja pääjohtajia oli olemassa.

MUUTOKSEN PIRU

Maailman varmin asia on muutos. Niihin me törmäämme päivittäin, isoihin ja pieniin piruihin. Saako muutos elämänmenon sekaisin? Täytyykö muutosta vastaan taistella hinnalla millä hyvänsä? Onko niin, että aina joku muu keksii muutoksia? Oliko kaikki ennen selkeää ja helppoa, sai vaan rauhassa tehdä töitä ja elellä omaa elämäänsä? Tuoko muutos aina mukanaan hankaluuksia?

Jos olisimme onnistuneet estämään kaikki ne muutokset, joita olemme aikojen saatossa vastustaneet voimakkaasti, niin tupakkaa polteltaisiin sairaaloissa ja kirkoissa, kodeista puhumattakaan.

Muistan hyvin, kuinka vastustin kännykkää vannoen olevani koskematta siihen ja vielä vähemmän hankkimatta sitä kuuna päivänä. Vieläkin voimakkaammin taistelin tietokoneen hankintaa vastaan. Netti sähköposteineen oli suoraan Perkeleestä! Vieläkin kehittelen todisteita oikeassa olostani, on vain niin hiton vaikea löytää niitä.

Luovien ihmisten hullutukset
Meillä on paljon vastustettavaa joka päivä. Asiat eivät aina tapahdu suunnitelmien mukaan. Ajattelevat ihmiset löytävät aina uusia toiminnan muotoja. Luovat ihmiset keksivät hulluuksia, jotka pian ovat tärkeitä arjen välttämättömyyksiä. Itsestäänselvyyksiä. Jos niistä sitten pitäisi luopua, niin taas olisi syytä vastustaa uutta muutosta.

Mistä muodostuu muutoksen laatu?
Rutiineihinsa urautuneelle ihmiselle kaikki muutokset ovat järkyttäviä ja ne saavat elämän sekaisin. Vessan pytyn kannen auki jättäminen tai paperirullan asettaminen toisin päin saattaa pilata päivän. Mikäli näitä toimenpiteitä

ehdotetaan otettavan uudeksi rutiiniksi, saadaan aikaiseksi elämää suurempi kärhämä. Sillä saattaa olla käsittämättömät seuraukset.

Älä tyrmää!
Ajatteleva, utelias ihminen ei ole antanut rutiineille yliotetta elämästään vaan ohjaa sitä itse. Hän tutustuu muutoksen eri puoliin, tutkii sen sisältämiä mahdollisuuksia eri kanteilta. Missään tapauksessa hän ei sulje itseään ulos vapaasta ajattelustaan sanomalla ensimmäiseksi EI! Tämä on toisen ihmisen ajattelun tuloksen kunnioittamista. Välitön tyrmäys, edes ajattelematta asiaa, on erittäin törkeä loukkaus.

Muutos on päivittäistä
Muutos luo mahtavan määrän mahdollisuuksia, antaa aihetta ajattelemiselle. Muutoksilla voi rikkoa rutiinejaan ja näin luoda parempaa elämänlaatua ja jaksamista. Päivittäin on muutoksia, joilla ei ole minkäänlaista merkitystä elämän kulkuun. Niille ei kannata uhrata voimiaan. On huonompaan suuntaan johtavia muutoksia. Löytyy myös muutoksia, jotka helpottavat ja parantavat elämää tai jopa avaavat aivan uuden tulevaisuuden. Nämä selviävät pysähtymällä ajattelemaan. Suoralta kädeltä tyrmääminen on idioottimaista mahdollisuuksien tuhlaamista.

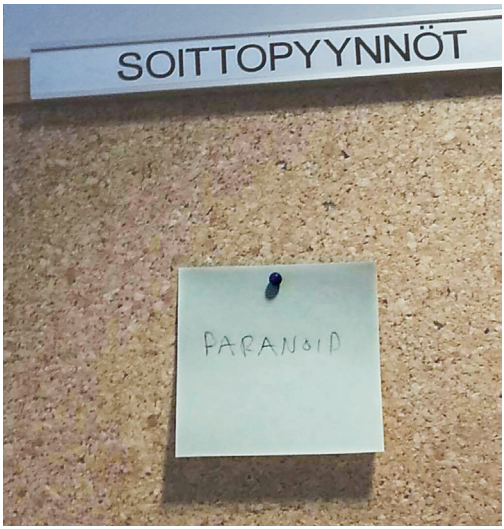

OLETKO LUSMUAJA – LUOTTAMUKSEN PETTÄJÄ?

Oletko vastannut tänään sinulle jätettyihin soittopyyntöihin? Oletko tänään tutustunut sinulle lähetettyihin sähköpostiviesteihin? Olitko tänään tavoitettavissa silloin, kun olit sopinut sinulle soitettavan? Ihmetteletkö usein sitä, miksi työyhteisössäsi viesti ei kulje, miksi et saa tarpeeksi tietoja?

Työyhteisöjen ongelmien sydän on siinä, että siellä ei voida keskustella avoimesti asioista – ei voida luottaa työkavereihin eikä esimiehiin. Työyhteisön ihmisiä alkaa vaivata yleinen välinpitämättömyys yhteisiin asioihin. Ei kuulu mulle -ajatusmalli valtaa ihmisten asenteet, ja loppujen lopuksi koko työyhteisöstä ei enää löydy todellisia vastuunkantajia. Lopputuloksena ei voi olla mikään muu kuin ihmisten pahoinvointi.

Oletko vastannut soittopyyntöihin? Jos et, olet pettänyt sinuun luottaneet ihmiset! Miksi he haluaisivat tehdä kanssasi tuloksellista yhteistyötä, auttaa sinua menestymään ja voimaan hyvin? Soittopyynnön jättäneellä ihmisellä on ollut sinulle tärkeä viesti, jota et ole saanut, ja taas voidaan todeta: tieto ei kulje! Sinä saat toimeentulosi siksi, että hoidat sovitulla tavalla työyhteisösi asioita. Työsopimuksessasi tuskin on liitettä, jossa sanotaan, että hoidat hommat mielentilasi, oikuttelusi tai laiskuutesi mukaan silloin kun huvittaa – jos huvittaa. Tuo on pahemman sortin lintsaamista.

Työyhteisösi yhteystiedoissa on sinun puhelinnumerosi ja sähköpostiosoitteesi. Se on lupa ottaa sinuun yhteyttä mm. näitä kanavia käyttäen. Ei ole mitään puolustusta sille, että koneessasi on kosolti lukemattomia sähköpostiviestejä. Se kertoo ylimielisestä asenteesta ylipäätään muita ihmisiä kohtaan. Ethän voi tietää, mitä viestit koskevat tai kuka on niiden takana. Harva ihminen lähettelee viestejä ihan vain huvikseen ilman erityistä tai erityisen tärkeää syytä. Avaamaton sähköposti on lupauksen pettämistä ja ennen kaikkea toisen ihmisen luottamuksen pettämistä.

Sovitaan kuinka toimitaan – toimitaan kuten sovittiin! Tämä on ainoa oikea toimintamalli, niin työyhteisön sisäisessä toiminnassa kuin yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kesken. Mitään muuta mallia ei saa olla, mikäli halutaan ylläpitää avoimuutta ja keskinäistä luottamusta.

Sovitaan kuinka toimitaan – toimitaan kuten sovittiin! Tuo malli toimii luottamuksen rakentamisessa myös puhelimen ja sähköpostin välityksellä. Jos sinuun ei voi luottaa näin pienissä asioissa, miten sitten niissä suuremmissa?

Sovitaan kuinka toimitaan – toimitaan kuten sovittiin! Tämä toimintamalli ei ole yhtään työläämpää kuin lupauksista tai sopimuksista lusmuaminen. Se päinvastoin vähentää työtaakkaa, kiireitä ja jatkuvaa valehtelemisen tarvetta.

Sovi kuinka toimitaan – toimi kuten sovittiin! Yksinkertaisella toimintamallilla saat hyvin nopeasti ystäviä, menestystä ja vaikutusvaltaa kunnioituksen ja luottamuksen kautta. Työyhteisössäsi tieto kulkee, olet ajan tasalla. Ennen kaikkea voit vaatia samanlaista asennetta myös muilta työyhteisösi ihmisiltä.

Sovitaan kuinka toimitaan – toimitaan kuten sovittiin!

EI KUULU TOIMENKUVAAN

– Kyllä mä tiedän kuinka ne hommat onnistuis, mutta en mä viitsi puhua mitään. Ei nääs kuulu toimenkuvaan.

– Tämä jakelureitti on aivan perseestä. Jos ajaisi toisessa järjestyksessä, niin sen tekisi ainakin tuntia nopeammin, mutta ei oo mun asiani. Ei kuulu suunnittelu mun toimenkuvaan.

– Jos tuon telineen siirtäisi tänne, niin noita T-paitoja menisi tuplaten enemmän. Eihän niitä kukaan edes huomaa. Kyllä pomo tietää, ei kuulu mun toimenkuvaan suunnitteleminen.

– Katso nyt, miten huolimatonta porukkaa meillä on: ei välitetä mistään ja eletään kuin pellossa. Kuinkahan monta kertaa näistäkin asioista on ollut puhetta työn- ja osastonjohtajien kanssa. Ei kai minun toimenkuvaani kuulu tulla tänne illalla siivoamaan, eikö minun tehtäväni ole johtaa tätä työyhteisöä?

Tuon asenteen kuulee päivittäin. Sellaisella ihmisellä ei ole oikeutta myöskään napista, jos asiat eivät hoidu häntä tyydyttävällä tavalla. On syytä pitää mölyt mahassa ja hakeutua johonkin muualle pilaamasta tiiminsä hyvinvointia ja menestymistä.

Vastuu

Jokaisen täytyy kantaa oma kortensa kekoon koko joukkueen menestymiseksi. Vaikka työyhteisön toiminta syntyy yksilösuorituksista, on se mitä suurimmassa määrin koko tiimin yhteispeliä. Ei työyhteisöä ja sen toimintaa ole turhaan verrattu urheilujoukkueeseen.

Mitä minä voin tehdä?
Ne, jotka ovat miljonäärejä ja menestyneet omalla alallaan, asennoituvat työhönsä rakentavasti. He kertovat oivalluksistaan ja haluavat kehittää omiaan ja työkavereidensa onnistumismahdollisuuksia. Tärkein johtoajatus on: ”Miten minä voin auttaa joukkuettani onnistumaan ja tulemaan alansa tai alueensa ylivoimaisesti parhaaksi työporukaksi?”

TUNNE TULOKSEN TEKO
Kun ihminen kokee kuuluvansa työyhteisöönsä ja tuntee työnsä mielekkääksi, on asenne kohdallaan.
Vasta silloin syntyy taloudellista ja henkistä hyvinvointia.

Teemu Selänne idoliksi
Jokaisella tiimillä täytyisi olla esikuvana menestynyt ihminen, jonka asennemaailmaa niin työtä, perhettä kuin myös itseä kohtaan voisi jäljitellä. Tällä on halu kehittyä oman alansa huippuosaajaksi. Halu auttaa joukkuettaan menestymään. Halu oppia tekemistään virheistä ja ennen kaikkea halu hoitaa omaa pääkoppaansa niin, että itsetunto ei pääse rapautumaan. Nimittäin rapautumisen myötä häviävät kaikki elämän, menestymisen ja myös henkisen hyvinvoinnin pelimerkit.

Mikä on tärkeintä elämässä?
Muistaakseni juuri Teemu Selänne vastasi näin kysymykseen, mikä sinulle on elämässä tärkeintä: ”Olen aina sanonut, että terveys on tärkeintä. Kun sain tutustua lasten syöpäosaston potilaisiin, olen muuttanut mielipiteeni ja vastaan nyt, että tärkeintä elämässä on myönteinen elämänasenne. Vaikka sairaus on nujertanut terveyden, näillä lapsilla on elämän ilo ja riemu jäljellä. Asenteella on merkitystä.”

Työ on elämää

Työ ei ole erillinen osa elämästä. Työyhteisössä toimivat samat asenteiden pelisäännöt kuin muillakin elämänalueilla. Itseään pitää hoitaa päivittäin, rikkoa rutiineja, olla kiinnostunut asioista ja siitä, mitä kulloinkin tekee. Ennen kaikkea täytyy ylläpitää onnistumisen halua. Jos halu häviää, alkaa henkinen ja fyysinen alamäki. Se tuhoaa kaiken – jo aikaansaadunkin! Rutiinien rikkominen on yksinkertaisesti sitä, että pysähtyy mahdollisimman usein ajattelemaan asioita.

Työsuoritus ja kohtelu ovat kaksi eri asiaa, niiden summa on palvelu. Töykeä kohtelu on loukkaus ihmistä kohtaan. Loukattu ihminen kostaa, eikä anna koskaan anteeksi.

Olen vastuussa kuulijoilleni

Ollin motiivi tehdä asennekoulutuksia on yksinkertaisuudessaan se, että hän saa niistä valtavan paljon omaan elämäänsä.

– Laitan itseni sataprosenttisesti likoon. Palaute on ollut niin hyvää. Nämä asiat eivät happane koskaan eikä niissä valmistu koskaan.

– Koen olevani vastuussa niistä ihmisistä, jotka tulevat kuuntelemaan minua. En missään nimessä halua pettää heidän luottamustaan. Se pätee muuhunkin elämään.

Asenteen Olli kiteyttää yhteen sanaan: suhtautumistapa.

Olli on kiitollinen tietyille ihmisille ja yhteisöille, joilla on ollut suuri merkitys asennetyössä:

– Turusen Jussille olen kiitollinen, koska hän mahdollisti koko homman. Nuorkauppakamarin väki on tukenut minua aina. Kollegat, joiden kanssa olen saanut tehdä tätä työtä. Luentojeni sisältöön ovat luonnollisesti vaikuttaneet kaikki tapaamani ihmiset.

Myönteinen asenne imuroi onnistumisen paikkoja, kielteisyys hylkii niitä.

ILO ON HENKISIÄ ORGASMEJA

Myynti on mitä suurimmassa määrin tunteisiin vaikuttamista. Myönteisen tunteen vallassa onnistutaan, kielteinen hylkii onnistumisen mahdollisuuksia. Lähtökohtana on luottamus myyjään, tuotteeseen tai asiaan. Ilman myönteistä tunnetta tapahtuma karahtaa kiville. Myyjä synnyttää asenteensa näköisen tunteen, tahtomattaan.

Onnistumisen idea on siinä, että osaamme nauttia onnistumisistamme. Ei onnistumista tai menestymistä pidä hävetä tai vähätellä. Kukas sen kissan hännän nostaa, jos ei kissa itse? Siinä meille elämänviisautta monen sukupolven takaa. Otetaan se uudelleen käyttöön. Siinä on enemmän ideaa kuin osaamme äkkipäätään ymmärtää.

Monesti olen omakohtaisesti huomannut, kuinka ihminen on uurastanut keskittyneesti ja sinnikkäästi jonkin asian eteen. Uhrannut lukemattomia tunteja, päiviä tai jopa vielä enemmän. Kun hän lopulta on päässyt tavoitteeseensa, eli onnistunut ponnisteluissaan, alkaa vähättely. No älkäähän nyt, ei tämä mikään niin erikoinen ole. Usein sukuelimiään suojellen, varpaankärjet sisäänpäin kääntyneenä ja hieman lantiota heiluttaen vähätellään – säkällä, säkällä onnistuin.

Kehuja kerjätään

Vähättely tai työmäärän paisuttelu ovat kehujen kerjäämistä, juuri niiden, joita sitten muka torjutaan. Projektin loputtua kerrotaan, kuinka lapsetkaan eivät enää oikein tunteneet, kun joskus sattumoisin kerkisin käydä kotona. Tämä on selkeää kehujen kerjäämistä. Näillä sitten hykerrellään sisäänpäin ja varotaan, että kukaan ei vain huomaa, miten hyvältä minusta tuntuu. Avoimesti ei nautita, käsien taputuksista puhumattakaan.

Yksi myönteinen ajatus huomisesta voi muuttaa koko päiväsi.

Yksi mulkaisu aamulla voi musertaa koko päiväsi.

Turhaa ihmistä ei kukaan kadehdi
Kynttilän pitäminen vakan alla on hullun touhua. Siinä helposti vakka kärähtää ja aikaansaannokset vakan mukana. Jos pelkäämme kadehtijoita, niin se on aivan turhaa. Niitähän kadehditaan, jotka onnistuvat, pärjäävät hienosti, tienaavat hyvin ja ovat suosittuja. Paljon hienompaa on kuulua tähän porukkaan kuin siihen kadehtijoiden ja märehtijöiden ressukkasakkiin.

Kakaroista konsultteja
Lapsilla on aito taito nauttia pienistäkin asioista, kiepauttaa vähemmän mukavat asiat eduksi, jopa ylpeilyn aiheeksi. Kaksi pikkupoikaa hyppi korkeutta. Isompi pääsi riman yli ja tuuletti aina innolla. Pienempi pudotti riman ja häntä otti päähän kuin pientä oravaa, kun käpy oli jäässä. Muutaman kerran

kävi näin. Sitten poika otti luovan tauon ja ratkaisi asian. Hän laittoi riman maahan, haki vauhtia ja yli meni. Koko suomalainen mäkihyppyjoukkue olisi saanut ottaa oppia niistä tuuletuksista. Siitä se elämän ilo ja riemu syntyy.

Eka haava vasta

Toin Teemu-pojalle puukon Lapin-tuliaisina. Innostuneena poika pyysi heti pajupillin tekoon. Koko matkan varoittelin pientä puukonomistajaa siitä, kuinka vaarallinen se puukko on, kuinka helposti sillä teloo itsensä. Juuri niin kuin aikuinen pöljä vain voi toimia: tuo puukon ja pelottelee perseettömäksi pienen pojan. ”Joo joo”, sanoi poika ja vakuutteli olevansa varovainen pajupuskassa. Alta minuutin poika palaa puskasta ja verta valuu kädestä kuin härän kurkusta. Ilme oli kuitenkin kuin aurinko: ”Hei kato, eka haava vasta, ja nyt on jo syksy!” Tuohon makeeseen haavaan haettiin Mikki Hiiri -laastaria ja sillä kerättiin sankarimainetta viikkotolkulla.

Kehu itseäsi, ime kehuja, nauti onnistumisista

Kerro kuinka onnellinen olet onnistumisestasi. Osoita se kanssaihmisille. Nauti pienistä arjen onnistumisista, niistä joita on sadoittain joka päivä. Hyvästä ruuasta, aurinkoisesta aamusta, liukkaasta kelistä selviytymisestä, aikataulussa pysymisestä ja niin edelleen... Kysy kavereiden mielipidettä, ime kehuja. Ennen kaikkea, tuuleta lapsen lailla, kun onnistut asiassasi oikein hyvin. Se on oikeaa elämän laatua.

Pienet teot ratkaisevat

Elämän tarkoitus on Ollin mielestä elää tasapainoista, itseä tyydyttävää elämää siten, ettei se loukkaa ketään eikä tuota pahaa mieltä muille.

Ollin mielestä lama-Suomi saadaan nousuun ruohonjuuritason pienillä teoilla:

– Kun jokainen ymmärtäisi, mitä voisi itse tehdä asioiden eteen. Kyse on hyvin pienistä asioista ja oivalluksista sekä valmiudesta hyväksyä tarvittavat muutokset.

Tahallinen vahingonteko on Ollin mielestä väärin. Tahallinen tunteiden loukkaaminen, kaikki tahallisesti tehdyt asiat, jotka vaikeuttavat elämänlaatua, toimeentuloa ja yhteiskuntaa.

Ollille ei ole siunaantunut omia biologisia lapsia, mutta Lotta ja Teemu, nyt jo aikuiset ihmiset, kuuluivat kerran Ollin perheeseen äitinsä välityksellä. Olli kasvatti heitä kuin omiaan. Nyt Olli on Lotan kolmivuotiaan pojan ylpeä kummi. Jos Olli antaisi lapselle elämänohjeita, hän neuvoisi:

– Omaksu kymmenen käskyä – niissä on kaikki tarpeellinen. Kunpa myös omaksuisit myönteisen, eteenpäin vievän asenteen. Keinoja löytyy, jos onnistumisen halu on olemassa.

– Pahinta on antaa kielteisyydelle yliote, sillä varmistetaan kaikkinainen pahoinvointi, niin henkinen kuin taloudellinenkin. Kielteisyydestä ei ole mitään hyötyä, ei elämässä, työssä eikä harrastuksissa.

TUNNE – TOIMINNAN ALKULÄHDE

Asenne syntyy tunteesta. Tunne on ainoa todellinen ihmisten välisen kanssakäymisen laadun mittari. Ainoastaan myönteinen, eteenpäin vievä asenne tuottaa taloudellista ja henkistä hyvinvointia sekä työssä jaksamista.

MITÄ? PARISUHDEKO MUKA YKSITYISASIA!

Kun sanomme ”tahdon” tai laitamme muuten vain hynttyyt yhteen, parisuhde muuttuu tiimiksi. Siihen tulevat molempien vanhemmat, sisarukset, ystävät, omat lapset, pankinjohtajat, työnantajat ja jopa työkaverit. Parisuhteen onnistumisesta täytyy molempien sopijapuolien kantaa vastuu. Eroaminen ei saa tapahtua heppoisin perustein.

Jos parisuhde voi huonosti ja sen peruslaatat murtuvat, siitä syntyvän hyökyaallon tuhot kantautuvat pitkälle ja moneen paikkaan. Pahantuulinen ja paineen alainen työkaveri ei voi rakentaa myönteistä, eteenpäin vievää henkeä työyhteisöön. Onnistumisen halu ei voi olla korkea. Toiminta ei voi olla laadukasta, vastuun kantavaa.

Läheisten elämä muuttuu usein painajaiseksi. Arkeen astuu pelkoja ja ahdistusta. Ystävät eivät tiedä mitä tehdä tai kuinka olla. Lapsilta katoaa kehittymisen perustekijä – turvallisuus! Tilalle tulee pelko ja syyllisyyden tunne. Loppuhuipennuksessa saattaa usealta asianosaiselta pettää jopa terveys.

Parisuhteen karikoista tietoa etukäteen
Yhteiselon taitoja täytyy ylläpitää kaikin keinoin. Ei veneilijäkään lähde summanmutikassa vesille, vaan hän selvittää etukäteen tiedossa olevat karikot ja opettelee väistämään ne. Mikäli vahinko tapahtuu, vene korjataan ja uusi kari merkitään muistiin vastaisuuden varalle.

Parisuhteessa toimitaan usein päinvastoin. Lähdetään summanmutikassa ja kaasu pohjassa, ikään kuin säkällä, paahtamaan eteenpäin. Ei välitetä ensimmäisistä pohjakoskетuksista eikä niiden tuomista vaurioista vaan annetaan mennä. Ensimmäiset isommat kolaukset hoidellaan maton alle salaa, ihan vain kahden kesken. Neuvoja tai mielipiteitä ei kysellä vaan painetaan entistä huolettomammin. Tämähän on meidän vene – yksityisasia, joka väistämättä tulee jollakin karilla räjähtämään kappaleiksi!

Eron estämiseksi täytyy kokeilla kaikki mahdolliset keinot
Erimielisyydet, totutut tavat, riitely tai taloudelliset asiat eivät ole perusteita erota. Ne ovat asioita, joista keskustellaan, joille etsitään kompromisseja ja joiden avulla kasvetaan aikuisiksi. Eihän golf-välineitäkään heitetä kaatopaikalle, jos ensimmäisillä kierroksilla ei synny huipputulosta. Ei, silloin mennään kursseille, kysellään neuvoja ja harjoitellaan hiki hatussa. Ennen eropäätöstä täytyy kokeilla kaikki käytettävissä olevat keinot, ja niitä on paljon.

Hyvä parisuhde on upea asia
Mikä voisi olla tärkeämpää kuin tasapainoinen, leppoisa ja turvallinen elämä? Hyvä parisuhde on juuri edellä mainittuja asioita. Lisäksi se säteilee hyvinvointia muihin perheenjäseniin, läheisiin ja ystäviin. Parisuhteen hoito täytyy aloittaa ennen isompien ongelmien syntymistä. Jos näin ei tietoisesti tehdä, ongelmat nousevat pintaan 100 prosentin varmuudella. Kumpi on viisaampaa, hankkia palohälyttimiä vai sammuttaa tulipaloja ja yrittää koota uutta kotia hiiltyneistä hirsistä? Parisuhde ei ole yksityisasia!

Myös ”blues” kuuluu elämään

Yritän metsästää kivoja juttuja arjessa. Joskus tulee tietenkin bluesiakin elämään, mutta se vain pitää hoitaa pois. Minulla ei ole mitään salaisuuksia. Kaiken lisäksi olen hölöttäjäluonne. Kaikesta voi ja pitääkin puhua. Pidän suorastaan arvonimenä sitä, että jotkut luokittelevat minut hulluksi. Olen aina joutunut myymään ajatuksiani. Mutta uskon asiaani, koska olen miettinyt ja jopa kokenut kaiken valmiiksi. Toteutan ideoitani mielelläni. Kunnioitan myös muiden mielipiteitä. En pidä jääräpäisesti kiinni omista ajatuksistani, jos asiat perustellaan hyvin.

Joskus on aivan pakko pysähtyä
AJATTELEMAAN
pysyäkseen mukana vauhdissa.

KEHU HAISEE HYVÄLTÄ

En saa koskaan positiivista palautetta. Onnistumisiani ei huomata. Miksi yrittäisin, kun ei kuitenkaan koskaan kehuta? Minulta kysytään usein neuvoa juuri näillä kysymyksillä.

Vastaukseni on vastakysymys: ”Mitä olet aikonut tehdä tuolle asialle?” Useimmiten kysyjä hieman hämmentyy, joskus aivan äimistyy: ”Minunko sille pitäisikin jotain tehdä? Sehän on esimiehen, työkaverin, puolison tai jonkun muun asia.”

Meidän suomalaisten ihmisten helmasynti on se, että me emme osaa nauttia niistä asioista, joissa onnistumme tai olemme hyviä. Mehän osaamme, olemme aivan maailman huippuosaajia, mutta käsittämättömän vaatimattomia. Kuvaamme onnistumistamme hyväksi säkäksi, sattumaksi tai joksikin muuksi peittelyksi. Onnistuminen sinänsä ei ole vielä mitään; täyttymys ja nautinto tulevat vasta siitä, kun osaamme nauttia onnistumisistamme.

Meidän pitää ottaa oppia urheilijoista, jotka häpeilemättä tuulettavat aina onnistumisen jälkeen. Raavaat heteromiehetkin aivan pussailevat ja halailevat toisiaan. Hyppivät toistensa päälle ja muodostavat onnistumisläjän. Juostaan sormet pystyssä voitonmerkkinä, soitetaan mailalla viulua, heitetään kuperkeikkaa ja lähetellään lentosuukkoja. Miksi työpaikalla ei voisi toimia samoin? Siellähän on kysymys paljon tärkeämmistä onnistumisista kuin esimerkiksi sekunnin sadasosan alittamisesta 400 metrin juoksussa.

VAROITUS TYÖYHTEISÖLLE
Jo yhden ihmisen kielteinen asenne vaarantaa koko tiimin tehokkaan toimivuuden.

Kehu itseäsi
Pysähdy huomaamaan onnistumiset, edes muutama niistä sadoista, joita päivässäsi on. Tarkkaile itseäsi, juuri niitä vähäpätöiseltä tuntuvia juttuja, jotka pieleen mennessä ovatkin kovia mokia. Kehu itseäsi, taputtele poskillesi ja sano: ”Hyvä minä!” Ota tavaksi kehua itseäsi. Se tekee gutaa!

Kerjää kehuja
Minua harmitti aikansa se, kun tein vieraille mielestäni erinomaista ruokaa, eikä kukaan ylistänyt tekemiäni herkkuja. Omiin oppeihini nojaten tein asialle jotain. Aloin kerätä niitä! Ennen ruokailun aloittamista nostan viinilasin ja kehotan maistelemaan, onko se hyvää. Pakkohan niiden on kehua! Seuraavaksi kastiketta ja taas kehutaan, sitten pihviä, ja niin edelleen koko ruokailun läpi. Tapaan jo pöytään kutsuessani sanoa: ”Yritin tehdä aivan tavallista ruokaa, mutta gurmeetahan siitä jälleen syntyi.” Siinä on jo kerrakseen kimmoketta kehuille.

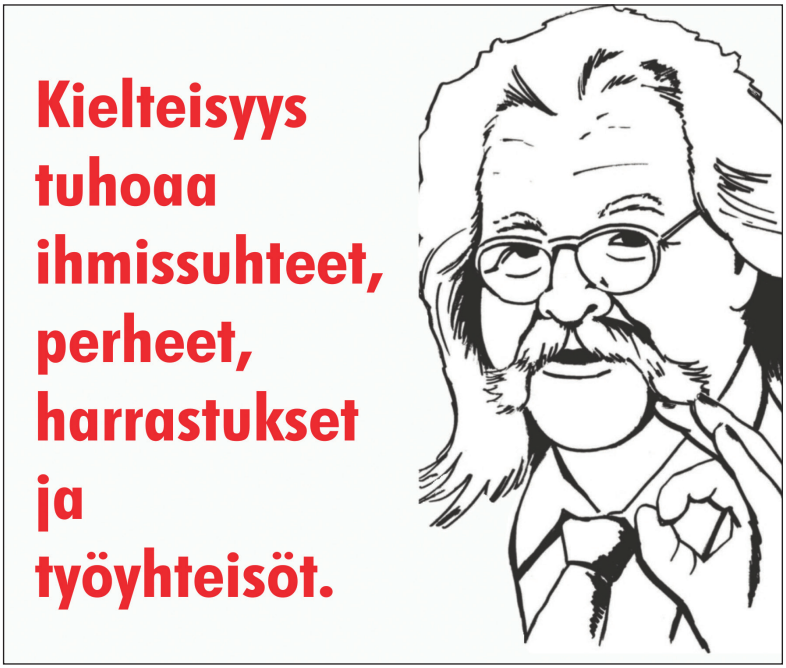
Nauti kehuista
Minun sanotaan olevan lapsellinen, kun olen kehujen kipeä. On mahtavaa olla lapsellinen! Siitä tulee hyvä mieli ja sen avulla jaksaa paljon paremmin. Jokainen kaipaa kehuja, mutta ei kehtaa tunnustaa. Kehuista täytyy osata nauttia, niitä ei missään tapauksessa saa vähätellä. Vähättely tappaa kehumisen halun ympärillä olevilta ihmisiltä. Nauti itsekehuistasi, siitä että olet huomioinut onnistumisesi. Nauti kerjätyistä kehuista, siitä että olet onnistunut saamaan niitä.

Keskinäisen kehumisen kerho
Sovi työpaikalla muutaman kaverisi kanssa, että kehutte toinen toisianne monta kertaa päivässä, aivan pienistäkin asioista. Ensin muut ihmettelevät, ja heidän elämänsä menee muutamaksi päiväksi sekaisin. Hulluksikin nimittelevät, mutta mitä sitten? Pian kateus saa yliotteen, ja hekin lähtevät mukaan, ja näin kehuminen yleistyy koko työyhteisöön. Kaikilla on mukavaa. Nyt kun oivalsit asian ytimen, älä jätä sitä siihen. Tee muutos elämääsi ja ala kehua itseäsi ja muita. Se on terveellistä pollalle.

Luovuutta on monenlaista

Yksi esimerkki luovuudesta oli se, kun eräs huonekalukauppias kääntyi hädässään Ollin puoleen. Käsiin oli jäänyt toistatuhatta muhkeata nojatuolia, kun asiakas ei kyennytkään lunastamaan tilaustaan. Olli mietti hetken ja laittoi sitten Hesariin näyttävän ilmoituksen: Nikolai – pyllyjen unelma. Nikolaiksi nimetty tuoli kävi kaupaksi kuin häkä, ja lisääkin olisi mennyt.

Tärkeitä asioita elämässä ovat ruoka, juoma, ystävät. Ystäviksi valikoituvat harvat, ja heiltä Olli kokee saavansa enemmän kuin itse antaa. Ystävien sosiaalisella statuksella ei ole mitään merkitystä.

MITÄ RAKKAURELLA TEKOO, KYLLÄ RAHALLA NAIRA SAA

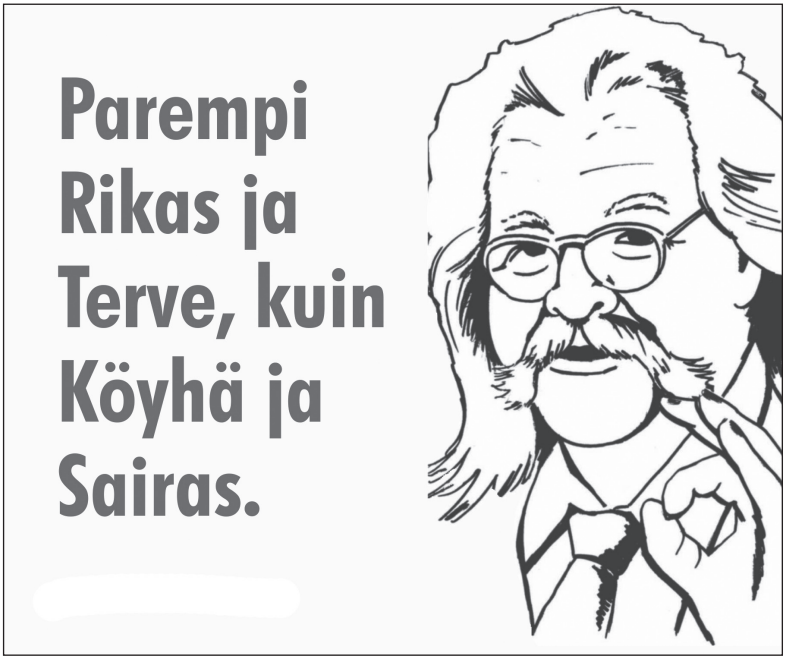

Eräs tuttavani tapaa pikkuisessa pöllyssä eli muutaman huuruisen jälkeen todeta tuon otsikon totuuden. Jotkut nauravat, jotkut taas hieman paheksuvat, mutta kukaan ei jää kylmäksi. Ehkä jokainen sisimmissään tuon asian kuitenkin hyväksyy, vaikka näyttääkin ulospäin jotain muuta. Mihin me olemme tulleet?

Tulee väistämättä mieleeni, onko tuo maailman vanhimman ammatin harjoittajien markkinointilause iskostunut myös tämän päivän työyhteisöihin. ”Mitä rakkaudella tekee, kyllä rahalla naida saa” – tuo asenne tuntuu olevan monen työyhteisön arkea. Tiedän yrityksiä, joissa on ollut kuusi eri toimitusjohtajaa kuuden vuoden aikana. Rahalla naidessa pallit ovat herkässä. Ei tuollaisella menolla voi rakastua henkilökuntaansa, välittää heidän hyvinvoinnistaan saati omata tahtoa turvata heidän tulevaisuuttaan. Koko työyhteisön ihmisten ajatukset ja asenteet muokkautuvat jatkuvien YT-neuvottelujen varjossa. Miten kuuden vuoden aikana viidet YT-neuvottelut kokeneet ihmiset voisivat panna koko onnistumisen halunsa likoon oman työyhteisönsä puolesta? Ymmärrettävä asenne: ei voisi vähempää kiinnostaa!

Turvattomuus ei tuo sitoutumista

Kun ihminen mitataan vain ja ainoastaan rahalla, kuten Reeperbahnin ilotytöt, ei kiintymistä voi syntyä. Kun ostajan tai myyjän kunto ei enää kestä täysipainoisen tuloksen tekemiseen, niin käännetään selkä, hetkeäkään ajattelematta muuta kuin omaa napaansa. Yritysjohtajat, jotka eivät välitä henkilökunnastaan, eivät edes tunne heitä, vaan johtavat

nimenomaan yritystä ja ainoastaan euroilla, ovat kaikkea muuta kuin johtajia. Siihen kykenee lähes kuka tahansa, edellyttäen suunnatonta itsekkyyttä ja totaalisen välinpitämätöntä asennetta muita ihmisiä kohtaan. Tietenkin täytyy osata lukea taseita. Sen opetteluun menee enimmillään yksi tunti.

Miksi käyn töissä

Töissä käyminen on mitä suurimmissa määrin tunnepohjainen asia. Raha tulee vasta siellä jossain kaukana. Rahaa saa vaikka varastamalla, se ei ole ongelma. Eri asia on se, tyydyttääkö sellainen rahan hankinta ihmistä. Turvallisuuden tunne, mukava työ, porukkaan kuuluminen, ammattitaidon näyte, mahdollisuus vaikuttaa eri asioihin, myös toiminnan kehittämiseen. Näitä syitä on paljon, mutta yhteinen nimittäjä niille on tunne. Tunteilla ei pidä kenenkään leikkiä.

Menestyvä johtaja huoltaa henkilökuntaansa
Se, että ei kerkeä vastata puhelimeen, istuu 90 % työajasta palavereissa, ei ole aikaa käydä aamulla tervehtimässä henkilökuntaansa, ei ole halua tutustua omaan porukkaansa tai ei ole aikaa keskustella tai kuunnella itseään parempien ammattiosaajien mielipiteitä, ei suinkaan tee ihmisestä johtajaa. Johtaja on sellainen, johon luotetaan ja jota arvostetaan, kunnioitetaan, ja joka on yksi meistä. Nämä kannukset on itse hankittava.

KIELTEISYYS ON TYÖYHTEISÖN SUURIN MENOERÄ
Kielteisellä asenteella tuhotaan työyhteisön henkinen ja taloudellinen hyvinvointi. Mitä maksaa saikut, sudet? Ei kuulu mulle. Entä tulehtuneet ihmissuhteet?

Itsetunto, menestyvän ihmisen salaisuus
Rupinen itsetunto ei anna mahdollisuutta huomata tai huomioida kanssaihmisiään. Se vaatii itsensä korostamista, vääränlaista muiden yläpuolelle nousemista, näyttämisen tarpeen korostumista – vaikka sitten pelkästään euroilla. Se ei ole ihmisen elämää. Se ei voi tuoda kenellekään tyydytystä.

Terveen itsetunnon omaava johtaja antaa parhaat mahdolliset onnistumisen edellytykset koko henkilökunnalleen. Hän varmistaa, että jokainen seisoo onnistumisen ponnahduslaudalla. Onnistumisista syntyy hyvinvointi. Mitä enemmän me kaikki petaamme onnistumisen paikkoja itsellemme ja kaikille samassa tiimissä oleville, sitä paremmat mahdollisuudet takaamme koko joukkueen menestymiselle. Tämä edellyttää tervettä oman työnsä arvostusta, todellisen vastuunsa ymmärtämistä sekä eteenpäin vievää asennetta koko porukalta asemaan, ammattiin tai titteliin katsomatta.

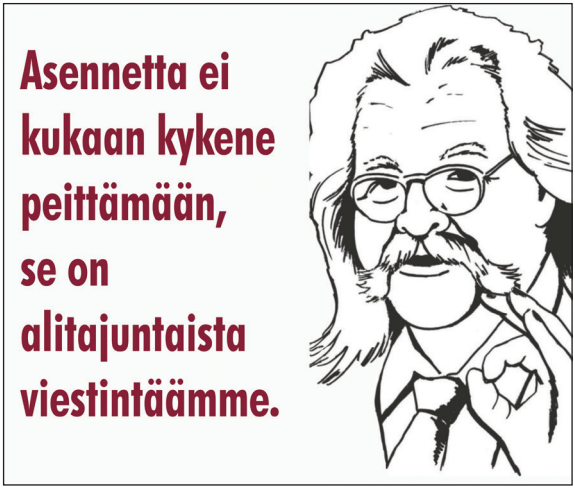
Yksinyrittäjän luottoymmärtäjä

Olli haluaa aina tehdä vaikutuksen, hoitaa asiat niin että jää historiaan. Nuorkauppakamarin keskusliiton luottamustehtävät vuosina 1988–90 olivat sellainen pesti. Vieläkin Olli törmää ihmisiin, jotka kaiholla muistelevat sen ajan aikaansaannoksia.

– Pyrin tekemään hyvin sen minkä teen.

Ollilla on jo eräänlainen faniklubikin. On yrittäjiä, jotka ovat säilyttäneet kaiken Ollin kirjoittaman. Teksteistä he saavat uskoa ja vahvistusta omalle työlleen. Ollissa he näkevät ymmärtäjän, joskus jopa ainoan, joka heitä ymmärtää.

– Pienyrittäjällä ei monestikaan ole kavereita. Yksin puurretaan. Yksikin yrittäjä sanoi, että ilman sun juttuja tätä firmaa ei enää olisi olemassakaan.

HÄPEÄ, KYLÄKAUPAN TAPPAJA

Marketteja pahempi uhka kyläkaupoille olivat velaksi ostavat vanhat naapurit, tutut ja sukulaiset. Isovanhemmillani ja vanhemmillani on ollut lähi- eli kyläkauppa joskus 50-luvulla. Muistan kuinka he kamppailivat maksamattomien vastakirjalle ostavien asiakkaidensa saatavien kanssa. He olivat tuttuja, naapureita, sukulaisia tai muuten vain mukavia ihmisiä – ei heitä voinut velkoa nimismiehen kautta! Mikään ei ole muuttunut yli 50 vuoteen.

Eräs kyläkauppias kertoi, että hänellä on reilusti yli 10 000 euron saatavat kyläläisiltä. Ovat vaan kertyneet vuosien mittaan! Samat ihmiset käyvät kuitenkin ostamassa suuret ostoksensa kerran pari kuukaudessa isossa marketissa – käteisellä! Vouti palauttaa kauppiaan perimisyritykset maininnalla ”ei ole varoja”. Kuitenkin oluet, siiderit ja lonkerot käydään ostamassa muualta, koska kyläkauppias ei olutta myy velaksi, ja ehkä muutenkin hävettäisi.

Moniko kyläkauppa voisi jatkaa toimintaansa, jos edes puolet vanhoista veloista hoidettaisiin järjestykseen? Kyläkauppa on kuin koira: hyvä se on kuollessaan – muisteltava ja ikävöitävä. Kyläkauppias tekee pitkää päivää, jopa aamukuudesta iltamyöhään ja vielä viikonloput päälle. Kuitenkin iltaisin ja viikonloppuisin sulkemisajan jälkeen käydään koputtelemassa oveen tai ikkunaan tai hakataan nyrkillä seinään vain yhden tupakka-askin vuoksi, saatteella: ”Pistä sinne vastakirjaan.”

Olen haastatellut monia kyläkauppiaita, ja kaikilla on samat kokemukset. Töitä tehdään niska limassa, yritetään panna parastaan, sinnitellään kyläläisten paremman palvelun puolesta kaikin mahdollisin keinoin, tilataan mitä asiakas haluaa, tuodaan jopa kotiin tarvittaessa. Missä ammatissa

löytyy suurempaa sitoutumista palvelun laatuun? On suorastaan häpeällistä, että tämän kaiken kohde, eli asiakas, ei edes yritä hoitaa velkojaan kauppiaalle. Hän on jo aikoja sitten joutunut maksamaan asiakkaansa nauttimat herkut tavaroiden toimittajille. Mistä? Omasta palkastaan, toimeentulostaan! Olisitko sinä valmis vastaavaan loiselävien elättämiseen?

Virheitä tulee kaikille

Parisuhteesta Ollilla on omien sanojensa mukaan runsaasti kokemusta. Hän sanoo tehneensä paljon virheitä suhteissaan ja tietääkin siksi, miten suhteessa ei missään tapauksessa tulisi toimia. Tämän oivalluksen Olli sai, kun hän kysyi kalastajalta, mistä tämä tietää kaikki kivet. – En tiedäkään, tiedän vain missä niitä ei ole.

– Tämä on minun parisuhdetuntemukseni kääntäen. Tiedän varmat upottavat karikot.

– Miehen tehtävä on turvallisuudentunteen luominen, naisen tehtävä on kehua miestä. Niin se on.

Parisuhdeongelmista puhuttaessa Olli ammentaa omista kokemuksistaan. Ja kun salattavaa ei ole, hän puhuu tarvittaessa kokemuksen syvällä rintaäänellä vaikka potenssiongelmista. Lama syö myös parisuhteiden hyvinvointia, siksi Ollin jutuille olisi kysyntää enemmänkin.

– En opeta, vaan herättelen ihmisiä ajattelemaan. Pilke pitää aina olla silmäkulmassa. Koetan joka luennolla järjestää niin, että väki lähtee tauolle hymyssä suin.

Tunne on tärkeämpi kuin todellisuus.

KOTI, PERHE, PARISUHDE

Parisuhteita muodostetaan varmaankin yhtä paljon kuin ennenkin. Niiden laatu ja kestävyys haastavat meitä aikuiseksi kasvamiseen. Tulos tai ulos -ajattelumalli on valitettavasti pesiytynyt myös parisuhteeseen. Jos toisen osapuolen toiminta ei kiinnosta, niin ei muuta kuin kenkää ja vieläpä usein ilman YT-neuvotteluja. Tämä toimintamalli johtaa siihen, että henkisen hyvinvoinnin peruselementti, luottamus toiseen ihmiseen, häviää. Ihmisistä tulee itsekeskeisiä, sulkeutuvia ja epäluuloisia yksilöitä, joiden sosiaalinen kanssakäyminen vääristyy. Tällaisen ihmisen toiminta heijastuu koko elämäntyyliin ja luo sille arvot: minä itse, kaikki mulle nyt ja heti.

Onko parisuhteella vielä virka ja tarkoitus ihmisten elämässä?

Pitkäaikainen, onnistunut parisuhde kasvattaa taitoja tulla toimeen muiden ihmisten kanssa. Se opettaa joustamaan asioiden eteenpäin viemisessä, harkitsemaan erilaisia vaihtoehtoja paremman lopputuloksen saamiseksi ja ennen kaikkea kasvattaa huomioimaan lähimmäisiä. Näitä ominaisuuksia me jokainen tarvitsemme tasapainoisen elämän rakentamiseen. Kukaan ei tule toimeen yksin, vaan me tarvitsemme muita ihmisiä kaikissa elämäntilanteissa. Hyvinvointimme perusta on siinä, kuinka hyvin kykenemme tulemaan toimeen muiden ihmisten kanssa. Parisuhde ja sen hoitamiseen keskittyminen ovat oivia työkaluja sosiaalisten taitojen kehittämisessä. Parisuhteen mukanaan tuomat myönteiset asiat, kuten lapset, sukulaisten määrän kasvaminen ja perhetapahtumat, rikastuttavat elämää.

Miten perheen ja vaativan työn yhdistäminen onnistuu?
Elämä on kokonaisuus, joka muodostuu monista tekijöistä. Kuten missä tahansa kokonaisuudessa, asioiden täytyy olla tasapainossa. Ruumiillinen ja henkinen hyvinvointi, työ ja vapaa-aika, perhe ja ystävät. Nämä ovat tärkeitä parisuhdetaitoja, joita tulee opetella yhdessä. Näistä asioista pitää keskustella yhdessä ja löytää molempia osapuolia tyydyttäviä toimintamalleja.

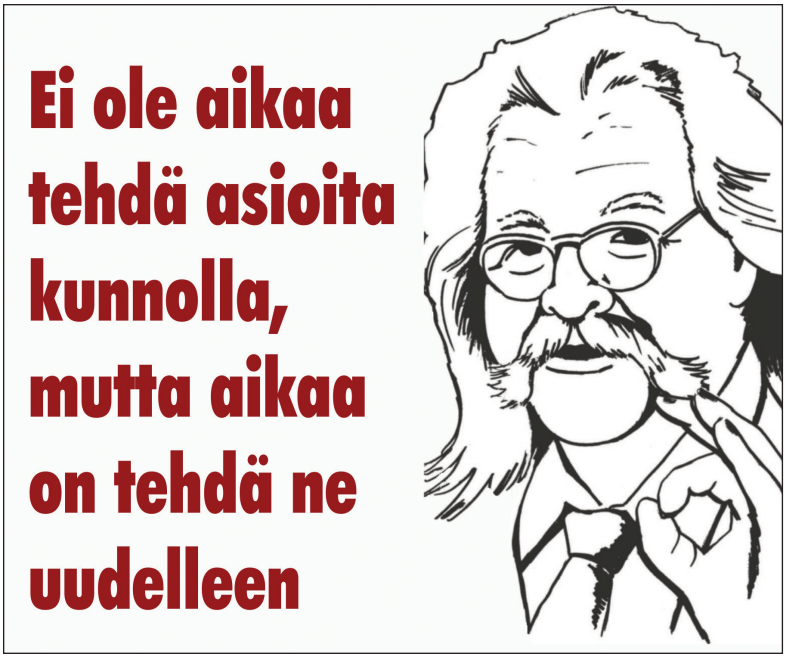
Nyrkkisääntönä pidän sitä, että työt tehdään työpaikalla työaikana, vaikka sitten ylitöinä. Perheen parissa olemiseen tulee keskittyä kaikin mahdollisin keinoin. Työstä täytyy luoda perheelle myönteinen mielikuva, jolloin perheenjäsenet kannustavat työssä onnistumiseen. Suurimpia virheitä tehdään siinä, että työtä syytellään kaikista mahdollisista asioista: ”Mene pois, minä en jaksa. Ei nyt, on niin kova stressi töissä. Ei voida tehdä sitä yhdessä, on niin paljon töitä.” Pidetään työtä henkisenä kaatopaikkana, johon voi tyhjentää oman pahoinvointinsa sontaämpärin. Todellisuudessa työllä ei välttämättä ole mitään tekemistä kyseisen asian kanssa. Tämä on vaarallista toimintaa, koska juuri se rakentaa kuilua perheen ja työn väliin.

VOIKO AUTOA AJAA HUOLTAMATTA?
Ihmiset tarvitsevat vähintäänkin määräaikaishuoltoja, pysähtymistä miettimään asioita, tutustumaan tunteisiinsa ja päivittämään asenteitaan elämäänsä, työyhteisöään ja työtään kohtaan.

Tasa-arvo ja sen arvokkuus?
Onnistunut parisuhde edellyttää tasa-arvoisuutta puolisoiden kesken. Minä näen tasa-arvon siten, että kykenemme kunnioittamaan kumppaniamme kaikissa hänen tekemisissään ja mielipiteissään sekä arvomaailmassaan. Tasa-arvoasioissa on mielestäni haksahdettu pois raiteilta siinä vaiheessa, kun tasa-arvoksi miellettiin miesten ja naisten tekevän samoja asioita ja olevan samanlaisia. Ruotsista matkittiin sinuttelu ja samalla romutettiin myös muut käytöstavat ja niihin liittyneet perinteiset arvot. Suhteellisen pieni, mutta äänekäs ja näkyvä joukko on murentanut arvokkuuden koko tasa-arvoasiasta. Naiset ovat naisia ja miehet miehiä. Sitä ei voida muuttaa lailla eikä asetuksilla. Oikea tasa-arvo antaa tähän mahdollisuuden, jopa kannustaa tuon tärkeän asian vaalimiseen. Hyvässä parisuhteessa puolisot kantavat vastuunsa omalla sarallaan.

Miten parisuhdetta pitäisi hoitaa, jotta kaikki kaunis säilyisi ja suhde pysyisi virkeänä?
Parisuhde, kuten kaikki muutkin ihmissuhteet, kaatuvat lähes poikkeuksetta siihen, että elämä urautuu rutiininomaiseksi toiminnaksi. Rutinoituminen tappaa elämänilon, sokeuttaa näkemästä asioita, jotka ovat hyvin, ja murentaa itsetuntoa, mikä tuo muassaan roppakaupalla parisuhdetta nakertavia ongelmia. Siksi myös parisuhdetta täytyy hoitaa päivittäin. Mikään itsestäänselvyys ei kukoista pitkään, vaan se tuhoutuu vuorenvarmasti.

Pienet asiat, joskus jopa yllätykselliset, antavat maustetta arkeen. Ajattelemaan pysähtyminen piristää suhdetta. Aiheina voivat olla vaikka lapset, kiitollisuus heidän terveydestään, kehittymisestään ja vilpittömästä rakkaudestaan vanhempiaan kohtaan. Tai voi nauttia yhdessäolosta vaikka viisi minuuttia tavallisena arkiaamuna tai -iltana. Arkirutiinien pienikin rikkominen saa ihmeellistä piristystä elämään. Voisiko joskus viettää illan ilman televisiota, musiikkia tai alkoholia – ihan vain kahdestaan – keskustellen sekä toisen toiveita ja ajatuksia kuunnellen?

Parisuhteen kolme peruspilaria ovat luottamus, avoimuus ja anteeksianto. Luottamus kaikissa asioissa täytyy olla täydet 100 %, muu ei riitä. Puolisoiden välillä ei saa olla mitään sellaisia asioita, joista ei voida keskustella. Anteeksi pyytämisen ja antamisen taito ovat hienoja sekä välttämättömiä lahjoja. Tärkeintä siinä on se, että kun asia on pyydetty ja annettu anteeksi, niin siihen ei pidä koskaan enää palata. Jos näin ei toimita, koko anteeksiannon idea romuttuu.

Mitä lapset tai lapsettomuus tuovat suhteeseen?
Vastuuta ja mahdollisuuksia. Vanhempien vastuulla on elämän- ja parisuhdemallin luominen jälkikasvulleen. Haluammeko antaa sellaisen mallin, jossa itse voimme huonosti? Lapset eivät ole parisuhteen paikkausrasia vaan vetoketju. Sen avulla vanhemmilla on mahdollisuus kehittää

itseään soveltamaan ajatuksiaan, perinteitään ja toiveitaan lomittaiseksi ja toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi, joka sitoo parisuhteen perheeksi. Lapsettomuus, jos se ei ole vapaaehtoista, on kohtalo, joka täytyy hyväksyä ja jonka kanssa voi oppia elämään. Se on myös mahdollisuus toisenlaisen parisuhteen pohjaksi.

Mitä on yksinäisyys? Miten siihen pitäisi reagoida?
Yksin oleminen ja yksinäisyys ovat aivan eri asioita. Yksin oleminen saattaa olla niitä suurimpia ja kehittävimpiä nautinnon hetkiä ihmiselle myös parisuhteessa. Suosittelen jokaiselle näitä hetkiä, joita ei mikään ulkopuolinen asia kuten tv, radio, kirja tai toinen henkilö pääse häiritsemään. Jo lyhytkin hiljaisuuden tuokio avaa ajatusmaailman aivan uusille poluille, joita on miellyttävä lähteä talsimaan.

Todennäköisesti yksinäisyys kasvaa kun elämä urautuu rutiininomaiseksi. Jos rutiini pääsee hallitsemaan elämää, se tuo usein mukanaan myös yksinäisyyden. Käperrytään omiin ympyröihin, ja elämän pelikenttä pienenee ahdistavaksi. Siksi on hyvin tärkeää, että rikotaan arjen rutiineja. Pienikin rutiinien rikkominen heittää elämään pitkät valot päälle ja avaa aivan uudenlaisia näköaloja.

Hauskoja esimerkkejä ja tarinoita
Seuraa omia tai naapureiden lapsia ennakkoluulottomasti, silmät auki ja sormet harallaan. Opi näkemään elämän mahdollisuuksia luovin aistein. Opi, että elämää ei tarvitse ottaa vastaan otsa rypyssä, vaan epäkohdilta tuntuvat asiat voi nähdä erilaisilta kanteilta.

Jokainen parisuhde tarvitsee hoitamista, uudella tavalla asioihin suhtautumista. Se edellyttää rutiineiden rikkomista ja niitä Mikki Hiiri -laastareita.

Asenne ratkaisee

Jotkut ihmiset vaikuttavat ylimielisiltä. Ollin mielestä ylimielisyyden taustalla on pelkotiloja. Ylimielisyys on puolustusreaktio, joka usein tulkitaan väärin.

– Ihminen on pohjimmiltaan hyvä, mutta asenne voi olla väärä. Hankala ihminen on hankala jostakin syystä. Kun sen syyn löytää eli ymmärtää ihmistä, hankalankin kanssa on helpompi oppia tulemaan toimeen. Negatiivisella asenteella on tuhoava ja ympäristöä myrkyttävä vaikutus, ja positiivinen asenne puolestaan imuroi hyvinvointia ja keventää elämää kaikin tavoin.

Kuinka positiivisuusgurulta onnistuu ainaisen myönteisen asenteen ylläpitäminen?

– Olen itsekin joskus sortunut kyselemään, mikä järki tässä kaikessa on. Mutta olen oppinut välttämään kaikkea väkisin yrittämistä. Pyrin tietoisesti tekemään kaikkea kivaa, järjestämään niin, että elämässä on enemmän positiivisia kuin negatiivisia asioita.

KIELTEINEN IHMINEN ON KAUHEA

Nälviikö hän todellakin sinua jokaisessa tilanteessa? Sanoiko hän sen todellakin pahaa tarkoittaen? Oliko hänen äänensävynsä todellakin loukkaava, vähättelevä tai pirullinen? Oliko hän tosissaan oikaistessaan syntynyttä väärinkäsitystä vai yrittikö hän vain valehdellen kääntää asioita edukseen? Halusiko hän puuttua asioihisi kertoessaan oman ideansa tai mielipiteensä? Kyttääkö hän sinua jatkuvasti? Kehuuko hän jotain muuta ihmistä juonien tai vain moittiakseen sinua? Onko todellakin näin, vai onko oma asenteesi pahasti ruvella?

Tuhon tie

Aivan liian moni parisuhde, työsuhde tai harrastus muuttuu helvetiksi kielteisyyden pesiydyttyä vaikka vain yhden ihmisen asenteeseen. Yhteiselämä tai -työ muuttuu täysin mahdottomaksi. Keskustelun pohja sortuu ja luulot alkavat elää omaa elämäänsä muuttuen nopeasti ehdottomaksi totuudeksi. Nämä ”totuudet” vahvistavat kielteisyyttä ja kasvavat lopulta läpipääsemättömäksi muuriksi. Ainoa suunta on täydellinen tuho yhteisön ja katkeroituneen ihmisen elämässä.

Onko ihminen näin pirullinen?

Kukaan ei tahallaan halua tuhota työyhteisöään, parisuhdettaan tai harrastustoimintaansa. Elämä vain yksinkertaisesti on luisunut rutiininomaiseksi. Rutiini on alkanut ohjata elämää ja saanut yliotteen ajatusmaailmasta lamaannuttaen terveen ajattelemisen ja asioiden ehdollistamisen.

Rutiineihin urautuminen johtaa kielteisyyteen, joka ruokkii itse itseään. Surullisinta on, että se imaisee tuhoaviin syövereihinsä kovin helposti myös ympärillä olevat ihmiset, työkaverit ja läheiset. Kielteisyyden leviäminen on salakavalaa. Se on kuin syöpä.

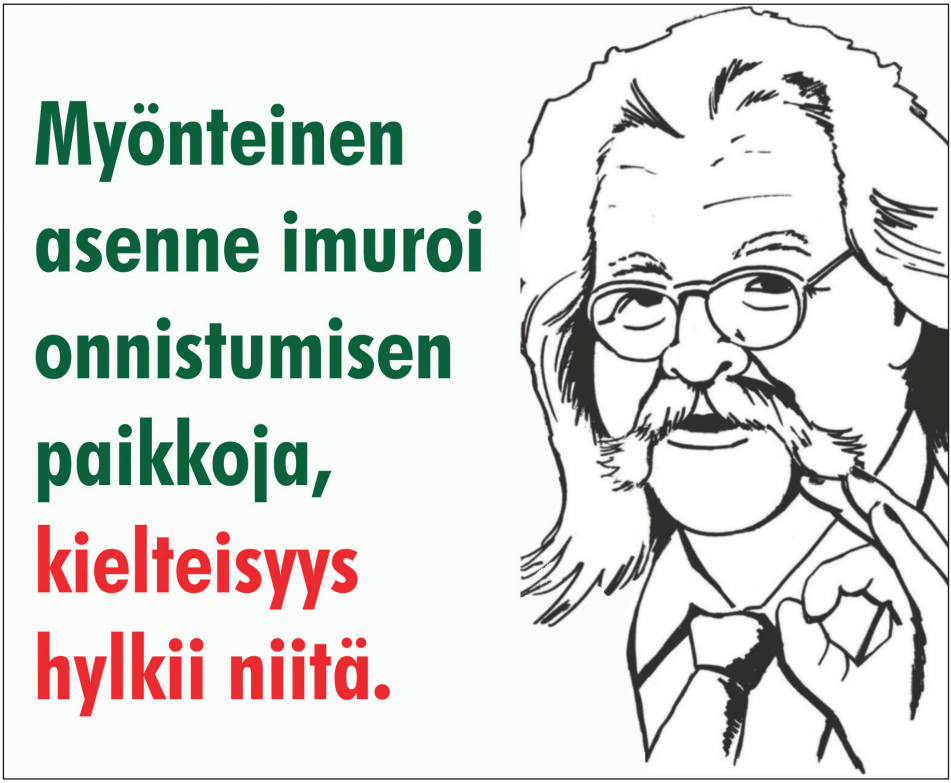
STRESSIN HOITO-OHJE:
Käsittele kaikki stressaavat tilanteet kuin koira. Jos et pysty syömään sitä tai leikkimään sillä, kuse sen päälle ja kävele tiehesi.

Osta taskupeili
Pysähdy ajattelemaan asioita, ehdollistamaan toimintatapojasi. Se on rutiinien rikkomista. Peiliin katsominen ja itselleen kysymysten asettaminen on parasta ennaltaehkäisevää toimintaa. Moni koulu- tai työpaikkakiusaaminen on syntynyt omassa mielessä, alkanut varmasti yhdestä tai parista todellisesta tapahtumasta. Jos nämä nielee kiinnittämättä asiaan huomiota, pikkuhiljaa kaikki puheet ja tekemiset alkavat olla kiusaamista. Asioihin täytyy tarttua niin kauan kuin vielä kykenee. Siten ne eivät pääse jalostumaan lamaannuttaviksi arjen rutiineiksi.

Asenteisiin voi vaikuttaa
Asennemuutos saattaa alkaa yhden pienen asian oivaltamisesta. Hakeudu myönteisten, eteenpäin vievän asenteen omaavien ihmisten seuraan. Seuraa heidän suhtautumistaan asioihin. Osallistu erilaisiin myönteisyyttä ruokkiviin tilaisuuksiin, nauti kokemastasi hyvästä olosta lapsen lailla riemuiten. Tee työyhteisössäsi aloitteita tilaisuuksista ja tapahtumista, joissa tavoitteena on myönteisten asenteiden lataaminen.

Tee päätös vaikka päivä kerrallaan: tänään en valita mistään. Alkoholistit kykenevät raitistumaan juuri tällä tavalla. Tee päätös siitä, että tänään kehun jotain ihmistä tai käyn kiittämässä vaikka työkaveria. Nauti julkeasti saamastasi palautteesta.

Myönteisyys on mukavaa
Myönteisyys avaa portteja hyvinvointiin, parempiin ihmissuhteisiin, ruumiilliseen terveyteen, jaksamiseen ja myös taloudelliseen hyvinvointiin. Jos epäilet, että huominen voisi olla hitusenkaan parempi, miksi se ei alkaisi jo tänään. Aurinkoisempaa asennetta elämään – se on mahdollista.

Tiedä mitä tahdot ja toteuta se!

Olli perää ihmisiltä aktiivisuutta oman elämänsä hallinnassa. Kun halua on, keinotkin löytyvät. Hyvä esimerkki on Ollin tupakoinnin lopettaminen.

– Poltin aikoinaan noin kolme askia päivässä. Kerran olin lähdössä palaveriin ja havahduin siihen, miten varustauduin palaveria varten. Rintataskussa oli jo hieman vajaa aski, mutta kaivoin laatikosta taskuuni täyden askin ja sitten vielä otin pöydällä olevasta askista yhden matkatupakaksi. Että varmasti riittää. Ohikiitävän hetken ajattelin, että eihän tässä ole mitään järkeä. No, selailin sitten Ykköset-lehteä, jossa äkkäsin Kari Tuomaalan hypnoosi-ilmoituksen tupakasta vieroittautumisesta. Olin sen samaisen ilmoituksen havainnut ennenkin, mutta nyt vasta todella näin sen. Siltä istumalta varasin itselleni ajan Seinäjoelle. Olin ihmeissäni, kun se oikeasti toimi. Kaksi käyntiä – ja olin irti tupakasta. Ei minkäänlaisia vieroitusoireita, ei unia, ei tupakan halua. Suhtautumiseni tupakkaan on siitä lähtien ollut täysin välinpitämätön. En kaipaa sitä, en välttele tupakoivia ihmisiä enkä moralisoi heitä. En vain itse tarvitse tupakkaa elämääni hallitsemaan.

– Kun tietää mitä tahtoo ja päätös on tehty, keinoja kyllä löytyy.

JOKAINEN IHMINEN ON NAURUN ARVOINEN

Miksi me jokainen emme voisi tehdä työtä ”ilotalossa”? Paikassa jossa voi nauraa rentouttavasti monta kertaa päivässä. Oltaisiin kuin seitsemän kääpiötä, tehtäisiin työtä laulellen. Osattaisiin nauraa omille pikku mokille ja väärinkäsityksillemme sekä suhtautua huumorilla työkavereittemme väärällä jalalla sängystä nousemiseen. Tehtäisiin töitä suu hymyssä ja nautittaisiin elämästämme, johon oleellisena asiana kuuluu työ. Se ei ole erillinen osa elämää, siitäkin on lupa nauttia.

Urautuminen arjen rutiineihin tappaa elämästä ilon
Kun rutiini saa elämästä yliotteen eli alkaa johtaa elämää, niin seurauksena tulee tympääntymistä, huumorintaju häviää, kaikki on tylsää, suvaitsevaisuus katoaa ja oikeastaan mikään ei enää tuota mielihyvää. Suklaakin lihottaa, aurinko paistaa inhottavasti silmiin, telkkarista ei tule mitään ja siksi koko ilta on pilalla.

Koska viimeksi nauroit vatsasi kipeäksi?
Etsi humoristista seuraa. Hakeudu iloisten ihmisten lähelle. Olisiko siinä ideaa, että kahvitauot pyhitettäisiin iloisille asioille, sellaisille, että saisi nauraa rentouttavasti edes kahdesti päivässä?

Voisitko sinä olla se moottori, joka saisi aikaan iloisen ilmapiirin työpaikallesi? Lue vitsejä, kirjoita niitä ylös ja lauo tulemaan kahvitauoilla. Muut lähtevät mukaan hyvin pian, ja näin nauru raikuu ja on mukava lähteä jatkamaan päivän aherruksia.

Muutu hulluksi
Minulle hulluksi nimittely on arvonimi. On ihanaa olla hullu! Itsellä on hauskaa ja muutkin tulevat siihen mukaan. Hulluilla on halvat huvit. Onhan se paljon järkevämpää kuin kalliit murjotukset. Usein kun jokin asia ottaa oikein pirusti aivoon, alan nauraa itsekseni tekonaurua. Jatkan niin kauan, että nauran aivan oikeasti vedet silmissä. Kyllä helpottaa, ja asioita voi käsitellä aivan uudesta lähtökohdasta. Useimmiten teen sen aivan itsekseni ihan vaan ympäristössä olevia tiukkapipoja suojellakseni. Heiltähän saattaisi mennä elämä sekaisin, kun pitäisi lähteä nauruun mukaan. Hulluudessa on jännä puoli. Ensin minua sanotaan hulluksi, sitten muut lähtevät hullutteluun mukaan ja hetken kuluttua kun kaikki ovat mukana, olemmekin taas normaaleja. Mikä on hullua, mikä ei?

Naura itsellesi
Elämä ei suinkaan ole niin vakavaa millaiseksi se usein mielletään. Meillä on satoja nauramisen paikkoja päivittäin jo ihan omassa toiminnassamme. Ei nauruun tarvita kerrottuja vitsejä. Jos nauramme omille toilailuillemme, niille samoille, joille me muiden tekemisissä nauramme, niin sehän jo riittää päivän annokseksi. Vai kuulutko ihmisiin, joille ainut todellinen ilo on vahingonilo?

Riko rutiineitasi
Kokeile kuinka elämä muuttuu, kun teetkin asioita vähän eri tavalla kuin mihin olet tottunut. Sekoita pakkaasi vähän kerrallaan. Lähde vaikka töihin aivan eri reittiä ja tutustu samalla ympäristöön. Nauti pikkupakkasesta, auringonpaisteesta ja luonnosta, katsele rakennuksien yksityiskohtia, toivota jokaiselle vastaantulijalle hyvää huomenta ja seuraa heidän reaktioitaan. Töihin tullessasi voit ilahduttaa työkaverisi toivottamalla kädestä pitäen hyvää huomenta ja iloista työpäivää. Leivo pussillinen pikkupullia ja ilahduta työkaverisi kahvitunnilla, ihan muuten vaan. Hymyile silmiin katsoen jokaiselle kenet tapaat, ja saat ainakin muutaman hymyn takaisin. Siitä päästäänkin helposti naurun puolelle.

Tympiintyneet tyypit ja epäilevät tuomaat – ihan sama

Salissa leijailee odottava tunnelma. Runsaslukuinen joukko eri-ikäisiä miehiä ja naisia on täyttänyt korkean, puuntuoksuisen tilan. Kevyehkö ja silti sopivan jännittynyt puheensorina katkeaa Annamaria ”Ami” Vapaavuoren saapuessa iloisesti tervehtien paikalle. Välittömästi, mutta miellyttävän joustavasti, hän käy suoraan asiaan.

– Sanaton viestintä lähtee asenteistamme, joita lähetämme ympäristöömme, ja toiset lukevat meitä kuin avointa kirjaa. Niillä joko onnistutaan tai epäonnistutaan. Tutkimusten mukaan jopa 90 prosenttia kommunikaatiostamme on sanatonta, ja sen vuoksi siitä on pakko puhua.

Viimeisetkin korvaparit ovat heränneet, ja uteliaat silmät tarkkailevat puiseen lehteriin rennosti nojailevaa jakkupukuista naista.

– Kehonkieltä ei voi opetella, vaan omat asenteemme on pyrittävä pitämään mahdollisimman myönteisinä.

Vaikka olisi miten osaava, tietävä ja taitava, eräänä päivänä ehkä huomaa epävarmuuden saapuneen vieraisille. Työpaikalla tämä yleensä ilmenee siten, että ensimmäisenä sanotaan: ”En minä.”

Vaikka mitä mukavaa olisi järjestetty tai minkälaisia virkistäviä päiviä tahansa, puolet saattaa silti jättää osallistumatta. Poissa ovat juuri nämä ”Emmä lähäre, emmä viitti, mee sä” -ihmiset.

LUPA ILOITA

Elämän arki on tulvillaan ilon aiheita. Luvallisia niistä ovat lapset, lastenlapset, erilaiset perhejuhlat ja tietenkin yllätysvoitot Totossa, Lotossa tai Suomeen tulleessa kultamitalissa. Hopeinen onkin sitten jo surun ja murheen paikka. Suomalaisessa kulttuurissa saavat pettymyksestään tai onnistumisistaan avoimesti tunteilla ainoastaan urheilijat – paitsi suunnistajat. Se tuli näytetyksi toteen 2010 Vuoden urheilija -palkinnon voittaneen naisen mukamas liiallisen ilon ja riemun paheksunnalla. Seitsemän maailmanmestaruuden ansiosta saadusta tunnustuksesta ei saisi näyttää tunteitaan. Mitähän muutkin meistä ajattelevat?

Jokaisen ihmisen arjessa on kosolti tuulettamisen paikkoja, pieniä ja suuria. Miksi me emme näe niitä? Mikä on tehnyt meidät sokeiksi hyville, kauniille tai miellyttäviä tunteita tuottaville asioille? Miksi havainnointilaitteemme on viritetty kielteisyyden kanavalle? Kuinka herkästi me reagoimme kielteisiin asioihin, myös sellaisiin, joita ei edes ole olemassa? Verenpaineemme nousee jonninjoutavista jutuista, joilla ei ole minkäänlaista merkitystä itsellemme tai yhteisöllemme. Miksi kielteisyydessä piehtarointi on niin suosittua? Minkä laatuisia hormoneja valittaminen, paheksunta tai tuomitseminen meissä synnyttää?

Oikeus löytää

Ihminen on merkityksiä etsivä olento. Elämällä tulee olla merkitys – vasta silloin se voi tuottaa tyydytystä. Merkityksen etsiminen on jokaisen omalla vastuulla. Pysähtyminen auttaa löytämään merkityksen. Ajatteleminen on oikea työkalu etsimiseen. Peilikuvalle tehdyt kysymykset, elämän arvojen puntarointi sekä vastauksien löytäminen ovat onnistumiseen

johtavia työstämistapoja. Voiko tämän työn ulkoistaa? Voiko sen tehdä joku muu? Ei voi, mutta joku muu voi auttaa edellytyksien rakentamisessa.

Oikeus viihtyä
Yhteisöön kuulumisella tulee olla merkitystä, muuten se sulkee ihmisen ulkopuolelle. Jokaisessa yhteisössä, perheessä, harrastuksissa ja työssä ihmisillä on oikeus todelliseen tasa-arvoon. Oikeus saada tietoa ja oikeus luottaa. Muutostilanteissa on oikeus saada riittävästi aikaa ja apua sopeutumiseen. Oikeus elää tunteidensa kanssa ja käsitellä niitä. Oikeus nojata yhteisön suomiin turvarakenteisiin, luottaa niihin. On oltava oikeus olla eri mieltä, oikeus kertoa mielipiteensä ja oikeus keskustella asioista. Näistä syntyy aito yhteisöllinen tasa-arvo.

Oikeus nauttia
Työllä tulee olla merkitystä, muuten se tappaa innon. Jokaisella on oikeus ymmärtää työyhteisön todelliset tavoitteet, miksi olemme olemassa. On oikeus olla mukana kehittämässä yhteisöään ja olla mukana muutoksessa aivan alusta lähtien. On oikeus kokea turvallisuutta, avoimuutta, rehellisyyttä ja vankkumatonta luotettavuutta sekä saada palautetta myös onnistumisista.

Tuuletus, halailu ja pussailu
Joukkuepeleissä, kuten jääkiekossa, jokaisella on oikeus nauttia onnistumisesta. Maalin tekijä ei vähättele maalia, vaan koko porukka tuulettaa, halailee ja pussailee. Kyse on todellisista karjuista, raavaista miehistä, joita ei parhaalla tahdollakaan voi kutsua marjanpoimijoiksi tai perhosten keräilijöiksi. Siinä on mallia työyhteisöön. Kunnon riehumiset jokaisen onnistumisen jälkeen! Reilusti vaan keko pystyyn, halailemaan ja tuulettelemaan. Meillä on oikeus lähteä töistä tyytyväisenä itseemme ja yhteisöömme – naama pusuista märkänä. Jaa, mitähän muutkin ajattelisivat…

Tuhoisat asennevirheet

– EVVK, kuten nykyään usein kuullaan. Välinpitämättömällä asenteella työpaikalla syntyy virheitä eikä muita kuunnella. Voi toki olla kuuntelevinaan ja myönnellä, mutta pian asiaan palatessa vastakommentti on turhauttava.

– Ooksä jotain puhunu?

EN NYT KERKIÄ PUHUMAAN, SOITA UUDESTAAN

Mihin on kadonnut suomalaisen luotettavuus? Ylpeys sanojensa takana seisomisesta? Onko kanssaihmisten pettämisestä tullut hyväksytty tapa, joka on iskostunut suomalaiseen moraaliin, jota ei paheksuta ja josta kukaan ei uskalla puhua ääneen? Kännykkä, tuo mainio apulainen, onkin ottanut meistä yliotteen. Sen myötä olemme luopuneet yksinkertaisimmistakin käytöstavoista, muuttuneet epäluotettaviksi ja orjuuttaneet itsemme tuolle pienelle vempaimelle.

Miksi vastata kännykkään, jos ei kerkiä puhumaan? Monesti päivittäin vastataan: "En nyt kerkiä puhumaan, soita tunnin kuluttua uudelleen." Vastaus toiseen soittoon: "Olen nyt palaverissa, voisitko soittaa huomenna?" Silloin onkin vastassa vastaajan viesti: "En juuri nyt pääse vastaamaan puhelimeeni, mutta jätä nimesi ja numerosi niin soitan heti kun vapaudun." Hän ei todennäköisesti vapaudu koskaan soittamaan. Mitä ihmeen peliä tämä tällainen on? Kysymyksessä ovat aikuiset ihmiset, jotka ovat tärkeitä oman työyhteisönsä maineen, hyvinvoinnin ja ihmissuhteiden rakentajia.

Luottamuksen pettäminen

Kuinkahan moni on tullut ajatelleeksi, että kysymyksessä on todella merkityksellinen ja suuri asia? Olen antanut lupaukseni yhteydenottoon ja sitoutunut siihen omalla äänelläni ja nimelläni. Yhteydenottaja luottaa lupaukseen, totta kai! Kun luottamus petetään, syntyy aina kielteisiä asioita, ihmisen tunteita loukataan ja siitä seuraa automaattisesti kostonhalu. Arvata vain saattaa, kuinka monta kullanarvoista tilaisuutta on menetetty holtittomalla ja vastuuntunnottomalla

asenteella. Ei vain omia vaan myös työyhteisön muiden ihmisten mahdollisuuksia, maineen ryöstämisestä puhumattakaan!

Kallista välinpitämättömyyttä

Tätä juttua kirjoittaessani, eli juuri tänään, minulle on tullut neljä soittopyyntöä. Nämä henkilöt ovat pyytäneet minua soittamaan heille. Olen soittanut jokaiselle ensimmäisen kerran toivottuun aikaan. Kukaan ei ole ehtinyt sillä hetkellä puhumaan, sen sijaan olen saanut kehotuksen soittaa uudelleen. Tätä pelleilyä, eli minun pompottamistani, on kestänyt jo 16 puhelun ajan. Kaikki nämä neljä ovat yritystensä avainhenkilöitä! Suomalainen sananlasku sanoo: "Sellainen renki kuin isäntä." Ei ole ihme, jos ihmiset voivat huonosti, aikaa kuluu tuottamattomaan pelleilyyn, ihmissuhteet rapautuvat ja välinpitämättömyys kasvaa entisestään. Kuitenkin minkä tahansa yhteisön menestymisen perussääntö on yksinkertainen: Sovitaan kuinka toimitaan ja toimitaan niin kuin sovittiin. Täytyy todeta kuten Jortikka televisiomainoksessa: "Ei tämä voi niin vaikeata olla!"

Ihan sama

Ami pyörittelee silmiään, kuin ylenpalttisesti hämmästyneenä, saaden aikaan hilpeyttä kuulijoidensa joukossa. Hetken päästä hän vaipuu jo muisteloihinsa.

– Käyrähänkö kaffilla vaikka tuolla Juustoportissa? kysyy Olli minulta kolmostiellä, Jalasjärven kohdalla.

– Ihan sama, saan juuri ja juuri sanottua.

Olli tekee ratkaisunsa, painaa kaasua ja ajaa maitojuoksuteherkkukeitaan ohi. Kahta kilometriä myöhemmin huomaan tapahtuneen ja suutun aivan hirvittävästi. Kuski ihmettelee kirkkain silmin, että eikö ”ihan sama” tarkoitakaan ”ihan samaa”.

– Ei tarkoita, kyllä me naiset ainakin tiedämme sen. Juuri siitä syntyy väärinkäsityksiä.

Asenne ohjaa toimintaamme järjen vastaisesti.

MIKÄ HEMMETIN ITSETUNTO?

Itsetunto, itsensä tunteminen. Se ei ole pysyvä olotila, sitä pitää hoitaa päivittäin! On hedelmällistä joskus pysähtyä tutustumaan omaan itseensä, omaan minään. Miettiä, ovatko mieltäni painavat asiat todellisia vai joutavanpäiväisiä tunteita. Turhat voit unohtaa. Pitää miettiä, voinko korjata niitä itse tai asiantuntijoiden avustuksella. Niistä 90 % voi korjata omalla asenteellaan. Jäljelle jäävien ongelmien kanssa pitää vain yksinkertaisesti opetella elämään.

Miten voin kehittää itsetuntoani? Vältän kusipäiden seuraa! En lähde mukaan valittamiseen vaan etsin kavereita, joilta saan enemmän kuin voin itse antaa. Nautin kaikista onnistumisista lapsen lailla. Ihan pienistäkin asioista. Otan kehuja vastaan häikäilemättä, avoimesti nauttien.

Ei aina käy niin kuin haaveillaan
Vastoinkäymisissä mietin niiden todellista merkitystä elämäni kulkuun ja toimin sen mukaan. Useimmiten ne ovat täysin merkityksettömiä, turhia murehdittaviksi. Kun harmittaa, mietin onko sillä jotain merkitystä ja kysyn itseltäni: "Mitä sitten? Miten se vaikuttaa päivääni tai huomiseen?" Huomaan useimmiten, että ei mitenkään!

Tuotan hyvän mielen heti aamusta
Keittiöön saapuessani tai töihin tullessa pysähdyn ja mietin hetken, miten saisin perheelleni tai porukalle heti aamusta hyvät fiilikset. Ei siihen paljon tarvita. Töihin tullessani paskauutiset voi kertoa myöhemminkin, mikäli siihen silloin on vielä tarvetta. Jokainen tietää huonon ilman, kauhean kolarin tai paikkakunnalla tapahtuneen julman murhan. Miksi aloittaa uusi päivä vanhoilla huonoilla uutisilla? Huonojen uutisten

kertomisen voi jättää muille. Turha valittaa säätä, liukkautta, murhia tai muita kauhu-uutisia, jokainenhan ne jo tietää.

Ihmisten kohtaaminen
Virittelen asenteellani myönteistä ilmapiiriä ihmisiä kohdatessa. ”Hei, mitä hyvää sinulle tänään kuuluu? Mitä kivaa sinulle on tänään tapahtunut? Kyllä olen nauttinut tästä hienosta ilmasta!” Näihin tervehdyksiin on vaikea vastata kielteisesti, joten virittelet ystäväsikin miettimään asioita myönteisesti.

Päätä päiväsi myönteisin ajatuksin
Ennen nukahtamista muistelen, mitä mukavaa tänään tapahtui. Kertaan päivän aikana tapahtuneita myönteisiä asioita, niitä on kuitenkin roppakaupalla. Jos harmittaa tai tulee mieleen kielteisiä asioita, niin kysy itseltäsi: ”Mitä sitten?” Huomaat, että eivät asiat aina olekaan niin tärkeitä ja merkityksellisiä kuin ne pikaisesti ajateltuna tuntuvat olevan.

Myönteistä elämänasennetta
Hyvä tapa suunnitella mukavien asioiden tekemistä on etsiä epämiellyttävistä asioista se myönteinen puoli. On pysähdyttävä miettimään, onko todellakin pakko tehdä se epämiellyttävä juttu nyt. Mitä tapahtuu, jos en tee sitä? Useimmiten huomaat, että sillä ei ole mitään todellista merkitystä!

Miten voit kohottaa itsesi arvostusta
Pysähdy tosissasi miettimään asioita, eli riko niitä kirottuja rutiineja, jotka ohjaavat elämäsi kulkua. Mieti, mikä on henkisen hyvinvointisi kannalta merkityksellistä ja mikä ei. Nauti onnistumisistasi, niistä vähäpätöisistäkin. Taputtele poskiasi. Ole ylpeä! Opi ymmärtämään oman itsesi tärkeys, ainutlaatuisuus ihmisenä! Ajattele kuinka ainutlaatuinen ja tärkeä juuri sinä olet oman perheesi tai työyhteisösi hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentajana! Sen tajuaminen kohottaa ammattiylpeyttä ja itsetuntoa sekä opettaa ymmärtämään elämää ja sen tärkeyttä.

Lainattua elämänviisautta
Nämä eivät ole kirjoista opittuja asioita. Ystäväni, joka on alkoholisti, on selvinnyt raittiina näillä keinoilla jo liki kaksikymmentä vuotta. Se on mahtava saavutus. Hän on noussut roskapönttöelämästä ja arvostaa nyt terveellä tavalla itseään. Hän on löytänyt elämäänsä tarkoituksen. Sen nimi on oman itsensä arvostaminen, terve itsetunto. Se tuo elämänlaatua, ympärillä olevien ihmisten vilpitöntä arvostusta ja tilaa nauttia elämästä. Riko rutiineja ja pysähdy ajattelemaan. Ei jokaisen tarvitse sukeltaa elämänsä paskakaivossa pohjia myöten. Riko rutiinejasi ja pysähdy ajattelemaan – siinä on keinoja oman elämänlaatusi kohottamiseen.

Katkaise epäilyltä siivet

Ami

Voi myös tulla sulkeutuneeksi ja epäillä kaikkea, etenkin kotioloissa.

– Menenpäs tästä kioskilta hakemaan iltapäivälehtiä, virkkoi puoliskoni eräänä torstai-iltana.

En reagoinut asiaan juuri mitenkään eteistä imuroidessani. Jokin alkoi kuitenkin kalvaa oudosti sisimpääni hänen suihkutellessaan parfyymia elegantille kevättakilleen.

– Hetkinen, sunhan piti käydä vaan kioskilla, mitäs sä ny rupeet partavettä suihkuttelemaan?

Epäilin siis välittömästi koiran olevan haudattuna.

Kielteinen asenne tulee kalliiksi.

PERKELEEN VEROTTAJA!

Asennemuutoksella saadaan paljon aikaiseksi hyvinvointirintamalla. Rahat riittävät, yritykset menestyvät ja ihmisillä on entistä enemmän taloudellista hyvinvointia. Myös turvallisuuden tunne lisääntyy, ja voimme luottavaisin mielin katsoa tulevaisuuteen menestyvien työyhteisöjen myötä.

Suomessa verottajalla on kattava verkosto, joka ylettyy jokaiseen niemeen, notkoon, yritykseen ja kotiin. Tämä järjestelmä voitaisiin valjastaa entistä suurempien euromäärien keräämiseen valtion pohjattomaan kuiluun – voitaisiin lisätä veroeuroja yhteiseksi hyväksi.

Asennemuutos
Verovirkailijoiden asenteen tulee olla sellainen, että heidän tärkein tehtävänsä on omalla panoksellaan varmistaa työyhteisöjen ja näiden ihmisten mahdollisimman suuri veronmaksukyky. Se onnistuu sillä, että he auttavat ja kannustavat yrityksiä menestymään, tuottamaan voittoa, kasvamaan ja työllistämään ihmisiä entistä enemmän.

Perkeleistä enkeleitä
Perustetaan Suomen suurin ja kattavin työyhteisöjen taloushallinnon konsultointitoimisto. Keskitetään kokemus, tieto ja taito kehittämään toimintaa. Ensisijaisesti oiotaan ja neuvotaan korjaamaan jo tapahtuneita virheitä sekä varmistetaan selkeillä ohjeilla, että jatkossa ei tule samanlaisia tahattomia kömmähdyksiä. Selkeät ja tahalliset väärinkäytökset ovat tietenkin asia erikseen. Lähtökohtana ei saa olla se, että kaikki yritykset ovat rikollisella ja laittomalla veronkiertolinjalla.

Elämänilo ja työssä jaksaminen
Myönteinen, eteenpäin vievä asenne omaa työtä kohtaan nostattaa motivaatiota ja herättää innostusta. Se lisää myös ammattiylpeyttä. Mikä juhlinnan kohde ja riemun paikka olisikaan verotoimistossa, jos verotarkastajan toiminnalla voisi estää irtisanomisia sekä pelastaa vararikolta oikaisemalla ja ohjaamalla yritystä menestymiseen! Verotoimisto voisi olla arvostetuin, luotetuin ja halutuin yhteistyökumppani paikkakunnalla, sen työntekijät ihailtuja ja palvottuja paikkakunnan asukkaita.

Kaikki ihmiset nauttivat arvostuksesta ja kiitoksesta
Verotoimistossa työtään tekevät ihmiset ovat mukavia, ihmisläheisiä, iloisia veitikoita, aivan kuten sinäkin. Nämä myönteiset ominaisuudet olisi helppo ohjata arjen aherruksessa tehtävään työhön. Sillä saavutettaisiin pelkästään eteenpäin vievä lopputulos. Ihmisen luontaiset tarpeet tulisivat tyydytettyä – tulisi kerättyä kiitosta, huomiota ja arvostusta. Kuka tietää, jos vaikka sinun kotikuntasi verotoimisto tai sen verojohtaja valittaisiin paikkakunnan miellyttävimmäksi tai aurinkoisimmaksi hyvinvoinnin tekijäksi.

Yksinkertaista missä työyhteisössä tahansa
Myönteinen, eteenpäin vievä asenne hamuaa menestystä, hyvinvointia ja onnistumista. Kielteisyys sytyttää punaisia valoja elämääsi ja hylkii kaikenlaista onnistumista. Itse me rakennamme asenteemme, niillä ajatuksilla, mitä pääkoppaamme tungemme. Myönteiset ajatukset jalostuvat myönteiseksi asenteeksi ja kielteiset onnistumista tuhoaviksi. Mikä on sinun valintasi, hyvinvointisi, jaksamisesi ja arvostuksesi perusta? Kielteisillä asenteilla ei ole käyttöä ihmisen elämässä – ei työssä, kotona, harrastuksissa eikä koko elämässä. Ollaanko perkeleitä vai enkeleitä? Siinä vasta pulma!

Epäilevät tuomaat

Niin se on työpaikallakin: ”Minusta se taas puhu varmaan? Eikö? Ihan selvästi se vinoili taas minulle! Aina se on tuollainen!”

Vapaavuori mulkoilee inhottavasti yleisöä olkansa yli, eikä kenellekään jää epäselväksi mistä on kyse.

– Tulee sellaiseksi epäileväksi tuomaaksi. Tai sitten vain tympääntyy, kerrassaan tympääntyy. Sehän on suomalaisten perusolemus.

MINÄ, VALITTAJA

– Kyllä on kamalaa kun pöly lentää, aivan tässä tukehtuu. Olisi muuten hieno aurinkoinen päivä, mutta tuo tuuli on kauhea. Kyllä oli kurja tulla töihin, kun aurinko paistoi suoraan silmiin.

– Pirullinen tämä kevätaurinko, kun kaikki pöly näkyy kotona – ja entäs ne likaiset ikkunat!

– On sekin kauheaa, kun kuninkaallisetkin elää kuin pellossa. Salarakkaan kanssa ensin vuosikymmeniä ja sitten muka onnellisiin naimisiin.

– Minä oikein nautin kun se anoppi vähän näpäytti.

– Sekin yksi salarakas pistää TV-kameran makuuhuoneeseen. Kyllä on inhottavaa julkisuushakuisuutta.

– Sekin on kuulemma luikkinut sen, sanonko kenen, huoneessa keskellä yötä, oli lehdessä, joskus kymmenen vuotta sitten se oli tapahtunut.

– Mihinkä tämä maailma oikein menee? Eikös ole kauheaa!

– Niin ja se kahvikin oli huonoa ja leivokset liian makeita – nykyään ei kukaan viitsi tehdä itse, vaan aina ostetaan teollisia tuotteita. Toista se oli ennen.

Poikkesin kahville ja yhden kupillisen aikana viereisessä pöydässä käytiin läpi tämä valittamisen kirjo. Tämä oli vain pieni pätkä kokonaisuudesta. Valittajat istuivat pöydässä, kun minä saavuin, ja jäivät vielä kehittelemään mitä kauheimpia sairauksia syvien huokausten tahdissa.

Ei ole ihme jos pitää kulkea hartiat köyryssä, alahuuli pitkällä ja naama petolinnun perseenä. Miksi elämänilo täytyy tappaa ehdoin tahdoin? Minkälaisen tyydytyksen voi saada

aivan joutavanpäiväisestä valittamisesta? Ketä se hyödyttää? Eikös iloinen ihminen ole paljon kauniimpi, rypyttömämpi ja ryhdikkäämpi kuin itsensä masentanut ressukka? Kielteisellä asenteella ei ole mitään käyttöä elämässä – ei työssä eikä vapaa-aikana.

Kevät on yleensä oiva tekosyy ruveta nauttimaan elämästä. Joka päivä syntyy uutta elämää luontoon, se uusiutuu ja muuttuu päivä päivältä kauniimmaksi. Sellaista koloa ei löydä, mihin linnun laulu ei kuuluisi virkistävänä konserttina. Keväällä on helppo löytää solisevia puroja, seurata eläinten touhua ja aina niin romanttisia kosiomenoja. Onko oivallisempaa hetkeä suunnitella lähitulevaisuutta, niitä hienoja juttuja, joita kesä ja sen odotus tuovat tullessaan? Menisinkö tänä kesänä alastomana vesisateeseen seisomaan? Löytyisikö ketään kaveria mato-ongelle tai reppu selässä retkelle, soutuveneen omistajaa tai kaveria istumaan laiturilla varpaat vedessä? Loman voisi viettää aivan poikkeavalla tavalla, säistä riippumatta, sopeutumalla nauttimaan jokaisesta päivästä erikseen.

Asennoidunko uudella tavalla bikinikunnossa olemiseen: mitä muutamasta liikakilosta? Kauneus se on katoavaista, mutta läski on ikuista! Riko arkesi urauttamia rutiineja ja muutu iloiseksi elämästäsi nauttijaksi. Huomaa kauneus ja iloisuus ympärilläsi. Ohita pikkumurheet tarpeettomina – ei niillä ole kuitenkaan todellista merkitystä. Anna ihmisten elää omalla tavallaan, elä sinä omallasi, nautiskellen. Hakeudu mukavien, nauravien ihmisten seuraan. Tee asioita aivan eri tavalla – hulluttele ja maistele elämäsi herkkupaloja. Kannattaa ainakin kokeilla. Mikäli mukava elämä ja siitä nauttiminen eivät sinua miellytä, niin ainahan voit loppukesästä palata valittajan masentavaan maailmaan.

Asenne näkyy olemuksessa

Ami laahustaa salin etuosassa edestakaisin, niin elämäänsä kyllästyneen näköisenä kuin ihminen vain voi. Kuulijakunnan muutamat nauruntirskahdukset sammuvat nopeasti, sillä lopulta tässä ollaan kuitenkin vakavan asian äärellä.

– Kadulla harmillisen moni kulkee kovin synkeän näköisenä. Olimme Helsingissä koulutusmatkalla, kun Olli eräänä aamuna avasi saapuville vieraille ovea, silkkaa kohteliaisuuttaan. Muuan rouva askelsi porstuaan suupielet roikkuen, ja tälle tämä osa-aikaovimikko toivotti oikein makeat ja hyvät huomenet.

– Mitäää!!!, rääkäisi rouva pelästyen aivan kamalasti.

Ajattelimme, että hyvä kun ei saanut sydänhalvausta! Jos on tympiintynyt, niin silloin on tympiintynyt, silloin ei kiinnosta mikään, hyvä jos edes oma itsensä.

Kehon kieli on alitajunnan rehellistä viestintää.
Tahtomattamme se kavaltaa asenteemme.

TYÖYHTEISÖSSÄ EI OLE MUUTA TOIMINTAA KUIN JOKAISEN IHMISEN YKSILÖSUORITUKSET

Usein kuulee sanottavan, kuinka firma myy tai palvelee, firma maksaa ja firmat ovat jopa asiakkaita. Totuus on se, että vain ja ainoastaan ihmiset tekevät. Työyhteisön hyvinvoinnin perusta on siinä, että jokainen ymmärtää olevansa työyhteisönsä tärkein henkilö, todellinen vastuunkantaja. Työyhteisön toiminnan laadun taso määräytyy aina sen heikompien lenkkien mukaan – asenteiden perusteella!

Se on firman vika

Työyhteisöä on helppo syyttää mistä tahansa. Jos ei halua kantaa vastuuta, ei viitsi tai ei kykene, niin aina voi syyttää työtä. Usein kuulee sanottavan: ”Pitäisi nuo ikkunatkin kotona pestä, mutta kun on päivät töissä, niin ei millään enää jaksa. Firman vika kun kotona on paskaista!” Jopa makuuhuoneessa: ”Älä viitsi, on niin kova stressi töissä, aivan on pää kipeä!” Potenssivaikeudet, nekin vain firman piikkiin.

Tappavaa terrorismia

Tuhoisaa asenteen muokkausta on kielteisten ajatusten, tekosyiden, syöttäminen ”mössöksi”, mikä jalostuu asenteeksi, tavaksi toimia. Tapamme oman halun ja jaksamisen sekä tartutamme sen myös työkavereihimme. Se leviää kuin lentävä keuhkotauti, ja henkisen sontaämpärimme täyttyessä kätevin kaatopaikka on tietysti työyhteisö. Tällaiset asenteet sotkevat ihmissuhteet, tuottavat taloudellista menetystä, jopa konkursseja, sekä johtavat työpaikkakiusaamiseen ja henkisiin sairastumisiin.

Vastuuta ei voi siirtää
Jokaisen ihmisen vastuu työyhteisöstään on uskomattoman suuri. Jokaisella on valtava vaikutuskanava käytössään. Jo yksi ihminen kykenee asenteellaan mitätöimään yhdessä aikaansaatuja asioita ja jopa pilaamaan työyhteisönsä maineen ja ihmissuhteet.

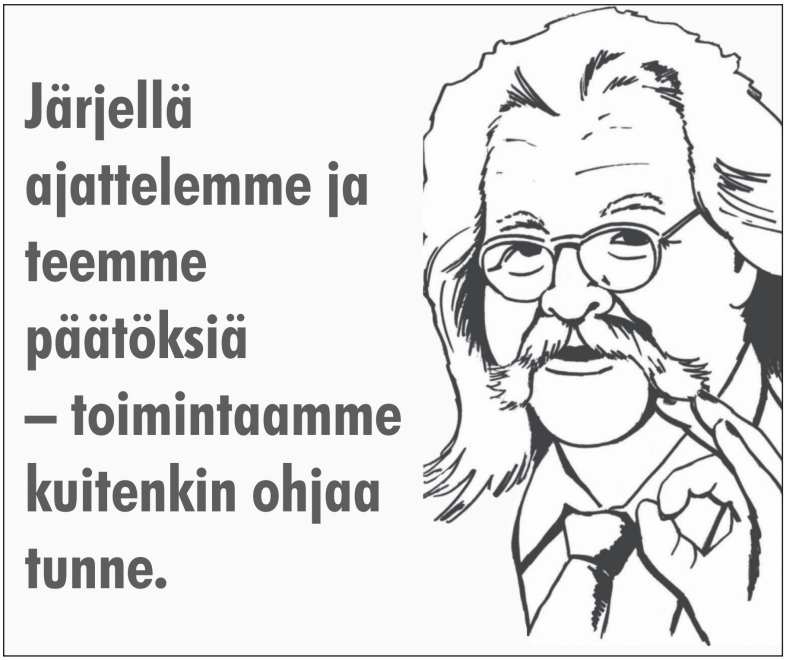
Myönteisyydellä menestystä
Myönteisen, eteenpäin vievän asenteen merkitys on mittaamattoman arvokas. Se tulee olla jokaisella asemaan tai ammattiin katsomatta. Myönteisyydestä on todellista hyötyä. Myönteisyyttä kannattaa kehittää ja viljellä. Keinoja on jos vain halua löytyy. Aurinkoinen elämänasenne on hyvinvoinnin ehto. Sillä menestytään, kehitetään toiminnan laatua ja ihmissuhteita sekä torjutaan työuupumusta. Myönteisyydessä on valtavasti eteenpäin vievää voimaa. Myönteinen asenne on jokaisen vastuulla oleva menestymisen työkalu. Tämä asia on niin tärkeä, että sitä ei voi liikaa jankata, toiston uhallakin.

Ei onnistu, on kokeiltu, sata kertaa

Ihminen voi tulla rutiiniensa kanssa kaikkitietäväksi itsensä korostajaksi. Jokainen, joka on ollut samassa työpaikassa parikymmentä vuotta, on varmasti kuullut seuraavat lauseet:

– Älä sinä tule neuvomaan mua, oon kuule ollu täällä kakskytä vuotta. Ei onnistu, on kokeiltu, sata kertaa. Mikä sä oot mua neuvomaan, justiin koulusta tullu? Sellaiseksi tulee helposti, ja esimerkkejä löytynee jokaiselta, myös omasta ympäristöstä.

MITÄ! MINÄKÖ TYHMÄ? EN, OLEN RUTIINIEN RAISKAAMA

Turengin asema, tiettävästi Suomen vanhimpia rautatieasemia, oli juuri entisöity upeaksi kokouspaikaksi ja ravintolaksi. Olin saanut kutsun avajaisiin. Asemapäällikkö Mikko Sampo kertoi tarinan, joka hänelle oli sattunut. Tuli mieleen muita minulle kerrottuja tarinoita. Ne ovat taruakin ihmeellisempiä. Kaikille tarinoille on yhteistä rutiinien raiskaama asenne.

Asemapäällikön tarina

Matkalla pysähdyimme haukkaamaan välipalaa. Mainostaulussa oli kuvattuna herkullinen kebab-tasku salaatein, tomaatein ja kurkuin koristeltuna. Tilasin sen. Ystävällinen neiti toi annoksen pöytään ja toivotti hyvää ruokahalua. Lautasella oli leipätasku ja kebab-liha ilman minkään sortin vihannesta. Menin annoksen kanssa kysymään salaateista. Neiti vastasi, että ei me niitä ole laitettu. ”Mutta tuossa mainostaulussa on kuva, jossa on tuoreita vihanneksia”, ihmettelin minä. Sain odottamattoman vastauksen: ”Joo, ei me laiteta. Ne on kuvassa vain siksi että ihmiset ostaisi niitä.”

Lapinniemen kylpylän entisen johtajan Mauno Kentan tarina

Pysähdyin kahvikupposelle. Miesten vessan lämminvesihana vuosi. Alan yrittäjänä ymmärsin vian kalleuden, ja korjausyrityksenikin epäonnistui. Tulin maksamaan kahvini ja voileipäni, kerroin kassaneidille vuotavasta hanasta ja yrityksestäni korjata vika. Silmät suurina neiti vastasi erittäin painokkaasti: ”Vittuako se sulle kuluu?” Kilometrien ajon jälkeen huomasin maksamieni ostoksien unohtuneen tiskille.

Näyttelijä Eeva-Maria Mutkan tarina
Asuin Ylitorniolla. Teini-ikäisenä harmitti, kun menin etelämpänä olevaan suurkaupunkiin vaateostoksille. Aina kun kysyin omalla Lapin murteellani myyjiltä palvelua, sain vastauksen: ”Alennusvaatteet ovat tuolla takana!” En vieläkään ymmärrä asennetta murretta puhuvan nuoren neidin varallisuudesta tai tarpeista.

Oman äitini tarina
Äidinäiti tarvitsi turvallisemman kylpyhuoneen. Remontti sisälsi ammeen poiston ja tilalle suihkun asennuksen. Kaupungin virkamies tuli paikalle, koska oli mahdollisuus saada avustusta kyseiseen remonttiin. Hän todensi avustuksen mahdollisuuden. Samalla hän totesi remontin aika kalliiksi, katseli isoäitiä tovin ja kysyi äidiltäni silmiin katsoen: ”Tämä on aika kallis juttu, mitä luulette, montakohan vuotta tuo äitinne vielä elää?”

Myymälänhoitajan tarina
Pukuun pukeutunut mies, salkku kainalossa, kysyy: ”Onko teillä sammuttimia?” Myyjä vastaa kyllä ja esittelee koko sammutusjärjestelmän käsisammuttimista sprinklereihin, unohtamatta varauloskäyntejä ja hälytysnumeroiden esillä-olopaikkoja. Kierroksen päätyttyä mies toteaa kaiken olevan erinomaisessa kunnossa ja sanoo: ”Tulin ostamaan sammutinta huvilalleni, minkälainen malli ja koko olisi asianmukainen?”

Vastaanottohenkilön tarina
Sairaalan vastaanottohenkilö antoi miehelle purkin, johon piti lorauttaa virtsanäyte. Purkin mukana oli pumpulituppo, jolla kehotettiin pesemään pää ennen virtsaamista. Mies palaa vastaanottoon näytepurkki mukanaan ja märkä tukka täynnä pumpulia.

Ollin oma tarina

Housujeni takamus repesi. Esiintyminen oli tunnin kuluttua. Kysyn vaatetusliikkeen myyjältä housuja itselleni ja sain naurahduksen säestämän vastauksen: ”Ei ole, ei noin isoja housuja edes tehdä.” Lähdin etsimään toista kauppaa, kun myyjä juoksi perään ja antoi puhelinnumeron, mistä ehkä löytyy apu. Kiitin onnellisena ja heti autoon päästyäni soitin numeroon, josta vastattiin: ”Lainapeite Oy, kuinka voin auttaa?”

Onko tarinoissa kysymys ammattitaidottomuudesta vai urautuneista, rutiinien raiskaamista asenteista?

Germaanien maassa

Kävimme eräänä kesänä Saksassa ja sittemmin juttelimme tuttavani kanssa aiheesta:

– Tiedäksä, mentiin sillä Finnjetillä, muistatko sellaisen laivan vielä? aloin kertoa intoa uhkuen.

– Älä nyt naurata, Finnjetti, vähätteli tuttavani ja jatkoi milteinpä ivalliseen sävyyn. – Hyvä kun se pysyy edes pinnalla. Eikö siellä ole jo luteitakin?

Ennen kuin ehdin tähän vastaamaan, hän alkoi jo kertoa omasta, niin ikään germaanien luo suuntautuneesta matkastaan.

– Me oltiin rahtilaivalla. Oletko kuullut kuinka hyvät ruuat sellaisilla on? Ja meni kovempaa ku Finnjetti!

Pohjalaista ei kuitenkaan niin helposti lannisteta, niinpä jatkoin tarinaani.

– Ajattele, me ei oltu varattu yhtäkään hotellia sieltä. Olli tiesi, että siellä on ihania pieniä majoituspaikkoja joka kylässä…

– Älä ny viitti, meillä oli ainakin viiden tähden hotelleja kaikki, äityi keskustelukumppanini taas rehvastelemaan, mutta minä vain jatkoin.

– Kun lähdettiin ajamaan siellä sitä autobaanaa, tuntui kuin olisi lentokoneessa. Pyllykin meinasi jäädä, kun Olli lähti niin lujaa…

– Älä ny viitti, vähätteli nainen taas, pullanpala suussaan. – Jos ensimmäistä kertaa olitte Saksassa, ette takuulla hirveän kovaa ajaneet. Meidän kuski on käynyt siellä kaksikymmentä vuotta, ja hän tosiaan oli koko ajan vasemmalla kaistalla.

Tuolloin ajattelin, että ei meidän matkassamme varmastikaan mitään ihmeellistä sitten ollutkaan ja annoin koko asian olla. Hän sai minut hiljaiseksi, aivan kuten tavallista.

Jos työpaikalla on tämänkaltaisia asennevammoja, siitä syntyy muutosvastaisuutta. Silloin kaikkialta kuuluu: ”En mä, mee sä. Ei onnistu. Ei viitti. Antaa olla.”

HALU ON KYKYÄ TÄRKEÄMPI

Kielteisyys tuhoaa onnistumisen halun ja mitätöi ammattitaidon. Kielteinen asenne on työyhteisön suurin syöpäläinen niin henkisesti kuin taloudellisesti.

SYYLLINEN LÖYTYY

Ihmisten asenteista. Kielteisyys on syyllinen pahoinvointiin ja heikkoon tulokseen, myönyteinen asenne syyllistyy hyvinvointiin, jaksamiseen ja taloudelliseen menestymiseen.

EIKÖ PORUKKA VIITSI

Kielteisyys tappaa onnistumisen halun. Se levittää pahoinvointia koko työyhteisöön. Asenteisiin voidaan vaikuttaa

VAROITUS TYÖYHTEISÖLLE

Jo yhden ihmisen kielteinen asenne vaarantaa koko tiimin tehokkaan toimivuuden.

TUNNE – TOIMINNAN ALKULÄHDE

Asenne syntyy tunteesta. Tunne on ainoa todellinen ihmisten välisen kanssakäymisen laadun mittari. Ainoastaan myönteinen, eteenpäin vievä asenne tuottaa taloudellista ja henkistä hyvinvointia sekä työssä jaksamista.

VOIKO AUTOA AJAA HUOLTAMATTA?

Ihmiset tarvitsevat vähintäinkin määräaikaishuoltoja, pysähtymistä miettimään asioita, tutustumaan tunteisiinsa ja päivittämään asenteitaan elämäänsä, työyhteisöään ja työtään kohtaan.

KIELTEISYYS ON TYÖYHTEISÖN SUURIN MENOERÄ

Kielteisellä asenteella tuhotaan työyhteisön henkinen ja taloudellinen hyvinvointi. Mitä maksaa saikut, sudet, ei kuulu mulle ja tulehtuneet ihmissuhteet?

TUNNE TULOKSEN TEKO

Kun ihminen kokee kuuluvansa työyhteisöönsä ja tuntee työnsä mielekkääksi, on asenne kohdallaan. Vasta silloin syntyy taloudellista ja henkistä hyvinvointia.

ON TYHMÄÄ OLLA TURPA VÄÄRINPÄIN

Palveluammatissa olemme paljon vartijoina. Käytössämme on uskomaton vaikutuskanava niin hyvässä kuin pahassa. Vaikutamme koko paikkakuntamme hyvinvointiin, työllisyyteen ja kehitykseen. Olisiko hyvä joskus pysähtyä miettimään sitä, miksi käymme töissä? Ei siitä ainakaan haittaa ole. Se voi antaa aivan uudenlaista intoa, oman työn arvostusta sekä työssä viihtymistä ja jaksamista. Elämäkin muuttuu mukavammaksi, eikä tarvitse mököttää alahuuli pitkällä. Mitä pahaa siinä on?

Olin äskettäin Tallinnassa muutaman päivän kylpylälomalla. Viroa ja murtaen suomea puhuva henkilökunta oli kovin ystävällistä, iloista ja palvelualtista. Palvelutilanteista ja asiakkaan kohtelusta jäi hyvä mieli, tuli annettua hieman juomarahaa ja ostettua pikkuisen enemmän mitä olin ajatellut. Ehkä näitä mukavan henkilön ostoksia – eli täysin ylimääräisiä – tuli tehtyä 100 euron edestä. Tuo summa on sama kuin kahden hengen huoneemme hinta kolmelta yöltä. Kylpylässä oli varmasti meidän lisäksemme tuhat muuta lomailijaa. Ehkä he käyttäytyivät meidän laillamme ja jätimme yhdessä tuohon kylpylään kolmen päivän aikana 100 000 ennalta suunnittelematonta euroa.

Mainetta kaupanpäälle

Hyvää tai huonoa, hyvinvointia tai pahoinvointia, iloisia muistoja tai ”ei koskaan enää tänne” -fiiliksiä. Lähdimme ajelemaan Narvan tietä tutustumaan noin sadan kilometrin päässä oleviin hienoihin kartanoihin sekä upeisiin hiekkarantamaisemiin. Yritimme ostaa matkan varrella muun muassa ruokaa ja juomaa useasta eri alan yrityksestä. Vain

venäjää puhunut henkilökunta esti aikeemme tympeydellään, jonka viestimiseen ei tarvittu sanoja. Kuinka noiden kauniiden nuorten naisten olemus voikaan olla niin luotaantyöntävä ja sulokasvoilla ilme, joka muistutti erehdyttävästi kanan persettä. Halpa reissu, ei mennyt tippeihin eikä ylimääräisiin ostoksiin kroonin kroonia.

Johtopäätöksiä

Tahtomattamme teimme loppuelämäämme ohjaavan johtopäätöksen: viroa ja murtaen suomea puhuvat ihmiset ovat mukavia ja näitä kieliä taitamattomia tulee välttää, mikäli haluaa pitää hyvän fiiliksen yllä eikä tahdo pahoittaa mieltään. Johtopäätös jatkuu siten, että Virossa ei kannata mennä itään, koska siellä ei ole kivaa. Jätetään matkaan varatut eurot viroa ja murtaen suomea puhuville. Kaikesta näkemästämme päätellen niitä euroja kyllä tarvittaisiin siellä ruttuturpienkin alueella. Onko totuus tämä? Sillä ei ole merkitystä, koska tunteiden pohjalta me teemme päätöksemme, aivan kuten sinäkin.

Olet vaikuttaja

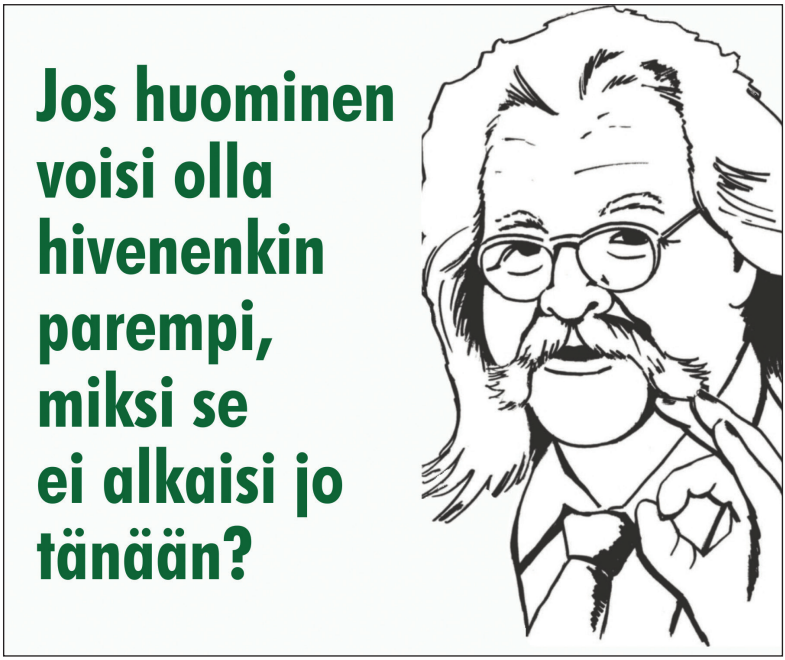
Vastuullasi on muiden ihmisten mielikuvan muodostaminen työyhteisöstäsi, paikkakunnastasi, maakunnastasi sekä joskus koko Suomesta. Siihen liittyy monta merkittävää asiaa. Osaatko houkutella ihmiset tulemaan uudelleen tai viihtymään päivän pari pidempään paikkakunnallasi? Saatko heidät kehumaan kokemuksiaan muille ja näin mainostamaan sinua, työpaikkaasi tai kuntaasi? Oletko sinä se, joka saa ihmiset jättämään 100 000 ylimääräistä euroa sinun ja paikkakuntasi hyväksi? Siihen tarvitaan vain myönteinen asenne ja ystävällinen ihmisten kohtelu. Tuo ei voi olla vaikeaa! Ethän kuitenkaan halua olla se, joka tympeällä ilmeellään ja kielteisellä asenteellaan karkottaa paikkakuntasi hyväntekijät huitsin Nevadaan.

Hyvä idea – kukahan toteuttaisi!

Pysähdyimme kolmostiellä, eräällä kauniilla mökkikahvilalla, melko säännöllisesti kolmen vuoden ajan. Olli uteli jokaisella kerralla, josko paikkaan olisi mahdollista hankkia tuulilasinpesuvälineet, tällöin ei olisi tarvinnut seuraavalle huoltoasemalle enää pysähtyä.

– Tosi hyvä idea, moni muukin on ehdottanut samaa! vastasi myyjä aina pirteästi, vuodesta toiseen.

Kaivattuja pesimiä ei kuitenkaan koskaan tullut. Ja nyt koko paikkakin on jo suljettu.

AURINKOISTA ASENNETTA

Katselimme televisiosta hautajaisia, joissa katolisen kirkon isät tekivät työtään. Eräs papeista heilutti savuavaa suitsutusastiaa. Naapurin 15-vuotias poika käveli ohi ja huikkasi: ”Kato, ton transun mekko palaa!”

Asenteilla on merkitystä. Palamisesta tuli mieleen, kuinka eräs poika kosti koko maakunnalle. Hän oli seurustellut jo jonkin aikaa naapurin tytön kanssa. Tyttö piti pintansa eikä antanut pojan mankumisesta huolimatta – kunnes vihdoin koitti se odotettu onnen täyttymyksen ilta. ”Ensi lauantaina tanssien jälkeen voimme mennä teidän huvilalle ja olla silleen”, lupasi tyttöystävä pojalle. Into ja odotus kasvoivat päivä päivältä. Poika ei saanut nukuttua, hiki painoi päälle, kädet alkoivat täristä heti lauantaiaamuna, ruoka ei maistunut. Ennakkoasenne oli taivaallisen odottava. Poika oli kuullut, että niissä touhuissa pitää olla puhdas. Hän kävi lauantaina kolme eri kertaa saunassa, pesi kaikki paikat joka kerta oikein mäntysuovalla harjan kanssa. Ja ei kun tanssilavalle odottamaan hyvissä ajoin kaksi tuntia ennen tanssien alkamista. Ilta eteni yötä kohden.

Juuri kun piti lähteä huvilalle, tyttö peruikin lupauksensa ja lähti yksin kotiinsa. Poika jäi kuin nalli kalliolle yksin, taskut täynnä käyttämättömiä vappupalloja. Ohimosuonet repeämispisteeseen saakka pullistuneena, ajan taju kadonneena ja syvästi loukattuna hän hautoi kostoa. Tanssiväki oli jo kadonnut, kuka minnekin Hän oli kuulevinaan satojen parittelujen ääniä, tunsi lemmen tuoksuja nenässään sekä aisti kevättä kaikissa tuhansissa rintapareissa. Nähdessään lisääntymistä harrastavan sammakkopariskunnan hän meni ja talloi ne raivonsa puuskassa kuoliaaksi, juuri pariskunnan suurimmalla onnen hetkellä.

Se, joka voi kiihottuessa kasvaa moninkertaiseksi, se kasvoi pojalla kasvamistaan aivan äärimittoihin, eli pupillit suurina poika keksi julman koston. Hän päätti, että jos ei kerran saa pillua, niin ei tarvita tanssilavojakaan. Poika meni ja poltti koko tanssipaikan.

Tarina on tosi ja kertoja elää. Tarinan opetus on siinä, että asenne vie ihmisiä järjenvastaiseen toimintaan. Eli sovitaan kuinka toimitaan ja toimitaan kuinka sovittiin. Muuten, pojan vappupallot ovat edelleenkin käyttämättömiä, monumentteja siellä peräkammaripojan boksissa.

Käytöstä kaupassa ja tyyliä tiellä

Ami

Olemus kavaltaa asenteen, ja sitä me ympäristöömme lähetämme. Naisten sanotaan toisinaan osaavan tuottaa piiloaggressioita – ja niin me osaammekin, mitä sitä kieltämään.

– Kylläpäs sulla on tukka hyvin tänään! on monien kuulema lausahdus.

Miksi siihen pitää lisätä ”tänään”? Eikö voisi vain kehua hiusten väriä tai kampaajan loihtimaa uutta tyyliä?

Kielteisyys synkistää ihmisen ja tappaa jopa elämisen halun.

Kiitollisuus on voimakas tunne, joka vapauttaa negatiivisuudesta ja lisää hyvinvointia.

PSYKOTERAPEUTTI PAULA POHTO-KAPIAINEN
VOI HYVIN -LEHDESSÄ 10/2016

VALITTAMISESTA ELÄMÄNTAPA?

Kuinka moni yritys ja sen henkilökunta voivat huonosti? Kuinka monta konkurssia on tehty aivan turhaan? Kuinka moni uupuu työhönsä, jopa sairastuu, aivan turhaan? Kuinka moni ammattilainen palvelee huonosti, jopa loukkaavasti?

Kuinka paljon tehdään susia ja nakerretaan tulosta aivan tarpeettomasti?

Ihminen toimii tunteilla. Tunteet säätelevät onnistumisen halun määrää. Muutosvastaisuutta ruokkivat tunteet. Tunteet ja niistä jalostuvat asenteet ohjaavat ihmisiä jopa järjenvastaiseen toimintaan.

Tunteilla on ratkaiseva merkitys koko työyhteisön menestymiseen niin henkilökunnan jaksamisen ja onnistumisenhalun kuin taloudellisen tuloksen tekemissäkin. Vain hyvinvoiva henkilökunta kykenee laadukkaaseen toimintaan, tehokkaaseen tiimityöhön, työyhteisön kehittämiseen sekä työvireen ylläpitämiseen ja hyviin ihmissuhteisiin työyhteisössään. Kielteisyys jalostuu valittamiseksi, josta muodostuu elämäntapa, ainoa seurustelumuoto. Kielteisellä asenteella ei ole työyhteisössä mitään käyttöä!

Avoimuus

Työyhteisössä olemme kaikki samassa veneessä. Eriarvoisuutta ei saa olla. Tiedon pitää kulkea ja kaikista asioista pitää voida keskustella. Vaikeatkin asiat voidaan hoitaa siten, että siitä jää hyvä mieli. Aina ei suinkaan ole tärkeintä se, mitä itse asiassa

tapahtuu, vaan se minkälainen tunne siitä tilanteesta jäi. Työyhteisö, jossa ei keskustella avoimesti kaikista asioista, voi aina huonosti.

Luottamus
Voitko luottaa sataprosenttisesti työkavereihisi asemasta tai työtehtävästä riippumatta? Väärä vastaus on: ”Aika hyvin.” Sellaista luottamusta ei ole. On vain täydet 100 prosenttia! Mistä luottamus syntyy? Sen pohjana ovat pienet asiat, lähes mitättömiltä tuntuvat. Jos olet epäluotettava näissä asioissa, ne jäävät alitajuntaan ja luottamus sinuun katoaa myös isoissa asioissa. Ryhdy luotettavaksi, se ei ole yhtään vaikeampaa kuin epäluotettavana toimiminen.

Avoimuus & luottamus
Nämä ovat ehdottomasti suurimmat syyt työyhteisön ongelmiin. Kun näihin syntyy säröjä, tulee ihmisten toimintaan valinpitämättömyyttä ja huolimattomuutta. Halu kuolee. Miksi minä kun eivät kerran muutkaan? Toimintaan syntyy häiriöitä, jotka heijastuvat nopeasti ihmissuhteisiin. Sellaista työyhteisöä ei ole, jossa ihmisillä on onnistumisen halua, tahtoa kehittää työyhteisöä ja ylläpitää jaksamista, mikäli ihmissuhteet ovat ruvella.

Miksi käyn töissä?
Raha ei ole syy! Me käymme töissä tunnesyistä! Koemme turvallisuuden tunnetta, ammattiylpeyttä, porukkahenkeä, vaikuttamisen mahdollisuutta... Lista on pitkä. Yhteinen nimittäjä on tunne!

Ajattele mitä tapahtuu, jos tunteet muuttuvat kielteisiksi. Turvattomuuden tunne ajaa ihmisen paniikkiin, suojautumaan ja syömään muita. Kuinka helposti huhut ja kielteiset uutiset pureutuvat ihmisen alitajuntaan, jos ei voi luottaa työyhteisöönsä tai jos avoimuudessa on puutteita? Yksikin kielteinen tunnealue saattaa johtaa työyhteisön suuriin vaikeuksiin, eikä vähiten taloudellisiin!

Kuka hoitaa asenteita teidän työyhteisössänne?
Kielteisten uutisten vyöry? Uutiset irtisanomisista? Huhut? Luulot? Juorut? Miksi emme kehitä johtajantaitoja johtaen omaa itseämme olemalla avoimia ja luotettavia kaikkia työkavereitamme kohtaan. Työyhteisö on oma itsenäinen yksikkönsä.

Itsenäisyys edellyttää vastuun kantamista
Työyhteisöt muodostuvat aina ihmisistä ja sen toiminta yksilösuorituksista! Ihmisten hyvinvointia ja myönteisiä tunteita pitää hoitaa ja ruokkia. Vain hyvinvoivat ihmiset kykenevät laadukkaaseen toimintaan.

Ollin sisko mainitsi töistä lähtiessään käyvänsä kampaajalla. Saavuttuaan seuraavana päivänä uudessa ja tummassa hiuskuosissaan sorvin ääreen peränurkasta kuului välitön kommentti:

– Kato, Tarja on ottanu tekoälyä.

Samaisen naisen tyttären käydessä ostamassa vaatteita ylioppilasjuhliinsa mukaan tarttui vain kaksi kauheata kokemusta. Ensimmäisessä liikkeessä myyjä puhui tiskiin nojaten puhelimeensa ja mulkoili nuorta asiakastaan päästä jalkoihin, sanomatta tälle sanaakaan. Matka oli jatkunut tyhjin käsin, ja seuraavassa vaatehtimossa puotipuksu niin ikään oli vain arvioinut tyttöä katseellaan ja totesi lopulta, ettei heiltä löytyisi mitään kyllin halpaa. Jopa nykyaikana voi siis vielä tavata tällaista.

MARKKINOINTI EI OLE MÖRKÖ

Markkinointi on tapa ajatella ja asennoitua kokonaisuuteen

Markkinointi on jokaisen henkilökuntaan kuuluvan ihmisen velvollisuus riippumatta asemasta, ammatista tai tehtävästä. Jos asenne markkinointiin on välinpitämätön tai suorastaan kielteinen, sellaisten ihmisten työpaikka joutaa lähteäkin Kiinaan. Suomessa toimiminen edellyttää myönteistä, eteenpäin vievää asennetta ja halua menestyä omassa työssään. Tarvitaan ylpeyttä omasta työyhteisöstään ja yhteistyön ymmärrystä. Ei kuulu mulle -ajatusmalli on työyhteisöjä ja sitä kautta koko hyvinvointia nakertava asenne.

Markkinointi on asiakasta arvostavaa yhteistyötä

Huoltoasemalla oli juuri työvuoro vaihtumassa, joten paikalla oli tuplamiehitys. Vuoroaan lopetteleva tiimi alkoi siivota täpötäysiä pöytiä tiskiröykkiöistä. Samalla pihaan kaarsi kaksi linja-autoa. Tiimi jähmettyi katsomaan autoista purkautuvaa satapäistä eläkeläisryhmää. Kuului kiljaisu: ”Vittu bussi!” Se oli tiimille käsky poistua. Pöytiin jäi tiskiröykkiöt. Kaaos oli valmis! Juuri vuoroon tulleet työkaverit alkoivat siivota samaan aikaan, kun olisi pitänyt palvella virkistymään tulleita asiakkaita. Tilanne aiheutti kaikille pahaa mieltä ja synnytti kostonhalua. Monta kahvia ja pullaa jäi myymättä. Monta ”en enää koskaan pysähdy täällä” -päätöstä syntyi. Kuinka monelle tämä tapahtuma on kerrottu? Vastausta voi vain kauhulla kuvitella. Siksikö ABC on niin suosittu pysähdyspaikka, koska siellä ei ole ikkunoita bussien parkkipaikalle?

Markkinointi on samaan päämäärään tähtäävää toimintaa
Miksi kokonaisuutta ei ymmärretä? Onko monitaitoisuus jotenkin vastenmielistä? Onko häpeä mennä auttamaan työkaveria, jos itseltä liikenee aikaa? Miksi karskin karvapallimiehen itsetunto ei kestä jeesata mukamas vähäpätöisemmässä hommassa hikoilevaa työkaveriaan? Samalla ne katoavat paremmatkin hommat. Luulisi harjan pysyvän inssin ja teknikonkin näpeissä.

Pienissäkin yrityksissä tehdään susia kymmenien tuhansien eurojen vuosivauhtia. Susien korjaamisesta asiakkaat joutuvat maksamaan ylimääräistä hintaa. Tätä summaa voidaan pienentää sillä, että jokainen kynnelle kykenevä ottaa asiasta kiinni, auttaa minimoimaan vahingon. Kustannustasomme on moneen muuhun maahan nähden korkea. Se ei kestä enää pikkusieluisten, väärän omanarvon omaavien teinityttömäistä tirskumista.

Markkinointi on toiminnan jalostamista ylivoimaiseksi muihin verrattuna
Jos tunnustaudut alasi ammattilaiseksi, sinulla on valtavasti tietoa ja taitoa työsi ja työyhteisösi kehittämiseen. Miksi et kerro ideoitasi? Miksi et osallistu? Arvostatko työtäsi ja työyhteisöäsi vasta sitten, kun sitä ei enää ole? Todella sairas asenne. Sillä tuhotaan oman työn lisäksi myös työkavereiden tulevaisuus.

Halua tai suorastaan himoitse työyhteisösi kehittäjäksi. Hingu alasi parhaaksi. Ajattele, jos teidänkin työyhteisönne toiminnan laatu olisi joskus yhtä korkealla kuin korealainen laatu! Ajattele kuinka mahtavaa olisi, jos teidänkin firmanne uskaltaisi antaa tuotteillenne, työllenne ja toiminnallenne seitsemän vuoden täystakuun. Se on markkinointia! Korealaiset antavat.

Meillä ei ole tarpeeksi halpaa teille

Kolmekymmentä vuotta sitten, nuorena rouvana, menin ostamaan talvivaatteita. Astuttuani liikkeeseen, surkean syysmyrskyn keskeltä, myyjä teki nopean tilannearvion.

– Voi rouva, kun meillä nuo ovat niin kalliita, hän sanoi katsellen säälivästi ylläni ollutta popliinitakkia.

En tullut enää koskaan menneeksi kyseiseen puotiin. Ei osoita järin hyviä käytöstapoja tyrmätä välittömästi sen enempää nuoren kuin vanhemmankaan ihmisen ostoaikeita. Käytös kertoo itsetunnosta tai sen puutteesta. Se on asia, jolle vain ihminen itse voi tehdä jotakin. Käytöstapoja tulisi yhä tänäkin päivänä vaalia, sillä niiden myötä itsetuntokin kohoaa. Me aikuiset tiedämme, viisaudessamme, että murrosikäisillä on huono itsetunto ja siksi he käyttäytyvät miten sattuu. Mutta ikävä kyllä meidän varttuneemmankin väen käytöstavoissa olisi usein parantamisen varaa. Tänä päivänä voisimme miettiä jokainen käytöstapojamme sosiaalisessa mediassa.

PYSÄHDY PYSYÄKSESI VAUHDISSA

Joulukiireiden aikaan, jos koskaan, kotijoukkojen tuki on tärkeä. Joulu on vuoden kiireisin ja rutiiniuraansa jämähtäneille ihmisille myös stressaavin ajanjakso. Moni kaupan ihminen toteaa moneen otteeseen: ”Kyllä oli taas tänään kauhea päivä töissä! Juoksi niin mahdottomasti asiakkaita, että ei ehtinyt tehdä mitään!”

Juuri joulukiireiden aikaan kannattaa pysähtyä ajattelemaan asioita. Pysähdy lataamaan myönteistä, eteenpäin vievää asennetta vuoden kiireisintä sesonkia ajatellen. Muuten asiakkaistasi, jotka ovat kutsuvieraitasi, muodostuu hyvin nopeasti häirikköjoukko. Kannattaa hetkeksi pysähtyä miettimään, miksi asiakkaat käyttäytyvät niin kuin tekevät. Heillä on kiire! He ovat stressaantuneita joulun paineista! Lahjoja pitäisi löytyä jokaiselle, eivätkä rahat tahdo oikein riittää! Siivoukset, ruuanlaitot ja muut valmistelut ovat nousseet pintaan. Kaupoissa on tungosta ja kassoilla jonoja. Hermostuneisuus on tarttunut lapsiin ja kierre on valmis.

Myönteisellä asenteella pärjää

Sinä olet alasi ammattilainen. Tiedosta se, ja ole siitä ylpeä! Palveluammattitaitoon kuuluu myös se, että ymmärtää asiakkaiden käyttäytymistä. Ei se johdu sinusta, jollet varta vasten virittele kielteisillä tunteilla häntä itseäsi vastaan. Ammattitaitoon kuuluu virittää asiakas myönteiselle kanavalle heti kohdatessa.

Jokainen asiakkaasi on sinulle kutsuvieras. Häntä on houkuteltu luoksesi kaikenlaisin keinoin. Sanomalehdessä, radiossa, televisiossa, jotkut ovat lähettäneet oikein kotiin kutsukirjeen. Se, että hän on tullut luoksesi, on osoitus luottamuksesta. Älä petä sitä! Pettäminen on suuri loukkaus. Kun asiakas loukkaantuu,

hän kostaa. Stressaantunut ihminen saattaa loukkaantua pienestäkin aivan sydänjuuriaan myöten, ja kosto on sen mukainen. Myönteisen kohtaamisen, tilanteeseen virittämisen oikotie, on ystävällinen käytös. Hyvät käytöstavat. Ole itsetuntoinen, korkean ammattiylpeyden omaava palvelualan ammattilainen. Ota asiakkaasi avoimesti, uteliaasti vastaan. Näytä, että olet juuri häntä varten töissä.

Älä valita

Vääränlaisia keskustelunavauksia ja tekosyitä ovat erilaiset valittamiset. Turha morkata säätä, eihän se siitä miksikään muutu ja asiakas sitä paitsi tietää sen. Turha kertoa kiireistään, koska jokainen tietää senkin. Miksi kerrata päivän kauhuuutisia kolareista tai terroristi-iskuista? Sairauksista nyt puhumattakaan. Ethän vain juuri sinä kuulu siihen masentajaryhmään, jolle ainut seurustelumuoto on valittaminen? Tämä porukka masentaa asiakkaat ja työkaverit.

Tämä porukka on suorastaan kauheaa sakkia varsinkin kun on kiireinen sesonki. Sitä paitsi tällainen asenne näkyy ihmisestä ulospäin tahtomattakin ja virittelee ympärillä olevia ihmisiä mukaan. Ei kukaan viihdy tällaisten ihmisten seurassa ja heidän luomassaan kielteisyyden ilmapiirissä.

Tuota hyvää mieltä itsellesi. Muista kiitellä ja kehua itseäsi pitkin päivää. Nauti aina kun onnistut vaikkapa känkkäränkkäasiakkaan tai työkaverisi kanssa. Taputtele poskiasi kaksin käsin. Juttele mukavia asioita ja avaa peli myönteisillä kuulumisilla. Töihin tullessasi voisit miettiä, millä konstilla saisit työkavereille hyvän mielen heti aamusta. Miksi sinä et olisi se ilopilleri, josta kaikki tykkäävät? Sitä paitsi joulutontut kurkkivat myös siellä sinun työpaikkasi ikkunoiden takana. Ota henkilökohtaiseksi asiaksesi tuottaa iloista joulumieltä itsellesi, niin muutkin saavat siitä osansa. Juttele kotona tulevista kiireistä ja pyydä porukoilta ymmärrystä. Eihän jouluruuhkan aiheuttama tilanne ole päällä kuin muutaman viikon.

Asenteella on merkitystä!

Kehonkieli kuntoon Ami

Alitajunta vaatii kehonkielen tahdistumista, eli olemista samalla aaltopituudella toisen ihmisen kanssa. Olisi ihanteellista, jos poikkeuksetta ymmärtäisimme toinen toisemme sanoman, mutta aina me emme kuitenkaan kuuntele kyllin hyvin. Vastarakastuneena kyllä aisti, mitä toinen tahtoi. Se oli niin ihanaa aikaa, että sanat olivat turhia. Nykyään, vaikka kurkku suorana karjuisi, tuntuu että viesti ei välity. Olen kuitenkin oppinut katsomaan myös peiliin.

Jos kehonkieli ei tahdistu toisen ihmisen kanssa, sellaisesta tilanteesta lähtee nopeasti pois, ja jokapäiväisessä elämässä, niin kadulla kuin työpaikallakin, loukkaantuu melko helposti. Iäkkään isäni kuoltua tuntui todella hyvältä, kun ympäristö otti osaa tuskaani ja useat jopa tarttuivat minua kädestä kiinni. Eräällä ihmisellä oli kuitenkin niin kova kiire, ettei hän ehtinyt lainkaan pysähtymään kun sattumoisin kohtasimme. Kuultuaan, miksi näytin niin surulliselta, hän jo nurkan taakse kadottuaan tokaisi:

– Kuule, sattuuhan sitä. Olihan se jo niin vanhakin.

VETELÄ VÄKI ON TYÖYHTEISÖN SYÖPÄ

Myynti-sanalla on monen mielestä hieman kielteinen ja vastenmielinen kaiku. Myynti koetaan tyrkyttämiseksi, jopa pettämiseksi tai ainakin lieväksi huijaukseksi. Myyjä ja asiakas mielletään vastapelureiksi, sorrutaan vanhanaikaiseen vastakkainasetteluun. Totuus on kuitenkin se, että ei voi olla hyvä myyjä, jos ei ole ensiluokkainen asiakaspalvelija, ja päinvastoin: ei voi olla taitava asiakaspalvelija, jos ei ole huipputason myyjä. Tavoite on se, että asiakkaana ollut ihminen on kokonaisvaltaisesti tyytyväinen tekemäänsä ratkaisuun, ja on sitä vielä seuraavanakin päivänä.

”Meillä kauppiahilla ei oo muuta tulua ku oston ja myynnin välinen erootus.” Näin tapasi sanoa legendaarinen kauppias Pentti Ylinen. Hän perusti aikoinaan Pietarsaaren Halpa Halli -ketjun. Tällä erotuksella maksetaan kaikki kustannukset, palkat, verot, saavutetut edut, kehitetään työyhteisöä, turvataan huomisen työpaikat ja kylvetään kokonaisvaltaista hyvinvointia koko paikkakunnalle. Tosiaankin, sillä erotuksella pyöritetään isoakin työyhteisöä ja usein myös luodaan sidosryhmille toimintaedellytyksiä.

Johtaja! Katso peiliin!
Yritysjohtajan tärkein tehtävä on ylläpitää aktiivista asennetta työyhteisössä, kertoa siitä suunnattomasta vastuusta, joka on jokaisella työyhteisön ihmisellä asemaan, ammattiin tai titteliin katsomatta. Työyhteisön hengen täytyy olla hyvä. Pitää olla hinkua, onnistumisen halua ja yhteispelin henkeä. Halu on tärkeämpi kuin kyky. Jokaisen asiakkaan, oman paikkakuntalaisen, ohikulkijan ja matkailijan euro on tärkeä. Se saadaan vain myönteisellä palveluasenteella. Hyvässä palvelussa ja ihmisten kohtelussa on paljon hyvinvointia tuovaa myyntiä.

Lue ja päätä – myyntiä vai palvelua?
Huoltamolla asiakas meni tankkaamaan itse American van -autoaan. Uusi, aktiivinen, työharjoittelussa oleva poika keskeytti ruokailunsa ja riensi asiakkaan luokse. Hän ryhtyi tankkaamaan ja kehotti asiakasta menemään kahville. Asiakas otti ison kahvin, kaksi makkaraa, kinkkujuustosämpylän, litran pullon limsaa, molemmat iltapäivälehdet, tupakka-askin sekä kolme karkkipussia lapsilleen tuliaisiksi. Myyjä tarkasti konepellin alustan, tuli sisään ja myi asiakkaalle moottoriöljyä ja lasinpesunestettä sekä vaihtoi uudet lasinpyyhkijät ja halogeenipolttimot.

Jos myyjä olisi ollut välinpitämätön ja asiakas olisi itse tankannut, lisämyynti olisi jäänyt tekemättä. Tämän lisämyynnin paikkaamiseen 112 autoilijan olisi pitänyt käydä tankkaamassa bensiiniä itsepalvelusta. Litroissa se tarkoittaa 4 000 litraa.

Tämän aktiivisen harjoittelijan asiakas kirjoitti huoltamolle ylistävät kiitokset omalla nimellään usean lehden yleisönosastoissa. Ylisen Penttiä lainaten: ”Kaupanteko on sellaasta, jotta otethan ihimisiltä rahat pois niin, jottei ne vaan mihinään tapaukses loukkaannu.”

Viestimme päästä jalkoihin

Koko olemuksemme lähettää viestejä, päästä jalkoihin. Niin nöyrä ei pidä olla, että päälaki edellä kuljetaan, paitsi pankinjohtajan puheille tietenkin. Sieraimiakaan tuskin kukaan tahtoo katsella, siitä kun välittyy hyvin ylimielinen asenne. Vaasassa asuu eräs herra, jolla on asenne mainiosti kohdallaan, ja siksipä mies onkin jopa sanomalehdissä noteerattu. Tämä entinen koulukaverini nostaa aina hattuaan tullessaan minua vastaan. Tunnen itseni prinsessaksi miehen paljastaessa päänsä, ja tuolloin ei mikään voi suistaa enää murheeseen. Nämä herrastervehdykset ovat nykyään vain niin valitettavan harvinaisia.

Ihmisten välinen viestintä ei tarvitse sanoja.

Ami Vapaavuori

MÄ OON TÄÄLLÄ VAAN KESÄTÖISSÄ, KUN EI VITTU MUUTAKAAN SAANUT

Jäätelökioskin myyjä ei ole vaan vittu töissä, vaan edustamassa koko omaa paikkakuntaansa. Sama koskee kaikkia työpaikkoja, varsinkin palveluammatissa olevia. Monelle huoltamon kassalla oleva henkilö on ainut paikkakuntalainen, jonka matkailija kohtaa. Hän luo joko miellyttävän tai epämiellyttävän muiston omasta kotikunnastaan.

Mikä tässä on niin vaikeaa?
”Tänä päivänä ei ole itsestään selvää, että nuorta työntekijää olisi kasvatettu sanomaan päivää ja olemaan kohtelias. Äiti ei ole välttämättä opettanut.” Tämä on suora lainaus saamastani palautteesta, jonka ovat rustanneet alan ammattilaiset. He myös kouluttavat. Tässä tiimissä oli sosiaalityöntekijä, psykologi, draamapedagogi, siviilipalvelusmies ja filosofinen kehittämisassistentti. Onko todellakin olemassa sivistyneitä ihmisiä, jotka tosissaan uskovat, että Suomessa on työharjoitteluikäisiä henkilöitä, jotka eivät osaa sanoa päivää, kiitos ja näkemiin? Jos ei osaa lainkaan käyttäytyä, niin heitä ei saa missään tapauksessa pestata tehtäviin, joissa joutuu tekemisiin muiden ihmisten kanssa. Heidät tulee ohjata vaikka puolukkaan. Siinä hommassa ei tarvitse osata kiitellä.

Kesä on monelle nuorelle näytön paikka
Kesätyö antaa mainion mahdollisuuden vaikutuksen tekemiseen ja jopa tulevaisuuden petaamiseen. Hyvin käyttäytyvät, kohteliaat ihmiset, erityisesti nuoret, jäävät mieleen – tekevät vaikutuksen. Tiedän monta ihmistä, jotka ovat hankkineet ensimmäiset kannuksensa loisteliaaseen uraputkeen juuri kesätöiden avulla.

Työyhteisö on ihmisen voimavara
Työnantajan tehtävänä ei ole alkeellisten käytöstapojen, ystävällisyyden ja kohteliaisuuden opettaminen. Ne eväät täytyy jokaisen palveluammatissa olevan tai siihen tähtäävän ihmisen hankkia itse. Työhön opastaminen, ammattitaidon kehittäminen sekä pelimerkkien antaminen onnistumiseen ovat työnantajan asioita. Mutta näihinkin asioihin täytyy aina halu löytyä ihmisestä itsestään. Halun kannalta on tärkeää se, että ihminen arvostaa sitä työtä, mitä hän kulloinkin tekee.

Työnsä arvostus tuo vastuuta
Palveluammatissa oleva ihminen on valtava vaikutuskanava. Hän voi olemuksellaan ja käyttäytymisellään sekä aktiivisella toiminnallaan tuoda matkailijan euroja omalle paikkakunnalleen uskomattoman paljon. Itse olen muuttanut perheeni lomamatkasuunnitelmia kuopiolaisen kauppahallimyyjän ystävällisyyden ja Kuopion nähtävyyksien mainostuksen vuoksi. Tuolloin, liki parikymmentä vuotta sitten, kalakukon ostohinnan (mikä oli alkuperäinen suunnitelma) lisäksi jätimme Kuopioon yli 2 000 markkaa – liki 400 euroa. Siitä hyötyivät kolme ravintolaa, hotelli, jäätelökioski, huoltoasema, pysäköinninvalvoja (aika paljon), ja niin edelleen. Tämä rahamäärä oli tarkoitus viedä muualle. Jos tämä tapahtuu kerran päivässä, niin yksi kauppahallin myyjä saa kesän aikana jäämään paikkakunnalle 40 000 euroa.

Toivotan kaikille kesällä työtään tekeville niin aurinkoisia fiiliksiä, että siinä asiakkaat ruskettuvat, viihtyvät ja antavat kukkaroiden nyörien vinkua sekä ennen kaikkea kehuvat sinua vielä yli kahden vuosikymmenen jälkeen.

Mystinen ja pelottava ruumis

Kaikki tietävät otsaansa rypistävän olevan joko kiukkuinen tai mietiskelevän ankarasti. Ollessani oikein vihainen silmäni ovat pelkkinä viiruina. Silmien sanotaan olevan sielun peili. Juuri niillä me saamme paljon aikaan, täysin ilman sanoja. Jos katselet työtoveriasi päästä varpaisiin hänen astuessaan huoneeseen, nyrpeän näköisenä ja pyörittelet silmiäsi, todennäköisesti hän loukkaantuu. Mutta yleensä hän on asian kanssa melko yksin: jos tällaisesta puhuu jollekin, kertojaa pidetään lähinnä tyhmänä.

– Katsoi oudosti vai? Miten niin? Ja mitä sitten?

Juuri siksi se on niin tehokas tapa loukata.

PIDETÄÄN HAUSKAA, HIHITELLÄÄN KAVERI SAIRAALAKUNTOON!

Työyhteisöissäkin hauskuus perustuu usein siihen, että nolataan työkaveri. Leikin laskeminen toisen kustannuksella on hyvin yleistä. Mitä enemmän leikinlaskun kohde häkeltyy, punastuu ja menee sanattomaksi, sitä hauskempaa porukoilla on. Huumorin nimissä on kätevä pönkittää omaa erinomaisuuttaan toisen kustannuksella, hihitellä kannuksia.

"Sain kuule mahtavan katiskanmallin. Eukko lähti löylyistä niin piirsin persauksen jäljen voipaperille. Kalaa tulee, eikä tarvinnut kuin pikkuisen nielua pienentää." Illanistujaisissa muut hihittelevät, paitsi kertojan vaimo.

Työyhteisöissä usein kuultua myönteisen palautteen antamista: "Kylläpäs sinä olet kehittynyt, en olisi ikinä uskonut!" Kuulin hiljattain omin korvin: "Sinä olet ostanut uuden takin, voi että kun se on hyvännäköinen. Meidän Lissu osti aivan samanlaisen kirppikseltä ja ajatella, hän sai sen 15 eurolla!" Hyvin harvoin kukaan tekee tätä tahallaan, vaan useimmiten on kyse laukaisijan itsetunnosta.

Rupinen itsetunto näkyy

Me emme kykene peittämään sisintämme. Heikko itsetunto huokuu asenteessamme, ja asenne näkyy kaikissa toimissamme, tahdomme sitä tai emme. Asennetta ei voida peittää. Edellä mainitut esimerkit ovat hyvin tyypillisiä keinoja peittää tahtomattaan omaa henkistä pahoinvointia. Jos emme ole väleissä itsemme kanssa, miten voisimme olla väleissä muiden ihmisten kanssa? Emme mitenkään. Tahaton piruilu koskettaa sen kohteeksi joutuneita henkilöitä sitä kovemmin, mitä heikommalla itsetunnolla he ovat matkassa. Tästä syntyy kierre, jota hihittelijät syventävät ja jota on vaikea katkaista.

Nujerretaan sairaalakuntoon

Oikein käy sääliksi, kun huomaa parisuhteen osapuolen nöyrtyneen, antaneen periksi, kun toisella on ollut tarve korostaa itseään puolisonsa kustannuksella, mollaamalla huumorin varjolla. Työyhteisöissä tästä samasta syystä on lukemattomia ihmisiä tälläkin hetkellä sairauslomalla tai sairaseläkkeellä tai kokemassa itsensä loppuunpalaneeksi. He ovat kohdanneet työpaikkakiusaamista ja henkistä väkivaltaa huumorin varjolla, hihittelemällä. Kun vielä muut hihittelevät työkaverit ajattelemattomuuttaan yhtyvät terrorismiin menemällä mukaan leikinlaskuun, niin lopputulos on taattu.

Tunnista itsensä korostajat

Kenelläkään ei ole oikeutta käyttää työkavereitaan tai puolisoaan kynnysmattona omien paskojensa puhdistamiseen. Mieti, miltä tuntuisi joutua porukoiden leikinlaskun, hihittelyn ja mukamas hyväntahtoisen pilkan kohteeksi. Työyhteisössä täytyy olla yhteisvastuuta myös työkavereista. Jokaisella täytyy olla selkärankaa tarttua asioihin kiinni, ennen kuin ne riistäytyvät liian pitkälle. Ota asia avoimesti esiin, olet sitten se kohde tai mukanahihittelijä. Jokainen ihminen on oman työyhteisönsä tärkeä osa. Ihmisistä syntyy koko työyhteisön hyvinvointi, jaksaminen ja menestys. Siihen tarvitaan jokaista. Onko kiva tehdä niitä töitä, joita se kiusattu ei yksinkertaisesti jaksa enää tehdä? Ei se paljon hihitytä.

Jokainen muistaa, mitä on olla rakastunut, miten silmillä saa aikaan mitä tahansa. Voi sitä yrittää baaritiskilläkin, räpsytellä ja suurennella silmiään, mutta peliä pidettäessä täytyy olla tosissaan. On myös ns. teflonnaamaisia ihmisiä, jopa aivan valtakunnan huipulla – heidän silmistään ei voi lukea mitään. Katsoessamme vaikkapa puhetilaisuuksia, istuntoja tai tilaisuuksia, joissa ihmiset kohtaavat toisiaan, aina joukosta löytyy joku nuokkuja.

VIE SINÄ, MINÄ VALITAN!

Terve ihminen haaveilee. Pääsääntöisesti haaveet kohdistuvat parempaan elämään. Onnellisuus, terveys, talous, raittius, vaikuttaminen, arvostus… luettelo on loputon. Sellaiseksi se myös jää, täyttymättömien haaveiden listaksi. Miten yhden kirjaimen eron ymmärtäminen voi muuttaa koko elämän: täyttymätön vai täyttämätön?

Onko meidät luotu vai kasvatettu ihmeitä odotteleviksi haaveilijoiksi? Missä asenteemme on mennyt metsään? Milloin aloimme odotella jonkun muun kärräävän hyvinvointia elämäämme? Joku muu tuo rakkautta ja romantiikkaa, luo etenemisuraamme, nostaa ansiotasoamme, parantaa terveyttämme sekä petaa onnistumisen, hyvinvoinnin ja jaksamisen työyhteisössämme. Jatkuvasti kuulee mielipiteitä jopa siitä, että päiväkodin ja koulun tulisi kasvattaa lapsemme. Näillä kasvottomuuksilla tarkoitetaan aivan vieraita ihmisiä, lastentarhojen ja koulujen opettajia. Itsellemme lankeaa ainoastaan parittelun raskas vastuu. Tämä ”teen vain kivat jutut” -asenne ohjaa aivan liikaa elämäämme. Syntyy täyttymättömiä toiveita, koska emme halua nähdä vaivaa niiden täyttämiseen vaan odottelemme jonkun muun toimenpiteitä – tai ihmettä.

Vastuun siirtäminen

Alkoholisti siirtää vastuun raittiudesta antabus-kapselille. En voi juoda kapseli ihon alla – en voi olla raittiina, kun kapseli poistettiin. En voi tupakoida, koska jauhan nikotiinipurkkaa – on pakko polttaa, koska purkka loppui. En osta kotiin herkkuja, koska laihdutan – on pakko syödä, koska olen kyläilemässä. Tulin innoissani tähän työpaikkaan, koska oli mukavaa ja odotin tulevaisuudelta paljon – en enää jaksa töissä, koska siellä on huono henki enkä koskaan saa

palautetta. Ennen aina nautin elämästäni, koska käytiin tansseissa, teatterissa ja pidettiin hauskaa – nyt olen kyllästynyt, koska kukaan ei järjestä mitään. Mikä on oma vastuuni täyttymättömistä toiveista?

Älä uraudu elämääsi

Minulle kerrotaan usein erilaisista ongelmista työpaikoilla ja joskus henkilökohtaisessa elämässä, liittyen parisuhteeseen, lapsiin tai riippuvuuksiin. Tietenkin kuuntelen avoimena, myötäeläen ja aivan tosissani. Kun tarina on saatu kerrottua, tapaan katsoa suoraan silmiin ja kysyä: ”Mitä olet aikonut tehdä tuolle asialle?” Vastaukseksi saan häkeltyneen, jopa tyrmistyneen ilmeen. Ensijärkytyksen mentyä ohi syntyy useimmiten oivalluksia. Hämmästys on suuri, kun ”mitä minä itse sille voin tehdä” -ajatus porautuu ymmärrykseen. Ihminen alkaa ajatella, syntyy ratkaisumalleja, joiden oivaltaminen tuottaa hyvää mieltä. Parasta on, että minä saan kiitokset näistä itse kehitetyistä oivalluksista, joilla mieltä vaivaaviin asioihin saadaan mahdollisesti parannusta.

Kaikki on vaikeaa, kunnes siitä tulee helppoa

Pysähdy ajattelemaan arjen asioita. Vältä itsestäänselvyyksiä, tai ainakin kyseenalaista niitä. Älä jää elämänvirran vietäväksi tahdottomaksi lastuksi. Koskenlaskijakaan ei onnistu, jos antaa vain virran päättää. Onnistumiseen tarvitaan vastuun ottamista, ratkaisuja, järjen ja melan käyttöä. Usein kipeältä tuntuvat ratkaisut saattavat parantaa koko elämän laadun. Meillä on valta valita, väistämmekö karikot vai törmäilemmekö niihin kerta toisensa jälkeen. Valta valita täyttyvätkö haaveemme vai täytämmekö ne. Siinä ovat elämänlaadun ainekset.

Luomme tunteita ympäristöömme

Olli ei puhu minulle mitään, elleivät molemmat käteni ole hörökorvina pääni sivuilla, ainakin kuvainnollisesti. Jos seisoskelen sivuttain häneen nähden ja väitän haukotusten lomasta kuuntelevani, hän huomaa ajatusteni olevan muualla. Kymmenen minuutin päästä ihmettelen, onko hän todella sanonut minulle jotain.

Nenästä tulevat mieleen vanhojen elokuvien keskusneidit. Hehän kulkivat uteliaalla asenteella, nenä edellä, ja kaikki kylän asiat piti tietää ynnä kertoa ne vielä eteenpäinkin. Samaa sentraalisantran vikaa on meissä kaikissa. Kun lööpeissä roikkui Ilkka Kanerva, Matti Vanhanen tai Matti Nykänen, heti oli päästävä kioskille hakemaan tyydytystä uteliaisuuden janoon. Ihminen ei muutu miksikään, niin kauan kuin olemme tekemisissä keskenämme. – Asenteemme vaikuttavat toisiimme ja ne taas luovat tunteita ympäristöön.

Itsetuntoa tulee hoitaa jatkuvasti.

VÄÄRÄ ASENNE ON TUHOISAMPI KUIN AMMATTITAIDOTTOMUUS

Kokeneemmalla on oikeus ja velvollisuus ohjata ja opastaa ammatillisissa asioissa. Isoihin asioihin otetaankin kantaa ja korjataan joskus ulkopuolistenkin asiantuntijoiden avulla. Pieniin asioihin, niihin jotka tuntuvat mitättömiltä, harvemmin puututaan. Ei ole oikeutta puuttua yksityisasioihin. Juuri näistä muodostuvat asenteet – väärät tai oikeat.

Asenne ei ole yksityisasia. Siihen voi ja pitää puuttua. Työyhteisössä täytyy järjestää asenteiden muokkaustilaisuuksia säännöllisesti. Asenteilla vaikutamme ratkaisevalla tavalla omiin ja myös kaikkien työkavereidemme työhön, sen määrään sekä työssä onnistumiseen ja tulokseen. Onko oma asenteesi eteenpäin vievä ja myönteinen, vai kielteinen, joka tuhoaa työyhteisösi toimintaa?

Kielteisyydellä tuhotaan työyhteisö
Kun elämässä on riittävästi punaisia valoja päällä, eli kielteinen asenne on saanut yliotteen, niin ihminen muuttuu täysin toiseksi. Tympääntyminen ottaa yliotteen ja tappaa aktiivisuuden: ei vain viitsitä. Niin yksinkertaista tehtävää tai asiaa ei löydy, etteikö sitä saa unohdettua tai tehtyä pieleen.

Hauskuus häviää
Työssä ei yksinkertaisesti ole enää hauskaa eikä yhdessä tekemisen meininkiä. Ihmisiä täytyy käskyttää, eikä porukka halua kehittää toimintaa tai työtapojaan. Vitsit ovat harvassa ja nekin koetaan sellaisena henkilökohtaisena piruiluna tai nälvimisenä, joka pitää tavalla tai toisella kostaa. Harvoin kuullaan vapauttavaa naurua, ellei sitten jollekin ole käynyt vahinko tai onnettomuus. Tyypillistä on se, että kaikista asioista on tehtävä kirjalliset ohjeet. On työyhteisöjä, joissa

ihmiset katsovat painetusta kirjasesta sen, tulinko seksuaalisesti häirityksi. Toisin sanoen, tekikö kipeää vai tuntuiko hyvältä!

Rahaa palaa kuin takassa

Kielteisyys tappaa halun. Halun kuollessa ei ammattitaidolla ole merkitystä. Huippuunsa koulutetut ammattilaiset tekevät uusimmilla laitteilla susia. Ammattilaisen huolimattomuus yksinkertaisessa työtehtävässä maksoi yhden ihmisen koko vuoden työn tuloksen, käyttökatteen! Tai kun satoja taloja pystyttänyt timpuri ei viitsinyt vaihtaa oikeita nauloja naulaimeen, maksoi se yhtiölle 24 omakotitalon elementtien tekemisestä saavutetun käyttökatteen. Väärä asenne on tuhoisampi kuin ammattitaidottomuus.

Asenteeseen voidaan vaikuttaa

Ei yksikään terve ihminen halua tahallaan aiheuttaa vahinkoa työyhteisölleen. Asenne on vain väärässä päässä selkärankaa, vajaan vaaksan mitan ristiselän alapuolella. Asenteita täytyy tuuletella määrävälein. Kissa pitää nostaa pöydälle ja jutella porukalla asioista rakentavasti. Tämä on aivan välttämätöntä työyhteisön toimintaa. Se on tärkeämpää kuin ammattiskoulutus. Jos on haluja, niin taidot haetaan vaikka kiven alta, mutta jos halu puuttuu eikä huvita, niin mitäs teet osaamisella. Rahaa palaa kuin takassa tai sitä tulee kuin tukin ajosta – se on asennekysymys!

Muiskupusu toimii!

Tympääntyneen ihmisen suupielet roikkuvat alaspäin, sen tietää jokainen. Erään kerran tyttöjen ilta meni aavistuksen pitkäksi. Kotiin tultuani ja astuttuani yösydännä eteiseen suipistin huuleni ja annoin miehelleni suukon, oikein äänen kanssa! Kultaseni hymyili oitis, kuin haljennut nauris, ja pyysi tekemään niin useamminkin! Näin pienellä asialla syntyi hyvä mieli. Kokeilkoon, ken uskaltaa, vaikka jo tänään työpaikalla! Jotakin se varmastikin saa aikaan.

YSTÄVÄLLINEN KOHTELU, HALVIN JA TEHOKKAIN MARKKINOINTIMUOTO

Palvelu ja ihmisten kohtelu ovat täysin eri asioita. Saatavuus, asiantuntemus, ripeys, nopeus, siisteys, luotettavuus yms. kuuluvat sanan palvelu alle. Ne ovat ammattitaitoa ja osaamista sekä hyvää valikoimaa. Kohtelu on se tunne, joka ihmiselle syntyy työsuorituksen aikana. Jos kanssani asioineelle ihmiselle jää hyvä mieli ja tunne siitä, että kaikki sujui mukavasti, se on miellyttävää kohtelua.

Päinvastaiset tunteet loukkaavat ihmistä, tulee paha mieli. Loukattu ihminen kostaa, kertoo muille kokemuksistaan, saattaa kirjoittaa yleisönosastoon, tekee kaikkensa jopa vuosikausia vahingoittaakseen sitä liikettä, jossa on kokenut tulleensa loukatuksi.

Miellyttävän kohtelun perusta on myönteinen, eteenpäin vievä asenne. Se hamuaa onnistumisia. Kielteisyys hylkii menestymistä niin ihmissuhteissa kuin koko elämässä.

Kohtelulla rahaa

Kun asiakas kokee hyvää mieltä, hänen on helpompi tehdä myös heräteostoja. Paikkakunnalle tulee lukuisia matkailijoita kuluvan kesän ja vuoden aikana. Ajattele, jos miellyttävällä kohtelulla saisimme heidät viipymään muutaman tunnin tai jopa vuorokauden pidempään tai ostamaan vaikka 30 eurolla enemmän, niin puhumme miljoonista lisäeuroista. Nelihenkisen perheen yksi ruokailu on jo 30 euroa! Jäätelöt, limsat, tankkaukset, T-paidat, farkut ja niin edelleen siihen päälle. Voiko kenelläkään olla varaa tylyyn kohteluun?

Rutiini tappaa halun

Jokainen osaa nämä asiat. Urautuminen arjen rutiineihin, jopa asiakkaisiin, tappaa halun. Asenne muuttuu kielteiseksi ja saa aikaan aivan uskomattomia, jopa järjettömiä asioita ja käytöstä. Kun tuhannet venäläiset turistit pelastivat Kymenlaakson yrittäjiä kaatumasta laman kourissa, niin hyvin nopeasti heistä tulikin rutiinia ja heitä alettiin kohdella vihamielisesti. Koska heitä oli joka paikassa, alettiin pilkata ja joidenkin liikkeiden oviin ilmestyi lappuja: ”Vain yksi ryssä kerrallaan liikkeeseen!” Vasabladet-sanomalehti julkaisi etusivullaan kahdeksan palstan kuvan satamaan saapuvista ruotsalaisista ostosmatkailijoista, joka oli otsikoitu ”Filee-Svenssonit saapuvat”. Tuohon aikaan he hakivat Suomesta muun muassa naudan sisäfileitä tuhansia kiloja, samoin vaatteita, turkkeja ja elintarvikkeita. Liikkeiden kassoissa oli lauantaisin kruunuja noin 80 %. Ravintoloiden portsarit pitivät turisteja pilkkanaan, vaikka he täyttivät ravintolat ja hotellit.

Pitää pysähtyä pysyäkseen vauhdissa

Ajatteleminen on ainut työkalu rutiinien tappamiseen. Miten tänään onnistun paremmin niiden ihmisten kanssa, joiden seuraan ajaudun? Mitä tänään voisin tehdä toisin? Miten tuotan hyvää mieltä asiakkailleni ja työkavereilleni? Missä asioissa onnistuin tänään hienosti? Ihmisten kanssa toimiminen on mahtavaa, kun osaa ottaa ihmisen avoimesti ihmisenä ja uteliaana etsiä entistä parempia onnistumisen muotoja. Nämä asiat eivät kiinnosta, jos ei arvosta omaa työyhteisöään, itseään tai omaa työtään.

Halataan kunnolla, jos halataan

Kaulasta ei ensimmäisenä tule mieleen asenne. Kädet ristissä rinnalla ja leuka kaulaa vasten pöytänsä takana istuvia pomoja on kuitenkin yhä olemassa.

– Tuu vaan juttelemaan, aina kun sulla on asiaa, narisee johtaja tuimalla ilmeellä ja muistuttaa toruvaa pastoria sakastissaan.

Ei sellaista pomoa kukaan uskalla lähestyä.

Kumpa kutsu esitettäisiin aidon avoimesti ja ystävällisesti!

– Toisin kuin vanhoissa elävissä kuvissa, kuljemme suupielet alaspäin sekä pyytelemme kumarassa olemassaoloamme anteeksi. Aina kättelystä lähtien kaikki on velttoa ja epävarmaa. Jos minua halataan, se on tehtävä niin että luut rutisevat, silloin päiväni on täydellinen. Muuan televisiotoimittaja halasi taannoin vierastaan siten, että pöytä oli välissä. Tätä omituista kurottelua ja löysäkätistä toimintaa katsellessa mietitytti, miksi ylipäätään piti halata.

HENKILÖKUNTAA EI KIINNOSTA

Kun yrityksen koko henkilökunnalle tarjotaan mahdollisuutta löytää ajatuksia oman työyhteisönsä taloudellisen ja henkisen hyvinvoinnin kehittämiseen, vaikka aivan ilmaiseksi, niin vastauksena usein on, että porukka ei ole kiinnostunut asiasta. Kenen pitää silloin katsoa peiliin ja pitkään?

Onko yrityksessä mitään muuta toimintaa kuin jokaisen ihmisen yksilösuoritus? Onko kenelläkään muuta turvaa kuin terve toiminnan tulos? Voiko jaksamisesta, onnistumisen halun ylläpidosta, samaan hiileen puhaltamisesta ja taloudellisesta tuloksesta vastata kukaan muu kuin yrityksen henkilökunta? Missä vika? Työntekijöissä vai yrityksen johtajissa?

”Ei vois vähempää kiinnostaa”
Työyhteisöissä kuultuja lausumia, jotka ovat tosia:

– Vaikka tulipalo syttyisi, niin en soittaisi palokuntaa paikalle, sanoi yli 20 vuotta talossa ollut aivan kunniallinen ihminen. Tässä yrityksessä johtajat vaihtuvat tiheään.

– Tiedän, miten susien määrää saataisiin vähennettyä ainakin puolella, mutta en kerro vaikka polvillaan tultaisiin rukoilemaan, totesi luottamuksensa menettänyt ja loukattu ikkunantekijä. Susia yli 100 000 euroa vuodessa.

– Siinä on niille perkeleille asennetta tarpeeksi kun annan taas tänään tilipussin, vastasi yritysjohtaja. Yksi tuotantoyksikkö lopetettu ja kaksi muuta toimii kiikun kaakun.

– Olen ehdottanut parannuksia työmenetelmiin, mutta ketään ei kiinnosta, joten en enää viitsi, lausui huippuunsa koulutettu ammattilainen. Vei saamansa tiedon ja taidon kilpailijan käyttöön, ja siellä ideat on hyödynnetty.

Vastaavia lausumia on satoja, ja niitä kuulee joka päivä, kun vain viitsii olla kiinnostunut.

Huolestuttavaa
Mitä hyötyä yrityksen toiminnalle on sellaisista ihmisistä, joita yllämainitut asiat eivät kiinnosta? Vastaus: ei yhtään mitään. Ei missään organisaation ruudussa. Jokaisen johtajan ja jokaisen luottamusmiehen tärkein tehtävä on pitää yllä koko henkilökunnan kiinnostusta oman työyhteisön kehittämisestä sen kaikilla alueilla. Yksikään ammatistaan ylpeä ja kunnianhimoinen ammattilainen ei anna työkalujensa ruostua. Missä on johtajien ammattiylpeys, onnistumisen himo ja näyttämisen tahto? Kun henkilökunnalta katoaa innostus, kehittämisen halu, vastuun kantaminen yhteisistä asioista, luottamus tai jopa terveys, niin silloin pitää hävetä johtamistaitoa. Täydellistä epäonnistumista, luottamuksen pettämistä.

Vain hyvinvoiva henkilökunta voi luoda jatkuvuutta
Ei ole ihme, jos työpaikat katoavat alta ihmisten voidessa huonosti. Jokaisen tulee vaatia onnistumiselleen edellytyksiä. Tietoa, taitoa ja osaamista löytyy riittävästi, kysymys on asenteista. Eri asioista syntynyt kielteisyys tuhoaa hyvinvoinnin. Jokainen haluaa kokea turvallisuuden tunnetta, huolenpitoa ja välittämistä – ne ovat hyvinvoinnin kannalta tärkeämpää kuin raha. Jos nämä asiat ovat kunnossa, taloudellinen tulos on taattu! Poissaolotilasto on oiva mittari.

Kun tutustuu hyvin menestyviin ja hyvinvoiviin yrityksiin, niin kaikille niille on yhteistä henkilökunnasta välittäminen, avoimuus ja luottamus. Niissä yrityksissä ihmiset haluavat onnistua, kantaa vastuuta ja huolehtia kanssaihmisistä. He nauttivat onnistumisista, niin omista kuin muidenkin. He kokevat yhteenkuuluvuutta ja ammattiylpeyttä. Kuka johtaa työyhteisön ihmisiä, vai johtaako kukaan?

Iloiset bimbot? Ami

Täytyy olla tehokas, hajuton ja mauton, eikä saa olla ruumiinosia. Kuka uskaltaa mennä töihin iloisena ja rinta pystyssä? Tällaisella asenteella tervehtivän katsotaan olevan tyhjäpäinen bimbo. Vartaloon suhtautuminen lähtee omista asenteistamme, ja harva on ylpeä ulkomuodostaan, jos on hieman ylipainoa. Mennessämme Lapin urheiluopistolle vedin jo ovella vatsani sisään.

– Kyllä minäki käyn lenkillä, ainakin kerran viikossa, kuiskin itselleni ja toivoin ympäristönikin ajattelevan siten. Melkein pyörryin unohtaessani hengittää.

– Mitä sä peittelet? ihmetteli Olli vetäessäni neuletakkeja ja huiveja verhokseni.

– Kun on tullut taas muutama kilo, minä sopersin.

– No, eihän sitä kukaan muu tiedä kuin sinä itse, kuului tällöin huomionarvoinen vastaus. – Yleisön eteen tullessaan on laitettava koko liha peliin, jatkoi hän, viitaten koulutustilaisuuksiimme.

Nyt olen uskaltanut jättää ylimääräiset vaatekappaleet pois, mutta on siinä kuitenkin vielä opettelemista.

Ääneen ei kuitenkaan saa puhua edes pyllystä, jo itse sanakin on ruma: PYLLY.

Me olemme tehokkaita, eikä meillä mitään pyllyjä ole, me kuljemme vain korot kopisten! Taannoin näimme kuitenkin tapauksen eräällä työpaikalla, jossa daami ja hänen peppunsa käyttivät kollegaa hyväkseen.

– Otatko mulle kopiot näistä papereista? pyysi kaunokainen ja kumartui takamustaan sievästi keikutellen.

Sellaista ei juurikaan enää näe.

INNOSTUNUT SONNI – INNOSTUNUT SONNI

Innostuminen ei ole sonnille pyhitetty yksityisasia. On mukava katsella innostunutta ihmistä tai eläintä, lasta tai aikuista. Se tuppaa tarttumaan. Tekee mieli lähteä mukaan. Tympääntyminen ja kyllästyminen toimivat juuri päinvastoin. Ruttuturvat, kuten Enäkosken Ritva heitä oivallisesti nimittää, vetävät mukaansa masennukseen ja pahoinvointiin.

Kauneus on yksi ihmisten ihanteista. Siihen satsataan rahaa ja vaivaa. Ostellaan purkkeja ja purnukoita, ostetaan hoitoja ja lehtiä. Etsitään hyviä ohjeita kauneuteen. Ennen tämä oli vain naisten ja harvojen miesten asia, nyt raja-aidat on kaadettu. Kuitenkaan kalleimmatkaan hoidot tai tuotteet eivät peitä ruttuturpien rumuutta. Kenen etu on pitää ruttuturpia töissä?

Älä pestaa rumia

Myönteisen asenteen omaava ihminen on kaunis. Hän on puoleensavetävä, ystävällinen ja aidosti elämänhaluinen. Myönteisyyteen sisältyvät kaikki hyvinvointiin ja menestymiseen tarvittavat eväät, kielteisyyteen sitä vastoin kaikki tuhoon johtavat tekijät. Kielteiset ihmiset ovat luotaantyöntäviä, innostuksen tappavia vastarannan kiiskiä. Heillä eivät asiat ole koskaan hyvin. Kielteisyys heijastuu heistä kokonaisvaltaisena rumuutena – ilmeissä, eleissä, olemuksessa, puheissa ja sanavalinnoissa. Siinä eivät pakkelit paljon peittele.

Rumuus tarttuu

Yksi ruma porukassa, siis kielteisen asenteen elämäntavakseen valinnut, tartuttaa sen hyvin nopeasti ympärillä oleviin ihmisiin. Kielteisyyteen kuuluu olennaisesti haluttomuus. Kun työkavereiden ja asiakkaiden innostus muuttuu haluttomuudeksi, niin miten kukaan voi rikastua tai edes pitää työpaikkansa?

Pestaa kauniita

Innostus ja myönteisyys hamuavat kaikenlaista onnistumista. Innostunut ihminen levittää ja tartuttaa innostumista ympärilleen. Innostunut ihminen tietää asioista, tuntee tuotteet ja työtavat. Hän ylläpitää omaa ammattitaitoaan ja jaksamista sekä kylvää asennettaan myös työkavereihinsa. Innostunut ihminen haluaa oppia ja kehittää työyhteisöään. Innostunut ihminen on luonnollisen kaunis vilpittömine katseineen, nauravine silmineen ja avoimine ilmeineen.

Ruttuturville

Mikäli puolustelet itseäsi: ”Minkäs minä ulkonäölleni voin? Pitäisikö olla missi saadakseen työpaikan? Millä oikeudella joku voi kirjoittaa tällaista tekstiä, tämähän on rumien… ei kun vähemmän kauniiden… ei kun ruttuturpien syrjintää!” Vastaus ruttuturville: tämä on juuri sitä. Myönteinen elämänasenne muuttaa ihmisen kauniiksi ja oikeuttaa vaikka kuinka vaativiin tehtäviin, vaikkapa asiakaspalvelualalla.

P.S. Kiitos Ritva Enäkoskelle sanasta RUTTUTURPA.

Kunnon kädenpuristus toimii

Käsistä tulee mieleen halauksen lisäksi kätteleminen.

– Päivää vaan, mä oon ihan hyvä… Otakko töihin? Näin kyselee löysäkätinen purkanjauhaja ja jättää jälkeensä epämääräisen vaikutelman.

On eri asia, jos sikaflunssa iskee ja kätteleminen kielletään, mutta muussa tapauksessa otteen tulee olla tiukka ja tukeva. Pitää katsoa silmiin, eikä seinille lattialle tai kattoon. Itselleni välittyy tällöin kuva luotettavuudesta, ja sellaisen henkilön minä tahdon palvelukseeni.

ÄLÄ HOSU, KYLLÄ SINÄ SELVIÄT!

Olipa kerran isältä peritty yritys ja siinä ammattinsa osaava yrittäjä. Hän ja hänen yrityksensä pärjäsivät hienosti. Yrittäjällä oli upea omakotitalo, uudenkarheana hankittu Mersu, huvila, vene ja – meinasi unohtua – myös vaimo, kaksi lasta ja labradorinnoutaja. Yrittäjä myi korkealaatuisia vaatteita koko perheelle työ- ja vapaa-ajan asusteista hienoimpiin juhlavaatteisiin. Hän työllisti kolme myyjää sekä tuntipalkkaisen siivoojan ja ompelijan. Vakaaksi muodostunut yritystoiminta kukoisti ja toi arvostusta ja turvallisuutta elämään.

Naapuripitäjään avattiin halpakauppa. Siellä myytiin osaksi samantyyppisiä vaatteita kuin yrittäjämmekin myi. Tuli ”vääristynyt” kilpailutilanne. Yrittäjän turvallinen, rutiineihin urautunut ja itsestään selvyydeksi muuttunut elinkeino sai kolauksen. Tuhon tie oli viitoitettu.

Kielteisyys tuhoaa
Yrittäjä aloitti vastahyökkäyksen. Hän mollasi ”kilpailijaansa” määrätietoisesti. Hän ei käynyt tutustumassa myymälään, valikoimiin saati kilpailevaan yrittäjään. Mollaus söi yrittäjän henkiset voimavarat. Olettamukset sekä ennakkoasenteet kasvoivat ja johtivat järjettömään toimintaan. Yrittäjä aloitti kokopäivätoimisen valittamisen.

Kielteisyys johtaa järjettömyyksiin
Jokaiselle liikkeeseen tulleelle asiakkaalleen hän mollasi ”kilpailijaansa” siitä, kuinka halvalla se myy. Valitti huonoja aikoja, moitti asiakkaiden juoksevan halpojen hintojen perässä. Kertoi kuulleensa huhuja, että samat housut kuin meillä ovat siellä puolta halvempia. Hän meni jopa ulos rappusille asiakasta vastaan kertoakseen, että ei meillä enää käy

kukaan. Lopputulos: yritys meni konkurssiin, ihmiset jäivät työttömiksi, yrittäjä koki ennenkuulumatonta häpeää. Tuli avioero sekä itsetunnon romahtaminen, alkoholiongelma ja kortti joutui kuivumaan. Sen pituinen se.

Myönteisyydellä menestykseen

Kohdallaan olevalla asenteella yrittäjä olisi todennut tilanteen ja keskittynyt oman hyvinvointinsa ylläpitämiseen. Hän olisi tutustunut kilpailijaansa löytääkseen omaa toimintaansa kehittäviä pelimerkkejä, ja kilpaillut kotimaisuudella, palvelulla, miellyttävällä kohtelulla sekä asusteiden laadukkuudella. Hän ei tiennyt, että halpakaupassa ei ollut kuin muutamia Kiinassa ja Intiassa valmistettuja samantyyppisiä tuotteita. Kaikki menestymisen eväät olivat olemassa.

Tieto on toiminnan perusta

Muutos on usein välttämätöntä. On poikettava urautuneista rutiineista. On pysähdyttävä ajattelemaan aivan uudella sykkeellä. On etsittävä omat vahvuudet, keskityttävä niihin ja kehitettävä entistä parempia toimintamalleja. Muutos vaatii aina luopumista. Mikä on kannattavaa toimintaa, mikä rutiineihin juurtunutta perässä vedettävää kivirekeä? On innostettava oman henkilökunnan ideointia, luovuutta ja kokemusta. On haettava mielipiteitä ulkopuolisilta ja puntaroitava niitä ennakkoluulottomasti.

Pysähdy, jotta pysyisit vauhdissa

Urautuminen rutiineihin tappaa halun ja johtaa kielteisyyteen. Kielteiset asenteet sytyttävät punaisia valoja elämään ja hylkivät onnistumista ja menestymistä. Myönteinen, eteenpäin vievä asenne löytää mahdollisuuksia hyvinvointiin ja menestymiseen. Myönteinen asenne hamuaa onnistumisia sekä antaa elämälle ja yrittämiselle palkitsevan sisällön.

Hermostuminen näkyy

Me lähetämme viestejä myös jaloillamme. Kun minulla on epävarma olo, varpaideni kärjet ovat yhdessä. Hermostuksissani teen kaikkea ylimääräistä, ja Olli onkin huomauttanut minun heiluttavan epävarmuuksissani kättäni vierelläni.

Jos palaverissa joku istuu sivuttain, jalka toisen yli laitettuna ja katse muualla, voi olla varma, ettei tämä henkilö ole kuunnellut lainkaan. Baaritiskilläkään ei kannata haaskata aikaa sellaiseen, joka viestii torjuntaa koko olemuksellaan. Mutta jos molemmat jalat ovat sinuun päin ja korvatkin näkyvät, aivan varmasti hän kuuntelee sinua – olitpa sitten kokouksessa tai kapakassa.

ITSETYYDYTYS ON IHANAA

Kielteisellä asenteella ei ole mitään käyttöä työyhteisössä eikä omassa elämässä. Ainoastaan myönteisellä, eteenpäin vievällä asenteella luodaan onnistumisia. Asenteesta syntyy työyhteisön ihmisten hyvinvointi, jaksaminen ja menestys. Asenne huokuu meistä, sillä me virittelemme kanssaihmiset joko myönteisiksi tai kielteisiksi itseämme ja asiaamme kohtaan. Oma myönteinen elämänasenne avaa onnistumisen portteja, kielteisyys sulkee ne nokkamme edestä. Jokainen rakentaa asenteensa itse. Urautuminen arjen rutiineihin tappaa myönteisen tavan suhtautua asioihin.

Lähes jokainen allekirjoittaa nämä väittämät, mutta harva tarttuu itseään niskasta kiinni muuttaakseen oman elämänsä mukavammaksi. Omasta hyvinvoinnistahan tässä on kysymys, niin henkisestä kuin taloudellisesta. Olen ihmetellyt kerran jos toisenkin sitä, miksi oman elämänlaadun kehittämiseen suhtaudutaan niin vastahakoisesti. Kysymyshän on vain siitä, että pysähdyn ajattelemaan omaa elämääni ja sitä, miten voisin tehdä siitä entistä leppoisamman ja helpomman. Voisin nauttia arjesta ja sen mukanaan tuomista mukavista asioista. Saisin nauraa entistä useammin, viettää aikaani miellyttävien ihmisten seurassa, saisin kehuja ja kannustusta sekä kavereita, jotka pitävät minua kivana, seurallisena ja sympaattisena tyyppinä.

Itse me teemme elämämme raskaaksi

Minkälaiset asiat tuottavat hyvää mieltä? Kielteisyyden kulttuurissa kasvaneena me joudumme oikein miettimään vastausta tuohon kysymykseen. Ei tahdo löytyä montakaan vastausta. Olemme urautuneet kuittaamaan vain kielteisiä juttuja. Kiroamme epäonnistumista, mutta emme taputtele

poskiamme lapsen tavoin onnistuessamme. Valitamme, kun vatsa ei ole toiminut kahteen päivään, mutta emme iloitse silloin kun vatsa taas toimii, paitsi ensimmäisellä kerralla hiljaa itsekseen. Huomaamme sateisen ja tuulisen sään, kerromme siitä jopa vieraille ihmisille, mutta aurinkoista aamua emme kommentoi kuin korkeintaan siten, että paistaa pahasti silmiin tai kyllä on likaiset ikkunat.

Jätä varjot selän taakse, käännä kasvot aurinkoon

Loikoile aamulla pari minuuttia sängyssäsi ja mieti, mitä mukavaa tänään tekisin. Kuinka nappaisin työkaverit hyvälle tuulelle? Kenelle viidelle ihmiselle tuottaisin tänään hyvän mielen? Päätä, että tänään en valita mistään sellaisesta asiasta, jolla ei ole todellista merkitystä. Mikäli jokin olematon asia ottaa päähän, kysyn: "Mitä sitten?" Millä keinoilla tuotan itselleni erityisen hyvän mielen? Miten palkitsen itseni onnistuessani, vaikka vain pienessä asiassa?

Eräs tuttavani voitti Lotossa vuonna 1997 vähän yli 350 000 markkaa. Vielä tänä päivänäkin hän manaa sitä, että voittajia oli kaksi. Muuten hän olisi saanut yli 700 000 markkaa. Tottahan se ottaa päähän.

Tee jotain hullua ja erilaista ja nauti siitä. Kokeile vaikka vain yhden kuukauden ajan. Mikäli arjestasi ei ole tullut yhtään leppoisampaa, niin voithan palata takaisin murjotuksen ja valittamisen maailmaan. Ei se ole sen vaikeampaa, eikä siinä ole mitään hävittävää.

Niin metsä vastaa

Omalla myönteisyydellä virittelemme kanssaihmiset samalle kanavalle. Kanssakäyminen on helpompaa ja asiat luistavat jouhevammin. Mikäli virittely ei onnistu, ei vika ole sinussa. Sillä ihmisellä saattaa olla virsikirja sekaisin, eikä hän kykene myönteisyyteen. Mitä sitten? Ei siitä kannata pahoittaa mieltään. Ja jos et saa kiitosta, niin meillä Etelä-Pohjanmaalla pruukatahan sanoa jotta: "Aina mä oon itte ittiäni kehunu, ja aina mä oon kans kehutuksi tullu."

Häpy – voi kauheata!

Emmehän me sellaisesta mitään tiedä kulkiessamme jäykästi, etukenossa. Anteeksi taas, että olen olemassa.

Latinalaisessa Amerikassa on vielä ihmisiä, jotka nauttivat koko olemuksellaan elämästään ja uskaltavat jopa kulkea häpy edellä. Onneksemme saamme katsella argentiinalaisia tangoja, joissa ei käsiäkään tarvita kuin entistäkin kovempaan vauhtiin.

– Yäks. Näiksä kuinka se hinkkas?

Näin meillä suhtaudutaan, ainakin jos yleisillä paikoilla tanssii intohimoisesti. Meillä kuuluu ottaa niskasta kiinni ja puristaa rystyset valkoisina, samalla kun hikisiä poskia hierotaan toisiaan vasten. Pylly ja lantio täytyy tietenkin pitää mahdollisimman kaukana partnerista, ettei kukaan vain luule mitään.

Annamaria Vapaavuori on puhunut ja kiittää lämpimästi hymyillen kuulijakuntaansa. Jokainen takapuoli tuntuu saaneen tietoisuuden olemassaolostaan, ja niiden omistajat taputtavat innokkaasti käsiään. Joku pohtii selkeästi nenäänsä, toinen taas on löytänyt jotain uutta kaulastaan. Ennen kaikkea liikkeelle on sysätty asenteelliset rattaat, ja niiden kuormasta tulevat monet ammentamaan itselleen eväitä.

– Sänkyjäkö rouva katteloo? kyseli miesmyyjä, kädet haarovälissään ja niitä taputellen, kun kiertelin huonekaluliikkeen vuodeosastoa. Sänkyjäpä hyvinkin, mitäpä muutakaan?

MIKSI ELÄMÄ EI VOISI OLLA MUKAVAA?

"Kyllä on mukavaa, kun taas pääsee töihin", kuulin torikahvilassa viereisestä pöydästä. Oletin auringonpistoksen sumentaneen kuullunymmärtämiskykyni. Salakuuntelun tuloksena minulle aukeni monta uutta näkökantaa työyhteisön ja työstä nauttimisen merkityksestä elämänlaatuun.

Välitä toisista

Avoin kiinnostus työkaveria ja hänen persoonaansa kohtaan on rakentava ominaisuus. Tunnemmeko työkaverimme? Paljonko tiedämme hänen arvomaailmastaan, erityisosaamisistaan, harrastuksistaan, perheestään tai elämän tavoitteistaan? Tiedänkö mitä hän ajattelee minusta kaverina, työkaverina tai ylipäätään ihmisenä? Nämä ovat tärkeitä perustietoja toisistamme, jotta voimme viihtyä työyhteisössämme, joka muodostuu aina ihmisistä. Ihmisen on vaikea toimia, jos hän ei tiedä. Tietämättömyys korvataan luuloilla ja ennakkoluuloilla, jotka useimmiten ovat kielteisiä. Niistä kasvavat asenteet, joita on mahdottoman vaikea muuttaa.

Voisiko työkaveri olla kuin koira?

Koirat, jotka me tunnemme hyvin, saavat meiltä aina myönteistä huomiota. Kehumme, rapsutamme ja kiitämme olemattomistakin asioista. Niitä, joita me emme tunne, pelkäämme, kierrämme kaukaa ja uskallamme lähestyä vain jos joku muu on turvanamme. Uskomme niiden olevan meille vihamielisiä. Työkaverin tunteminen avaa meille aivan uuden myönteisyyden maailman. Uskallamme lähestyä, rapsutella henkisesti sekä kiittää hyvistä teoista ja palkita onnistumisista. Koirilta voisimme omaksua tavan, miten kotiin tuleva puoliso otetaan vastaan – siinä on ajatusta!

Ihminen elää tunteilla

Tunteita täytyy huoltaa tietoisesti. Ainoastaan avoin asenne avaa eteenpäin vievien tunteiden portit. Kielteisellä asenteella ei ole mitään käyttöä työssä eikä elämässä. Mikä meiltä estää myönteisten tunteiden metsästämisen? Olisiko syytä pysähtyä kuuntelemaan ja katsomaan elämää ennakkoluulottomammin? Ottaa huomio avosylin vastaan, samoin kiitos, sekä iloita avoimesti onnistumisesta. Siinä on enemmän elämänviisautta kuin aluksi ymmärtääkään. Vielä kun muistamme, että niin metsä vastaa kuin sinne huutaa, ovat työssä viihtymisen pelimerkit aika hyvin kasassa.

Meidän ihmisten suurin vitsaus on se, että me tyydymme liian vähään. Miksi emme ponnistele sen eteen, että elämä olisi mukavaa, että olisi hyvä olla, saisimme nauraa sydämestämme sekä viihtyisimme itsemme ja muiden ihmisten seurassa – myös työpaikallamme?

Linjalan haastattelu autossa

Kerro jotain lapsuudestasi, millainen perheesi oli ja minkälaista lapsuutesi?

Olen syntynyt Alavudella, Jokivarren kylässä, kotitaloni kamarissa vuonna 1950, eli 26.6. – juhannuslapsi siis ja 5-lapsisen perheen esikoinen. Lapsuusaikani oli aika vilskettä muistikuvani mukaan, sillä valtatie 66:ta rakennettiin silloin ja olin kaikkien automiesten kaveri ja pääsin ajelemaan kyydillä. Isovanhemmillani oli kahvila, johon matkamiehet pysähtyivät, ja opin tuntemaan niin liikkuvan poliisin kuin muutkin usein siihen pysähtyvät. Aina kinusin mukaan autoon, sillä autot olivat pienelle pojalle kovin tärkeitä. Kummisedälläni oli lähettyvillä saha, siellä piti kaikenlaisia koiruuksia ja temppuja tehdä, ja kaikesta suosituin oli tukin päällä ratsastaminen uittoaltaalta kohti raamisahaa, ja vähän ennen sahaa piti hypätä pois. Aina kun sahuri sai kiinni, sain vyöstä kintuille – leikki oli aika vaarallista, mutta pikkupojan mielestä jännää. Ihan yhtä jännää kuin valtatie 66:n tekeminen – sai olla auton kyydissä, tai salaa lavalla… Siihen aikaan kuormat tehtiin lapiolla, ja välillä saimme osumia nyrkin kokoisista kivistä. Kipeää teki, mutta valittaa ei uskaltanut, sillä silloin olisi kolttosista jäänyt kiinni ja olisi tehnyt vielä kipeämpää. – Kun olin noin 6-vuotias, muutimme Kihniölle, missä aloitin kansakoulun. Koulumatka oli vajaat 100 metriä liian lyhyt, jotta olisimme saaneet Haapamäen Tainan kanssa koulukyydin, ja käsikkäin kuljimme pimeän metsän halki kouluun. Vähän ennen koulua erottiin, jotta kukaan ei huomannut yhdessä kulkemista – se tuntui vain turvallisemmalta kuin yksin käveleminen.

Aikanaan pyrin ja pääsin Virtain yhteiskouluun, johon kuljin Kihniöltä junalla edes takaisin, ja matka kesti niin pitkään, että vilkkaana poikana ennätin kaikenlaisia koiruuksia tehdä. Kerran esimerkiksi meni junan väliovesta ikkuna rikki, ja tietysti vanhemmat joutuivat korvaamaan vahingon.

Sieltä muutimme Poriin ensimmäisen Virtain kouluvuoden jälkeen, ja siirryin Porin lyseoon, jossa vierähti monta vuotta, mutta ei suotta – 3 suoritettua keskikoululuokkaa jäi taakse. Silloin olivat Beatles ja Rollarit kova sana, kaikki aika meni tämäntyyppiseen tohottamiseen ja koulu jäi vähemmälle. Kun sain viimeisenä vuonna todistuksen, jossa oli viisi nelosta, piti ennen isän kotiintuloa hypätä Vaasaan menevään linja-autoon, ja sillä reissulla edelleen olen.

Asenne ei ole ihmisen yksityisasia kotona, töissä eikä harrastuksissa.

– 3-vuotiaana olin jo kuulemma päättänyt, että minusta tulee mainosmies. Etsin hommia mainostoimistosta, ensin pensselinpesua ja siitä vähitellen eteenpäin.

Mainosmaailma päättyi 90-luvun lamaan. Omistin 15 hengen mainostoimiston, ja yhtäkkiä työt alkoivat kadota – asiakkaat eivät niinkään. Sitten tuli eteen pakon sanelemana totaalinen elämänmuutos, kun konkurssihakemukseen piti laittaa omakätinen nimikirjoitus. Siitä olen jatkanut edelleen asennekoulutuspuolella hyödyntäen matkan varrella karttunutta elämänkokemusta. Tässä työssä olen menestynyt hyvin – tällä hetkellä olen Suomen suosituin työyhteisöjen asennemuokkaaja, ja edelleen jatkan työtä yli 20 vuoden jälkeen. Tässä olikin varhaislapsuuteni lyhyesti.

Ketkä henkilöt ovat vaikuttaneet sinuun eniten ja miksi?

– Tärkein on isoisä – pikkupoikana olin auttamatta isoisän poika. Olin hänelle maailman tärkein ihminen ja asia. Hän oli hyvin kiltti, huomaavainen ja muita ihmisiä huomioiva ja huomioonottava. Hän opetti minulle myönteistä elämänasennetta, eli sitä, että sure kun on surun aika, mutta muista myös lopettaa se. Hän myös korosti Raamatusta tuttua asiaa, eli kohtele lähimmäistäsi niin kuin haluat itseäsi kohdeltavan. Hänelle oli hyvin tärkeää, että kanssaihmisiä kohdellaan oikeudenmukaisesti.

Hänen kolmas ohjeensa kehotti kunnioittamaan naista – hän sanoi, että älä koskaan tee mitään sellaista, jota nainen ei tahdo. En vielä tuolloin ymmärtänyt ohjeen sisältöä, mutta murrosiässä asia aukeni.

Ihminen elää tunteilla, se on kaiken toiminnan alkulähde.

Toinen tärkeä ihminen on samasta suvusta – enoni, eli äitini veli. Eno oli idolini pikkupojasta asti, sillä hän oli mainosalalla, taiteellinen ihminen. Ihailin häntä kovasti, ja siitä urautumiseni mainosalalle ja mainonnan tekemiseen sai alkunsa. Olimme hyvin läheisiä aina hänen kuolemaansa 2000-luvulle asti, ja juttelimme asioista hyvin henkevästi.

– Rauli Raskuun tutustuin 13-vuotiaana, ja tänä päivänäkin olemme niin hyviä ystäviä, että voimme jutella mistä tahansa. Rauli on entinen tekstiilikauppias, torikauppiaan poika, eikä meille kummallekaan voi tulla sellaista ongelmaa, ettei toisen puoleen voisi kääntyä apua pyytääkseen. Hän on nostanut minua niin sanotusti suosta, ja minä puolestani olen aina tilaisuuden tullen koettanut auttaa häntä.

Toki myös puoliso ja monet muut ihmiset ovat merkityksellisiä, sillä olen hyvin seurallinen ja tulen toimeen ihmisten kanssa, mutta edellä mainitsemani ovat kolme tärkeintä henkilöä.

Muistatko ensimmäisen ammattimaisen esiintymisesi, jossa yleisö tuli kuuntelemaan sinua maksusta? Miten asiat ovat sen jälkeen muuttuneet?

– Vuoden -89 keväällä muutuin maksulliseksi mieheksi – Vaasassa järjestettiin tuolloin ensimmäinen Aurinkoinen palvelu -koulutus. Tapani Hämäläinen oli mukana kehon kielen esittäjänä ja sketseissä kanssani. Sali oli täynnä, paikalla oli monta sataa ihmistä, ja suurin osa tuttuja vaasalaisia. Tulimme edellisiltana paikkaa katsomaan ja harjoittelemaan, kun yhtäkkiä löi paniikki päälle. Sanoin Tapiolle, että menen lääkäriin ja hommaan todistuksen, jossa minua kielletään puhumasta. Teen siitä kalvon ja heitän piirtoheittimelle. Totesin, että ei tästä tule mitään – entä jos pyörryn, tai vapisen? Tapio totesi, että nojaat vain pöytään muina miehinä, ja jos suu kuivaa niin, että et saa puhuttua, tuon tonkallisen vettä ja napon paikalle. Ja lisääkin saa – kyllä kaikki hyvin menee.

Pelkäsin pyörtyväni paikalle – siihen Tapio lupasi sanoa, että ”tämä mies antoi kaikkensa, voiko enempää vaatia?” ja vetää nilkoista lämpiöön.

Hän osasi kannustaa hienosti – esiin nousi hänen vuosikymmenien kokemuksensa näyttämötyöstä.

Seuraavana aamuna aloittaessamme tärisin kuin haavanlehti, mutta tauon koittaessa Tapio nappasi kiinni olkapäästä todeten, ettei olisi asiaa paremmin kyennyt hoitamaan. Sanoi minun syntyneen tähän hommaan. Se oli niin kauniisti valehdeltu, että halusin häntä uskoa.

Ensimmäinen keikka oli rankka kokemus – hiki virtasi ja tukka oli sekaisin, mutta kyllä se vaan hyvin meni.

Oletko myöhemmin mennyt lukkoon vastaavissa tilanteissa?

– Ei ole sellaista sen koommin tapahtunut. Joskus ajatus katkeaa, jos vaikka näkee yleisössä tutun ihmisen, mutta kokemuksen ansiosta siitä pääsee nopeasti ylitse. Ei muuta vastaavaa itsestä johtuvaa ole eteen osunut. Kaikenlaisia muita tapauksia kyllä on – esimerkiksi kerran Kankaanpäässä työkeikalla kesken puheeni alettiin purkaa lekalla selän takana olevaa tiiliseinää. Pyysin odottamaan hetken, mutta miehet vain jatkoivat. Puhuin entistä kovempaa, ja Satakunnan kansa kirjoitti myöhemmin, että ”oli sellainen luennoitsija, että vaikka seinää purettiin, puhe ei katkennut”.

Toisen kerran taas olimme talvipakkasella lumituiskuilmalla Kuopiossa vanhassa elokuvateatteri Kukossa. Oli niin kylmä, että tauon tultua jalat eivät tahtoneet liikkua mihinkään, vaan tuntuivat raskailta ja tönköiltä. Katsoessani taakseni 10–15 senttiä paksu lumijääkerros oli tuiskunnut ovenraosta sisään ja jäätynyt housunlahkeisiin. Flunssahan siitä seurasi, muttei sen kummempaa.

Sellaista esiintyjään ei todennäköisesti ole olemassa, josta kaikki ihmiset pitäisivät. Todennäköisesti tämä pätee myös omalla kohdallasi – mitä ajattelet näistä ihmisistä?

– Ajatusmaailmani perustuu siihen, että kun rutiini saa ihmisestä yliotteen, se alkaa tuhota hänen ajatusmaailmaansa, ja koko elämää leimaa kielteinen asenne. Kun tilanne menee oikein syvälle, ihmisen vastaanottokyky heikkenee väkisinkin. Suorastaan tulee pakokauhu, jos tapahtuu elämässä pienikin muutos. Tällaista kohtaan silloin tällöin, ihmisiä jotka laittavat kädet puuhkaan jo valmiiksi alas istuessaan ennen kuin ennätän sanoa mitään, ja kun sitten alan puhua, on kasvoilla vain välinpitämätön ilme.

Itse asiaan päästessäni huomaan selkeästi, että ihmisten sisällä syntyy kaksintaistelu – he vääntyilevät tuolissaan, katselevat muualle,

raapivat erogeenisiä alueitaan, kaivavat nenäänsä tms., ja suorastaan hermostuvat siitä, pitääkö jotain ottaa vastaan. Jos pääsen tällaisen ihmisen kanssa juttelemaan – mikä on harvinaista, sillä yleensä hän pakenee paikalta tauon aikana, ja tilaisuuden päätyttyä lähtee pois – ja vieläpä kahden kesken, ilmenee selkeä syy, miksi reagointi on tällaista. On saattanut olla sellainen elämäntilanne meneillään, että kyseinen henkilö on jopa pillahtanut itkuun. ”Kauheaa, jos tuleekin jokin muutos.”

– Toinen ihmisryhmä on vaipunut niin kovaan masennukseen tai vastaavaan, että kanssaihmiset ovat alkaneet sääliä heitä, taputella olalle, kannustaa ja kehua hyväksi ihmiseksi. Henkilö pelkää, että jos elämänmuutoksen toteuttaa, ei olalle taputtelijoita enää olekaan, ja jää yksin. Tämän vuoksi muutosta ei uskalleta tehdä, tai ottaa vastaan tällaisia asioita. Vaikka järki sanoo, että muutos on hyvä juttu ja parantaa elämänlaatua, ihminen pelkää yksin jäämistä, pelkää parantua. Ei enää olekaan huomion keskipiste, eikä kukaan enää olekaan huolissaan pärjäämisestä. Kun tämä asia vihdoin aukenee kyseiselle henkilölle, usein tapahtuu jotakin. Eniten harmittavat ihmiset, jotka eivät anna edes mahdollisuutta muutokselle, vaan lyövät luukut niin kiinni, ettei mikään uppoa tai puhuttele. Tai kenties puhutteleekin, mutta ei kykene ottamaan vastaan – ei kykene purkamaan tilannetta jälkikäteen edes kahdenkeskisessä keskustelussa.

Entä ihmiset, joiden mielestä kukaan esiintyjä ei ole tuhansien eurojen arvoinen?

– Se on jokaisen oma mielipide, ei tuohon oikein voi kommentoida. Ei tietenkään ole tuhansien eurojen arvoinen, jollei koko ajan painaisi tätä työtä, mikä kuitenkin synnyttää matka-, kirjanpito- ja myyntikuluja ym… Jos kate katsotaan tulosriviltä, ehkä mielipide muuttuisi…

Mikä on Olli Linjalan top-listaus – mikä on elämässä tärkeää ja miksi?

– Aivan perusta koko elämänlaadun rakentamiselle ovat ne arvot, jotka haluaa omaan elämäänsä, ja se, haluaako näitä arvoja noudattaa. Avoimuus, voi jutella asioista, mistä tahansa ja kenen kanssa tahansa, sekä luottamus – nämä ovat kaksi perusasiaa. Jos näihin tulee säröjä, ei elämänlaatu tahdo olla sellaista, jota haluaa.

– Hyvin tärkeää oman elämänlaadun rakentamisen kannalta on, että on välttämätöntä pysähtyä silloin tällöin miettimään, ja katsoa vaikkapa itseään peilistä kysyen samalla, mitä minä itselleni haluan tai itseltäni haluan. Mitä haluan omalta elämältäni? Jollei tiedä mitä tahtoo, saa mitä sattuu. Silloin elämänlaatu ja sen tekijät ovat toisten ihmisten käsissä, eivätkä omissa. Kun tietää mitä haluaa, pitää tietää miksi sitä haluaa.

Kaikkein tärkeintä koulutusta vakavasti ja huumorin keinoin, koska asiat ovat niin vakavia ja tärkeitä, että mennäkseen tajuntaan ja syöpyäkseen sinne ihmisen täytyy vapautua.

Usein halutaan rahaa, mutta kun kysytään miksi, huomataan sen olevan väline lopputulokseen pääsemiseksi, tai sitten sillä todellisella haluamisella ei ole mitään tekemistä rahan kanssa.

– Mitä, miksi ja ennen kaikkea milloin haluan jotakin tiettyä asiaa? Nämä kysymykset pitää esittää, sillä olemme sellaisia, että vaikka oma elämä olisi (toivottavasti) hyvin pitkäkin, pitäisi kaikki saada heti. Ei ole aikaa kehittää elämää, silloin asioita oiotaan, eikä elämä olekaan enää juuri tietyn ihmisen arvoista, vaan jonkun muun elämää. Ennen kaikkea on kysyttävä, paljonko on itse valmis satsaamaan näiden asioiden eteen, sillä ei näitä asioita voi kukaan muu

tehdä. Apua voi aina löytää, mutta pitää tietää, paljonko on itse valmis panostamaan. Ihmisillä on valtavan suuri tarve ajatella, että asiat vain tapahtuvat – näin se ei ole!

Kun nämä asiat todella miettii, alkavat asiat toteutua. Ihmiset alkavat auttaa, kun avoimesti juttelee tavoitteistaan, vaikka aluksi voivatkin hämmentyä – ”tuohan tietää, mitä haluaa!” Kun homma tästä aukeaa lähiympäristöön, työyhteisöön tai missä sitten kukin toimiikin, alkavat ihmiset auttaa eteenpäin.

– Kaiken kattona on nimenomaan myönteinen, eteenpäin vievä elämänasenne – se imuroi onnistumisia ja hyvinvointia puoleensa. Kielteisyydellä ei ole mitään käyttöä ihmisen elämässä, ei töissä, harrastuksissa tai parisuhteessa. Sillä on äärettömän suuri tuhoava voima, jo yksi tällainen ihminen voi viedä muut mukanaan kielteisyyteen. Myönteisyys on kantava voima!

Mistä itse pidät elämässä oikein todella? Mistä olet ylpeä, ja mistä et pidä?

– Epärehellisyys on tietysti asia, josta en vähimmässäkään määrin pidä – on se sitten pientä tai suurta. Pidän siitä, että sovitaan, kuinka toimitaan ja toimitaan niin kuin sovittiin, on se sitten millä elämän alueella tahansa.

Ennen kaikkea pidän elämästä, omasta elämästäni, ja siitä, että itselläni on kykyä nähdä jokaisen tunnelinkin päässä pieni valopilkku. Ei tarvitse masentua eikä repiä ihokasta ja heittää tuhkaa päälleen, vaan olen oppinut, että sellaista asiaa ei olekaan, josta ei selviä – lähestulkoon kuivin jaloin, ehkä vähän voi sukat kastua, mutta suo ei kuitenkaan ole koskaan upottava.

Pidän sellaisesta avoimuudesta, että voin luottaa ystäviini, pidän siitä, että minulla on ystäviä, ja ennen kaikkea pidän siitä, että tulen itseni kanssa toimeen. Ja että minulla on mahdollisuus antaa itselleni

aikaa, voin löhötä tuntematta huonoa omatuntoa… Nämä ovat pieniä asioita.

– Toki listalle tulevat mukaan sisarukset, heidän lapsensa, lastenlapsensa ja niin edelleen; olen hyvin sosiaalinen. Haluan myös iästä riippumatta tulla ihmisten kanssa toimeen – ovat he sitten pieniä lapsia tai vanhuksia. Minulla on ystäviä parivuotiaista lähes satavuotiaisiin – se on hieno asia!

Tarkenna vielä, mitä rehellisyys sinulle tarkoittaa. Tarvitseeko kaikkiin kysymyksiin vastata, saako valkoisia valheita sanoa, mikä on epärehellisyyttä ja mikä ei?

– Epärehellisyyttä on väärän kuvan antaminen, ja sitä että haluaa vahingoittaa toista. Tai piilottaa omaa itseään valheiden taakse. Valkoisia valheita voi päästää, jos ne todella ovat valkoisia ja merkityksettömiä eikä halua tuottaa toiselle pahaa mieltä. Olen sitä mieltä, että jos vaimo kysyy ”näytänkö ihan syöttösialta tässä mekossa”, voi siinä tapauksessa sanoa, että et, mutta on sinulla paremmankin näköisiä vaatteita.

Ollin fani

Voimaa, jaksamista, tervettä hulluutta ja oikeaa asennetta Ollin kolumneista

Antti-Iisakki Pienimäki, Kurikan pellepeloton, tekee mitä tahtoo. Tekee sellaista, jota ei ole olemassa – ainutkertaisista, *upeista* takoista kylpyläsisustuksiin ja lasikuituisiin eläinhahmoihin sekä aidon kurikkalaisen jokilaivan suunnitteluun. Mies, jonka intohimona ovat vanhat Zetor-traktorit, joilla hän vetää viskitynnyriin rakentamaansa saunaa lämmittääkseen sen mieluisalla paikalla, kulloisenkin mielihalunsa mukaan. Zetorilla sen vie vaikka kallion laelle, upeitten maisemien näköalapaikalle.

Konttorin seinällä on yli kolmekymmentä Olli Linjalan kolumnia, suurin osa *Yrittäjälinja*-lehdestä leikattuja tai siitä kopioituja. Antti-Iisakki Pienimäki sanoo Ollin juttujen olevan hänen yrityksensä kehittämis- ja koulutusohjelma.

– Oikein odotamme seuraavaa oppituntia, eli uutta kolumnia, koska sieltä aina löytää uutta oivallusta ja vahvistusta omalle asenteelle. Asenteesta tulee onnistumisen halu. Se on tärkeämpi kuin osaaminen, koska innokas löytää aina tietoa, taitoa ja osaamista.

– Myönteinen asenne on minulle elinehto. Minä en koskaan voi sanoa asiakkaalle, että ei se onnistu. Vastaan mahdottomiinkin pyyntöihin, että koetetaan löytää siihen jokin ratkaisu, eiköhän se onnistu, sanoo Antti-Iisakki.

Uskalla olla hullu!

”Uskalla olla hullu.” Tuo Ollin kolumniotsikko on tuonut leipää ja mainetta monesti.

Vesa Keskinen pyysi Pienimäkeä tekemään 20 metriä korkean onnenkengän. ”Mä teen sen”, kaikui Antti-Iisakin ääni aivan vieraana Antin korviin. Ei harmainta hajua kuinka sen voisi toteuttaa!

Hulluus on komistanut jo vuosia koko komeudessaan Keskisen pihaa ja tullut yhdeksi Suomen tunnetuimmaksi monumentiksi. Antti-Iisakki sen teki.

Lasten leikkiä

Lähes jokaisessa suomalaisessa kylpylässä on kurikkalainen sisustus, ainakin suureksi osaksi. Lapsellinen mies halusi tuoda iloa ihmisille. Sama lapsellisuus on synnyttänyt hauskoja liukumäkiä, luonnollisen kokoisia elefantteja, delfiinin muotoisia lastenrattaita ja lukuisia muita hyvän mielen vempaimia.

– Niitä kehitellessä täytyy olla hyvä, iloinen mieli ja asenne sen mukainen. Jossain Ollin jutussa on, että käännä katse aurinkoon, niin varjot jäävät selän taakse. Näin se vaan on.

Kurikan joki on matala. Antti-Iisakin mielestä siellä pitää risteillä oma laiva.

– Tehdään sellainen, joka on ketterä liikkeissään, kääntyy paikallaan, pyörätuolilla on helppo mennä, toimii kahvila-ravintolana laiturissa ollessaan ja ennen kaikkea löytyy oikeaoppisesti siipiratas perässä. Ideat ovat jo pienoismallissa, päätöstä odotellaan.

Jaksamisen salaisuus

Selkeä tavoite:

– Se on mun lapsenlapsi, sen lulla täytyy olla sellaanen, jotta samammoosta ei het tuu vastahan. Piti itte ruveta ireoomahan. Sen täytyy heilua, ja sen täytyy keinua ja sen täytyy olla erimoonen jota ei oo maalimas ku yks ainua. Kun halu on ittellä niin kyllä keinot löytyy, ajatteli Antti-Iisakki.

Ainutlaatuinen kehto valmistuu lapsen syntymään mennessä.

Antti-Iisakki paljastaa jaksamisen salaisuuden:

– Myönteisyyren ylläpitäminen tarvittoo jatkuvaa hualtua. Kielteisestä asenteesta ei torellakaa oo minkäämmoista hyätyä ihimiselle. Me olisimma mennehet jo aikaa sitte konkurssihin, jos me emme olis koko ajjan kehitellehet jotaki uutta ja erimoosta. Mulla ja mun rakkahalla Helenallani on maharotoon määrä oikeen hyviä ystäviä. Me yritämmä pitää yleesen valittamisen pois keskuurestamma juttelemalla mukavia, naureskelemalla palijo ja pitämällä yhyres oikee hauskaa.

Mielipide

Luin *Yrittäjälinjalta* Olli Linjalan artikkelin asenteista, ja täytyy sanoa sen osuvan naulankantaan muun muassa meidän yrityksessämme.

Yrityksemme on alle kymmenen hengen liikenneasema, ja jo yhden työntekijän asennevamma aiheuttaa huomattavia ongelmia. Se luo epäsopua ei vain työnantajan kanssa vaan myös työporukassa. Huomautukset esimerkiksi asiakaspalvelusta eivät mene sanomalla perille, vaan olemme joutuneet menemään juuri artikkelissa mainittuihin käskytyksiin ja kirjallisiin ohjeisiin. Niistä tietysti saa ”kakkasen nimen” palkakseen.

Osalla henkilökuntaa asenne on myös se, että kun menee vähemmän ruokaa (= on vähemmän tekemistä), niin silloin jopa hymyilyttää ja tarinaa piisaa, mutta kun tulee useamman ruoka-annoksen tilaus, niin naamasta näkee, että ”voi v-tu”. Ei ymmärretä edes, mistä ne eurot sinne omaan palkkapussiin tulevat.

Yhteisissä tapaamisissa yrittäjäkollegojen kanssa olen kuullut vastaavista ongelmista, ja tilanne tuntuu menevän vuosi vuodelta pahemmaksi.

Nimimerkki ”Työasenteet kuntoon”

Ei me olla surkeita

Olen iloinen, että teissä heräsi mielenkiinto pysähtyä ajattelemaan vastuutanne onnistumisesta palvelutilanteessa. Kysytte ”olemmeko me niin surkeita kuin annetaan ymmärtää”. Koulutuksemme esimerkit ovat itse koettuja todellisia palvelutilanteita. Todellisuus on joskus tarua ihmeellisempää. Surkeudesta tai osaamattomuudesta ei ole suinkaan kysymys, vaan urautumisesta omaan työhön. Jokainen tietää, että tervehdykseen ei vastata; keskustelu sujuu suppeasti: Niin – tuliko muuta – oliko varattu aika – käteisellä vai kortilla. Näin tapahtuu siksi, että ajatus ei ole ihmisen kohtaamistilanteessa, vaan omassa työsuorituksessa.

Terveellä ammattiylpeydellä ja hyvin hoidetulla itsetunnolla varustettu ihminen ymmärtää, että asiakkaan käyttäytyminen ei johdu hänestä. Asiakaspalvelussa olevan henkilön tehtäviin ei koskaan kuulu vastata samalla mitalla asiakkaan typerään käytökseen, eli kostaa. Sitä paitsi niitä typeriä asiakkaita on hyvin vähän. Moukkamaisuudet vain jäävät helpommin mieleen, mikäli käytöksen imaisee itseensä.

Jokainen meistä, myös te, olemme päivittäin asiakkaita, joten koulutustoiveenne asiakkaana käyttäytymisestä kyllä toteutuu.

Kokemanne kolmetuntisen tavoitteenahan on löytää niitä keinoja, joilla minä itse voisin vaikuttaa viihtyvyyteeni omassa työssäni. Tavoite kohdaltanne on mielestäni saavutettu, koska sanoitte toimittaja: ”Minusta olisi hyödyllistä, että joskus pohdittaisiin, miten palvelualan työntekijä kokee asiat ja mitä tuntemuksia hänellä on.” Tuosta oivalluksesta on hyvä lähteä kehittelemään niitä oman elämänsä laadun nostamiseen, työssä paremmin viihtymiseen ja onnistumisen edellytyksiin tarvittavia pelimerkkejä. Onnistumista ei

kannata jättää asiakkaan aktiivisuuden varaan, vaan ottaa tilanne omiin käsiin ja tehdä siitä mahdollisimman myönteinen kokemus.

Vain myönteisellä, eteenpäin vievällä asenteella on käyttöä niin työssä kuin omassa elämässä. Nauttikaa elämänne auringonpaisteisista hetkistä täysin rinnoin, ja niille pilvisille hetkille voi useimmiten sanoa – mitä sitten!

Aurinkoisin kevään odotuksin

Olli Linjala

Asenteessa vikaa?

Kielteisyyden oravanpyörä tappaa elämänilon

Kukapa ei olisi purkanut työhuoliaan kiukuttelemalla omaisilleen? Harvinaista ei ole sekään, että sängystä väärällä jalalla noussut työtoveri tai esimies levittää huonoa tuultaan ympärilleen. Työyhteisökouluttaja Olli Linjala osaa kertoa yhden jos toisenkin tositarinan siitä, mikä merkitys asenteilla on arkielämässä.

Ihminen heijastaa helposti omia kielteisiä tunteitaan ympärilleen, vaikka toiset voivat olla täysin syyttömiä tilanteeseen. Se ei ole aikuismaista käytöstä, mutta kylläkin inhimillistä. Taustalla voi olla kaukaa lapsuudesta kumpuavia pettymyksiä.

– Pienetkin asiat voivat jäädä mieleen vuosiksi. Omasta lapsuudestani muistan, miten itselleni tärkeä asia sai välinpitämättömän vastaanoton. Sain kiinni hienon sammakon kuraojasta ja halusin näyttää sitä äidille, maailmani keskipisteelle. Juoksin innoissani kotiin puolitoista kilometriä ja kaivoin aarteen taskustani. Hän ei edes vilkaissut upeaa löytöäni vaan keskittyi kakun tekoon ja käski viedä sen ulos. Menin ja sotkin vastapestyn lakanan kostoksi, Olli Linjala kertoo.

Vuosien myötä kertyneet isot ja pienet pettymykset kasaantuvat taakaksi ja heijastuvat ihmisen käytökseen, jos hän ei kiinnitä huomiota tunteisiinsa.

– Loukatun ihmisen ensimmäinen alitajuinen reaktio on kosto. Lapsella se ilmenee kiukutteluna ja mököttämisenä. Aikuisen kosto voi ilmetä vaikka niin, että hän kertoo kokemastaan huonosta kohtelusta niin monelle ihmiselle kuin voi. Alkaa koston kierre.

Ulos katkeruuden kehästä

Pienet kielteiset tunteet ruokkivat uusia ja kasvavat asenteeksi.

– Lopputuloksena on katkera henkilö, jonka ainoaksi harrastukseksi siivilöityy epäkohtien etsiminen ja ainoaksi seurustelumuodoksi valittaminen. Pahinta on se, että kielteisyyden oravanpyörään on helppo imaista muita mukaan, Linjala huomauttaa.

Mitä tehdä, kun kielteiset asenteet valtaavat mielen ja uhkaavat purkautua lähimpiin?

– Silloin pitää pysähtyä ja miettiä, miksi olen pahalla päällä. Tai jos sinua kohdellaan huonosti, voit ottaa asian avoimesti puheeksi. Itse kysyn sellaisissa tilanteissa toiselta osapuolelta, miksi hän puhuu minulle epäkohteliaasti. Usein hän havahtuu ja alkaa miettiä käytöksensä syitä.

– Katkeruus on valintakysymys. Kielteinen asenne tappaa ihmiseltä elämänilon eikä ole mikään ylpeilyn aihe. Paljon parempi vaihtoehto on tiedostaa, mistä on kyse, antaa tarvittaessa anteeksi ja elää eteenpäin.

Rentouttava kahvihetki

Pariskunta poikkeaa automatkan lomassa kauppakeskukseen nauttimaan kahvihetkestä. Mies kaataa itselleen kahvia, mutta huomaa kupissa likaa ja sanoo myyjälle ottavansa uuden kupin. Tyttö huomauttaa asiakkaalle, että kahvi on loppumassa.

Kun vaimo pyytää kahvia, myyjä tiuskaisee: ”Minähän sanoin, että se loppuu. Saatte odottaa.” Hän kaataa syyn laiminlyönnistään asiakkaiden niskoille.

Mies kysyy kohteliaasti, onko myyjä ehkä kiukkuinen siitä, että he ovat tulleet asiakkaiksi kahvilaan. Tyttö tokaisee vastaukseksi: ”Koko päivä on mennyt p-lleen.”

– Kielteisyys leviää uskomattoman nopeasti, muuttuu asenteeksi ja purkautuu muihin ihmisiin. Jos kotona tai muussa yksityiselämässä kohtaa ongelmia, on vaikeaa lähteä töihin tarjoamaan aurinkoista palvelua, Olli Linjala huomauttaa.

Kun huono tuuli valtaa mielen, on syytä seisahtua ajoissa pohtimaan, mitä voin tehdä asialle.

– Itseltään voi kysyä, miten voisin työpaikalla levittää hyvää mieltä huonon ilmapiirin sijasta. Tuonko ihmisten joukkoon innostusta vai latistanko mielialaa. Tai kannattaako oikeasti aamulla avata keskustelu valittamalla kurjaa ilmaa, kun kaikki tietävät sen muutenkin.

Rutiinien puristuksissa

Rutiinien kahlitsema ihminen voi altistua lähes vainoharhaisille piirteille. Joustamattomuus ja epäluuloisuus saattavat johtaa surkuhupaisiin seurauksiin.

Vanhempi pariskunta on elänyt hyvin säännönmukaista elämää. Kotiaskareetkin sujuvat aina tarkkojen rutiinien mukaan. Eräänä talvena pariskunta seuraa verhon takaa, kuinka naapurin Pentti lapioi lunta heidän takapihalleen raivatessaan polkua postilaatikolle. Siitä ei ole mitään haittaa, mutta pariskunta alkaa hautoa asiaa.

Sen sijaan, että he ottaisivat asian puheeksi, alkavat mitä julmimmat kostosuunnitelmat. Verokarhulle ainakin pitää soittaa ja pyytää tarkastamaan naapurin kuitit.

Pariskunnan tuttava alkaa ihmetellä asiaa. Hän kysyy mukavana miehenä pitämältään Pentiltä, miksi tämä lapioi lunta naapurin tontille. Selviää, että Pentti ei vain tullut ajatelleeksi asiaa. Mutta vaikka hän jatkossa parantaa tapansa, pariskunnan kiukku vain kiihtyy. Kun Pentti tulee seuraavana kesänä six-packin kanssa saunaillan kunniaksi juttelemaan naapurin isännälle, tämä haukkuu hänet yllättäen pystyyn.

Välit naapureihin tai työtovereihin usein tulehtuvat mitättömien väärinkäsitysten vuoksi. Kovin pientä asiaa kun ei kehdata ottaa avoimesti puheeksi, ja se jää hampaankoloon.

– Isot asiat, joilla on todella merkitystä, kyllä selvitetään kotona ja työyhteisössä. Sen sijaan pikkujutut paisuvat, kunnes ne puretaan kerralla suuren pamauksen kanssa.

Linjala kannustaa ihmisiä puhumaan myös pienistä asioista. Jos toisen tekemisistä ei koidu haittaa, ne voi yhtä hyvin sivuuttaa olankohautuksella kysymällä itseltään ”mitä sitten”.

Isi tulee kotiin

Perheenisä ajaa väsyneenä kotiin monen päivän työmatkalta. Ulkona on pimeää, tie kiiltää liukkaana ja matkalla saa varoa hirviä. Kaiken kukkuraksi poliisi muistaa miestä ylinopeussakolla.

Isä pääsee kotiin ja avaa oven. Tuulikaappi on täpötäynnä kenkiä, mistä isä suuttuu. Hän ryntää hirmumyrskyn tavoin sisään ja aloittaa ripityksen sekamelskan takia.

Perhe pelaa lautapeliä olohuoneen lattialla. Takassa palaa tuli, ja tarjolla on höyryävää kaakaota. Perheidylli romahtaa hetkessä ja lapset häipyvät huoneisiinsa.

Isä pyytää myöhemmin tyttäreltä anteeksi ja puolustelee käytöstään ajomatkan rasituksilla. Lapsi katsoo isää silmiin ja kysyy, miksi tämä ei sitten jäänyt yöksi toiseen kaupunkiin ja ajanut kotiin vasta myöhemmin. Selittely ei auta, kun vahinko on jo tapahtunut.

Mies päättää muuttua. Hän ottaa tavakseen pysähtyä hetkeksi kotiovelle miettimään, miten kohdata lähimpänsä. Saman voi toteuttaa myös tullessaan töihin.

Harva ihminen muuttaa mielellään omia rutiinejaan ja käytöskukkasiaan. Liikkeelle voi kuitenkin lähteä pienin askelin.

– Muutos kannattaa tehdä itselle mahdollisimman helpoksi. Jo muutaman sekunnin pysähtyminen voi suunnata ajatukset uusille urille.

Iso mies, isot ajatukset, iso sydän

Suomi ja maailma kaipaavat ihmisiä, joilla on näkemystä ja uskoa tulevaisuuden rakentamiseen. Tarvitsemme rohkeutta kertoa ääneen ajatuksia, jotka kyseenalaistavat ja tuulettavat vallalla olevia käsityksiä.

Olli Linjala on mies, jossa nämä ominaisuudet yhdistyvät.

Minulla on ollut ilo tuntea Olli oli ystävänäni jo neljännesvuosisadan ajan.

Tutustuin häneen 80-luvun puolivälin nuorkauppakamaritehtävissä. Olli kiinnitti huomiota erilaisella ulkoasullaan, ennakkoluulottomilla ideoillaan ja positiivisella asenteellaan. Ensihämmennyksen jälkeen opin pian arvostamaan hänen myönteistä maailmankatsomustaan ja empaattista innostustaan muiden ihmisten tavoitteista ja menestyksestä.

Jokainen meistä tarvitsee jossakin elämänsä vaiheessa olkaan taputusta ja kannustusta. Ollilla tämä on elämäntapa. Hän opettaa elämänkokemuksella ja myös elää opetustensa mukaan.

Kuten tuhansien muidenkin ihmisten elämään, hän on vahvasti vaikuttanut minunkin elämääni rohkaisemalla minua uskomaan itseeni. Olli on vuosien ajan antanut minulle voimaa lähteä tavoittelemaan unelmiani.

Petri Niskanen
Kansainvälisen nuorkauppakamarijärjestön maailmanpresidentti (JCI World President) 1998
Kirjailija
Yritys- ja organisaatiovalmentaja

Aurinkoinen Palvelu- ja Laatuasenne

Henkisen ja taloudellisen hyvinvointimme perustana on kyky tulla toimeen muiden ihmisten kanssa. Me tarvitsemme muita ihmisiä, kukaan ei pärjää yksin. Tarvitsemme asiakkaittemme ja työkavereittemme myönteistä suhtautumista itseämme kohtaan. Vasta silloin meillä on mahdollisuus onnistua niissä asioissa, jotka sillä hetkellä ovat tärkeitä. Jokainen meistä virittelee kanssaihmisten tunteet meitä kohtaan myönteisiksi tai kielteisiksi. Se tapahtuu silmänräpäyksessä tietämättämme ja tahtomattamme. Jos lataamme usein kielteisen tunteen, mikään ei tahdo onnistua ja pian koko touhu tuntuu vastenmieliseltä, raskaalta. Se jos jokin ”syö miestä”, polttaa ihmisen pohjaan. Myönteiset, eteenpäin vievät tunteet avaavat onnistumisten portit. On vain yksinkertaisesti mukava toimia päivän askareissa. Myönteisyys huokuu ulospäin ja imuroi onnistumisia.

Toisen ihmisen kohtelun laatu on itsetuntokysymys. Jos ei ole väleissä itsensä kanssa, on vaikea tulla toimeen muidenkaan seurassa. Urautuminen arjen rutiineihin tappaa halun onnistua ja halun

”Koulutus voi olla myös herpaantumattoman mielenkiintoinen, jopa hauska ja silti ajatuksia herättävän asiallinen. Olli Linjalan kehittämät, kollegansa Ami Vapaavuoren kanssa toteutetut koulutustilaisuudet ovat iloisia, mieleen jääviä ainutkertaisia ja korkealaatuisia kokemuksia.”

Linjala on Suomen vakuuttavin ja vaikuttavin työyhteisöjen asennekouluttaja. Legendaarinen Aurinkoinen Palvelu- ja Laatuasennekoulutus on Ollin kehittämä. Koulutus palkittiin Kansainvälisen Nuorkauppakamarin JCI:n maailmankokouksessa vuoden 1989 maailman parhaaksi yhteiskuntaan suuntautuneeksi koulutukseksi.
Ollin karisma ja vakuuttavuus ovat sen jälkeen vain lisääntyneet.

elää leppoisilla fiiliksillä. Se murentaa ammattiylpeyttä ja itsetuntoa. Rutiini on mahtava työkalu ja antaa turvallisuuden tunnetta, mutta se tuhoaa elämänlaadun päästessään hallitsemaan elämän kulkua.

Muutumme haavoittuvaisiksi ja epävarmoiksi sekä peittelemme heikkoa itsetuntoa hyökkäävällä ja epämiellyttävällä käyttäytymisellä. Henkinen likakaivo tulee usein tyhjättyä ihmisten silmille, työpaikalla asiakkaisiin ja työkavereihin ja kotona läheisiin.

Riko rutiineja, ennen kuin ne rikkovat sinut. Koeta kurkkia omasta luutuneesta rutiiniputkestasi hieman ulos, niin huomaat, kuinka nopeasti elämään tulee pitkät valot päälle. Huomaat hienoja arjen asioita. Elämä, työ ja työkaverit esittäytyvät aivan uudessa valossa, asiakkaista puhumattakaan. Itsetunto kohenee ja sitä kautta myös ammattiylpeys. Vasta oman itsensä arvostamisen kautta syntyy halu etsiä oman elämänsä hyvinvoinnin pelimerkkejä, halu oivaltaa oma todellinen vastuunsa itsensä ja koko työyhteisönsä hyvinvoinnin rakentajana. Hyvinvointia ja jaksamista ei voi tuoda kukaan muu, vaan sen me rakennamme jokainen itse. Sinä olet elämäsi ja työyhteisösi tärkein ihminen. Huolla itseäsi, tuulettele ajatuksiasi ja pistä kahlehtivia arjen rutiinejasi vähän eri järjestykseen.

Palvelu on tunnetta. Palvelu, ihmisten kohtelu, on hyvän olon tunnetta, joka muodostuu työsuorituksen yhteydessä. Tunne on ainoa todellinen ihmisten välisen kanssakäymisen laadun mittari. Tunne ylittää usein todellisuuden. Työsuoritus ja kohtelu ovat kaksi eri asiaa.

Minä itse olen työyhteisöni tärkein ihminen. Kannan vastuuni koko työyhteisöni hyvinvoinnista, ihmissuhteista, toiminnan laadusta ja palvelusta. Oman menestymiseni lisäksi takaan myös työkavereitteni ja heidän perheittensä hyvinvoinnin. Jo yksi ihminen voi tuhota yhdessä aikaansaatuja hyviä asioita ja pilata työyhteisön hengen ja ihmissuhteet.

Firma ei tee mitään. Työyhteisö muodostuu aina ihmisistä, sen toiminta yksilösuorituksista. Sinä palvelet ja teet työyhteisösi toiminnan laatutason. Sinä olet vastuunkantaja, tärkein ihminen. Sinä teet työyhteisösi sisäisen ja ulkoisen mielikuvan. Onko se liian usein suojakilpi, henkilökohtainen kaatopaikka?

Asenne ohjaa ihmisen toimintaa jopa järjen vastaisesti. Olenko minä asiakastani varten? Tulenko töihin petaamaan onnistumisen paikkoja myös työkavereilleni? Miksi asiakas tai työkaveri kääntyy puoleeni, miksi hän haluaa ostaa tuotteita tai osaamistani? Se on suuri luottamuksen osoitus, jota ei saa pettää. Terve itsetunto ja ammattiylpeys ovat menestymisen edellytykset.

Itsetunto on menestyvän ihmisen salaisuus. Itsetunto on oman itsensä tuntemista ja uskoa omaan itseensä.

Se on elämänkumppani, joka ohjaa tunteita, ajatuksia, asenteita ja tekoja. Itsetuntoa tulee hoitaa jatkuvasti: se säätelee henkistä vointiamme. Tulee tiedostaa itsetunto ja ammattiylpeys sekä niiden merkitys ja huolto ja vastaavasti urautuminen elämään, työhön, työkavereihin ja asiakkaisiin sekä urautumisen tuhoava merkitys.

Miksi me ärsyynnymme? Mikäli joku ei mahdu rutiiniputkeeni, hän on erilainen. Rutiinieni vastainen käytös ärsyttää, samoin väärässä olo. Ärsykkeen lauetessa se alkaa ohjata toimintaamme. MITÄ SITTEN?

Palvelu on tunnetta. Palvelu on halua tuottaa myönteinen yllätys, hyvä mieli ja tunne-elämys. Palvelu on minuun kohdistuneen luottamuksen palkaksi annettua arvostusta. Olemme aina tekemisissä ihmisen kanssa, emme firman, talon, ryhmän...

Ihmiset ovat samanlaisia ulkomuodosta tai asenteista riippumatta. Jokainen arvostaa saamaansa huomiota, arvostusta ja myönteisiä tunteita. Myös työkaverini. Kohteliaisuus ja hyvät käytöstavat ovat ihmisten välisen onnistuneen kanssakäymisen kulmakivet.

Jos taidot eivät riitä, se ei loukkaa. Haluttomuus ja ylimielisyys ovat suuria loukkauksia toista ihmistä kohtaan.

Tärkeää on oman työn arvostus. Ne asiat joita emme arvosta, niitä emme myöskään halua. Oman itsensä, työnsä tai työyhteisön arvostuksen puute tuo luonnollisesti välinpitämättömyyttä ja haluttomuutta kehittyä. Kun ymmärtää todellisen vastuunsa, tulee tarve kehittyä; se vetää puoleensa ihmisten arvostusta, joka kehittää ammattiylpeyttä ja itsetuntoa ja opettaa ymmärtämään itseään ja elämää.

Terve itsetunto antaa luvan elää, epäonnistua ja olla väärässä, eikä kaikessa tarvitse olla paras voidakseen hyvin. Mikä on sinun todellinen vastuusi itsesi ja koko työyhteisösi ihmisten henkisen ja taloudellisen hyvinvoinnin tekijänä? Tämä tieto opettaa nauttimaan onnistumisista. Siinä on elämän suola, joka heittää pitkät valot päälle elämään.

Palvelulaatuni toiminta-ajatus

Etsi *kursivoiduille* sanoille niiden todellinen merkitys päivittäisessä toiminnassasi.

Asiakkaani on aina ihminen. Työni tuottaa hänelle *hyvän olon tunnetta.* Asennoidun *avoimesti* asiakkaaseeni, *huomioiden* aina hänen *erityistarpeensa*. Varmistan, että hän kokee aina *ainutkertaisen* ja *korkealaatuisen* kokemuksen. Varmistan, että hän kokee *turvallisuuden* tunnetta asioidessaan kanssani.

Työkavereilleni *vastaan* työni *laadusta* ja varmistan heille *onnistumisen* edellytykset omassa työssään. Muokkaan myönteisiä *mielikuvia* ja *asenteita* työyhteisössäni.

Viestin myönteisyyttä ja kehitän *käytöstapojani*.

Elämäntyönä ongelmien ratkaisu

Otantaa Ollin urasta

Hyvinvointia työyhteisöille vuodesta 1970
– Mainostoimistoyrittäjän 1970–1990 työ oli 15 luovan ihmisen johtamista ja asiakkaiden ongelmien ratkaisemista ja suuren yleisön asenteisiin vaikuttamista.

Asennekoulutuksia vuodesta 1989
– Olli Linjalan kehittämä Legendaarinen Aurinkoinen Palvelu- ja Laatuasennekoulutus palkittiin Kansainvälisen Nuorkauppakamarin (Junior Chamber International, JCI) toimesta maailman parhaana yhteiskuntaa kehittävänä koulutuksena. Sen pohjalta Suomen Nuorkauppakamarit kehitti kahdeksi vuodeksi toimintaansa pääteeman, Suomi Palvelee Paremmin. Sekin palkittiin maailman parhaana kansallisena pääteemana.
– Asiakkaina tuhansia työyhteisöjä elämän kaikilta alueilta, ihmissuhteisiin perehtymistä niiden kaikilla osa-alueilla, käytännön kautta opittua ongelmien alkulähteen tuntemusta.

Koulutuksissa on ollut noin miljoona osallistujaa
– Vieraisiin tai yllättäviin ongelmiin tai tilanteisiin emme oikeastaan enää törmää.
– Ihmisten välisestä kanssakäymisestä on kaikessa toiminnassa kyse, riippumatta työyhteisöstä.
– Vilkas kuntien ja kaupunkien kanssa tehty yhteistyö nostaa kuulijamäärät näin valtavan suuriksi, pelkästään Helsingissä on jopa kymmeniä tuhansia osallistujia. Moni on ollut tietysti moneen kertaan. Joku kertoi olleensa seitsemän kertaa vuosien varrella. Kaikki osallistujat eivät ole enää elossakaan. Edelleen kuulee kuitenkin, että ihmiset jotka ovat olleet mukana 1990- luvulla muistavat jopa irrallisia lauseita.

Useamman pysähdyksen taktiikka – Olli Linjala

Tuttavuudesta ja ystävyydestä Olli Linjalan kanssa voidaan käyttää yllä olevaa ilmaisua. Olin Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimitusjohtajana vuosina 1990–1993. Lieneekö ollut vuosi 1991, kun järjestön puheenjohtaja Helena Tilus soitti ja kutsui minut järjestämäänsä koulutustilaisuuteen Kannukseen, jossa Helenan yritys toimi. Aikataulussani oli sopivasti tilaa ja niin ajelin Kannukseen.

Helena Tilus kertoi kutsuneensa vaasalaisen mainosmiehen puhumaan yrittäjyydestä ja myönteisistä asenteista. Ja siellähän se urheilutalon kentällä puhui ja piirteli kaikenlaisia kuvioita fläppitaululle. Välillä naurettiin ja taas mentiin lujaa. Mutta kuka tämä mies oli; vaasalainen mainosmies, nimi vain ei tullut esille tai mieleen.

Seuraavana vuonna ryhmä yrittäjiä päätti herättää myönteisiä mietteitä yrittäjäkenttään, erityisesti Kannus–Lestijärvi-akselilla. Järjestäjät nimesivät ryhmän ”taajamatomppeleiksi”. Tavoitteena oli perustaa Lestijärven kunnasta ”kuningaskunta”, joka keräisi vapaaehtoista tieveroa kaikilta kunnan läpi matkustavaisilta. Tämä suunnitelma ei kuitenkaan toteutunut. Ryhmässä oli mukana lestijärvinen taiteilija Åke Utter, joka esitti, että järjestetään noitien yö eräälle lammelle. Tilaisuuteen kutsuttiin presidentti Mauno Koivisto sekä maaherrat Eino Siuruainen, Tom Westergård ja Kalevi Kivistö etunenässä ja heidän lisäkseen laaja joukko vaikuttajia. Maan ja alueiden korkeimmat johtajat eivät kuitenkaan osallistuneet tilaisuuteen. Tässä tilaisuudessa istui hiljaisena kannon nenässä iso mies pohtien järjestäjien kehittämiä ideoita. Noidan noustessa lammelta maihin vieressäni seisoi toisella puolella tämä iso mies ja toisella puolella

Loma Suomen Tarasti, joka ihmetteli meidän kykyä saada joutsenkin laulamaan meidän laulua. Tämä iso mies oli Olli Linjala.

Keväällä 1993 sain soiton Yrittäjäin Fennia -vakuutusyhtiöstä sekä kutsun laivaristeilylle Vaasasta Uumajaan. Vakuutusyhtiö oli kutsunut risteilylle sata keski- ja eteläpohjaista yrittäjää kuuntelemaan Olli Linjalan luentoa. Pyöritin Kokkolan-vuosina lauantaisin yrittäjäradiota ja huomasin tässä erinomaisen tilaisuuden saada ohjelmaani jotain erikoista. Soitto Ollille ja sopimus, että laivalta tehdään suoraa juttua ohjelmaani. Nyt Ollista oli tullut tuttu Linjala. Ohjelmaa tehtiin reipas tunti.

Tämä laivaristeily poiki runsaasti uusia jäseniä järjestöihimme toteamuksilla, että jos yrittäjäjärjestöt tarjoavat tällaista koulutusta, niin siellä kannattaa olla mukana.

Näihin aikoihin maassa oli taloudellinen lama, todella paha. Yrittäjäin Fennia halusi virittää laajempaa yhteistyötä Olli Linjalan kanssa. Olli soitti minulle ja kysyi, voisinko minä toimia SYKL:n aluejärjestöjen suuntaan yhteyshenkilönä ja kysyä järjestöjen kiinnostusta Aurinkoisten Asenteiden Iltamien järjestämiseksi. Tiedustelu toi vastauksena ”ehkä, ehkä ei” -tuloksen. Aihe jäi syksyksi odottamaan parempaa aikaa.

Työsuhteeni Keski-Pohjanmaan Yrittäjiin päättyi lokakuun lopussa ja sain jäädä viettämään pitämättömiä lomapäiviä. Pyöritin yhä edelleen Yrittäjäradiota Kokkolassa, mutta toimintaa varten tarvitsin yrityksen. Hain ennakkoverolippua, mutta niillä eväillä, jotka minulla oli, verottaja ei sitä myöntänyt. Soittelin illalla Olli Linjalalle ja kerroin murheistani, jolloin Olli esitti, että ryhtyisin projektipäälliköksi Aurinkoisten Asenteiden Iltamien toteuttamiseksi. Siitä vain tuumasta toimeen. Keräsimme Ollin kanssa yhteistyökumppaneita kaikkiaan toistakymmentä. Mukana olivat VR, Iltalehti, Kolmostelevisio, Paikallislehtien Liitto, Posti jne. Kokoonnuimme

päättämään toimintalinjoista, jolloin mukana olevat SYKL:n ja Yrittäjäin Fennian edustajat ilmoittivat jäävänsä pois järjestelyistä. Hanke kaatui näiden kahden edustajan poisjäännistä, koska toteutukseen olisimme ehdottomasti tarvinneet SYKL:n aluejärjestöjä.

Kuriositeettina Iltalehti lähti toteuttamaan esitystämme teemalla Iltalehti maailmalla ja myös SYKL kampanjalla Yrittäjät rattailla.

Iltalehti toteutti hienosti suunnitelmaa mutta yrittäjien toteutus tuotti pitkän miinuksen.

Takaisku ei kuitenkaan katkaissut hyvin alkanut työtä Ollin kanssa. Hän kehotti myymään koulutuksia Pohjois-Suomessa, mutta ei Oulussa. Ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin Oulunsalossa salintäyteiselle yleisölle. Pikku hiljaa koulutustoiminta levisi laajalle Koillismaalle, Kainuuseen ja Lappiin. Vuonna 1995 Oulukin ”vapautui” myyntiini.

Näin jälkikäteen voimme olla Ollin kanssa ylpeitä siitä, että lähes kaikkien ”it-miljonäärien” yritykset ovat olleet asiakkaina, monet useita kertoja. Eräässä kansainvälisessä yrityksessä oli sovittu kolmesta luennosta; kaksi yhtenä päivänä ja seuraavana yksi. Olli ja Annamaria ”Ami” Vapaavuori, Ollin näyttelijä, olivat kouluttaneet edellisenä päivänä Hyvinkäällä, josta he tulivat illalla Ouluun. Soittelin Ollille hotelliin, mutta hän olikin Oulun yliopistollisessa sairaalassa tiputuksessa. Sovimme, että tulen aamulla sairaalaan ja vien Amin ja Ollin koulutuspaikalle.

Seuraavana aamuna lähdettiin, ja Olli kyllä näytti varsin heikolta. Kädessä oli valmiina kanyyli tipan liittämiseksi. Kolmen tunnin koulutus, nopeasti sairaalaan tiputukseen, tunti tiputuksessa, äkkiä asiakkaan luokse, kolmen tunnin luento ja sairaalaan tiputukseen. Äkkinäinen sairaskohtaus ei haitannut tilauksen suorittamista.

Oulun yliopistolla järjestettiin myös koulutustilaisuus henkilökunnalle ja opiskelijoille. Paikalla oli proffia ja opiskelijoita.

Kuuntelutaso oli melkoinen; luettiin lehtiä, kirjoitettiin tietokoneella. Seurasin erästä vanhempaa miestä: tekstiä koneelle, tauko, tekstiä koneelle, pitempi tauko, tekstiä koneelle ja vielä pitempi tauko ja sitten kone kiinni. Tilaisuuden jälkeen herra tuli luoksemme ja kysyi jahka näitä koulutuksia olisi useamminkin, kun hänellä karkasi tuo koulutuksen alkuosa ja hän halusi ehdottomasti saada seurata koko luennon.

Viestintä Olli Linjalan koulutuksista oli varsinkin 1995–2000 voimallista. Kun saimme myytyä koulutuksen jollekin paikkakunnalle, otin yhteyttä paikallisiin lehtiin ja radioihin radio-ohjelmien ja lehtijuttujen tekemiseksi. Erityisesti mieleeni on jäänyt Kemijärvi, missä Ylellä oli oma studio, Koilliskonttori, ja vallan erinomainen toimittaja, Lintu-Pekka, Pekka Lintula. Kun olin saanut sovittua yleisötilaisuuden järjestämisestä paikkakunnalle, otin yhteyttä Lintu-Pekkaan ja kerroin tällaisesta erikoisuudesta, ja hän innostui asiasta. Lähetin hänelle tietoa ja sovimme ajan, jolloin käyn henkilökohtaisesti kertomassa tarjonnastamme. Pekka oli myyty, ja koulutuspäivänä Olli oli useita tunteja nauhoittamassa ohjelmaa.

Pekka Lintula tiedotti erinomaisesti. Ohjelma tuli ulos lauantain ja sunnuntain välisenä yönä ja heti maanantaista alkaen hän kertoi, että hänellä on mielenkiintoinen keskustelukumppani lauantain ja sunnuntain välisenä yönä. Perjantaina teksti muuttui, ja hän esitteli haastateltavansa ja kertoi, että Ollin haastattelun jälkeen hän soittaa Rovaniemen aluesairaalan ylilääkärille Antti Luukkaiselle ja kyselee hänen mielipiteitään Olli Linjalan ajatuksista. Tämä ohjelmakokonaisuus kesti täyden tunnin, puoli tuntia Ollille ja puoli Antille. Vaikka tiedän Ollin ajatusten ja oppien olevan aivan huippua, niin Luukkaisen mielipiteet olivat yli kaiken. Viimeinen kaneetti Luukkaisella oli, että olisipa mahtavaa saada olla Olli Linjalan työparina.

Vuosien saatossa koulutuspaikat ovat levinneet maamme rajojen ulkopuolelle lähinnä naapurimaihin Ruotsiin ja Viroon mutta myös kauemmaksikin, kuten Pariisiin. Välimerelle myyntiin 12 luentoa Kristina Cruises -laivalle. Pahaksi onneksi laivayhtiön talous romahti ennen koulutuksia ja kaikki risteilyt peruttiin.

Olli Linjalan koulutusten myyntiä on toteutettu monesta eri pisteestä vuosien saatossa. Alkuvaiheessa myyntiä toteutti O.D. Viestintä Vaasasta käsin. Ollin ystävät perustivat koulutusyrityksen Koulutuspalvelu Aurinkoiset Asenteet Oy:n, jonka myyntikeskus oli Porissa ja minun yritykseni Tmi Oulun Sarako Oulussa. Porista myynti siirtyi Seinäjoelle Tuomo Ollikaiselle, ja kun Tuomo lopetti vuonna 2005, Tmi Oulun Sarako on vastannut koulutusten myynnistä tamperelaisen Koulutuspalvelu Vaikutuksen kanssa.

Nämä vuodet ovat olleet hienoa aikaa. Väitän, että jokainen kuulemani Ollin luento on antanut aina jotain uutta katsantokulmaa myönteisempään elämään, parempaan jaksamiseen ja laadukkaampaan työhön. Toivottavasti ikä antaa vielä runsaasti vuosia menestyksen yhteistyöhön.

Pertti Af Hällström

Yhteinen historiamme

Perusmaanviljelijäisä odotti poikaa jatkajaksi, ja nimeni olikin koko odotusajan ollut Jaakko.

Sodan jälkeen elämä oli niukkaa mutta turvallista. Kurissa ja nuhteessa kasvoi kolme kilttiä tyttöä. Tärkeimpiä arvoja olivat työnteko, ahkeruus ja vastuunkanto. Opiskelu oli isän mielestä joutavaa, tytöt menee kuitenkin naimisiin.

Esikoisena minulta löytyi sen verran kapinaa, että pyrin ja pääsin yhteiskouluun. Koulu oli kristillinen, opettajat vahvoja auktoriteetteja.

Tyttöporukassa uskalsimme hiukan kapinoida, salaa. Opettelimme tupakanpolttoa, kävimme joulupäivänä tanssimassa: se oli kiellettyä. Yksi työväentalo kuitenkin uhmasi sääntöjä!

Elimme hyvin suojeltua elämää. Sitten yksi liikemies vei minut vihille, syntyi tytär, elimme täysin erilaista elämää kuin maalaistalossa. Mies oli politiikassa ja eri järjestöissä mukana. Elämä oli työtä, edustamista, lapsen hoitoa. Luonteeseeni kuuluu, että kaikki tehdään kunnolla ja esim. edustaminen ja vieraitten kestitseminen olivat 1970-luvulta 1990-luvulle jokapäiväistä. Jopa saaressa mökillä vierailla valmistettiin monen ruokalajin illallisia.

Pieni kapina alkoi elää, kun tytär varttui, ja niin alkoivat erilaiset opinnot. Sitten teki mieli hakeutua muualle töihin.

Olin aloittanut iltalukion viimeisen vuoden ja tein läksyjä keittiössä, kun Radio Vaasasta kuulin uutisen, jossa Ollille haettiin työkaveria. Siitä paikasta soitin firmaan. Tapaaminen Ollin kanssa järjestyi seuraavalle päivälle. Ollin mainostoimiston väki teki suuren vaikutuksen: mahtavaa menoa, iloista puurtamista, yhteinen kahvihetki, tähän joukkoon halusin.

Haastattelussa Olli kysyi, olinko tietoinen työstä jota hain. Vastasin ”en osaa tai tiedä siitä mitään, mutta olen hyvä ihminen”. En ollut nähnyt tai tavannut Ollia enkä käynyt koulutuksissa, vaikka Olli ja koulutukset olivat jo tunnettuja yrittäjäpiireissä.

Olli otti riskin ja palkkasi maallikon. Hänen edelliset työkaverinsa olivat olleet näyttelijöitä. Minun kokemukseni näyttelijän työstä rajoittuivat nuorisoseuran näytelmäpiirissä toimimiseen.

Olli opasti minua ja kävin parissa koulutuksessa seuraamassa edeltäjäni työskentelyä.

Siitä alkoi reissaaminen ympäri Suomea, laivoille, Tallinnaan, Tukholmaan, Pariisiin. Kaikkialla oli valtava halu selvitä lamasta ja tarvittiin myönteistä asennetta, yhteiseen hiileen puhaltamista.

Työ ei väsyttänyt koskaan, vaikka ajettiin usein yötä myöten seuraavalle paikkakunnalle. Molempien parisuhde oli jo lopuillaan, kukaan ei odottanut kotona, oli helppoa olla vaikka kaksikin viikkoa yhteen putkeen maailmalla. Mutta minulla oli ikävä tytärtä, joka jo opiskeli ja oli poissa kotoa. Olli muuten varmisti sen asian, ettei kukaan odottanut minua. Haastatteli tuttuani!

Kylki kyljessä kuljettiin ja puhuttiin elämämme toisillemme, mistä seurasi, että Olli muutti luokseni maalaiskylään.

Ihmetys kylässä oli aikamoinen. Kuka on tuo pitkätukkainen, erilainen tyyppi, jonka kanssa Ami kulkee ympäri Suomea puhumassa jotakin? Eihän kyläläisten tarvinnut kauan ihmetellä, Olli on sosiaalinen ja viihtyy ihmisten kanssa.

Ei aikaakaan, kun naapurit ja ystävät kokoontuivat luoksemme hyvän ruuan, juoman ja musiikin ääreen. Ollilla kun on ideoita, niin kaikenlaista hauskaa on aina tiedossa.

Yhteisöllisyys on meille tärkeätä ja olemme luoneet kyläämme tapahtumia, joissa vanhat ja nuoret, pienimmästä suurimpaan tapaavat toisiaan. Keväällä kokoonnutaan makkaranpaistoon laavulle

Olli Linjala ja Annamaria ”Ami” Vapaavuori.

läheiseen metsään ja kesällä pidetään ohjelmalliset kesäjuhlat ladossa.

Olli on melko impulsiivinen ja hetken mielijohteesta syntyy vaikkapa puutarhakalusteita, ensin isälleni tukeva oma tuoli, sitten kunnon ruokapöytä ja tuolit. Naapureitten ihailu johti siihen, että puutarhakalusteita syntyikin monelle naapurille ja sukulaiselle, maalattuina. Oli sen verran kova projekti, että sen jälkeen maalisuti lensi, eikä ole Ollin käteen osannut.

Mutta enonsa, taidemaalarin, kanssa pitivät taideleirin ja sen tuotoksena syntyi muutama akvarelli.

Olli on myös avokätinen. Niin ystävät kuin sukulaisetkin ovat saaneet siitä osansa. Yhteiset matkat ja persoonalliset, ajatuksella mietityt lahjat ovat ilahduttaneet vuorollaan jokaista.

Jokainen, joka on elänyt tai elää taiteilijan kanssa tietää, että elämä on värikästä, spontaania, ei tylsää. Mutta on myös varjopuolia, esim. lyhyt pinna ja ailahtelevaisuus, jotka aiheuttavat turhia kärhämöitä. Ei toinen ole joka hetki valmis mihin tahansa. Venymistä ja joustoa tarvitaan.

Minulla oli pohjalla ne maatalon arvot, kova työnteko, ahkeruus ja niillähän pääsee eteenpäin ja voittaa esteet.

Siihen historiaan sopivat mielestäni todella hyvin Ollin opit asenteen merkityksestä. Meille tärkeintä on edelleen levittää myönteisyyden sanomaa, toisten kunnioitusta, hyvien käytöstapojen tärkeyttä ja vastuun ottamista.

Työmme vaatii ja on vaatinut paljon, joka hetki kun on oltava 100-prosenttisesti läsnä, vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa. Mutta se on palkitsevaa ja antoisaa.

Työmme puitteissa olemme saaneet myös uusia ystäviä. Kun olemme tottuneet lähtemään ja pakkaamaan laukut, niin meillä on myös parhaat edellytykset tavata sukulaisiamme ja ystäviämme ympäri Suomea, ja myös ulkomaille lähdemme heitä tapaamaan.

Miinuspuolelle asettuvat ainoastaan tien päällä jatkuvasti ollessa huonot kelit ja hirvet, joita pelkään. Onneksi emme ole niitä kohdanneet. Ollille nämä ovat vain asioita, jotka on otettava huomioon. Jotta saavutamme onnistumisia asenteella on aina merkitystä.

Annamaria ”Ami” Vapaavuori

Epilogi

Olli Linjalan esiintymisen on nähnyt noin miljoona ihmistä. Esiintymisiä on ollut tuhansia, kun laskee mukaan myös muut kuin yleisötilaisuudet.

Vilkas kuntien ja kaupunkien kanssa tehty yhteistyö, varsinkin alussa, nostaa kuulijamäärät näin valtavan suuriksi; pelkästään Helsingissä on ollut jopa kymmeniä tuhansia osallistujia.

Edelleen kuulee, että ihmiset, jotka ovat olleet mukana 1990-luvulla, muistavat vieläkin jopa irrallisia lauseita. Mikä ihmeellisintä, Olli on edelleen radalla. Hän on selviytyjä.

Kaikki osallistujat eivät ole enää elossa ja moni on taas ollut Ollin esiintymisissä useaan kertaan. Joku kertoi olleensa seitsemän kertaa vuosien varrella.

Vieraisiin tai yllättäviin ongelmiin tai tilanteisiin ei Ollin mukaan oikeastaan enää juuri törmää. Ihmisten välisestä kanssakäymisestä on kaikessa toiminnassa kyse, riippumatta työyhteisöstä.

Olli luonnehtii yleisön reaktiota niin voimakkaaksi motivaatiotekijäksi, että pitkäkin esitys tuntuu kepeältä hyvän yhteyden jälkeen.

Ei niin pientä rakoa, etteikö siitä auringonsäde mahdu. ASENTEELLA ON MERKITYSTÄ!

Vasta sitten on hävinnyt ihan oikeasti, kun lopettaa yrittämisen.

Niin rankkaa asiaa ei ole, etteikö sitä AURINKOISELLA ASENTEELLA voi helpottaa.

Esiintymistapa ei ole jättänyt kylmäksi vaan on herättänyt ajatuksia, jotka ovat muuttaneet monen elämää. KIITOS OLLI!

Pauli Vuorio

”Ensin ajattelin, että minkä näköinen äijä. Olipa mestarillinen esitys ja juuri oikeaa asiaa!”
”Olipa kaikki nämä asiat tajunneet.”
”Tämä avasi silmäni ja korvani.”
”Tää äijä on legenda!”
”Koko elämässä on kyse asenteesta!”
”Kaikkien aikojen paras koulutus missä olen ikinä ollut.”
”Herätti tosissaan ajatuksia.”
”Tämä on asiaa, joka ei vanhene kenties koskaan. Asenne ratkaisee.”

OLLI LINJALA

ASENNEKOULUTTAJIEN ESIKUVA

"Myönteinen asenne hamuaa onnistumisia, kielteisyys hylkii niitä"
Kielteisellä asenteella ei ole mitään käyttöä
työyhteisössä, harrastuksissa eikä elämässä

Lähteet

Olli Linjala
Annamaria Vapaavuori
Pertti Af Hällström
Petri Niskanen
Juhani Töytäri

Entinen mainosmies matkasaarnaa hyvästä palvelusta YLE – elävä arkisto
(TV2 – Yhden illan pysäkki 1995)
Asiakaspalvelussa ratkaisee asenne – Yle uutiset 15.6.2011

Laatu on Vastuullani videoitu esitys Technopolis Yliopistonrinne,
Tampere 18.10.2011 – Koulutuspalvelu Vaikutus

Aurinkoinen palvelu- ja laatuasenne koulutusesityksen materiaali
Olli Linjalan Youtube- ja Facebook-videot ja aineistot
Nauhoitetut haastattelut autossa 2013–2015
Olli Linjalan tilaisuuksien mainosmateraali

Olli Linjalan 25-vuotisjuhlaseminaari Tampereella 10.4.2014

Suurtampere – lehtiartikkeli ”Asennekouluttajien esikuva” 11.03.2014

Laihialainen Olli Linjala on Suomen tunnetuin työyhteisöjen asennekouluttaja.
Hänet tapaa Antti Haavisto. – Pohjanmaan Radio 8.4.2014

Miten asennekoulutus on muuttunut? – Kauppalehti 9.2.2015
Juhliiko tässä Suomen ensimmäinen motivaatiopuhuja – Puhetyo.fi-verkkolehti
Upean elämän saarnamiehet – Talouselämä 2.10.1998
Asenne ratkaisee työyhteisössä – Sanomalehti Pohjalainen 26.2.2014

Yrittäjälinja, Yrittämisen ja työelämän erikoismedia – lukuisat blogit ja kirjoitukset sekä
mm toimittajien Taina Hostikka ja Minna Lehrbäck haastattelut

Voi Hyvin lehti (kuvake)

Katso myös mitä muuta on tarjolla www.kultainenkirja.fi